

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Νέο ασφαλιστικό Καθεστώς για
Εργαζομένους σε Τουριστικές
Επιχειρήσεις»
Εργασιακά - Ασφαλιστικά**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ & ΣΥΝΤΑΞΗ

ΖΟΥΡΑ ΜΑΡΙΑ-ΔΗΜΗΤΡΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πάτρα, Δεκέμβριος 2011

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Τις θερμές μου ευχαριστίες στον καθηγητή μου
κ. Γεώργιο Σωτηρόπουλο για τη συμβολή του στην συγγραφή της πτυχιακής μου καθώς και
τις συμβουλές που μου προσέφερε οποτεδήποτε ζητήθηκαν ώστε να μπορέσω να φέρω εις
πέρας το δύσκολο αυτό εγχείρημα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα έχει πολύ μικρή ιστορία. Αναπτύχθηκε δυστυχώς απρογραμματίιστα και ευκαιριακά. Σταδιακά δημιουργήθηκε και ανδρώθηκε μια πολυδιάσπαση υπηρεσιών, αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων, δαιδαλώδης και αντιφατική νομοθεσία.

Η επιχειρούμενη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού είναι ένα επίκαιρο και μείζονος σημασίας θέμα. Επικεντρώνεται σε τρεις βασικούς άξονες αλλαγών, στην διοικητική αναδιάρθρωση, σε στοχευμένες ασφαλιστικές παρεμβάσεις και μέτρα ενίσχυσης του θεσμικού πλαισίου. Θεσπίζεται μια σειρά μέτρων προκειμένου να απαλειφθούν οι στρεβλώσεις, να παταχθεί η εισφοροδιαφυγή, να σταματήσουν οι ανισότητες στις συντάξεις και οι σπατάλες στις δαπάνες περίθαλψης.

Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος από την οποία εξαρτάται η κοινωνική συνοχή και η αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών δεν μπορεί να εξασφαλιστεί με ψήφιση ενός νόμου αλλά με τη διαρκή και μακροπρόθεσμη προσπάθεια ενίσχυσής του και αντιμετώπισης των αιτιών που δημιουργούν τα προβλήματα. Ειδικότερα πρέπει να περιλαμβάνει το μοντέλο ανάπτυξης, το φορολογικό πλαίσιο, τους μηχανισμούς αναδιανομής του πλούτου, τις πολιτικές για την αύξηση της απασχόλησης, τη μείωση της ανεργίας, τις πολιτικές αντιμετώπισης του δημογραφικού προβλήματος, τις συντάξεις, κλπ.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι μέσα από την ανασκόπηση του Ελληνικού ασφαλιστικού συστήματος διαχρονικά, μέσα από την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, τις προτεινόμενες αλλαγές και τις επιπτώσεις στις διάφορες κοινωνικές ομάδες και τη σύγκριση του προτεινόμενου ασφαλιστικού συστήματος με τα συστήματα άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης η διεξοδική και δομημένη εξέταση του θέματος και η παράθεση προτάσεων που θα αναφέρονται στην εξυγίανση του ασφαλιστικού συστήματος με εστίαση στην κοινωνική συνοχή, την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών και την επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης και την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Στο πρώτο κεφάλαιο επιχειρείται μια ιστορική αναδρομή του ασφαλιστικού συστήματος διαχρονικά με όλες τις αποσπασματικές παρεμβάσεις που έγιναν κατά καιρούς και τις κοινωνικές ανισότητες και αδικίες που δημιούργησαν στα διάφορα κοινωνικά στρώματα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μία αναδρομή στο ασφαλιστικό καθεστώς ως κοινωνικό φαινόμενο και περιγράφονται οι ρυθμίσεις του «παλιού ΤΑΞΥ» (ταμεία, εισφορές, όρια ηλικίας, συντάξεις, εποπτεία, κλπ.) και οι επι μέρους τροποποιήσεις που επιβλήθηκαν για την βελτίωσή του.

Αντικείμενο του τρίτου κεφαλαίου είναι η περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης στο «νέο ΤΑΞΥ» συγχωνευμένο πλέον με το ΙΚΑ, και την νομοθετική πολυπλοκότητα που συνεπάγεται, η πολυδιάσπαση και η σπατάλη, η έλλειψη αποδοτικότητας, και η αποδιοργάνωση των πάρα πολλών ασφαλιστικών ταμείων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται μια συγκριτική παρουσίαση της νέας δομής του ελληνικού ασφαλιστικού συστήματος με αυτά διαφόρων χωρών της διευρυμένης Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα αναλύονται οι τάσεις στην οργάνωση, στην απασχόληση, στον εργασιακό βίο, τα ταμεία, την κοινωνική προστασία-ασφάλιση, τη δημόσια υγεία, την εισφοροδιαφυγή, κλπ.

Το τελευταίο κεφάλαιο επικεντρώνεται σε συμπεράσματα και καταγράφονται οι προτάσεις και οι στόχοι που έχουν προταθεί για την μερική ή πλήρη επίλυση των προβλημάτων. Επί πλέον καταγράφονται οι επιπτώσεις του υπό εφαρμογή ασφαλιστικού συστήματος στις διάφορες κοινωνικές ομάδες και ειδικότερα σε ότι αφορά τις εργασιακές σχέσεις, την συνταξιοδότηση(ηλικίες, πρόωρες συντάξεις, ανθυγιεινά επαγγέλματα), τους κοινωνικούς

πόρους, τα φορολογικά κίνητρα, την υγεία και τα επαγγελματικά ταμεία και προτείνονται επιπλέον μέτρα, ρυθμίσεις για την βελτίωση του συστήματος σε βάθος χρόνου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία παρουσιάζουμε το νέο ασφαλιστικό καθεστώς που ισχύει για τους εργαζομένους στον ευρύ τουριστικό τομέα των επιχειρήσεων.

Αρχικά, γίνεται μια ιστορική αναδρομή όσον αφορά την έννοια και την εφαρμογή της «ασφάλισης» από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας. Αναφέρεται στη συνέχεια η έννοια της κοινωνικής ασφάλισης στη σύγχρονη Ελλάδα, η οποία έχει έναν πρωταρχικό ρόλο ως προς την προστασία των εργαζομένων.

Ύστερα, αναφερόμαστε στο πρώτο και κύριο ταμείο ασφάλισης των ξενοδοχοϋπαλλήλων, γνωστό ως «ΤΑΞΥ». Το συγκεκριμένο ταμείο, παρείχε σε όλους τους εργαζομένους των τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς και στις οικογένειές τους, αρκετά προνόμια, όσον αφορά την περίθαλψη, επιδόματα, «δώρα», ακόμη και εφάπαξ.

Η έρευνα για την σύνθεση της εργασίας αυτής, συνεχίζεται με τη συγχώνευση των ασφαλιστικών ταμείων, άρα και του «ΤΑΞΥ», με το «ΙΚΑ». Ακολουθεί ανάλυση πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων της συγχώνευσης, καθώς και τι ισχύει πλέον για τους εργαζομένους του τουριστικού κλάδου.

Άξια αναφοράς είναι τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει το ασφαλιστικό σύστημα της Ελλάδας, γι' αυτό και αναφέρεται, καθώς και οι επιπτώσεις των προβλημάτων στους Έλληνες εργαζομένους, και όχι μόνο.

Επίσης, γίνεται αναφορά σε ασφαλιστικά συστήματα άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Γαλλία, Ιταλία, Αγγλία, Γερμανία) καθώς και σύγκριση αυτών με το Ελληνικό ασφαλιστικό σύστημα.

Εν κατακλείδει, φτάνουμε σε κάποια συμπεράσματα σχετικά με την ασφάλιση στην Ελλάδα, αλλά προτείνουμε κιόλας κάποια βήματα που θα έπρεπε να γίνουν ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση στην οποία βρίσκεται το ασφαλιστικό μας σύστημα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	9
1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	10
1.1.1 Η ασφάλιση στην αρχαία Ελλάδα	10
1.1.2 Ο Ρόδιος Ναυτικός Κώδικας	11
1.1.3 Η ασφάλιση στην αρχαία Ρώμη	12
1.1.4 Η Βυζαντινή Περίοδος	12
1.1.5 Η ασφάλιση στον Μεσαίωνα	13
1.1.6 Η ασφάλιση από τον 14ο μέχρι τον 18ο αιώνα	14
1.2 Η ασφάλιση στην Ελλάδα από τα τέλη της τουρκοκρατίας μέχρι το 1850	15
1.2.1 Η ασφάλιση από τον 19 ^ο αιώνα μέχρι το 1914	16
1.2.2 Η μεγάλη πυρκαγιά του Λονδίνου	17
1.3 Η ασφάλιση στην σύγχρονη Ελλάδα	19
1.4 Η ασφάλιση σήμερα	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	21
2.1 Ο ελληνικός ασφαλιστικός τομέας	21
2.2 Η έννοια της κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα	21
2.3 Η ιστορική εξέλιξη του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στο πλαίσιο λειτουργίας του Ελληνικού μοντέλου κοινωνικής ασφάλειας	22
2.4 ΤΟ ΤΑΞΥ	24
2.4.1. Υπόσταση του Ταμείου	24
2.4.2 Επιχειρηματικό σχέδιο του ΤΑΞΥ – Ανάλυση του εξωτερικού πλαισίου – Ανταγωνιστική θέση του ταμείου	24
2.4.3 Κίνδυνοι- Απειλές	25
2.4.4 Διαχείριση ανθρωπίνων πόρων	25
2.4.5 Περιγραφή ελεγκτικών μηχανισμών του ταμείου & εσωτερικού ελέγχου	26
2.4.6 Στόχοι του ΤΑΞΥ	27
2.4.7 Υποχρεώσεις Εργοδότη	27
2.4.8 Ασφαλιστικές Εισφορές Εργοδότη	28

2.4.9.Κλάδος Ασθένειας - Παροχές	30
2.4.10 Βιβλιάρια Ασθενείας.....	31
2.4.11 Ασφαλιστική ικανότητα	31
2.4.12 Εργατικό – Εξωεργατικό ατύχημα.....	32
2.4.13 Παροχές Κλάδου Πρόνοιας.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο.....	34
3.1 Το ΙΚΑ	34
3.2 Ταμεία Πρόνοιας.....	40
3.3 Οι Μελλοντικές προοπτικές του Ασφαλιστικού Συστήματος	45
3.4 Οι γενικές αρχές	46
3.5 Υφιστάμενη κατάσταση στο ενιαίο πλέον ΙΚΑ.....	47
3.5.1 Ποιά είναι τα προβλήματα.....	47
3.5.2.Η δυσμενής αναλογία ασφαλισμένων- συνταξιούχων	47
3.5.3 Ελλείμματα	49
3.5.4 Οι οφειλές του δημοσίου προς τα ταμεία	49
3.5.5 Οφειλές ταμείων προς ταμεία και άλλους φορείς	49
3.5.6 Οφειλές ιδιωτών προς ταμεία	49
3.5.7 Εισφοροδιαφυγή.....	49
3.5.8 Δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης	50
3.6 Επίκουρικά ταμεία και ταμεία πρόνοιας	51
3.7 Ανασφάλεια στους ασφαλισμένους.....	51
3.8 Όρια ηλικίας συνταξιοδότησης.....	52
3.9 Συντάξεις.....	52
3.10 Στρεβλώσεις-ανισότητες	53
3.11 Ενοποιήσεις ταμείων	53
3.12 Δημογραφικές εξελίξεις.....	54
3.13 Ανεργία.....	54
3.14 Χαμηλές αποδοχές – σφιχτή εισοδηματική πολιτική	54
3.15 Η άσκηση πολιτικών πρόνοιας μέσα από την κοινωνική ασφάλιση.....	55
3.16 Το λειτουργικό πρόβλημα.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο.....	57
Άλλα ευρωπαϊκά ασφαλιστικά συστήματα	57
4.1 Τα Ασφαλιστικά Συστήματα σε διεθνές επίπεδο-Σύγκριση του Ελληνικού Ασφαλιστικού Συστήματος με αυτά των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης 74	57
4.1.1 Το διανεμητικό σύστημα	58

4.1.2 Το κεφαλαιοποιητικό σύστημα	59
4.1.3 Το ιδιωτικό σύστημα	59
4.2 Το ασφαλιστικό σύστημα στην Γερμανία	60
4.2.1 Κατηγορίες συντάξεων	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
4.3 Ασφάλιση Μακροχρόνιας Φροντίδας Υγείας	62
4.4 Διοίκηση-Εποπτεία Ασφαλιστικών Φορέων	64
4.5 Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στην Γαλλία.....	66
4.6 Κύρια ασφάλιση.....	67
4.7 Το ασφαλιστικό σύστημα στη Βρετανία	69
4.8 Σύγκριση του Ελληνικού ασφαλιστικού με άλλες χώρες.....	70
4.9 Συμπεράσματα	– προοπτικές εξέλιξης του Ελληνικού ασφαλιστικού συστήματος
	73
4.10 Προτάσεις.....	78
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	79
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	84

Εισαγωγή

Θα μπορούσαμε να πούμε πως η ασφάλιση είναι τόσο παλιά όσο και ο άνθρωπος. Από την εμφάνισή του, ο άνθρωπος οργάνωνε την ζωή του σε κοινωνίες, επειδή διαπίστωσε ότι από μόνος του δεν μπορούσε να αντεπεξέλθει στους κινδύνους της προϊστορικής εποχής. Οργανωμένος σε κοινωνίες μέσα σε σπηλιές, μπόρεσε να βρει την απαραίτητη ασφάλεια.

Έτσι κι αλλιώς, την έννοια της ασφάλισης την βρίσκουμε με σαφήνεια διατυπωμένη στα πιο αρχαία κείμενα, ή την συμπεραίνουμε από διάφορα περιστατικά.

Οι αρχές του θεσμού της ασφάλισης χάνονται κάπου εκεί γύρω στην 2η π. Χ. χιλιετία. Η ασφάλιση στα πρώτα της στάδια, εμφανίστηκε με την μορφή «αλληλοβοήθειας», μεταξύ ατόμων που εκτελούσαν ένα παρεμφερές είδος εργασίας.

Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες «δούλευαν» οι εργάτες των πυραμίδων στην αρχαία Αίγυπτο, ήταν άθλιες. Πολλά «εργατικά» ατυχήματα και πολλές ασθένειες τους μάστιζαν. Έτσι, δημιουργήθηκε το πρώτο γνωστό «ταμείο αλληλοβοήθειας», όπως προκύπτει από πάπυρο που βρίσκεται στο μουσείο του Καΐρου.

Οι πληρωμές των εργατών γίνονταν τότε σε είδος (λάδι, σιτάρι και άλλα τρόφιμα) την πρώτη κάθε μήνα. Από αυτήν την αμοιβή, κατέβαλαν από κοινού κάποια ποσότητα τροφίμων, ώστε να εξασφαλιστεί φαγητό για όσους δεν μπορούσαν να δουλέψουν. Επιπλέον, το «ταμείο αλληλοβοήθειας» προέβλεπε αποζημίωση σε περίπτωση θανάτου, για να πληρωθούν τα έξοδα κηδείας.

Στην αρχαία Βαβυλωνία, το 1750 π. Χ. ο κώδικας του βασιλιά Χαμουραμπί, αναφέρεται, και μάλιστα πολύ καλοδιατυπωμένα, σε ταμείο αλληλοβοήθειας των εμπόρων (μεταφορέων). Σ' αυτόν τον κώδικα, συναντάμε διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες τα μέλη των караβανιών είχαν χρέος να χρεωθούν από κοινού για τυχόν κλοπή, καταστροφή, απώλεια καμήλας, ή οποιαδήποτε άλλη ζημιά συνέβαινε στα караβάνια, ακόμα και σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών. Στον ίδιο κώδικα, συναντάμε και άλλες πολλές διατάξεις, που θεσπίζουν την έννοια της θαλάσσιας αστικής ευθύνης και θαλάσσιας ασφάλισης.

Παρόμοιες «ασφαλίσεις» υπάρχουν και σε άλλους νεότερους κώδικες των χωρών της Μεσοποταμίας.

Κεφάλαιο 1^ο

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Η αναζήτηση της ιστορικής διαδρομής της έννοιας της ασφάλισης οδηγεί σε προϊστορικούς χρόνους. Στη δημιουργία και τη φιλοσοφία ασφαλιστικής έννοιας, διαπιστώνουμε για μία ακόμη φορά τη συμμετοχή, των αρχαίων προγόνων μας στον οικονομικό αυτόν τομέα της κοινωνίας των ανθρώπων.

Το πλούσιο αυτό ιστορικό υλικό δεν αποτελεί αντικείμενο αυτής της προσπάθειας. Περιληπτικά θα αναφερθούν κάποια βασικά στοιχεία για να γίνει κατανοητή η σημαντικότητα της Ασφάλισης στην εμπέδωση και εξέλιξη των κοινωνιών. Η έννοια της Ασφάλισης διαμορφώνεται στους προϊστορικούς χρόνους, όταν οι άνθρωποι ενστικτωδώς άρχισαν να καταφεύγουν στη δημιουργία ομάδων, την πρωτογενή δηλαδή μορφή κοινωνίας, προκειμένου να αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά τους κοινούς κινδύνους που τους απειλούσαν. Ασφαλώς υπήρξαν και άλλα κίνητρα για την ομαδοποίηση των ανθρώπων. Η όσον το δυνατόν όμως καλύτερη ομαδική αντιμετώπιση των κινδύνων, δηλαδή η περιστολή των ζημιών, είτε αυτές ήταν ανθρώπινες, είτε υλικές και η αποκατάσταση αυτών υπήρξε ο καθοριστικός παράγοντας. Μέσα από αυτήν την εξέλιξη της πρωτογενούς κοινωνίας, γίνεται φανερή η γέννηση της έννοιας της ασφάλισης, που εκφράζεται και πραγματώνεται μέσα από την ομαδοποίηση των ατόμων και τον καταμερισμό ευθυνών και καθηκόντων μεταξύ των μελών της όποιας ομάδας.

1.1.1 Η ασφάλιση στην αρχαία Ελλάδα

Στην αρχαία Ελλάδα, ήταν διαδεδομένη η ασφαλιστική κάλυψη των εξόδων κηδείας, σύστημα που αναπτύχθηκε μέσω θρησκευτικών, μη κερδοσκοπικών οργανώσεων. Αργότερα, με νόμο του Σόλωνα, τον 6ο π. Χ. αιώνα, θεσπίστηκε ο όρος των «ομοτάφων», ο πρώτος ασφαλιστικός νόμος που καθόριζε την λειτουργία εταιριών που είχαν σαν αντικείμενο την κάλυψη των εξόδων κηδείας. Τα διάφορα σωματεία και ενώσεις της εποχής διέυρυναν την έννοια της ασφάλισης δημιουργώντας εταιρίες που είχαν σαν αντικείμενο την αλληλοβοήθεια, την αμοιβαιότητα και τον καταμερισμό των κινδύνων, πέρα από τα έξοδα κηδείας και είχαν πλέον κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

Οι αρχαίοι μας όμως πρόγονοι με την προοδευτικότητα που τους χαρακτήριζε, προχώρησαν πολύ πέραν του σημείου αυτού. Από τους χρόνους αυτούς, διαμορφώνουν, διατυπώνουν, εφαρμόζουν και καθιερώνουν, την έννοια και λειτουργία της ασφάλισης πραγμάτων ολοκληρωμένη από κάθε άποψη.

Η πρακτική αυτή είχε μεγάλη εξάπλωση στους ναυτικούς και εμπορικούς κύκλους της εποχής και κατά συνέπεια είχε και πολύ μεγάλη εξέλιξη. Το αποκορύφωμα αυτής της εξέλιξης ήταν το γεγονός της ανατύπωσης και καθιέρωσης γραπτών ωρών της δανειακής αυτής σύμβασης. Το κείμενο αυτό είναι και το πρώτο γραπτό, άρα απόλυτα συγκεκριμένο τεκμήριο της πρακτικής που στους χρόνους αυτούς εφαρμόζονταν, και το πολύ σημαντικό είναι η πληρότητα που το χαρακτηρίζει, από την άποψη λειτουργικότητας της σύμβασης, αντιμετωπίζοντας λεπτομερώς και με σαφήνεια τόσο τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων όσο και την επίλυση των διαφορών που ενδέχονταν να προκύψουν από μια τέτοια οικονομικού περιεχομένου σύμβαση.

Οι αρχαίοι Έλληνες, εξ ιδιοσυγκρασίας ναυτικός λαός, αλλά και με το εμπορικό δαιμόνιο εξαιρετικά αναπτυγμένο, είναι γνωστό ότι κυριάρχησαν στον τότε γνωστό κόσμο της Μεσογείου. Τα Ελληνικά πλοία, από τους Ομηρικούς χρόνους μέχρι τη Ρωμαϊκή επικράτηση, όργωναν τη θάλασσα της Μεσογείου αναπτύσσοντας το εμπόριο και εγκαθιδρύοντας ξακουστές αποικίες. Ο τρόπος ζωής αυτός τους ανάγκασε να αναζητήσουν τρόπους αντιμετώπισης των θαλάσσιων κινδύνων τόσο για τα πλοία τους όσο και για τα μεταφερόμενα φορτία.

Αρχικά αποδέχονται κάποιες έννοιες και μεθόδους της ασφάλισης φορτίων ανταγωνιστών τους όπως, των Βαβυλωνίων, Φοινίκων και άλλων, αλλά πολύ γρήγορα αυτά εξελίσσονται και έχουμε ουσιαστικά τις πρώτες βασικές αρχές της ναυτασφάλισης. Οι περισσότεροι μεγάλοι Έλληνες φιλόσοφοι, ιστορικοί και ποιητές πραγματεύονται στα έργα τους το θέμα των ναυτασφαλειών σε κάθε τους μορφή, όπως π.χ. ο Όμηρος, ο Ηρόδοτος, ο Θουκυδίδης, ο Ξενοφών, ο Δημοσθένης, ο Πλούταρχος και άλλοι.

Η ασφάλιση φορτίων και πλοίων κατά τους ελληνιστικούς χρόνους λειτουργεί και εξελίσσεται με τη μορφή κυρίως των θαλασσοσφαλειών. Τα θαλασσοδάνεια, σαν πρωτογενής μορφή της θαλασσοσφάλειας, εξυπηρέτησαν τη γρήγορη ανάπτυξη της ελληνικής ναυτιλίας της εποχής και το διαμετακομιστικό εμπόριο μεταξύ του τότε γνωστού κόσμου. Τα δάνεια αυτά ήταν θεσμοθετημένα και προέβλεπαν υψηλούς και κλιμακούμενους στόχους, αναλόγως της επικινδυνότητας του ταξιδιού και της ευπάθειας του φορτίου. Οι υψηλοί τόκοι δικαιολογούνται από τον τρόπο λειτουργίας του δανείου, το οποίο δεν ωφείλετο από τον δανειζόμενο ναυτικό – έμπορο στο δανειστή όταν επέρχονταν ο κίνδυνος της απώλειας του υποθηκευμένου πλοίου ή και του ενεχυριασμένου φορτίου.

1.1.2 Ο Ρόδιος Ναυτικός Κώδικας

Στην ωρίμανση της ασφάλισης σαν έννοια αλλά και πρακτική, βοήθησε πολύ η ανάπτυξη του εμπορίου με κύριο και σχεδόν μοναδικό μέσο εξάπλωσης τη θαλάσσια μεταφορά των αγαθών. Μεταξύ των ελληνικών πόλεων της εποχής, με ισχυρό ναυτικό και εμπορική δραστηριότητα, εξέχουσα θέση είχε η Ρόδος λόγω γεωπολιτικού πλεονεκτήματος της εποχής. Αποτέλεσμα αυτής της οικονομικοπολιτικής άνθησης ήταν η οριστικοποίηση σχεδόν της έννοιας της ασφάλισης μεταφοράς πραγμάτων δια θαλάσσης, μέσα από την κωδικοποιημένη Αρχή της Γενικής Αβαρίας Πλοίου και Φορτίου.

Η Αρχή αυτή θεσπίστηκε περί του 900 π. Χ. και έκτοτε αναφέρεται σαν Ρόδιος Ναυτικός Κώδικας. Με τον κώδικα αυτό ρυθμίστηκε μέχρι και στην πιο μικρή λεπτομέρεια η τακτοποίηση όλων των προβλημάτων που προκύπτουν από την επέλευση ενός κινδύνου, στον οποίο συμμετέχουν πολλαπλές αξίες και διάφορα συμφέροντα. Αναντίρρητα, η χαρακτηριστικότερη μορφή μιας τέτοιας περίπτωσης είναι η θαλάσσια, η ναυτική περιπέτεια.

Το σημαντικότερο βέβαια όλων αυτών που προέκυψε με την πάροδο των αιώνων είναι το ότι τόσο η Αρχή όσο και η ρύθμισή της που προβλέπεται από τον εν λόγω κώδικα έτυχαν πλήρους εφαρμογής μέχρι τις μέρες μας και δεν εγκρίνεται τουλάχιστον στο εγγύς μέλλον τροποποίηση ή αντικατάστασή τους, παρά τις κατά καιρούς γενόμενες προσπάθειες. Το γεγονός και μόνο ότι η Αρχή της Γενικής Αβαρίας και ρύθμιση αυτής άντεξαν και αντέχουν σε μια τόσο μακράννη διαδικασία, σε Παγκόσμιο πλέον επίπεδο, αποδεικνύει περίτρανα μαζί με όσα προαναφέρθηκαν, την τεράστια συμβολή των αρχαίων Ελλήνων στη μετέπειτα διαμόρφωση και εξέλιξη της ασφαλιστικής έννοιας, ιδέας πρακτικής και επιστήμης.

Η Ρωμαϊκή εποχή που ακολουθεί ιστορικά δεν έχει να επιδείξει στον ασφαλιστικό τομέα ιδιαίτερα Νομοθετικά, Αρχές και Πρακτικές, γιατί αν και κοσμοκράτειρα για μεγάλο χρονικό διάστημα επηρεάστηκε και λειτούργησε με βάση τις Αρχές, τους θεσμούς και την πρακτική των Αρχαίων Ελλήνων και κατά βάση των Αθηναίων και Ροδίων.

Στην Κύπρο τον 5ο π. Χ. αιώνα, εμφανίσθηκε το πρώτο νοσοκομειακό πρόγραμμα της ιστορίας. Ήταν η συμφωνία μεταξύ του βασιλιά Ιδαίου και του γιατρού Ονάσιλλου και των αδελφών του. Η συμφωνία αυτή όριζε ότι ο Ονάσιλλος και οι αδελφοί του θα αναλάμβαναν την περίθαλψη των στρατιωτών που θα τραυματιζόντουσαν σε επερχόμενη μάχη. Σαν αντάλλαγμα, ο βασιλιάς Ιδαίος πρόσφερε χρήματα και γη.

Τον 4ο π. Χ. αιώνα, συναντάμε αναφορά στον θεσμό της ασφάλισης, σε λόγους του Δημοσθένη, «Περί θαλασσίων πιστώσεων». Εδώ, περιγράφονται τα «θαλασσοδάνεια». Το εμπόριο, από αρχαιοτάτων χρόνων, είχε μεγάλα περιθώρια κέρδους, αλλά και πολύ υψηλό ρίσκο. Η πειρατεία και τα ναυτικά ατυχήματα ήταν σύνηθες φαινόμενο στην αρχαία Ελλάδα.

Έτσι, αντί κάποιος έμπορος ή επενδυτής να δανείσει (επενδύσει) τα χρήματά του σε ένα πλοίο, με ορατό τον κίνδυνο της οικονομικής καταστροφής σε περίπτωση που το πλοίο δεν επέστρεφε, απευθυνόταν σε ναυτομεσιτικό γραφείο, μέσο του οποίου μπορούσε να δανείσει χρήματα σε διάφορα πλοία, διασπείροντας έτσι τον κίνδυνο. Από τα κέρδη των πλοίων που επέστρεφαν, μπορούσε να αποσβέσει την ζημιά των πλοίων που δεν επέστρεφαν.

Δυστυχώς, αντί τα «θαλασσοδάνεια» να διδάσκονται σαν παράδειγμα πρόληψης, σύνεσης και ευρηματικότητας, διδάσκονταν στα δικά μου μαθητικά χρόνια, σαν «δανικά και αγύριστα».

Σε κείμενα συγγραφέων της κλασικής περιόδου, αναφέρεται η ασφάλιση απόδρασης δούλου. Συνηθιζόταν να γίνεται συμφωνία, με βάση την οποία ο ιδιοκτήτης του δούλου πλήρωνε περιοδικές καταβολές, ώστε να εισπράξει αποζημίωση στην περίπτωση απόδρασης του δούλου του.

Την έννοια της κοινής αβαρίας την γνωρίζουμε όλοι. Θεσπίσθηκε τον 4ο π.Χ. αιώνα από το δίκαιο της Ρόδου. Σύμφωνα με τον όρο αυτό, κάθε ηθελημένη θυσία εμπορευμάτων που πραγματοποιείται χάριν του πλοίου και του υπολοίπου φορτίου, επιβαρύνει, αναλογικά, όλα τα διασωθέντα συμφέροντα. Μοιάζει με την ασφάλιση, στο ότι τον κίνδυνο τον επωμίζονται όλοι οι ενδιαφερόμενοι. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο όρος της κοινής αβαρίας, διατηρείται αυτούσιος μέχρι σήμερα, και μάλιστα με παγκόσμια ισχύ.

1.1.3 Η ασφάλιση στην αρχαία Ρώμη

Στους πρώτους Ρωμαϊκούς χρόνους, η επίδραση των αρχαίων Ελλήνων στους Ρωμαίους ήταν μεγάλη. Φυσικά δεν θα μπορούσε η ασφάλιση να αποτελεί εξαίρεση. Έτσι, όλη η «τεχνογνωσία» της ασφάλισης, πέρασε αυτούσια στους αρχαίους Ρωμαίους και φυσικά εξελίχθηκε.

Από τους λεγεωνάριους θεσπίστηκε το πρώτο συνταξιοδοτικό σύστημα της ανθρωπότητας. Σύμφωνα με αυτό το σύστημα, όποιος λεγεωνάριος αποχωρούσε από την υπηρεσία έπαιρνε χρηματική αποζημίωση, ή αν σκοτωνόταν σε κάποια μάχη, η αποζημίωση καταβαλλόταν στην οικογένειά του.

Με την ανάπτυξη των Τεχνών και των Επιστημών, οι Ρωμαίοι δημιούργησαν πίνακες που καθόριζαν τις παροχές και τις συντάξεις, ανάλογα με τις εισφορές των ενδιαφερομένων. Η φιλοσοφία αυτής της οργάνωσης, δεν διαφέρει καθόλου από το πνεύμα των σημερινών τιμολογίων των ασφαλιστικών εταιριών.

Οι «περί θαλασσιών πιστώσεων» νόμοι της ρωμαϊκής νομοθεσίας, είχαν σαν βάση το δίκαιο των Ροδίων και τα θαλασσοδάνεια των Αθηναίων. Με την ανάπτυξη της νομικής επιστήμης συναντάμε για πρώτη φορά την σύναψη συμβάσεων περί θαλασσιών κινδύνων, δηλαδή τον πρόδρομο των σημερινών ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

1.1.4 Η Βυζαντινή Περίοδος

Κλείνοντας τον κύκλο των εποχών μέχρι τον Μεσαίωνα είναι πολύ σημαντικό να αναφερθεί και η Βυζαντινή περίοδος. Είναι γνωστό ότι το Βυζάντιο διέθετε ένα πολύ καλά οργανωμένο σύστημα διοίκησης. Μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο ήταν πολύ φυσικό η ασφάλιση μεταφορών, από άποψη Νομοθετική και πρακτική, να έχει την ανάλογη θέση. Ασφαλώς δεν έχουμε πρωτότυπες ιδέες, θέσεις και πρακτικές επί του αντικειμένου. Αντίθετα, έχουμε Νομοθετήματα βασισμένα στις Αρχές και πρακτική των Αρχαίων Ελλήνων, όπως Ο Ρόδιος Ναυτικός Κώδικας και τα ναυτοδάνεια. Τα Νομοθετήματα αυτά έχουν μια λειτουργική πληρότητα που δικαιολογεί την αξία που τους δόθηκε και τη διαχρονικότητα που απέκτησαν. Τα κυριότερα από αυτά είναι ο Κώδικας του Ιουστινιανού – πανδέκτες – 533 μ. Χ. και ο Νόμος Ροδίων Ναυτικός, 7ος αιώνας μ. Χ., βασισμένος βέβαια στον ανώνυμο Κώδικα των

κλασικών χρόνων, πλην όμως αποτελεί προϊόν άλλης, πολύ μεταγενέστερης εποχής και πολύ ευρύτερου περιεχομένου.

Όλες οι πηγές που προαναφέρθηκαν αποτέλεσαν τη βάση και τη δημιουργία της Ασφαλιστικής Νομοθεσίας του κράτους του Μεσαίωνα και μετά, με τις οποίες βελτιώσεις με βάση πάντοτε τις αντιλήψεις, τις συνθήκες και τα μέσα μεταφοράς της εποχής.

Η ανάγκη εξυπηρέτησης των δύο αυτών πλουτοπαραγωγικών παραγόντων οδήγησε στη διαμόρφωση πληρέστερης ασφαλιστικής Νομοθεσίας και σε πρακτικές εξελιγμένες, με αποτέλεσμα να έχουμε πλέον αποφασισμένες έννοιες και τρόπο λειτουργίας απόλυτα ξεκάθαρο και συγκεκριμένο. Σαν παράδειγμα της πιο πάνω περιγραφόμενης εξέλιξης, αναφέρεται ο ασφαλιστικός Νόμος της Βενετίας περί θαλασσοασφάλειας – *Consolato del Mare* – 468μ.Χ. και το πιθανολογούμενο πρώτο θαλασσοασφαλιστήριο που εκδόθηκε στη Γένοβα για την ασφάλιση του πλοίου SANTA CLARA με ημερομηνία 23 Οκτωβρίου 1347 και για το ταξίδι από Γένοβα σε Μαγιόρκα. Σύμφωνα με όλα τα ιστορικά δεδομένα, οι Ιταλοί υπήρξαν οι πρώτοι πραγματικοί επαγγελματίες Ασφαλιστές. Ταυτόχρονα και σχεδόν παράλληλα αναπτύχθηκαν και οι Ισπανικές πόλεις καθώς και οι Ισπανοί Ασφαλιστές. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, φθάνουμε σε μια πολύ σημαντική ημερομηνία για τα ασφαλιστικά πράγματα, που είναι το 1600μ.Χ. \

Την εποχή αυτή παρατηρείται ότι Ιταλοί επιχειρηματίες, μεταξύ αυτών και ασχολούμενοι με τις ασφάλειες, μεταναστεύουν και εγκαθίσταται στο Λονδίνο, μεγάλο ναυτικό κέντρο, και αρχίζουν να εργάζονται και να δημιουργούν τις βάσεις για τη μετέπειτα παγκόσμια ασφαλιστική αγορά του Λονδίνου.

Στο Βυζάντιο υπάρχουν πολλά ιστορικά στοιχεία που φανερώνουν την έννοια της ασφάλισης και τα βρίσκουμε κατά κύριο λόγο στους «Πανδέκτες» του Ιουστινιανού.

Ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός, θέλοντας να εκσυγχρονίσει το ρωμαϊκό δίκαιο και να καθορίσει τους κανόνες δικαίου που έπρεπε να εφαρμόζουν οι δικαστές με τρόπο σαφή και χωρίς αμφισβητήσεις, ανέθεσε σε επιτροπή νομικών να κωδικοποιήσει την νομοθεσία. Το νομοθέτημα αυτό είναι το θεμέλιο στο οποίο στηρίχθηκε το ευρωπαϊκό δίκαιο του Μεσαίωνα και των νεότερων χρόνων. Τμήμα αυτού του νομοθετήματος είναι οι «Πανδέκτες» που ετοιμάσθηκαν το 529 μ. Χ., και αποτελούνται από πενήντα βιβλία.

Τα πιο χαρακτηριστικά στοιχεία της ασφάλισης αναφέρονται στο 14ο βιβλίο που αναφέρεται στην κοινή αβαρία των Ροδίων και στα ναυτοδάνεια των Αθηναίων και στο 15ο βιβλίο που αναφέρεται η δωρεά αιτία θανάτου, που είχε σαν σκοπό την οικονομική εξασφάλιση της χήρας, κάτι ανάλογο με την σημερινή ασφάλιση ζωής.

1.1.5 Η ασφάλιση στον Μεσαίωνα

Σε όλη την διάρκεια του μεσαίωνα, η ναυτική ασφάλιση και η κοινή αβαρία ήταν ιδιαίτερα ανεπτυγμένη. Επίσης, εμφανίστηκαν πολλές ασφαλιστικές ενώσεις, παρόμοιες με τις εταιρείες των αρχαίων Ελλήνων της εποχής του Σόλωνα.

Το 1236 η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, με ρύθμιση του Πάπα Γρηγορίου του ΙΧ, απαγόρευσε τον τόκο στο ναυτικό δάνειο, φέρνοντας μεγάλη αναστάτωση στην ναυσιπλοΐα. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η αναστάτωση, επινοήθηκαν άλλοι τρόποι χρηματοδότησης και ανάληψης του κινδύνου, δημιουργώντας την έννοια της ασφάλισης όπως την γνωρίζουμε σήμερα.

Έτσι, από το καθεστώς, όπου «ασφαλιστής» ήταν ο χρηματοδότης, περνάμε στην σύγχρονη ασφάλιση, καθώς «ασφαλιστής» γίνεται κάποιο τρίτο πρόσωπο, το οποίο «αγοράζει» το πλοίο και το φορτίο σε περίπτωση επέλευσης του κινδύνου ενώ ο ασφαλιζόμενος πληρώνει από πριν ασφάλιστρα για την παρεχόμενη κάλυψη.

Σε όλες τις παραθαλάσσιες πόλεις, έμποροι και τραπεζίτες συγκεντρώνονταν στις πλατείες και στις προβλήτες των λιμανιών, όπου μεταξύ των άλλων εμπορικών πράξεων ασκούσαν και τις θαλάσσιες ασφαλίσεις.

Το πρώτο ασφαλιστήριο συμβόλαιο θαλάσσιας ασφάλισης εκδόθηκε στην Γένοβα στις 23 Οκτωβρίου του 1347 και αναφέρεται στην κάλυψη του ιστιοφόρου Santa Clara για το ταξίδι από την Γένοβα στην Μαγιόρκα.

1.1.6 Η ασφάλιση από τον 14ο μέχρι τον 18ο αιώνα

Από τον 14ο μέχρι τον 17ο αιώνα, σημειώθηκαν ραγδαίες εξελίξεις για τον θεσμό της ασφάλισης. Το 1435, στην Βαρκελώνη της Ισπανίας εκδόθηκε ο πρώτος νόμος που αφορούσε την σύνταξη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Έτσι, άρχισε να δημιουργείται το ασφαλιστικό δίκαιο.

Την περίοδο αυτή, η θαλάσσια ασφάλιση παρουσίαζε μεγάλη άνθηση, κυρίως στην Ισπανία και την Ιταλία, όπου έκανε την εμφάνισή του το επάγγελμα του ασφαλιστή, ο οποίος με την προσωπική του περιουσία αποζημιώνει τις καταστροφές. Στα καφεενεία, κοντά στις αποβάθρες, συναντιόνταν οι έμποροι με τους πλοιοκτήτες και τους ασφαλιστές και συμφωνούσαν για την ασφάλιση και την μεταφορά των εμπορευμάτων.

Η ασφάλιση γινόταν με εμπειρικό τρόπο και εξαρτιόνταν πολύ από παράγοντα της τύχης. Πολλοί ασφαλιστές καταστράφηκαν οικονομικά, γιατί δεν μπόρεσαν να αντέξουν τις αποζημιώσεις. Έτσι γεννήθηκε η ιδέα του συνεταιρισμού. Οι ασφαλιστές, άρχισαν να συνεταιρίζονται και να ευθύνονται για πολλούς κινδύνους, αλλά με συγκεκριμένο ποσοστό και όχι για ολόκληρο τον κίνδυνο. Με αυτό τον τρόπο, άρχισε να εφαρμόζεται η θεωρία των μεγάλων αριθμών, να περιορίζεται ο παράγοντας της τύχης και να εξουδετερώνεται ο κίνδυνος της χρεοκοπίας του ασφαλιστή.

Γύρω στο 1500, Ιταλοί μετανάστες κυρίως Λομβαρδιανοί, εγκαταστάθηκαν στις παραλιακές πόλεις της βόρειας Ευρώπης, μεταφέροντας την ασφαλιστική πείρα τους. Η σημερινή Lombard Street του Λονδίνου πήρε το όνομά της από τους Λομβαρδιανούς μετανάστες.

Το 1650, ο Φλωρεντιανός γιατρός Lorento Tonti, ίδρυσε την πρώτη τοντίνια. Οι τοντίνες ήταν σωματεία τα οποία συγκέντρωναν από τα μέλη εισφορές για την δημιουργία κεφαλαίου και μοίραζε τα κέρδη στα μέλη που επιζούσαν κάθε χρόνο. Η διάρκεια του σωματείου ήταν ορισμένη, οπότε με την λήξη της το κεφάλαιο διανέμονταν στα μέλη που επιζούσαν ή ήταν αόριστης διάρκειας και το κεφάλαιο το έπαιρνε ο τελευταίος επιζών. Ήταν μια μορφή ασφάλισης επιβίωσης, αλλά οδηγούσε στον πλουτισμό εκείνου που είχε την τύχη να επιβιώσει.

Από τον θεσμό των τοντίνων ξεκίνησαν οι έρευνες για την διάρκεια ζωής του ανθρώπου, οι οποίες βασίζονταν σε στατιστικές παρατηρήσεις, που με τον υπολογισμό της πιθανότητας ζωής για κάθε ηλικία, θεμελίωσαν την σύγχρονη ασφάλιση ζωής.

Το 1654 ο μαθηματικός Pascal διατυπώνει τον νόμο των πιθανοτήτων, ο οποίος με τους συσχετισμούς του βοήθησε στην δημιουργία των τιμολογίων των ασφαλιστικών εταιριών και φυσικά εφαρμόζεται ακόμα και σήμερα.

Οι άγγλοι αστρονόμοι Edmond Halley και James Dotson διαμόρφωσαν τον πρώτο επίσημο πίνακα θνησιμότητας το 1693. Σκοπός τους ήταν να καθορίσουν διαφορετικό ασφάλιστρο, ανάλογα με την ηλικία του ασφαλισμένου και συνέλαβαν αυτή την ιδέα όταν μια ασφαλιστική εταιρία αρνήθηκε να ασφαλίσει τον Dotson, λόγω μεγάλης ηλικίας.

Ο νόμος των πιθανοτήτων του Pascal, σε συνδυασμό με τον πίνακα θνησιμότητας των Halley και Dotson, δημιούργησε μια νέα επιστήμη, την αναλογιστική, στην οποία στηρίζεται η σύγχρονη ασφάλιση.

Το 1666 ήταν μια από τις χειρότερες χρονιές για το Λονδίνο. Σε έναν μικρό φούρνο ξέσπασε πυρκαγιά, η οποία επεκτάθηκε πολύ γρήγορα, ξεφεύγοντας από κάθε έλεγχο. 13.000 σπίτια σε 400 δρόμους καταστράφηκαν ολοσχερώς. Το συνολικό κόστος των ζημιών ξεπέρασε τα 10.000.000 αγγλικές λίρες. Αυτός ο τραγικός απολογισμός, είχε σαν αποτέλεσμα ένα χρόνο αργότερα, το 1667, να ιδρυθεί η πρώτη «Υπηρεσία Πυρός», το Barron's fire office, από τον Barron, έναν από τους μεγαλύτερους κατασκευαστές κτιρίων του Λονδίνου. Φυσικά, μέσα στην επόμενη δεκαετία ιδρύθηκαν πολλές άλλες ασφαλιστικές εταιρίες πυρός σε διάφορες πόλεις της Μεγάλης Βρετανίας.

Πολλές φορές οι αποζημιώσεις ήταν τόσο μεγάλες, που οι περιουσίες των ασφαλιστών δεν ήταν αρκετές για να καλύψουν την αποζημίωση. Γι' αυτό, τον 17ο αιώνα, άρχισε η σύσταση ανωνύμων εταιριών, που είχαν στόχο να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο της αφερεγγυότητας των ασφαλιστών. Οι ασφαλιστικές εταιρίες, με τα αποθεματικά κεφάλαια που ήταν υποχρεωμένες από τον νόμο να διατηρούν, μπορούσαν να ικανοποιήσουν τους ασφαλισμένους.

Στα τέλη του 17ου αιώνα, οι έμποροι, οι πλοιοκτήτες και οι ασφαλιστές του Λονδίνου, συγκεντρώνονταν στο μικρό καφενείο του Edward Lloyd, κοντά στον Τάμεση στην Tower Street και κανόνιζαν την ασφάλιση και τις μεταφορές των εμπορευμάτων.

Σύντομα, το καφενείο του Edward Lloyd καθιερώθηκε ως το κέντρο των ασφαλιστικών συναλλαγών του Λονδίνου. Όσοι ήθελαν να ασφαλιστούν, άφηναν ένα χαρτί με τα στοιχεία τους, το όνομα του πλοίου, την ποσότητα και το είδος των εμπορευμάτων που αυτό μετέφερε, καθώς και το δρομολόγιο του πλοίου. Εάν κάποιος ασφαλιστής ήθελε να αναλάβει τον κίνδυνο, σημείωνε στο αντίστοιχο χαρτί το ποσό των ασφαλίσεων που ήθελε να εισπράξει και υπέγραφε (Underwrite). Έτσι βγήκε ο όρος «Underwriter», που σημαίνει αυτόν που αποδέχεται ή όχι και υπολογίζει το ασφάλιστρο ενός ασφαλιζόμενου κινδύνου. Το 1871, οι ασφαλιστές που σύχναζαν στο καφενείο του Edward Lloyd απέκτησαν νομική προσωπικότητα με πράξη του Βρετανικού Κοινοβουλίου, σχηματίζοντας την σωματειακή οργάνωση «Corporation of Lloyd's» και ήταν η αρχή της γνωστής ασφαλιστικής εταιρίας Lloyd's of London.

Σε αυτό το χρονικό διάστημα (14ος – 17ος αιώνες), η ελληνική ναυτιλία ήταν περιορισμένη εξαιτίας τόσο της τουρκοκρατίας, όσο και της πειρατείας η οποία μάζιζε τα πλοία που ταξίδευαν στο Αιγαίο πέλαγος. Σιγά σιγά, αρκετοί Κυκλαδίτες και Κρητικοί στράφηκαν και αυτοί στην πειρατεία, η οποία έγινε αναπόσπαστο κομμάτι της τοπικής οικονομίας. Ψαράδες όπως οι αδελφοί Μπαρμπάρσα από τις Κυκλάδες και ο Μανούσος Θεοτοκόπουλος (αδελφός του Δομνίκου Θεοτοκόπουλου) από την Κρήτη, έγιναν πειρατές και με τα κεφάλαια που συγκέντρωσαν συνέβαλαν στον απελευθερωτικό αγώνα κατά των Τούρκων και μετέπειτα στην εμποροναυτιλιακή δραστηριότητα της λεκάνης της Μεσογείου.

1.2 Η ασφάλιση στην Ελλάδα από τα τέλη της τουρκοκρατίας μέχρι το 1850

Με την σταδιακή παρακμή της οθωμανικής αυτοκρατορίας, η Ελληνική ναυτιλία ολοένα και περισσότερο αυξανόταν και σύντομα οι Έλληνες έγιναν οι κυριότεροι προμηθευτές των Βαλκανίων. Όμως δεν υπήρχαν Ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες και οι ασφαλιστικές εταιρίες του εξωτερικού δεν ασφάλιζαν τα Ελληνικά πλοία λόγω του μεγάλου κινδύνου της πειρατείας στο Αιγαίο. Έτσι, οι Έλληνες εφοπλιστές είχαν καταφύγει στο σύστημα τεμαχισμού της κυριότητας κάθε πλοίου ανάμεσα σε πολλούς συνιδιοκτήτες, μοιράζοντας τον κίνδυνο. Αυτός ο θεσμός σύντομα επεκτάθηκε και γίνονταν μεριδιούχοι και οι άνδρες του πληρώματος. Έτσι, το πλήρωμα είχε ενδιαφέρον και φυσικά μεγάλο κίνητρο να προστατεύσει το σκάφος και τα εμπορεύματα.

Στις αρχές του 18ου αιώνα, οι πλούσιοι Φαναριώτες επέκτειναν τις τραπεζικές τους δραστηριότητες σε όλα τα σημαντικά εμπορικά κέντρα της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, ανταγωνίζονταν τους Εβραίους και τους Αρμένιους τραπεζίτες. Συγχρόνως, οι Έλληνες έμποροι είχαν επεκτείνει τις δραστηριότητες τους πέρα από τα Βαλκάνια, στην Ιταλία, στην Αυστρία, στην Ουγγαρία, στην Ρωσία, στην Γαλλία, στην Ολλανδία, στην Γερμανία και στην Αγγλία. Η δράση των Ελλήνων τραπεζιτών και εμπόρων, έθεσαν την οικονομική βάση για την εμφάνιση της Ελληνικής ιδιωτικής ασφαλιστικής επιχείρησης.

Η πρώτη ασφαλιστική εταιρία που συστάθηκε με Ελληνικά κεφάλαια, ιδρύθηκε στην Τεργέστη, το 1789, με την επωνυμία «Societa Greca D' assicurazione» και ακολούθησαν πολλές άλλες εταιρίες, τόσο στην Ιταλία, όσο και σε άλλες χώρες της Ευρώπης. Επίσης, πολλές εταιρίες ιδρύθηκαν στην Κωνσταντινούπολη, στην Οδησό και στην Σμύρνη.

1.2.1 Η ασφάλιση από τον 19^ο αιώνα μέχρι το 1914

Τον 19ο αιώνα, οι εταιρίες έχουν πλέον εκτοπίσει τους μεμονωμένους ασφαλιστές. Η μεγάλη ανώνυμος ασφαλιστική εταιρία, με τις επιστημονικές βάσεις της, έχει αναλάβει πρωτεύοντα ρόλο.

Η χρήση του ατμού στην ναυσιπλοΐα έφερε αναστάτωση και στην ασφαλιστική αγορά. Η τεχνολογία της εποχής δεν ήταν αρκετά ανεπτυγμένη και σε συνδυασμό με την κακόπιστη τακτική αρκετών ασφαλισμένων, που προκαλούσαν την επέλευση ζημιών, οδήγησε πολλές εταιρίες σε συρρίκνωση και αφανισμό. Με την συγκέντρωση των ασφαλιστικών εργασιών στις μεγάλες εταιρίες, αναπτύχθηκε η οργάνωση των εταιριών και η συστηματική νομοθετική ρύθμιση της λειτουργίας των ασφαλιστικών εταιριών. Ο πρώτος Ευρωπαϊκός ασφαλιστικός νόμος εμφανίστηκε το 1874 στο Βέλγιο. Ακολούθησε η Ιταλία το 1882, η Αγγλία το 1906 και η Γερμανία και Ελβετία το 1908.

Η μετεπαναστατική περίοδος βρίσκει την Ελληνική ναυσιπλοΐα κατεστραμμένη. Σύντομα όμως η ναυτιλία και το εμπόριο έφεραν στην Ελλάδα τον πλούτο και την τεχνολογία που στερήθηκε από τον Τουρκικό ζυγό. Με την αποκατάσταση της ειρήνης, δημιουργήθηκαν νέα ναυπηγεία σε πολλά νησιά και λιμάνια και σύντομα η Ελλάδα έγινε μια από τις μεγαλύτερες δυνάμεις στην παγκόσμια ναυσιπλοΐα. Μετά την επανάσταση η Σύρος και αργότερα ο Πειραιάς έγιναν τα κύρια εμπορικά κέντρα με τα πιο δραστήρια ναυπηγεία.

Η πρώτη ασφαλιστική εταιρία που συστάθηκε στην Ελλάδα, δημιουργήθηκε στην Σύρο το 1828 με την επωνυμία «Ασφαλιστικόν Κατάστημα», η οποία το 1829 μετονομάστηκε σε «Ελληνικόν Ασφαλιστικόν Κατάστημα». Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Ιωάννης Καποδίστριας ήταν μέτοχος κατά 8 %.

Μέχρι το 1910 δημιουργήθηκαν άλλες 60 περίπου ασφαλιστικές εταιρίες, ανάμεσά τους και η Εθνική Ασφαλιστική, η οποία ήταν η πρώτη και η μόνη ασφαλιστική εταιρία της εποχής στον Ελλαδικό χώρο που έκανε και ασφάλειες ζωής. Όλες οι άλλες εταιρίες έκαναν κατά κύριο λόγο ασφάλειες μεταφορών και μερικές και ασφάλειες πυρός.

Το νομικό πλαίσιο της ασφάλισης στην Ελλάδα βασίστηκε στον Γαλλικό Εμπορικό Κώδικα του 1807, ο οποίος άρχισε να εφαρμόζεται στην Κωνσταντινούπολη από το 1814 και έγινε αποδεκτός από τις εθνικές συνελεύσεις (1821 και 1827) και φυσικά ίσχυε κατά την κυβέρνηση του Καποδίστρια (1828-1832).

Όλες οι εταιρίες που δημιουργήθηκαν αυτό το χρονικό διάστημα, με εξαίρεση την Εθνική ασφαλιστική, σταδιακά έπαψαν να λειτουργούν. Το γεγονός ότι, οι ασφαλιστικές εταιρίες της εποχής είχαν περιορισμένο ασφαλιστικό αντικείμενο (κατά κύριο λόγο μεταφορές), τις έκανε ευάλωτες στις εξελίξεις της εποχής. Όταν η Ελληνική ναυσιπλοΐα παρουσίασε μεγάλη κάμψη λόγω της χρήσης του ατμού στα πλοία, τα έσοδα των εταιριών συρρικνώθηκαν και τις οδήγησαν σε αφανισμό. Ένας άλλος εξ ίσου σημαντικός λόγος, ήταν ο έντονος

ανταγωνισμό των εταιριών, οι οποίες για μεγαλύτερη προσέλκυση των ασφαλιζομένων, πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους με πολύ χαμηλά ασφάλιστρα.

Το 1909 άρχισε ο κρατικός έλεγχος στα αποθεματικά των ασφαλιστικών εταιριών, με σκοπό οι ασφαλιστικές εταιρίες, ανάλογα με τον τζίρο τους να έχουν την απαραίτητη περιουσία για να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στις αποζημιώσεις.

1.2.2 Η μεγάλη πυρκαγιά του Λονδίνου

Μετά την μεγάλη πυρκαγιά του Λονδίνου το 1666, οι επιχειρηματίες, μεταξύ αυτών και οι ασφαλιστές, συγκεντρώνονταν για να προωθήσουν τις δουλειές τους σε διάφορα καφενεία. Αυτοί που είχαν ασφαλιστικά και ναυτικά ενδιαφέροντα σύχναζαν στο καφενείο του Edward Lloyd.

Το 1691 το καφενείο του Lloyd εγκαθίσταται στην Lombard Street, η οποία πήρε το όνομά της από τους εκεί Ιταλούς μετανάστες και καθιερώνεται πλέον ως τόπος συνάντησης ασφαλιστών-εμπόρων και ναυτικών. Με το πέρασμα του χρόνου ο δρόμος αυτός αλλά και η γύρο περιοχή γίνεται το σημερινό παγκόσμιο ασφαλιστικό κέντρο. Για λόγους καθαρά ιστορικής αντικειμενικότητας, αξίζει να σημειωθεί ο E. Lloyd δεν υπήρξε τίποτα περισσότερο από ιδιοκτήτης του καφενείου και καμιά σχέση δεν είχε με ασφαλιστικές δραστηριότητες. Πατέρας και εμπνευστής των Lloyd's θεωρείται ο Julius Angestain, που ήρθε σαν μετανάστης στην Αγγλία από το Leningrad 1749, αναμείχθηκε στα ασφαλιστικά πράγματα και είναι ο άνθρωπος που καθιέρωσε τους παγκόσμια γνωστούς ασφαλιστικούς όρους «Underwriter» και «underwriting» με τη συγκεκριμένη έννοια, για μεν του πρώτου, της εκτίμησης και τιμολόγησης του προτεινόμενου προς ασφάλιση κινδύνου και του δεύτερου, της υπεύθυνης ανάληψης του προτεινόμενου κινδύνου με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Για περίπου 200 χρόνια, ο κύριος όγκος των ασφαλιστικών εργασιών – ασφαλίσεις πλοίων και μεταφερομένων φορτίων – γινόταν μέσω αυτής της άτυπης και αδιαμόρφωτης αγοράς, η οποία με τον καιρό πήρε το όνομα «Lloyd». Η σαφής αυτή υπόσταση δεν εμπόδισε καθόλου τη συστηματοποίηση διεξαγωγής των εργασιών, την ανάπτυξη του κύκλου εργασιών και την υποτυπώδη διάκριση των συμμετεχόντων σε ειδικότητες, όπως Ασφαλιστές, Διαμεσολαβούντες – Μεσίτες – Ασφαλισμένοι, τεχνικοί και άλλα. Η σοβαρότητα του τρόπου εργασίας, το αξιόπιστο των συναλλασσομένων και ο όγκος εργασιών προσέδωσαν στη δραστηριότητα μεγάλο κύρος.

Η ωρίμανση αυτής της δραστηριότητας και οι συγκυρίες των συνθηκών της ναυτασφαλιστικής αγοράς της Αγγλίας περί το 1719, οδήγησαν το 1871 στη δια Νόμου επίσημη αναγνώριση του Lloyd's. Η νομική του υπόσταση είχε τη μορφή ιδιότυπου σωματίου, το οποίο είχε συγκροτημένα μέλη σε ομάδες, τα οποία ασκούν ασφαλιστικές εργασίες. Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι το σωματείο αυτό κάθε αυτό δεν είναι ούτε ασφαλιστικός οργανισμός ούτε ίδρυμα ούτε ασφαλιστική εταιρεία, όπως πολλοί, ακόμα και ασφαλιστές, νομίζουν.

Το Lloyd's σαν Νομικό πρόσωπο είναι όργανο παροχής υπηρεσιών με κύρια και βασική την υπηρεσία εξασφάλισης ασφαλιστικού καλύμματος στους υπό των ενδιαφερομένων προτεινόμενων καλύψεων και σε καμία περίπτωση δεν συνάπτει ασφαλιστικές συμβάσεις. Η εργασία αυτή αναλαμβάνεται και διεξάγεται από τα μέλη του Lloyd's και ειδικότερα από τις ολιγάριθμες συγκροτημένες μονάδες, τα λεγόμενα συνδικάτα.

Ο αριθμός των μελών και συνδικάτων δεν είναι ο προκαθορισμένος και τα μεν μέλη ανέρχονται σε 7.000 περίπου, τα δε συνδικάτα αντίστοιχα σε 250 περίπου. Η οργανωτική δομή του Lloyd's είναι επιστημονικά αλλά και ορθολογιστικά μελετημένη σε έκταση και βάθος, έτσι ώστε να εξυπηρετεί και να διασφαλίζει την αξιοπιστία του σωματίου και την προστασία του ασφαλιζομένου. Είναι όμως χρήσιμο να αναφερθούν επιλεκτικά ορισμένα χαρακτηριστικά της οργάνωσης.

Καταρχήν τα μέλη διακρίνονται σε 2 κατηγορίες :

A. Τους Ασφαλιστές Μέλη.

B. Τους Αντιπροσώπους Ασφαλιστών Μελών.

Οι μεν πρώτοι αναμένουν κινδύνους και υπογράφουν τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι δεύτεροι κάνουν την ίδια δουλειά αλλά υπογράφουν για λογαριασμό αυτών που εκπροσωπούν. Τα Μέλη ευθύνονται έναντι των Ασφαλισμένων τους προσωπικά και απεριόριστα, ενώ δεν υπάρχει αλληλέγγυος ευθύνη μεταξύ των Μελών. Για την αντιμετώπιση τυχών οικονομικών προβλημάτων του έχοντος την ευθύνη μέλους. Μέλη του Lloyd's μπορούν να γίνουν ασφαλιστές, ασφαλιστικές εταιρείες, μεσίτες (Brokers) και Διακανονιστές Ζημιών (Adjusters).

Για να γίνει κάποιος μέλος εφόσον λόχοι την αντίστοιχη ιδιότητα πρέπει να προταθεί από πέντε Μέλη να εγκριθεί η οικονομική του επιφάνεια και να καταθέσει εγγύηση ανάλογη του προβλεπόμενου κύκλου εργασιών. Το Lloyd's διοικείται από 12 Μέλη αιρετή επιτροπή που εκλέγεται ανά 4ετία.

Τα βασικά διοικητικά γραφεία που προβλέπει η οργάνωση του Lloyd's και λειτουργούν παραδειγματικά είναι:

Το γραφείο υπογραφής ασφαλιστικών συμβολαίων (Policy Signing Office), το Γραφείο Ζημιών (Clims Office) και το Γραφείο Εκδόσεων και Μελετών των επίσημων εντύπων του σωματείου. Στη συνέχεια, υπάρχει η όλη διοικητική οργανωτική πυραμίδα που περιλαμβάνει την οργάνωση του δικτύου πρακτόρων ανά τον κόσμο, του δικτύου πληροφοριών, τα όργανα παροχής βοήθειας, τους ασφαλισμένους, το δίκτυο πραγματογνωμόνων και διακανονιστών ζημιών και η ανά τον κόσμο εκπροσώπηση των Μελών Ασφαλιστών.

Το Lloyd's εκτός από τα επίσημα έγγραφα που εκδίδει, όπως προαναφέρθηκε εκδίδει επίσης για χρήση κάθε ενδιαφερομένου σε Παγκόσμια βάση και ενημερωτικές εκδόσεις υπό διάφορες μορφές, όπως εφημερίδων, εγχειριδίων κτλ. Τα πιο βασικά από αυτά είναι τα εξής:

- Lloyd's List and Shipping gesetta
- Lloyd's Shipping index (ημερήσια έκδοση)
- Lloyd's weekly casualty report
- Lloyd's loading List
- Lloyd's List of Law report
- Lloyd's Calendar
- Lloyd's Maritime Atlas
- Lloyd's Survey Handbook
- Lloyd's Register of Shipping

Είναι πολύ χρήσιμο να σημειωθεί ότι όλες αυτές οι εκδόσεις έχουν πλήρη και επίκαιρη ενημερότητα ως προς το περιεχόμενο τους που είναι εξαιρετικά χρήσιμα εργαλεία για κάθε εμπλεκόμενο στην ασφαλιστική δραστηριότητα, υπό οποιαδήποτε μορφή την ίδια περίπου εποχή, δηλαδή περίπου το 1700μ.Χ., κάνουν την εμφάνισή τους οι πρώτες ασφαλιστικές Εταιρείες. Η πρώτη ασφαλιστική εντοπίζεται να έχει ιδρυθεί στη Γαλλία, Παρίσι 1668, χωρίς καμία τύχη. Ακολουθούν ασφαλιστικά γραφεία που ιδρύθηκαν στο Λονδίνο μετά τη μεγάλη πυρκαγιά του 1666, κατά το πρότυπο των ναυτικών καλύψεων. Παρόμοιες εξελίξεις υπήρξαν σε όλες τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Η βιομηχανική ανάπτυξη επιτάχυνε την ανάπτυξη της ασφαλιστικής ανάγκης και έχουμε την εμφάνιση ασφαλιστικών εργασιών σε ευρύτερο κύκλο καλύψεων, αρχή γενομένης από τον κίνδυνο πυρκαγιάς. Παραδειγματικά αναφέρονται η αγγλική ασφαλιστική εταιρεία Royal Exchange (1720) και η London Assistance. Επίσης το 1765 έχουμε την ίδρυση της πρώτης γερμανικής εταιρείας στο Αμβούργο και το 1925 στην Ελβετία.

Μεταξύ των πιο πάνω χρονολογιών, παρατηρούμε τη γρήγορη ανάπτυξη της ασφαλιστικής δραστηριότητας, με διευρυμένο συνεχώς αντικείμενο και την αλματώδη αύξηση του αριθμού των ασφαλιστικών εργασιών σε όλες, όπως προαναφέρθηκε, τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης με τις ΗΠΑ να ακολουθούν κατά πόδας.

1.3 Η ασφάλιση στην σύγχρονη Ελλάδα

Μετά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, η συσσώρευση του πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα οδήγησε στην συσσώρευση μεγάλων περιουσιών σε μικρή γεωγραφική έκταση. Έτσι, η ασφάλιση πυρός σημείωσε μεγάλη άνοδο. Παράλληλα, η ασφάλιση ζωής άρχισε να αναπτύσσεται ταχύτατα.

Τα δάνεια δεν θα μπορούσαν να βοηθήσουν την ανάκαμψη της πληγωμένης από τους πολέμους Ελλάδας, αν δεν υπήρχε η ασφάλιση ώστε να εξασφαλισθεί η αποπληρωμή σε περιπτώσεις ζημιών.

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στα φοιτητικά του χρόνια, άσκησε το επάγγελμα του ασφαλιστή και οι γνωριμίες που έκανε τον βοήθησαν πολύ στην πολιτική του καριέρα.

Το 1970 ψηφίσθηκε ο σύγχρονος ασφαλιστικός νόμος της Ελλάδος και αργότερα, με την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση εκσυγχρονίσθηκε και εναρμονίσθηκε με τους ασφαλιστικούς νόμους των υπολοίπων χωρών.

Οι εξελίξεις στην τεχνολογία ήταν ταχύτατες και δημιούργησαν νέα δεδομένα. Οι πωλήσεις των αυτοκίνητων σημείωσαν μεγάλη άνοδο και δυστυχώς τα αυτοκινητιστικά ατυχήματα πολλαπλασιάστηκαν. Η ασφάλιση αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία των αυτοκινήτων έγινε υποχρεωτική στην Ελλάδα το 1978 και έδωσε μεγάλη οικονομική ανακούφιση στους παθόντες.

Πρόσφατα, με την μεγάλη μείωση των επιτοκίων, τα στεγαστικά δάνεια έχουν παρουσιάσει μεγάλη αύξηση. Βέβαια, η ασφάλιση πυρός και σεισμού που υποχρεωτικά συνοδεύει τα στεγαστικά δάνεια, βοηθάει πάρα πολύ στην ομαλή εξόφλησή τους.

Το τρομοκρατικό κτύπημα στους δίδυμους πύργους, καθώς και οι μεγάλες πλημμύρες στην Ευρώπη, δημιούργησαν μεγάλες οικονομικές υποχρεώσεις στις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εταιρίες, αλλά κατάφεραν να ανταποκριθούν. Γεγονός που αποδεικνύει ότι η σύγχρονη οργάνωσή τους είναι επαρκής και μπορεί να αντέξει μεγάλης οικονομικής έκτασης ζημιές.

1.4 Η ασφάλιση σήμερα

Σήμερα, η ασφάλιση έχει εξελιχθεί σε επιστήμη. Με την ασφαλιστική μελέτη της οικογένειας ή της επιχείρησης, ο επαγγελματίας ασφαλιστικός σύμβουλος μπορεί να προσφέρει τέτοια ασφαλιστική κάλυψη που είναι ικανή να αποτρέψει οποιαδήποτε οικονομική ζημιά ή καταστροφή.

Στην Ελλάδα από την απελευθέρωση και μετά, ιδρύθηκαν σημαντικός αριθμός ασφαλιστικών εταιριών, οι περισσότερες από τις οποίες ήταν εταιρείες ασφάλισης μεταφερομένων φορτίων. Η πρώτη από αυτές ήταν η Συριανή Εταιρεία ΕΛΛΑΣ (1828), ΑΡΓΟΝΑΥΤΑΙ(1842), ΦΟΙΝΙΞ (1857), Η ΕΛΛΑΣ (1862), ΕΘΝΙΚΗ (1891) και πολλές άλλες με έδρα τα εμπορικά και ναυτικά κέντρα της χώρας, όπως ο Πειραιάς, Αθήνα, Πάτρα, Σύρος. Τέλος, να σημειωθεί ότι η πρώτη αλλοδαπή εταιρεία που εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα είναι η ιταλική εταιρεία ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ (1842) με κύριο αντικείμενο την κάλυψη του κινδύνου φωτιάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Ο ελληνικός ασφαλιστικός τομέας, Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα & το «παλιό» ΤΑΞΥ.

2.1 Ο ελληνικός ασφαλιστικός τομέας

Η ελληνική ασφαλιστική δραστηριότητα αναπτύσσεται αρχικά μέσω ασφαλιστικών εταιρειών που λειτουργούν εκτός Ελλάδας πριν από την ίδρυση του Νεοελληνικού κράτους. Το 1789 ιδρύεται από Έλληνες στην Τεργέστη η «Societa Greca D' Assicurazioni», ενώ το 1816 ανοίγει στην Οδησό η «Εταιρεία των Ηνωμένων Ασφαλιστικών Γραικών». Στην Κωνσταντινούπολη μεταξύ του 1819 και του 1833 γεννώνται οι εταιρείες «Πήγασος», «Αίολος», «Ομόνοια», «Ευθύτις» και άλλες, που ασχολούνται κυρίως με ασφαλίσεις μεταφορών. Το 1838 ιδρύεται από τον Αγγ. Γιαννικέζη η «Reunion Adriatica» που θα λειτουργήσει μέχρι τις μέρες μας.

Στον ελλαδικό χώρο, η πρώτη ασφαλιστική εταιρεία - «Η Ελλάς» - ιδρύεται στη Σύρο το 1828 από τον Ιωάννη Καποδίστρια. Ακολουθούν «Το Ελληνικόν Ασφαλιστικόν Κατάστημα» και η «Φιλεμπορική». Στην Αθήνα, ιδρύεται το 1857 «Ο Φοίνιξ» που λειτουργεί μέχρι το 1894 και επανιδρύεται το 1928, ενώ στα τέλη του 19ου αιώνα δημιουργείται η «Εθνική».

2.2 Η έννοια της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα

Η έννοια της κοινωνικής ασφάλειας στην Ελλάδα αντιστοιχεί στον κύριο στόχο του εθνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας, ο οποίος εξυπηρετείται μέσω τριών συστημάτων: του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης για την προστασία των εργαζομένων, του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας για την φροντίδα των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης και του εθνικού συστήματος υγείας για την κάλυψη όλων των ατόμων που διαμένουν στην Ελληνική επικράτεια. Από διοικητική άποψη, το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης συντονίζεται και εποπτεύεται κατά κύριο λόγο από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ενώ τα συστήματα υγείας και πρόνοιας συντονίζονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Το Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης αποτελεί τον κύριο άξονα του Ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Η λειτουργία του, όπως έχει διαμορφωθεί ιστορικά από τη δεκαετία του 1950 μέχρι σήμερα, επιδιώκει την κάλυψη των κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι, χορηγώντας παροχές και υπηρεσίες που αναπληρώνουν τη μείωση ή την απώλεια εισοδήματος από απασχόληση. Πρόκειται για ένα σύστημα κύριας και επικουρικής δημόσιας ασφάλισης, το οποίο λειτουργεί με βάση αυτόνομους ασφαλιστικούς φορείς. Οι φορείς αυτοί συγκροτούν τον πρώτο πυλώνα ασφάλισης στην Ελλάδα.

Ο δεύτερος και ο τρίτος πυλώνες ασφάλισης δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένοι σε σχέση με την εφαρμογή τους σε άλλα Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόσφατα όμως η Ελληνική Κυβέρνηση προχώρησε στη θεσμική κατοχύρωση των επαγγελματικών ταμείων, τα οποία αναμένεται να συμβάλουν στη διεύρυνση του επιπέδου προστασίας του ασφαλιστικού συστήματος και στη βελτίωση των ασφαλιστικών παροχών, αποτελώντας ουσιαστικά το δεύτερο πυλώνα ασφάλισης.

Το Εθνικό Σύστημα Υγείας θεσμοθετήθηκε μόλις στις αρχές της δεκαετίας του 1980, αποβλέποντας στην ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική κάλυψη των αναγκών του ελληνικού πληθυσμού μέσω της παροχής δωρεάν υπηρεσιών. Η λειτουργία του εξυπηρετεί όλα τα άτομα που διαμένουν στην Ελληνική επικράτεια. Ειδικά όμως για τους ασφαλισμένους σε

φορείς δημόσιας ασφάλισης προβλέπεται η παροχή υπηρεσιών υγείας και από τους κλάδους υγείας των ταμείων τους. Η Κυβέρνηση προωθεί την περίοδο αυτή συγκεκριμένα μέτρα εκσυγχρονισμού των δημόσιων πολιτικών υγείας.

Οι εκσυγχρονιστικές παρεμβάσεις στον τομέα της υγείας εγκαινιάστηκαν ουσιαστικά με την υιοθέτηση του Ν. 2519/1997 για την «Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του Εθνικού Συστήματος Υγείας, οργάνωση των υγειονομικών υπηρεσιών, ρυθμίσεις για το φάρμακο και άλλες διατάξεις» και συνεχίζονται κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 2000 με την υιοθέτηση του Ν. 2889/2001 «Βελτίωση και εκσυγχρονισμός του Εθνικού Συστήματος Υγείας και άλλες διατάξεις» και του Ν. 2955/2001 «Προμήθειες Νοσοκομείων και λοιπών μονάδων υγείας των ΠεΣΥ και άλλες διατάξεις». Ο Ν.2889/01 εισήγαγε σημαντικές τροποποιήσεις στην οργανωτική διάρθρωση του συστήματος υγείας, καθώς προχώρησε στην ίδρυση των Περιφερειακών Συστημάτων Υγείας (ΠεΣΥ), τα οποία αποτελούν αποκεντρωμένα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που εποπτεύουν όλα τα νοσηλευτικά ιδρύματα του ΕΣΥ. Τα ΠεΣΥ διέπονται από ένα ιδιαίτερο θεσμικό πλαίσιο το οποίο αποτυπώνεται στις ρυθμίσεις του Π.Δ. 357/2001 «Οργανισμός Κεντρικής Υπηρεσίας των Περιφερειακών Συστημάτων Υγείας (ΠεΣΥ)».

Το Σύστημα Κοινωνικής Πρόνοιας συνθέτει το τελικό δίκτυο ασφάλειας για τα άτομα εκτός αγοράς εργασίας που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης. Λειτουργεί με βάση κατηγοριοποιημένα προγράμματα προστασίας για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, τα οποία εγκαινιάστηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1960 και επεκτάθηκαν ουσιαστικά καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980. Το σύστημα χορηγεί χρηματικά επιδόματα, παροχές σε είδος και κοινωνικές υπηρεσίες φροντίδας μέσω αποκεντρωμένων νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Κοινωνικές υπηρεσίες σε μικρότερη έκταση παρέχονται επίσης από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και από ένα πλέγμα εθελοντικών οργανισμών και μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται έντονα ιδίως στο πεδίο προστασίας των παιδιών, των προσφύγων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η θεσμοθέτηση ενός σύγχρονου Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας εξασφαλίστηκε το 1998 με την ψήφιση του Ν.2646/98 και προωθήθηκε το 2001 με την επεξεργασία του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση 2001-2003. Ο Ν. 2646/98 θέτει τις βάσεις για τη δημιουργία ενός σύγχρονου μοντέλου προνοιακής παρέμβασης που αποβλέπει τόσο στην εξυπηρέτηση νέων αναγκών όσο και στον εξορθολογισμό της διοικητικής και οργανωτικής λειτουργίας των παραδοσιακών προνοιακών φορέων. Το μοντέλο αυτό στηρίζεται σε ένα ενιαίο και αποκεντρωμένο πλαίσιο που ενεργοποιείται μέσω της δράσης των φορέων του δημόσιου τομέα που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, των ιδιωτικών φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αναγνωρίζονται ως ειδικώς πιστοποιημένοι φορείς του Συστήματος και εγγράφονται στο αντίστοιχο Μητρώο της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των οργανώσεων εθελοντικού χαρακτήρα (πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που αποτελούν είτε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είτε σωματεία ή συλλόγους που δραστηριοποιούνται στην εθελοντική παροχή υπηρεσιών προς άτομα ή ομάδες πληθυσμού).

2.3 Η ιστορική εξέλιξη του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στο πλαίσιο λειτουργίας του Ελληνικού μοντέλου κοινωνικής ασφάλειας

Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα πρωτοεμφανίζεται ως θεσμός με το διάταγμα της 15ης Δεκεμβρίου 1836, με το οποίο συστήθηκε το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ), που όμως άρχισε να λειτουργεί από το 1861. Η νομοθετική κατοχύρωση του θεσμού εξασφαλίστηκε το

1922 με την ψήφιση του Ν. 2868/1922 «Περί υποχρεωτικής ασφάλισης των εργατών και ιδιωτικών υπαλλήλων». Ο νόμος αυτός αποτέλεσε τη βάση για την ίδρυση κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου κλαδικών ασφαλιστικών ταμείων.

Το 1934 ψηφίστηκε ο βασικός νόμος 6298/1934 «Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Την ίδια περίοδο προωθήθηκαν επίσης νομοθετικά μέτρα για την ίδρυση φορέων κύριας ασφάλισης, όπως του Ταμείου Ασφάλισης Εμπόρων (ΤΑΕ) και του Ταμείου Επαγγελματιών και Βιοτεχνών (ΤΕΒΕ), που άρχισαν να λειτουργούν το 1940.

Το 1935 καθιερώθηκε η υποχρεωτική ασφάλιση όλων των μισθωτών στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ), που αποτέλεσε το γενικό φορέα κοινωνικής ασφάλισης των μισθωτών. Η λειτουργία του ΙΚΑ άρχισε την 1.1.1937, αλλά η χορήγηση παροχών ρυθμίστηκε το 1951 με τον Αναγκαστικό Νόμο 1846/51, ο οποίος με τις διαδοχικές του τροποποιήσεις συνθέτει και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του φορέα.

Η επέκταση της ασφαλιστικής προστασίας του πληθυσμού εξασφαλίστηκε το 1961 με την ίδρυση του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ), ο οποίος κάλυψε σχεδόν το σύνολο του αγροτικού πληθυσμού.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 προωθήθηκαν σημαντικές παρεμβάσεις για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίες ουσιαστικά ολοκληρώθηκαν το 2002 με την έκδοση του Ν. 3029/2002 για τη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Οι

παρεμβάσεις αυτές επικεντρώθηκαν σε ζητήματα οργάνωσης, χρηματοδότησης και χορήγησης των ασφαλιστικών παροχών με έμφαση στις συνταξιοδοτικές παροχές.

Η μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους εκσυγχρονισμού του ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Συνδυάστηκε μάλιστα με εκτεταμένες παρεμβάσεις και στα άλλα συστήματα κοινωνικής κάλυψης στη χώρα μας, οι οποίες επιδιώκουν την αποκέντρωση του εθνικού συστήματος υγείας και την κατοχύρωση ενός σύγχρονου εθνικού συστήματος κοινωνικής φροντίδας.

2.4 ΤΟ ΤΑΞΥ

Ίδρυση του Ταμείου

Το Ταμείο Αλληλοβοήθειας και Περίθαλψης Υπαλλήλων Ξενοδοχείων Ύψνου έγινε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με νόμο του 1936, που συμπληρώθηκε το 1937. Το 1942 μετονομάστηκε σε «ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΞΕΝΟΔΟΧΟΎΠΑΛΛΗΛΩΝ» (ΤΑΞΥ), το πρώτο Καταστατικό του εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 8820/24-3-1943 απόφαση του Υφυπουργού Εργασίας (ΦΕΚ Β'43/6-4-1943) και από τότε ακολούθησε σειρά πολλών τροποποιήσεων.

2.4.1. Υπόσταση του Ταμείου

Το ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΞΕΝΟΔΟΧΟΎΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΤΑΞΥ) είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, που εδρεύει στην Αθήνα, υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, διέπεται από τις διατάξεις των Ιδρυτικών του Νόμων και του Καταστατικού του αλλά και από τις διατάξεις διάφορων άλλων νομοθετημάτων. Διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο και στις συνεδριάσεις του οποίου τα προς συζήτηση θέματα εισηγείται ο Διευθυντής του ή οι Ειδικοί Εισηγητές και παρίσταται και ο Κυβερνητικός Επίτροπος και εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και σκοπό έχει την ασφαλιστική κάλυψη των απασχολουμένων σε πάσης φύσεως ξενοδοχειακές επιχειρήσεις για τους Κλάδους Ασθενείας και Πρόνοιας (Εφάπαξ Βοηθήματος).

2.4.2 Επιχειρηματικό σχέδιο του ΤΑΞΥ – Ανάλυση του εξωτερικού πλαισίου – Ανταγωνιστική θέση του ταμείου

α) ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ - ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- (1) Το Ταμείο βρισκόταν σε πλεονεκτική θέση έναντι άλλων παρόμοιων, λόγω της συνεχούς αύξησης των αποθεματικών του. Έχει την δυνατότητα καλύτερων παροχών του Κλάδου Ασθενείας αλλά και του Κλάδου Πρόνοιας έναντι άλλων ασφαλιστικών οργανισμών.
- (2) Δυνατό σημείο είναι η δημοσίευση του Νέου Οργανισμού, η υλοποίηση του οποίου έχει ολοκληρωθεί οπότε θα επιλυθούν πολλά λειτουργικά προβλήματα και το Ταμείο θα αποκτήσει νέα δυναμική.
- (3) Η συνεχής ανάπτυξη του τουρισμού με την ανοικοδόμηση μεγάλων Ξενοδοχειακών μονάδων και υψηλών οικονομικών απαιτήσεων έχει ως συνέπεια την αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών οπότε το επάγγελμα του Ξενοδοχοϋπαλλήλου καθίσταται

ελκυστικό, αυξάνονται οι εργαζόμενοι στα Ξενοδοχεία με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι ασφαλιστικές εισφορές του Ταμείου.

- (4) Η ύπαρξη Πολυϊατρείων στην Κεντρική Υπηρεσία τα οποία είναι εξοπλισμένα με σύγχρονα οδοντιατρικά μηχανήματα, με απινιδωτή, σπιρομετρητή, κ.λπ. με όλες τις ειδικότητες των ιατρών που λειτουργούν από το πρωί έως το απόγευμα.
- (5) Δημιουργούν το αίσθημα της ασφάλειας, της φροντίδας στους ασφαλισμένους οι οποίοι εκφράζουν την ευαρέσκειά τους για τις παροχές που τους παρέχονται σε σύγκριση με άλλους ασφαλιστικούς φορείς, χωρίς ραντεβού, άμεσα και κατά τον πλέον ικανοποιητικό τρόπο.

β) ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Προοπτική του Ταμείου ήταν η σταδιακή επέκτασή του σε όλη την Τουριστική Ελλάδα αλλά υπό την προϋπόθεση της επαρκούς στελέχωσης με μόνιμο προσωπικό των προτεινόμενων νέων Παραρτημάτων με την έναρξη της λειτουργίας τους.

γ) ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Κάποια από τα μειονεκτήματα σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις ειδικών ήταν:

- (1) Η έλλειψη ολοκληρωμένου συστήματος μηχανογράφησης-μηχανοργάνωσης είναι μεγάλο πλήγμα μία από τις συνέπειες του οποίου είναι η έλλειψη δυνατότητας εκπόνησης Αναλογιστικής Μελέτης.
- (2) Η πλημμελής στελέχωση των υπηρεσιών του τόσο στην Κεντρική Υπηρεσία όσο και στα Παραρτήματα όπου μέχρι πρότινος λειτουργούσε με μια Διεύθυνση και τρία Τμήματα.
- (3) Η εποχιακή απασχόληση του μέγιστου αριθμού των απασχολούμενων στους οποίους έναντι ολιγόμηνων καταβολών παρέχεται συνεχής και αδιάκοπη ασφαλιστική κάλυψη.

2.4.3 Κίνδυνοι- Απειλές

Το Ταμείο, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία, δεν διέτρεχε κανένα κίνδυνο, δεδομένου ότι τα αποθεματικά του κινούνταν σε υψηλά επίπεδα, απαιτείται όμως η χρηστή διαχείρισή τους και η επαγρύπνηση για τις αυξανόμενες δαπάνες του Κλάδου Υγείας (χωρίς να εννοούμε ότι θα πρέπει να στερηθούν όλων των αναγκαίων παροχών οι ασφαλισμένοι) Επειδή η διάθεση εκμετάλλευσης στο χώρο της υγείας εις βάρος του Δημοσίου και των Ταμείων είναι γεγονός αναμφισβήτητο, προτείνουμε οποιαδήποτε ενδεχόμενη αύξηση ιατρικών πράξεων να γίνεται με την δέουσα φειδώ για τον περιορισμό των αλόγιστων αμοιβών Ιατρών, Εργαστηρίων, Κλινικών κ.λπ.

2.4.4 Διαχείριση ανθρωπίνων πόρων

Αρκετοί υπάλληλοι του Ταμείου έχουν ήδη συμμετάσχει σε σεμινάρια του Ι.Δ.Ε., Ι.Ν.Ε.Π. και άλλα. Επειδή υπάρχει ανάγκη επιμόρφωσης για την κατάρτιση του προσωπικού, κυρίως σε νέες τεχνολογίες, προτείνουμε την διάθεση περισσότερων κονδυλίων για να παρέχεται η δυνατότητα σε περισσότερους υπαλλήλους να συμμετάσχουν. Η Διεύθυνση του Ταμείου τα δύο τελευταία χρόνια έχει καθιερώσει σεμινάρια, τα οποία γίνονται στην Κεντρική Υπηρεσία και στα οποία συμμετέχουν οι Προϊστάμενοι όλων των Παραρτημάτων όπου επιλύονται

θέματα της αρμοδιότητάς τους με συζήτηση, ανταλλαγή απόψεων, γίνονται παρατηρήσεις όπου χρειάζεται και δίδονται οι κατευθύνσεις για τη λειτουργία των Παραρτημάτων που προΐστανται.

2.4.5 Περιγραφή ελεγκτικών μηχανισμών του ταμείου & εσωτερικού ελέγχου

Με απόφαση του Δ.Σ. του Ταμείου λειτουργούν δύο γραφεία Ελέγχου εκ των οποίων το ένα έχει ως αντικείμενο τον έλεγχο των Εσόδων και περιλαμβάνει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Τμήματος Εσόδων της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Παραρτημάτων και το άλλο έχει ως αντικείμενο τον έλεγχο των δαπανών του Κλάδου Υγείας στην Κεντρική Υπηρεσία και τα Παραρτήματα.

Αναλυτικά οι αρμοδιότητες του Αυτοτελούς Τμήματος Επιθεώρησης και Ελέγχου, όπως έχουν δημοσιευθεί στον νέο Οργανισμό του Ταμείου (οι περισσότερες εκ των οποίων εφαρμόζονται ήδη) έχουν ως ακολούθως:

- 1) Ο έλεγχος της διοικητικής, οικονομικής και διαχειριστικής λειτουργίας όλων των κεντρικών και αποκεντρωμένων διοικητικών και υγειονομικών υπηρεσιών του ΤΑΞΥ.
- 2) Ο έλεγχος της πληρότητας και νομιμότητας των δικαιολογητικών των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής της Κεντρικής υπηρεσίας, καθώς και των ενταλμάτων προπληρωμής Κεντρικής και Περιφερειακών υπηρεσιών.
- 3) Η επιμέλεια της επιθεώρησης των υπηρεσιακών προκαταβολών και λοιπών διαχειρίσεων της Κεντρικής και των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Ταμείου.
- 4) Η μέριμνα για τη διενέργεια τακτικών επιθεωρήσεων και ελέγχων της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών, ως και εκτάκτων ελέγχων όταν αυτό κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο για τη διαπίστωση της κανονικής και εύρυθμης λειτουργίας και της ορθής εφαρμογής των κειμένων διατάξεων και σχετικών οδηγιών.
- 5) Η κατόπιν ειδικής εντολής διενέργεια διοικητικών εξετάσεων σε υποβαλλόμενες καταγγελίες ή σε περιπτώσεις διαπιστούμενων κατά τον υπηρεσιακό έλεγχο ανωμαλιών.
- 6) Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της παρεχομένης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε εξάρτηση και με τις αντίστοιχες δαπάνες ως και η παρακολούθηση της εύρυθμης λειτουργίας των ιατρικών μονάδων του Ταμείου.
- 7) Η εποπτεία και ο έλεγχος των δαπανών υγείας όλων των Περιφερειακών Υπηρεσιών, των λογαριασμών των ιατρών, εργαστηρίων, κλινικών.
- 8) Ο έλεγχος των εισαγωγών των ασφαλισμένων σε ιδιωτικές κλινικές και την παρακολούθηση της νοσηλείας των ασφαλισμένων.
- 9) Η τακτική μετάβαση στην περιφέρεια για έλεγχο δαπανών υγείας και οδηγίες προς ελεγκτές τοπικών Παραρτημάτων.
- 10) Η εισήγηση επί θεμάτων ελέγχου των δαπανών υγείας.
- 11) Η εισήγηση γενικότερων μέτρων για την περιστολή των δαπανών με σύγχρονη αναβάθμιση των παροχών προς τους ασφαλισμένους.
- 12) Ο έλεγχος της διαχείρισης των υπόλογων διαχειριστών χρημάτων και υλικού, καθώς και της κανονικής και έγκαιρης απόδοσης του λογαριασμού μετρητών.
- 13) Ο έλεγχος της διαχείρισης των κεφαλαίων και της περιουσίας του Ταμείου.
- 14) Ο έλεγχος της τακτικής και πλήρους βεβαίωσης των εισφορών, σε συνεργασία με άλλους φορείς (ΙΚΑ, Επιθεώρηση Εργασίας) επαγγελματικές οργανώσεις ασφαλισμένων και με κάθε άλλο πρόσφορο, κατά τη γνώμη των ελεγκτών, στοιχείο.

- 15) Η κατόπιν ειδικής εντολής διενέργεια ελέγχου στα βιβλία των επιχειρήσεων για την επαλήθευση της κανονικής βεβαίωσης των εισφορών εργοδοτών και ασφαλισμένων, την ασφάλιση των εργαζομένων και τη διαπίστωση της οικονομικής κατάστασής τους.
- 16) Η διενέργεια όλων των αναγκαίων εργασιών για την άμεση κατά το δυνατόν είσπραξη των τρεχουσών εισφορών ως και για τη ρύθμιση των καθυστερουμένων.
- 17) Η διενέργεια διαχειριστικών ερευνών ή ανακρίσεων για καταγγελίες που υποβάλλονται και που αναφέρονται σε θέματα διαχειριστικών ανωμαλιών ή καταχρήσεων.
- 18) Η συνεχής ενημέρωση της Διοικήσεως περί των ενεργειών τους.
- 19) Η τήρηση από τους ιατρούς ελεγκτές και τους οικονομικοδιοικητικούς ελεγκτές όλων των καθορισμένων κανόνων διαδικασιών και αρχών για τον έλεγχο των δαπανών του κλάδου υγείας και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων στις περιπτώσεις υπερβάσεων.
- 20) Η καθοδήγηση των Υπηρεσιών του Ταμείου επί των θεμάτων της αρμοδιότητάς τους, κατά τις επενεργούμενες Επιθεωρήσεις.

2.4.6 Στόχοι του ΤΑΞΥ

α) Βασικός και πρωταρχικός στόχος για το Ταμείο ήταν και είναι αφ' ενός η διατήρηση της αυτοτέλειας και της βιωσιμότητάς του και αφ' ετέρου η συνεχής ενδυνάμωσή του, με απώτερο σκοπό την επέκτασή του σε όλη την Τουριστική Ελλάδα, δεδομένου ότι ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους βασικούς μοχλούς ανάπτυξης της Χώρας μας.

β) ένας από τους στόχους επίσης είναι και η μείωση της Εισφοροδιαφυγής ή Εισφοροαποφυγής, ένα θέμα που απασχολεί σχεδόν όλα τα Ασφαλιστικά Ταμεία και απαιτούνται συντονισμένες προσπάθειες εκ μέρους όλων των φορέων και των συναφών υπηρεσιών για την καταπολέμησή της. Το Ταμείο μας σημειωτέον ότι στο θέμα της εισφοροδιαφυγής βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση έναντι άλλων, δεδομένου ότι υπάρχει υστέρηση εσόδων μόνο 3% περίπου, που ανάγεται κυρίως σε πολύ παλαιές οφειλές, χωρίς αυτό να σημαίνει βέβαια ότι υπάρχει εφησυχασμός εκ μέρους των υπηρεσιών μας.

γ) σημαντικός στόχος είναι η συνολική μηχανογράφηση ή μηχανοργάνωση των υπηρεσιών του. Η μέχρι σήμερα αποσπασματική εφαρμογή της σε ορισμένα τμήματα δεν μας εξυπηρετεί.

δ) Επίσης, κυρίαρχος στόχος είναι η, κατά το δυνατόν, περιστολή των δαπανών του Κλάδου Υγείας, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα μειωθούν, ούτε κατ' ελάχιστο, οι παροχές που προβλέπονται από τις καταστατικές διατάξεις του Ταμείου προς τους ασφαλισμένους. Η λήψη όμως αποτελεσματικών μέτρων είναι αναγκαία, διότι τα οικονομικά στοιχεία του Κλάδου Ασθενείας δεν είναι ενθαρρυντικά για το μέλλον.

2.4.7 Υποχρεώσεις Εργοδότη

Ο Εργοδότης, που απασχολεί ξενοδοχοϋπάλληλο, υποχρεούται να τον δηλώσει στο ΤΑΞΥ. Κατά την πληρωμή των μισθών ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατεί τις ασφαλιστικές εισφορές και μηνιαίες συνδρομές, που βαρύνουν τους απασχολούμενους στην επιχείρησή του και να τις αποδίδει στο Ταμείο, μαζί με τις συνεισφορές που βαρύνουν τον ίδιο, το αργότερο μέσα στον αμέσως επόμενο μήνα. Σε όσες περιπτώσεις εργοδότης είναι το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και ΟΤΑ, προθεσμία καταβολής ορίζεται το τέλος του μεθεπομένου μήνα. Εάν ο εργοδότης δεν εκπληρώσει την υποχρέωσή του αυτή μέσα στις παραπάνω προθεσμίες, η καταβολή των εισφορών του εργαζομένου και του εργοδότη, βαρύνουν αποκλειστικά τον τελευταίο. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός εργοδοτών, που εκμεταλλεύονται την ίδια επιχείρηση, καθένας από αυτούς ευθύνεται έναντι του Ταμείου

αλληλέγγυα, αδιαίρετα και εξ ολοκλήρου. Ο εργοδότης υποβάλλει μηνιαίες καταστάσεις των απασχολούμενων στη μονάδα του μισθωτών. Έχει επίσης την υποχρέωση να παρέχει στο Ταμείο και στα εντεταλμένα όργανά του, ακριβείς και πλήρεις πληροφορίες και διασαφήσεις των απογραφικών στοιχείων της επιχείρησής του, του μισθού των ασχολουμένων μισθωτών και του χρόνου πρόσληψης και απομάκρυνσής τους. Ο εργοδότης υποχρεούται να επιδεικνύει στα όργανα του Ταμείου τα μισθολόγια και τις αποδείξεις καταβολής των εισφορών. Οι εντεταλμένοι υπάλληλοι του Ταμείου για την επαλήθευση ή για τη λήψη των πιο πάνω στοιχείων δικαιούνται να διενεργούν έλεγχο στα γραφεία του εργοδότη, ο οποίος υποχρεούται να διευκολύνει και να παρέχει όλα τα ζητούμενα για τη διεξαγωγή του ελέγχου μέσα, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Νόμου 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

2.4.8 Ασφαλιστικές Εισφορές Εργοδότη

Μέχρι και το έτος 1992 η εισφορά του εργαζόμενου και η συνεισφορά του εργοδότη προς το Ταμείο μας και για τους δύο κλάδους ασφάλισης (Ασθενείας και Πρόνοιας) ήταν από 6% στις κάθε φύσεως τακτικές (ή εξομοιούμενες με τακτικές) αποδοχές του εργαζόμενου, μέχρι το ανώτατο πλαφόν του ΙΚΑ.

Από την 1-1-1993 επήλθαν μεταβολές, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 35, 37 και 55 του Ν. 2084/1992, ως εξής:

- Όσων έχουν υπαχθεί στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα ασφάλισης Κυρίας Σύntαξης μέχρι και την 31-12-1992:
- Μηνιαία εισφορά των ασφαλισμένων όση ήταν μέχρι τότε, δηλαδή 6% επί των καταβαλλόμενων σ' αυτούς κάθε φύσης τακτικών μηνιαίων αποδοχών τους.
- μηνιαία συνεισφορά των εργοδοτών ίση με 6,40% (από 1-1-1993 έως και 31-12-1993), 6,80% (από 1-1-1994 μέχρι 31-12-1994), 7,10% (από 1-1-1995 διάστημα και μετά), επί των πιο πάνω αποδοχών.
- Όσων υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα ασφάλισης κύριας σύntαξης από 1-1-1993 (δηλαδή όσων για πρώτη φορά μπαίνουν στην παραγωγική διαδικασία και ασφαλιζονται μετά την 1-1-1993):
- Μηνιαία εισφορά ασφαλισμένου ίση με 8% των καταβαλλόμενων σ' αυτούς κάθε φύσης τακτικών μηνιαίων αποδοχών
- Μηνιαία συνεισφορά των εργοδοτών ίση με 5,10% επί των πιο πάνω αποδοχών
- συμμετοχή εις βάρος του Κράτους στα 3,80% επί των αυτών αποδοχών. Οι συνολικές μηνιαίες αποδοχές επί των οποίων υπολογίζονται και εισπράττονται οι εισφορές δεν πρέπει να είναι υψηλότερες από το γινόμενο του κάθε φορά ημερήσιου μισθού της ανώτατης ασφαλιστικής κλάσης του ΙΚΑ (28ης) επί τον αριθμό των κατά ημερολογιακό μήνα πραγματοποιούμενων ημερών εργασίας, για τους ασφαλισμένους που είχαν υπαχθεί στην ασφάλιση Κυρίας Σύntαξης μέχρι 31-12-1992.

Όπως είναι γνωστό, οι εισφορές υπέρ ΤΑΞΥ για τους νεοασφαλιζόμενους από 1/1/93 και εφεξής υπολογίζονταν επί του συνόλου των αποδοχών τους χωρίς κανέναν περιορισμό. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 3232/04 (ΦΕΚ 48/Α/12-12-04) απαλλάσσονται εισφορών του μηνιαίες αποδοχές που υπερβαίνουν το οκταπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν ΑΕΠ, αναπροσαρμοζόμενου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

Το ανωτέρω ποσό για το έτος 2004 ανέρχεται στα 586,69 € και επομένως το ανώτατο όριο ασφαλιστέων μηνιαίων αποδοχών (ανεξαρτήτως ημερών ασφάλισης) επί του οποίου υπολογίζονται εισφορές για τους νεοασφαλιζόμενους από 1/1/93 και εφεξής, ανέρχεται στα 4.693,52 € (8 x 586,69 €), για το έτος 2005 ανέρχεται στα 4.881,26 € και για το 2006

ανέρχεται στα 5.076,51 €. Συνεπώς, τίθεται, από 12/2/2004 και για λόγους πρακτικής εφαρμογής από 1/2/2004, ανώτατο όριο αποδοχών επί των οποίων υπολογίζονται ασφαλιστικές εισφορές για τους νεοασφαλιζόμενους.

Τα ως άνω ισχύουν και για τον υπολογισμό των εισφορών για τα δώρα εορτών (Χριστουγέννων & Πάσχα) και το επίδομα αδείας, τα οποία, ως γνωστόν, υπόκεινται αυτοτελώς σε εισφορές υπέρ ΤΑΞΥ και μπορεί να ανέρχονται μέχρι 4.693,52 € για το έτος 2004, 4.881,26 € για το έτος 2005 και 5.076,51 € για το 2006.

Οι εισφορές – συνεισφορές, που δεν καταβάλλονται εμπρόθεσμα επιβαρύνονται με πρόσθετα τέλη 3% για τον πρώτο μήνα καθυστέρησης και 1% για κάθε επόμενο μήνα και μέχρι 120% συνολικά. Κατά καιρούς έχουν δοθεί γενικότερα κίνητρα (π.χ. παραμεθόριων περιοχών), που μειώνουν τις εισφορές – κυρίως των εργοδοτών – ή ειδικά κίνητρα για νέες μονάδες με σημαντική επένδυση κ.ά. Ακόμη γίνονται ρυθμίσεις για την καταβολή σε δόσεις, γενικές ή για ορισμένες κατηγορίες (π.χ. σεισμόπληκτους), συνήθως με κεφαλαιοποίηση οφειλών και πρόσθετων τελών, είτε και ατομικές (για σοβαρή και μόνο αιτία) χωρίς κεφαλαιοποίηση, με τα πρόσθετα τέλη να «τρέχουν». Καθυστερούμενες οφειλές εισπράττονται κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, με σημαντική επιβάρυνση εξόδων, ενώ συντρέχει και σοβαρή ποινική ευθύνη του εργοδότη.

Κάθε ξενοδοχοϋπάλληλος ασφαλιζεται στο ΤΑΞΥ από την πρώτη ημέρα της εργασίας του σε ξενοδοχειακή μονάδα, όταν αυτή βρίσκεται σε περιοχή που καλύπτεται από το Ταμείο .

Στην ασφάλιση του ΤΑΞΥ υπάγονται «υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως» τα πρόσωπα που παρέχουν, κατά κύριο επάγγελμα, εξαρτημένη εργασία με αμοιβή σε ξενοδοχεία ύπνου, στα εστιατόριά τους, στα κυλικεία τους, καθώς και σε motels, bungalows και γενικά σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις ή σε οικοτροφεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια, όταν η συνολική τους δύναμη είναι τουλάχιστον δέκα (10) κλίνες. Επίσης τα πρόσωπα που παρέχουν, για 5 τουλάχιστον ημέρες το μήνα, την προσωπική τους εργασία με σύμβαση μίσθωσης έργου, κατά κύριο επάγγελμα και με συνθήκες ? όσον αφορά τον χρόνο και τον τρόπο της απασχόλησής τους ? όμοιες με τις απαντώμενες στις μισθώσεις εργασίας.

Τα παραπάνω πρόσωπα συνεχίζουν την ασφάλισή τους στο Ταμείο, ακόμα και όταν, για λόγους ανεξάρτητους από τη θέλησή τους ή ασκώντας κάποιο δικαίωμά τους, δεν εργάζονται, αλλά ο εργοδότης, επειδή έχει τη σχετική υποχρέωση (και όχι χαριστικά), τους καταβάλλει ολόκληρες ή μέρος των αποδοχών τους, πληρώνοντας και τις αντίστοιχες εισφορές του ΤΑΞΥ (άδεια, ασθένεια μέχρι ορισμένο διάστημα κ.λπ.).

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του Ν. 4277/1962, κανένας δεν υποχρεούται να ασφαλισθεί σε δύο Ταμεία για τον Κλάδο Ασθένειας. Αν κάποιοι ασφαλισμένοι καλύπτονται για παροχές του Κλάδου Ασθενείας από άλλο Ταμείο (π.χ. εργαζόμενοι συνταξιούχοι), για τις παροχές εκείνες που καλύπτονται από το τελευταίο, μπορούν με αίτησή τους στο Ταμείο μας να ζητήσουν την εξαίρεσή τους από την αντίστοιχη κάλυψη του ΤΑΞΥ. Η εξαίρεσή τους, όμως, θα αρχίσει από τότε που θα υποβάλουν την αίτηση και ποτέ δεν ανατρέχει σε προηγούμενο χρόνο.

Έμμεσα Ασφαλισμένοι

Μέλη οικογένειας του άμεσα ασφαλισμένου χαρακτηρίζονται τα εξής πρόσωπα (έμμεσα ασφαλισμένα):

- Η σύζυγος ή ο σύζυγος του ασφαλισμένου (εφόσον δεν εργάζεται και συνοικεί με τον ή την σύζυγό του).
- Τα άγαμα τέκνα (νόμιμα ή νομιμοποιηθέντα, αναγνωρισθέντα, υιοθετηθέντα, προγονοί) μέχρι 18 ετών, μέχρι 24 ετών λόγω ανεργίας και μέχρι 26 ετών λόγω σπουδών ή τέκνα με ειδικές ανάγκες.

- Η μητέρα και ο πατέρας (και οι θετοί γονείς), εφόσον δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από άλλο Φορέα.
- Οι ορφανοί, από πατέρα και μητέρα, εγγονοί και αδελφοί, όπως και οι ορφανοί, μόνο από πατέρα ή μητέρα, αδελφοί ή εγγονοί (όταν ο γονιός που ζει λογίζεται μέλος της οικογένειας του ασφαλισμένου και έχει την επιμέλειά του) μέχρι την συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους και εφόσον είναι άγαμοι.

2.4.9.Κλάδος Ασθένειας - Παροχές

Οι παροχές του Κλάδου Ασθενείας χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:

ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

Παροχές σε είδος είναι η ιατρική περίθαλψη, η προληπτική ιατρική, οι παρακλινικές εξετάσεις, η νοσοκομειακή, φαρμακευτική, οδοντιατρική, πρόσθετη και ειδική περίθαλψη, οι φυσιοθεραπείες και το χρηματικό βοήθημα τοκετού. Παρέχονται στον εργαζόμενο ασφαλισμένο και τα μέλη της οικογένειάς του εφόσον έχει πραγματοποιήσει 50 ημέρες εργασίας στο προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή μέσα στους τελευταίους δεκαπέντε (15) μήνες χωρίς να υπολογίζονται ημέρες εργασίας των τριών (3) τελευταίων μηνών. Η συμμετοχή των ασφαλισμένων σε όλων των ειδών τις παροχές σε είδος, είναι 1% πλην των περιπτώσεων που ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις του Ταμείου.

- Ιατρική Περίθαλψη
- Αγορά Φαρμάκων
- Νοσοκομειακή Περίθαλψη
- Αποκλειστική Νοσοκόμα
- Θεραπευτικά και Βοηθητικά μέσα / Φυσιοθεραπείες
- Οδοντιατρική Περίθαλψη
- Ορθοδοντική Θεραπεία
- Χρηματικό Βοήθημα Τοκετού
- Εξωσωματική Γονιμοποίηση
- Λουτροθεραπεία
- Μετακινήσεις Νεφροπαθών
- Μετακινήσεις Ασθενών
- Μεταφορά Νεκρού
- Νοσηλεία στο Εξωτερικό
- Κατασκηνώσεις

ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑ

Παροχές σε χρήμα είναι τα επιδόματα ασθενείας, λουτροθεραπείας, μητρότητας και κηδείας. Οι άμεσα ασφαλισμένοι, με 100 ημέρες εργασίας στο προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή στο 15μηνο, αφαιρουμένων των ημερών των τριών τελευταίων μηνών, δικαιούται επίδομα ασθενείας όταν συνέπεια ασθενείας, που διαρκεί πάνω από τρεις ημέρες, απέχουν από την εργασία τους. Οι άμεσα ασφαλισμένες, με 200 τουλάχιστον ημέρες εργασίας στα 2 προηγούμενα έτη από την πιθανή ημερομηνία τοκετού, δικαιούνται επίδομα μητρότητας κυοφορίας – λοχείας. Για το επίδομα λουτροθεραπείας απαιτούνται 100 ημερομίσθια καθώς και για το επίδομα κηδείας. Σε περίπτωση ατυχήματος, το οποίο χαρακτηρίστηκε από το Ταμείο ως εργατικό, δεν απαιτούνται χρονικές προϋποθέσεις για να δοθούν παροχές. Σε περίπτωση εξωεργατικού ατυχήματος αρκούν, κατά κανόνα, οι μισές χρονικές προϋποθέσεις. Για τους απασχολούμενους εποχιακά, όταν δικαιούνται επίδομα ασθενείας, αρκούν 75 ημέρες εργασίας αντί των 100.

- Επίδομα Ασθενείας
- Χρηματικό Βοήθημα Τοκετού
- Επίδομα Κυοφορίας και Λοχείας
- Επίδομα Λουτροθεραπείας
- Επίδομα Αεροθεραπείας
- Επίδομα Κηδείας

2.4.10 Βιβλιάρια Ασθενείας

Ο ασφαλισμένος του Ταμείου, όταν έχει τις αναγκαίες προϋποθέσεις, δικαιούται, αυτός και τα μέλη της οικογένειάς του, περίθαλψη ασθενείας. Για να μπορεί να τύχει αυτής της περίθαλψης, πρέπει να αποκτήσει τα απαραίτητα Βιβλιάρια Νοσηλείας και Περίθαλψης και το Ενιαίο Συνταγολόγιο Φαρμάκων, τα οποία για να εκδοθούν, πρέπει ο ασφαλισμένος να έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 50 ημέρες εργασίας μέσα στο προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή μέσα στους τελευταίους 15 μήνες, στην περίπτωση αυτή χωρίς να υπολογίζονται οι τρεις τελευταίοι μήνες, σαν τρίτος μήνας λογίζεται εκείνος που εμφανίζεται η ασφαλιστική περίπτωση.

Κάθε άμεσα ασφαλισμένος πρέπει να φροντίσει ο ίδιος για την έκδοση από το Ταμείο των πιο πάνω βιβλιαρίων για τον εαυτό του και για τα μέλη της οικογένειάς του, ξεχωριστά για κάθε μέλος. Τα αναγκαία δικαιολογητικά θα τα πληροφορηθεί από την Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Κοινού και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες.

Τα βιβλιάρια αυτά είναι απαραίτητα για να έχει ιατροφαρμακευτική, νοσοκομειακή περίθαλψη κ.λπ., ο ίδιος ο ασφαλισμένος και η οικογένειά του.

2.4.11 Ασφαλιστική ικανότητα

Η ασφαλιστική ικανότητα ισχύει για ένα έτος (ημερολογιακό) ή ανάλογα με την περίπτωση και η θεώρηση του βιβλιαρίου ασθενείας γίνεται στην αρχή κάθε έτους από το Γραφείο Μητρώου, για την Κεντρική Υπηρεσία ή από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες, αφού προσκομισθούν, απαραίτητως, όλα τα βιβλιάρια και τα συνταγολόγια του ασφαλισμένου και των μελών της οικογένειάς του.

2.4.12 Εργατικό – Εξωεργατικό ατύχημα

«Ατύχημα» είναι η σωματική ή διανοητική βλάβη, που επέρχεται από βίαιο συμβάν, συνέπεια εξωτερικής επίδρασης, η οποία δεν προκλήθηκε από τον παθόντα. Εργατικό είναι το ατύχημα που επέρχεται κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εργασία, ενώ «εξωεργατικό» είναι κάθε άλλο ατύχημα. Επί του εργατικού ατυχήματος, οι ασφαλισμένοι δικαιούνται γενικά τις παροχές ασθενείας σε χρήμα και σε είδος, άσχετα με το χρόνο της ασφάλισής τους, δηλαδή δεν απαιτείται να έχουν πραγματοποιήσει ορισμένο αριθμό ημερών εργασίας, ενώ στην περίπτωση εξωεργατικού ατυχήματος, τις δικαιούνται εάν έχουν πραγματοποιήσει το μισό αριθμό μόνο από τις ημέρες εργασίας που απαιτούνται για τη χορήγηση των αντίστοιχων παροχών σε περίπτωση ασθενείας.

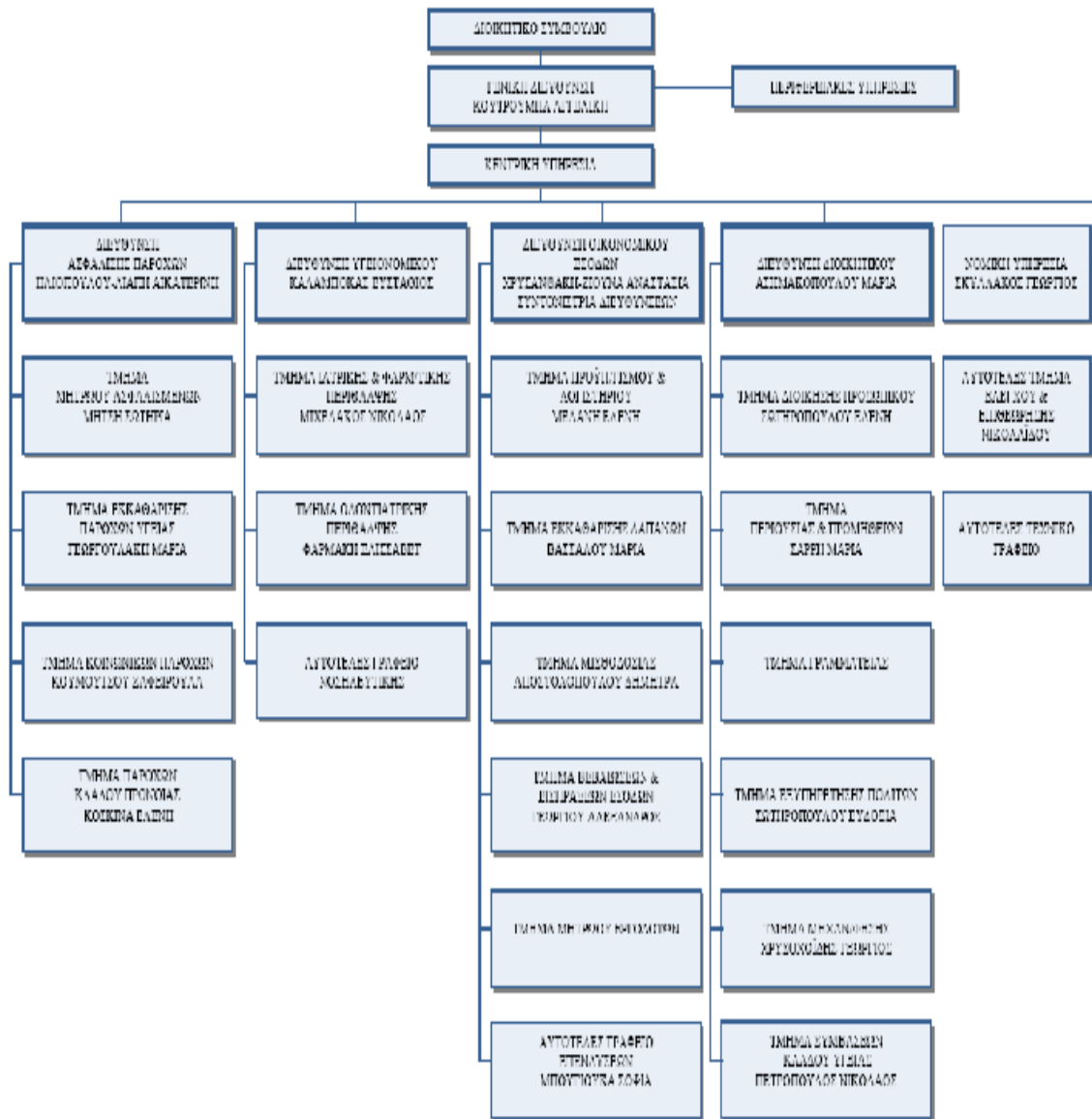
Στην περίπτωση ατυχήματος ο κάθε ξενοδοχοϋπάλληλος πρέπει, μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες, να προσκομίσει στην Υπηρεσία του ΤΑΞΥ το Έντυπο Εργατικού Ατυχήματος (που μπορεί να προμηθευτεί από το Ταμείο) συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τον εργοδότη του, ώστε να του εκδοθεί προσωρινό βιβλιάριο για να μπορεί να τύχει της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

2.4.13 Παροχές Κλάδου Πρόνοιας

Το Ταμείο, όταν συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις, χορηγεί στους δικαιούχους Εφάπαξ χρηματικό Βοήθημα ή επιστροφή των ατομικών τους εισφορών. Λεπτομέρειες για το Εφάπαξ περιλαμβάνονται στο άρθρο 41 του Καταστατικού του Ταμείου, αλλά ισχύουν παράλληλα και ορισμένες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Πληροφορίες και οδηγίες, παρέχει το αρμόδιο Γραφείο της Κεντρικής Υπηρεσίας, αλλά και όλα τα Τοπικά Παραρτήματα του Ταμείου. Πιο κάτω παραθέτουμε συνοπτικά μερικά γενικά και μόνο στοιχεία.

- Εφάπαξ στους Συνταξιοδοτούμενους Ασφαλισμένους
- Εφάπαξ Ανεξάρτητα της Συνταξιοδότησης
- Εφάπαξ σε Διαδοχική Ασφάλιση
- Επιστροφή Ατομικών Εισφορών
- Εφάπαξ ή Επιστροφή Εισφορών σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου
- Προαιρετική Ασφάλιση

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΑΞΥ

ΜΕΛΟΣ ΠΡΟΕΔΡΕΥΣΗΣ - ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Το ΙΚΑ και η συγχώνευση του με το ΤΑΞΥ

3.1 Το ΙΚΑ

Στην μακρόχρονη πορεία του το ΙΚΑ, από την ημέρα της ίδρυσής του, μέχρι σήμερα, πέρασε από διάφορες φάσεις ανάπτυξης και προσπάθειες εκσυγχρονισμού.

Ο σκοπός όμως δημιουργίας του ΙΚΑ, δεν άλλαξε. Το μόνο που άλλαξε, είναι τα ασφαλιστικά μεγέθη, όπως το πλήθος των εργοδοτών, ασφαλισμένων, συνταξιούχων καθώς και οι διάφορες κατηγορίες και ειδικότητες ασφαλισμένων.

Το ΙΚΑ, μέσω του Τομέα Υγείας, στις δικές του Μονάδες Υγείας (Νοσοκομεία, Νομαρχιακές, Τοπικές κλπ μονάδες Υγείας) παρέχει, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια περίθαλψη στους ασφαλισμένους του.

Σήμερα, το ΙΚΑ έφτασε να είναι ο μεγαλύτερος ασφαλιστικός οργανισμός της χώρας. Διαθέτει 331 Μονάδες Ασφάλισης και 364 Μονάδες Υγείας. Παρέχει περίθαλψη σε περίπου 6.000.000 άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένους και περίπου 1.000.000 συνταξιούχους.

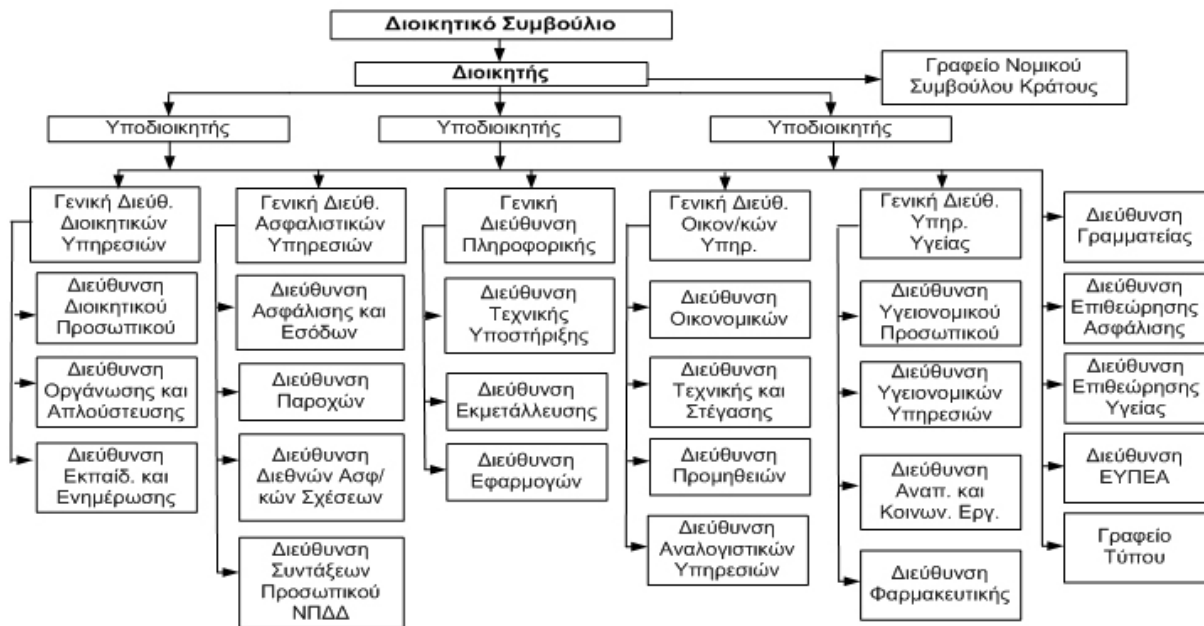
Οργανόγραμμα Οργανισμού

Το ΙΚΑ διαθέτει 5 Γενικές Διευθύνσεις: Την Γενική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών, την Γενική Διεύθυνση Ασφαλιστικών Υπηρεσιών, την Γενική Διεύθυνση Πληροφορικής, την Γενική Διεύθυνση Οικονομοτεχνικών Υπηρεσιών, και την Γενική Διεύθυνση Υπηρεσιών Υγείας.

Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασφάλισης διακρίνονται σε πέντε (5) κατηγορίες: Περιφερειακό Υποκατάστημα, Τοπικό Υποκατάστημα, Παράρτημα, Ταμείο Είσπραξης Εσόδων και Ειδική Υπηρεσία Ελέγχου Ασφάλισης (Ε.ΥΠ.Ε.Α.).

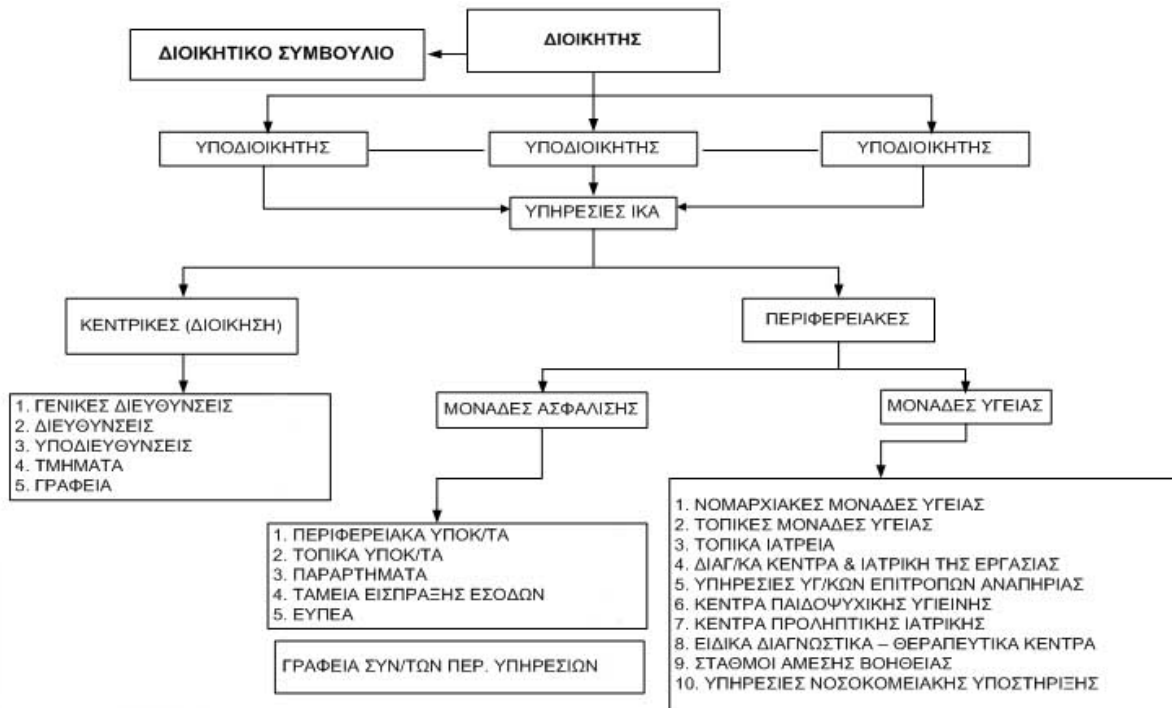
Τα Υποκαταστήματα είναι μονάδες επιπέδου Διεύθυνσης. Οι κύριες λειτουργίες τους κατανέμονται σε οκτώ (8) τομείς: Τομέας Εσόδων, Τομέας Παροχών Σύνταξης, Τομέας Παροχών Ασθενείας, Τομέας Μητρώου, Τομέας Οικονομικού, Τομέας Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, Τομέας Διοικητικού, Τομέας Πληροφορικής. Κάθε τομέας διαρθρώνεται σε (1) ή περισσότερα τμήματα (μεγάλες μονάδες) ή δύο τομείς διαρθρώνονται σε (1) τμήμα (μικρές μονάδες) με πλήρη συγκρότηση τομέων. Τα Παραρτήματα είναι μονάδες χωρίς διάρθρωση, επιπέδου Τμήματος των Υποκαταστημάτων στα οποία και υπάγονται. Η διάρθρωση της οργανωτικής δομής των κεντρικών υπηρεσιών του Οργανισμού αποτυπώνεται ακολούθως.

Οργανωτική Δομή Κεντρικής Διοίκησης ΙΚΑ - ΕΤΑΜ

Το ακόλουθο οργανόγραμμα απεικονίζει το σύνολο των Υπηρεσιών του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τις Κεντρικές και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασφάλισης και Υγείας.

Οργανωτική Δομή Συνόλου Υπηρεσιών ΙΚΑ - ΕΤΑΜ

**ΤΑΜΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΜΕ ΙΚΑ ΕΤΑΜ ΚΑΙ ΟΑΕΕ**

1. ΙΚΑ – ΕΤΑΜ

Εντάχθηκαν (ν. 3655/08):

Β) Κλάδος Ασθένειας

1. Ο κλάδος ασθένειας του Ταμείου Ασφάλισης Ξενοδοχοϋπαλλήλων (ΤΑΞΥ)
2. Ο Ειδικός Λογαριασμός παροχών σε χρήμα των Ξενοδοχοϋπαλλήλων, με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια

2. ΟΑΕΕ

Εντάχθηκαν:

Α) Κλάδος Κύριας Σύνταξης

1. Ο κλάδος κύριας ασφάλισης του Ταμείου Ασφάλισης Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων (ΤΑΝΠΥ) ως Τομέας Ασφάλισης Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτόρων
2. Οι κατά κύρια ασφάλιση ασφαλισμένοι του τ. ΤΑΠΕΑΠΙ αναβάτες και προπονητές
3. Το Ταμείο Προνοίας Ξενοδόχων (ΤΠΞ)

Γ) Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (νέος κλάδος)

Οι ελεύθεροι επαγγελματίες ασφαλισμένοι του Κλάδου κύριας σύνταξης του ΟΑΕΕ καθώς και του Τομέα Ασφάλισης Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτόρων, εφόσον δεν υπάγονται σε άλλο επικουρικό φορέα.

ΤΑΜΕΙΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

3. ΤΕΑΙΤ (Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ιδιωτικού Τομέα)

. Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτορειών (ΤΕΑΥΝΤΠ)

4. ΤΑΥΤΕΚΩ (Ταμείο Ασφ. Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχ. Κοινής Ωφέλειας)

Α) Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης

Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού ΕΡΤ και Τουρισμού (ΤΕΑΠ ΕΡΤΤ)

Β) Κλάδος Πρόνοιας

Τομέας Πρόνοιας Προσωπικού ΕΡΤ και Τουρισμού

3.2 Ταμεία Προνοίας

ΤΑΜΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

1. ΤΑΠΙΤ (Ταμείο Πρόνοιας Ιδιωτικού Τομέα)

Τομέας Πρόνοιας Ξενοδοχοϋπαλλήλων

Ταμείο Ασφάλισης Ξενοδοχοϋπαλλήλων (ΤΑΞΥ) - Ένταξη του κλάδου ασθενείας του ΤΑΞΥ στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

Ταμείο Ασφάλισης Ξενοδοχοϋπαλλήλων (ΤΑΞΥ)

Τι ακριβώς περιλαμβάνει η συγχώνευση

1. Ένταξη του κλάδου ασθενείας του ΤΑΞΥ στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

Ο κλάδος ασθενείας του ΤΑΞΥ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του Ν. 3655/08, από **1-8-2008** εντάσσονται στον κλάδο ασθενείας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ως εκ τούτου οι ασφαλισμένοι του εντασσόμενου κλάδου ασθενείας και τα μέλη οικογένειάς τους γίνονται υποχρεωτικά ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και διέπονται ως προς τις παροχές σε είδος (ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη) από τη νομοθεσία του.

Από την ίδια ημερομηνία (**1-8-2008**) συνίσταται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ λογαριασμός με την ονομασία «**Ειδικός Λογαριασμός Ξενοδοχοϋπαλλήλων**» με πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια έναντι των λοιπών κλάδων του Ιδρύματος.

Σκοπός του Ειδικού Λογαριασμού Ξενοδοχοϋπαλλήλων είναι η χορήγηση παροχών σε χρήμα (π.χ. επίδομα ασθενείας, κυοφορίας-λοχείας, αεροθεραπείας, λουτροθεραπείας, έξοδα κηδείας και δαπάνη για συμμετοχή σε κατασκηνώσεις) στους ασφαλισμένους του εντασσόμενου κλάδου και στους εφεξής εισερχόμενους, στο επάγγελμα ξενοδοχοϋπαλλήλου, καθώς και στα μέλη οικογένειάς τους.

Η χορήγηση των παροχών σε χρήμα εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις του καταστατικού του εντασσόμενου κλάδου ασθενείας του ΤΑΞΥ, οι οποίες διατάξεις του

παραμένουν σε ισχύ, ως προς τις παροχές αυτές και τροποποιούνται με απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Αντιθέτως ο κλάδος Πρόνοιας από 1-10-2008 εντάσσεται στο ΤΑΠΙΤ (Άρθρο 104 του Ν. 3655/08, Εγκ. 75/08).

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΤΑΞΥ

(μέχρι 31/7/08 χωρίς κλάδο Πρόνοιας)

α) Παλαιοί ασφαλισμένοι:

1/1/93-31/12/94	Ε.4,40-Η.4	8,40%
1/1/95-31/7/08	Ε.5,10-Η.4	9,10%

β) Νέοι ασφαλισμένοι:

1/1/93-31/7/08	Ε.5,10-Η.4	9,10%
----------------	------------	-------

2. Αναδρομική ασφάλιση υπέρ του τ. ΤΑΞΥ

Το δικαίωμα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για την είσπραξη των οφειλόμενων εισφορών υπέρ του κλάδου παροχών ασθενείας σε είδος και χρήμα του εντασσόμενου σε αυτό τ. ΤΑΞΥ, παραγράφεται μετά **δεκαετία** από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκαν υπό τη στενή έννοια (ταμειακά), η οποία αρχίζει από την πρώτη ημέρα του επόμενου έτους εκείνου που παρασχέθηκε η ασφαλιστέα εργασία ή υπηρεσία (άρθρο 27 παρ. 6 του ΑΝ 1846/51, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 8 του Ν. 2556/97 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 15 παρ. 2 του Ν. 2792/01).

Συνεπώς, σε περίπτωση αναδρομικής ασφάλισης για μισθολογικές περιόδους μέχρι 31/7/08 για οποιοδήποτε λόγο (π.χ. λόγω διενέργειας ελέγχου, καταγγελίας κ.λπ.), εφόσον ο εργοδότης δεν έχει καταβάλει τις οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του κλάδου παροχών ασθενείας του τ. ΤΑΞΥ, για τη συμπλήρωση της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης «ΑΠΔ» ή της Πράξεως Επιβολής Εισφορών «ΠΕΕ» (σε περίπτωση καταλογισμού των εισφορών), θα χρησιμοποιούνται οι παρακάτω κωδικοί:

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΚΠΚ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ			ΤΥΠΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ
		ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ	ΑΣΦ/ΝΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	
933377	4138	5,10	4	9,10%	52 = τακτικές αποδοχές
					53 = Δώρο Πάσχα
					54 = Δώρο Χρισ/νων
					55 = Επίδομα αδείας

Εισφορές

Ως ανώτατο όριο αποδοχών επί των οποίων θα εισπράττεται η μηνιαία εισφορά ασφαλισμένου του εργοδότη από 1-4-1973 ορίζεται το εκάστοτε ισχύον ανώτατο όριο αποδοχών επί των οποίων το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ εισπράττει τις ασφαλιστικές εισφορές του, οι οποίες αντιστοιχούν στην ασφαλιστική κλάση αυτού (άρθρο 3 παρ. 4 της ΑΥΚΥ422/78).

Ως αντίστοιχες μηνιαίες αποδοχές, επί των οποίων υπολογίζονται οι εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη θεωρούνται (άρθρο 3 παρ. 2 της ΑΥΚΥ 422/78):

1. Ο βασικός μισθός.
2. Τα επιδόματα και οι προσαυξήσεις λόγω πολυετούς υπηρεσίας οικογενειακών βαρών, στολής, τουριστικής εκπαίδευσης, απασχόλησης κατά Κυριακές και εξαιρετέες εορτές, νύκτες κ.λπ.
3. Η αποζημίωση για υπερωριακή απασχόληση, εφόσον αυτή καταβάλλεται τακτικά.
4. Κάθε εν γένει νόμιμος ή εκ συμβατικής υποχρέωσης, τακτικώς καταβαλλόμενη χρηματική παροχή.

Παροχές μη αποτελούσες τακτικό μισθό, αλλά χορηγούμενες με οποιαδήποτε μορφή, προς αύξηση, των αποδοχών του ασφαλισμένου, δεν θεωρούνται τακτικές αποδοχές, εκτός αν χορηγούνται στο σύνολο του προσωπικού της επιχείρησης ή στον κλάδο μισθωτών αυτής (άρθρο 3 παρ. 3 της ΑΥΚΥ 422/78).

3. Για τους ασφαλιζόμενους στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ΕΤΕΑΜ μέχρι 31/7/08 (χωρίς κλάδο ασθένειας σε είδος και σε χρήμα), ισχύουν οι παρακάτω κωδικοί:

ΚΑΔ	ΚΠΚ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ		ΣΥΝΟΛΟ
		ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ	ΑΣΦ/ΝΟΣ	
5511 ή 5521	109	22,96	13,45	36,41%
	110	23,96	13,45	37,41%
	111	19,96	10,45	30,41%
	112	20,96	10,45	31,41%
	113	21,36	12,65	34,01%
	114	22,36	12,65	35,01%
	115	25,11	16,90	42,01%
	116	26,11	16,90	43,01%

4. Για τους ασφαλιζόμενους στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ΕΤΕΑΜ από 1-8-2008 (με κλάδο ασθένειας σε είδος), ισχύουν οι παρακάτω κωδικοί:

ΚΑΔ	ΚΠΚ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ		ΣΥΝΟΛΟ
		ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ	ΑΣΦ/ΝΟΣ	
5512 ή 5522	4109	27,26	15,16	42,86%
	4110	28,26	15,16	43,86%
	4111	24,26	12,60	36,86%
	4112	25,26	12,60	37,86%
	4113	25,66	14,80	40,46%
	4114	26,66	14,80	41,46%
	4115	29,41	19,05	48,46%
	4116	30,41	19,05	49,46%

5. Για τους ασφαλιζόμενους στον «Ειδικό Λογαριασμό» από 1-8-2008, ισχύουν οι παρακάτω κωδικοί:

ΚΑΔ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΙΔΙΚ/ΤΑΣ	ΚΠΚ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ			ΤΥΠΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ
			ΕΡΓ/ΤΗΣ	ΑΣΦ/ΝΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	
5512 ή 5522	933371	4171	0,8	0,40	1,20%	36 = τακτικές αποδοχές 37 = Δώρο Πάσχα 38 = Δώρο Χρισ/νων 39 = Επίδομα αδείας

6. Απεικόνιση ασφάλισης από 1-8-2008 και μετά 56

Από την ημερομηνία ένταξης του ΤΑΞΥ στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, δηλ. από 1-8-2008 και μετά, τα πεδία (30), (32), (33), (36), (37), (39), (40), (41) και (42) της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ), θα συμπληρώνονται εις διπλούν με τις ίδιες αποδοχές και ημέρες ασφάλισης.

Στην πρώτη στήλη θα συμπεριλαμβάνονται τα στοιχεία εκείνα που αντιστοιχούν στους κλάδους ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ΕΤΕΑΜ (περίπτ. 4) και στην δεύτερη στήλη τα στοιχεία που αντιστοιχούν στον Ειδικό Λογαριασμό (περίπτ. 5), ως εξής:

Παράδειγμα:

Μισθωτός (π.χ. υπάλληλος υποδοχής - ΚΕ 423200) κατά τη μισθολογική περίοδο 1/8/08-31/8/08 απασχολήθηκε σε ξενοδοχειακή επιχείρηση, που το προσωπικό της για τον κλάδο παροχών **ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ** ασφαλιζόταν στο ΤΑΞΥ, με μηνιαίες αποδοχές 1.800,50 Ευρώ.

ΠΕΔΙΑ (ΑΠΔ)	ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1/8/08 - 31/8/08	
	ΠΡΙΝ	ΜΕΤΑ
30	423200	933371
32	4109	4171
33	08/2008	08/2008
36	01	36
37	25	25
39	1800,00	1800,00
40	272,88	7,20

41	498,60	14,40
42	771,48	21,60

Πηγή PIM

Οι εισφορές για τους κλάδους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΕΤΕΑΜ και «Ειδικού Λογαριασμού Ξενοδοχοϋπαλλήλων» από 1-8-2008 υπολογίζονται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (Εγκ. 32/08, ΓΕ Α40/20/13-6-08) και καταβάλλονται από κοινού στις συμβεβλημένους με το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Τράπεζες ή στα Υποκαταστήματά του (Εγκ. 75/08).

Άλλες πρόσφατες αποφάσεις

- ΕΛΤΕ ΑΠ 7950/159/22.2.2011 Ρύθμιση του περιεχομένου και του τρόπου άσκησης των ποιοτικών ελέγχων και κάθε άλλου σχετικού θέματος
- Ι.Κ.Α. Αριθμ. πρωτ. Α11/227/6.4.2011 Παράταση ασφαλιστικής κάλυψης
- Εγκύκλιος Ο.Α.Ε.Ε. Αρ. 21/31.3.2011 Διακανονισμός οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών - Προεξόφληση ασφαλιστικών εισφορών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48 του Ν.3943/31-3-2011 (ΦΕΚ66Α)
- Αρ. πρωτ.: ΔΕΦΚΔ 5015043 ΕΞ 4.4.2011 Κοινοποίηση διατάξεων του Νόμου 3943/2011 (ΦΕΚ 66/Α) «Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών
- Αρ. πρωτ.: Δ18Α 5014930 ΕΞ 4.4.2011 Κοινοποίηση της υπ' αριθμ. 592/2008 Γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ. αναφορικά με την απαλλαγή από το τέλος ταξινόμησης επιβατικού αυτοκινήτου πολύτεκνων γονέων κοινοτικής και αλλοδαπής υπηκοότητας

3.3 Οι Μελλοντικές προοπτικές του Ασφαλιστικού Συστήματος

Το ασφαλιστικό σύστημα στην Ελλάδα αναπτύχθηκε, δυστυχώς, όπως και πολλά άλλα, στη δημόσια διοίκηση ή στις υποδομές, απρογραμμάτιστα και ευκαιριακά. Σταδιακά, δημιουργήθηκε και στον τομέα αυτό πολυδιάσπαση υπηρεσιών, αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων, δαιδαλώδη και αντιφατική νομοθεσία. Με την ασφαλιστική μεταρρύθμιση, θεσπίζεται μια σειρά μέτρων προκειμένου να απαλειφθούν οι στρεβλώσεις, να παταχθεί η εισφοροδιαφυγή, να σταματήσουν οι ανισότητες στις συντάξεις και να σταματήσουν οι σπατάλες στις δαπάνες περίθαλψης. Ο κρατικός προϋπολογισμός επιχορήγησε το σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης με 14,6 δις ευρώ το 2007 και με 18 δις ευρώ το 2008, αύξηση της τάξεως του 22% μέσα σε ένα χρόνο. Συνολικά, οι δαπάνες του συστήματος για το 2007 ήταν 23,80 δις ευρώ ή 12,6% του ΑΕΠ, με ραγδαία αυξανόμενη τάση. Στα επόμενα χρόνια, αν δεν άλλαζε κάτι, το ποσό θα έφθανε στο 25% του ΑΕΠ, δηλαδή θα πρέπει να διατίθενται για συντάξεις όλα τα ποσά που σήμερα δίνονται για υγεία, παιδεία και πολιτισμό, γεγονός το οποίο υποδηλώνει την κατάρρευση του κοινωνικού κράτους. Τα συνεχώς αυξανόμενα ελλείμματα των Ταμείων, το αυξανόμενο προσδόκιμο όριο ζωής των πολιτών, η συνεχώς μειούμενη αναλογία των εργαζομένων προς τους συνταξιούχους στην Ελλάδα είναι 1,75, δηλαδή λιγότεροι από δύο εργαζόμενους προς ένα συνταξιούχο έναντι τεσσάρων εργαζομένων προς ένα συνταξιούχο που απαιτείται για ένα υγιές και βιώσιμο αναδιανεμητικό σύστημα, οδηγούν στην αναγκαιότητα μιας μεταρρύθμισης, ώστε αφενός να αντέξει στις επόμενες δεκαετίες, αφετέρου να βελτιώσει τη σημερινή κατάσταση και να δώσει προοπτική.

Η Ελλάδα αναμένεται ότι θα βρεθεί αντιμέτωπη με μία ισχυρή αύξηση των δημοσίων δαπανών, σχετιζόμενη με τη δημογραφική γήρανση, η οποία θα επηρεάσει δυσμενώς τη σε μακροπρόθεσμη βάση βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών της. Ως εκ τούτου, η Ελλάδα συγκαταλέγεται στην ομάδα των χωρών υψηλού κινδύνου. Η ασφαλιστική μεταρρύθμιση αποβλέπει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του ελληνικού συνταξιοδοτικού συστήματος και των δημοσίων οικονομικών και η ενοποίηση των υφιστάμενων ταμείων συντάξεων στη διευκόλυνση των μακροπρόθεσμων προβλέψεων για τις συνταξιοδοτικές δαπάνες.

3.4 Οι γενικές αρχές

- α. Το ελληνικό ασφαλιστικό σύστημα παραμένει αναδιανεμητικό. Η ασφάλιση παραμένει ευθύνη του κράτους, δηλαδή δημόσια.
- β. Από τη διοικητική μεταρρύθμιση δεν εξαιρείται κανένα απολύτως Ταμείο και καμία απολύτως ομάδα εργαζομένων. Εντάσσονται στο ΙΚΑ ακόμα και τα Ταμεία της ΔΕΗ και της Τράπεζας της Ελλάδος, που θεωρούνταν ειδικά και στο παρελθόν είχαν εξαιρεθεί
- γ. Το βασικό κριτήριο ενοποίησης ή ένταξης είναι το ομοειδές των εργαζομένων (ελεύθεροι επαγγελματίες, μισθωτοί, κ.λπ.).
- δ. Η κινητή και ακίνητη περιουσία των Ταμείων, όπου υπάρχει, εντάσσεται ως αυτοτελής ειδικός λογαριασμός με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια που διατηρείται και εξακολουθεί να χορηγεί τις παροχές στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους.
- ε. Οι διορθωτικές κινήσεις στις στρεβλώσεις, στα ειδικά όρια ηλικίας και τις ειδικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης θεσμοθετούνται σε βάθος χρόνου και σταδιακά. (Αναγνώστου Α. ΓΠΣΠ 2008)

3.5 Υφιστάμενη κατάσταση στο ενιαίο πλέον, ΙΚΑ

Είναι γεγονός ότι διανύουμε μια παρατεταμένη περίοδο κατά την οποία τα δικαιώματα και οι κατακτήσεις των εργαζομένων δέχονται μια ολομέτωπη επίθεση, με στόχο από την πλευρά των δυνάμεων της εργοδοσίας και των εκφραστών της, τη μείωση των αποδοχών, την παραπέρα ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων, τη συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους κ.λπ.

Ό,τι, δηλαδή, με πολλούς αγώνες κατακτήθηκε τον προηγούμενο αιώνα στη χώρα μας και διεθνώς από τις δυνάμεις της εργασίας και τους λαούς γενικότερα των ευρωπαϊκών και άλλων χωρών, σήμερα αμφισβητείται και βάλλεται.

Στη χώρα μας που για λόγους πολιτικούς και ιστορικούς υπήρξε μια σημαντική καθυστέρηση στην κατοχύρωση και ανάπτυξη θεσμών με κοινωνικό περιεχόμενο, μια αντίστροφη πορεία θα έχει σημαντικά μεγαλύτερες επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων και του συνόλου του πληθυσμού.

Σε μια χώρα που η εργοδοτική πλευρά μπορεί να κάνει ό,τι θέλει και να αυθαιρετεί σε βάρος των εργαζομένων, η αντίστροφη πορεία οδηγεί σε πλήρη απορύθμιση των εργασιακών σχέσεων και νομιμοποίηση της αυθαιρεσίας. Την ίδια στιγμή επιχειρείται ο περιορισμός και η υπονόμευση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, όταν σε πολλούς χώρους, όπως το Δημόσιο, δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί.

Σε μια χώρα που προσπαθεί ή θα έπρεπε να προσπαθεί να αναπτύξει ένα σύγχρονο κοινωνικό κράτος, η αντίστροφη πορεία θα οδηγήσει στο ξεθεμελίωμα ενός οικοδομήματος που ποτέ δεν ολοκληρώθηκε.

Σε μια χώρα όπου η Κοινωνική Ασφάλιση αναπτύχθηκε με καθυστέρηση 50 και πλέον χρόνων σε σχέση με τις άλλες ανεπτυγμένες ευρωπαϊκές χώρες, για κάποιους αποτελεί σήμερα βάρος και εμπόδιο για την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.

Σε μια περίοδο, λοιπόν, που πολλά λέγονται για τη σημερινή κατάσταση, για το παρόν και το μέλλον του συστήματος, είναι απαραίτητο περισσότερο, ίσως, από κάθε άλλη φορά, να αναδείξουμε τα προβλήματα και τις αιτίες τους και να προβάλλουμε την εναλλακτική επιλογή για τις λύσεις τους.

3.5.1 Ποιά είναι τα προβλήματα

Η σταθερή επιδείνωση της σχέσης ασφαλισμένων - συνταξιούχων, η διεύρυνση των ελλειμμάτων, το χαμηλό επίπεδο των συντάξεων, οι μεγάλες αδικίες και ανισότητες και το αίσθημα ανασφάλειας και αβεβαιότητας που επικρατεί, είναι από τα αναμφισβήτητα προβλήματα που επιβάλλεται να τα δούμε αναλυτικά.

3.5.2 Η δυσμενής αναλογία ασφαλισμένων-συνταξιούχων

Ο ακριβής αριθμός των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων δεν είναι γνωστός και αυτό είναι βέβαια ένα πρόβλημα, ωστόσο η σταθερή επιδείνωση της αριθμητικής σχέσης είναι γεγονός αναμφισβήτητο. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόλις πριν από 10 χρόνια, το 1995, σε κάθε

συνταξιούχο αντιστοιχούσαν για το σύνολο των Ταμείων 2,3 περίπου ασφαλισμένοι, ενώ σήμερα σε κάθε συνταξιούχο αντιστοιχούν μόλις 1,8 ασφαλισμένοι.

Η εξέλιξη της σχέσης ασφαλισμένων προς συνταξιούχους για κύρια σύνταξη

<u>Έτος</u>	<u>Ασφαλισμένοι ανά συνταξιούχο</u>
1995	2,26
1996	2,27
1997	1,92
1998	1,89
1999	1,59
2000	1,84
2001	1,84
2002	1,82
2003	1,80
2004	1,80
2005	1,79
2006	1,77

Δραματική επιδείνωση στη σχέση ασφαλισμένων - συνταξιούχων, αναμένεται και στα Ταμεία του στενού Δημόσιου Τομέα, όπου η σχέση αυτή είναι περίπου στο 1 προς 2,5. Η αποχώρηση μονίμων υπαλλήλων για συνταξιοδότηση και η πλήρωση των θέσεων αυτών με συμβασιούχους που δεν καταβάλλουν εισφορές στα Ταμεία του Δημοσίου αναμένεται μέσα στην επόμενη πενταετία να διαμορφώσει μια σχέση κοντά στο 1 προς 1,5 με σημαντικές επιπτώσεις στα οικονομικά των Ταμείων. Μια τέτοια σχέση, είναι χωρίς αμφιβολία προβληματική, σε κάθε διανεμητικό σύστημα όπως είναι και το δικό μας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εισφορές των εργαζομένων και των εργοδοτών στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης, που είναι από τις υψηλότερες μεταξύ των χωρών της Ε.Ε, καλύπτουν μόλις το 60% των αντίστοιχων εξόδων. Το υπόλοιπο 40% καλύπτεται από κοινωνικούς πόρους και κρατική χρηματοδότηση.

3.5.3 Ελλείμματα

Το σύστημα στο σύνολό του είναι πλεονασματικό. Αυτό όμως έχει σχετική αξία από τη στιγμή που δεν πρόκειται να καλυφθούν ελλείμματα κάποιων Ταμείων από πλεονάσματα άλλων.

Η εκτίμηση είναι ότι στο τέλος του 2007 τα ετήσια ελλείμματα στα μεγάλα Ταμεία Κύριας Ασφάλισης, που καλύπτουν το 95% περίπου των ασφαλισμένων, θα είναι περίπου στα 3,3 δις ευρώ (από 1,8 το 2006). Στα Ταμεία αυτά περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων το Ι.Κ.Α., ο Ο.Γ.Α. (Κλάδος Υγείας), ο Ο.Α.Ε.Ε., το Τ.Α.Π.- Ο.Τ.Ε., ο Ο.Α.Π.- Δ.Ε.Η., άλλα Ταμεία του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα κ.λπ. Από αυτά 0,9 δις ευρώ θα καλυφθούν από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τις πιστώσεις για το Τ.Α.Π.- Ο.Τ.Ε., Ο.Α.Π.- Δ.Ε.Η. και 200 εκ. ευρώ περίπου από την Ε.Δ.Ε.Κ.Τ.- Ο.Τ.Ε. για το Τ.Α.Π.- Ο.Τ.Ε. Ποσό, δηλαδή, 2,2 δις ευρώ θα είναι το νέο έλλειμμα που θα προστεθεί σε προηγούμενα ελλείμματα.

Από τις βασικές αιτίες για την αύξηση των ελλειμμάτων είναι η μη επίτευξη των στόχων σε ό,τι αφορά στα έσοδα, η δυσανάλογα μεγάλη αύξηση των δαπανών στους κλάδους υγείας και η ασυνέπεια του κράτους σε σχέση με τις υποχρεώσεις του.

3.5.4 Οι οφειλές του δημοσίου προς τα ταμεία

Στο τέλος του 2007 οι οφειλές του Δημοσίου προς τα Ταμεία με βάση τις θεσμοθετημένες υποχρεώσεις του (τριμερής χρηματοδότηση, διαφορές του 1% για το Ι.Κ.Α. κ.λπ.) θα είναι 7,8 περίπου δις ευρώ, ενώ με την αναπροσαρμογή της χρηματοδότησης του ΙΚΑ με βάση το νέο αναθεωρημένο Α.Ε.Π., θα ξεπεράσει τα 10 δις ευρώ. Πριν ένα χρόνο οι οφειλές ήταν στα 5,6 περίπου δις ευρώ.

3.5.5 Οφειλές ταμείων προς ταμεία και άλλους φορείς

Οι οφειλές του Ι.Κ.Α. προς Ε.Τ.Ε.Α.Μ. και προς τρίτους καθώς και Ταμείων όπως το Τ.Σ.Α.- Ο.Α.Ε.Ε. προς Ι.Κ.Α. θα ξεπεράσουν τα 9 δις ευρώ.

3.5.6 Οφειλές ιδιωτών προς ταμεία

Στο σύνολο των Ταμείων εκτιμάται ότι οι οφειλές των επιχειρήσεων ανέρχονται στα 7,5 δις ευρώ. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην τελευταία ρύθμιση οφειλών, που ήταν ιδιαίτερα ευνοϊκή για τις επιχειρήσεις, ανταποκρίθηκαν μία στις τρεις επιχειρήσεις, οι οποίες και θα πληρώσουν, στην καλύτερη περίπτωση, αυτά που οφείλουν σε 8 χρόνια.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι συνολικές εκκρεμότητες με οφειλές προς και από τα Ταμεία στο τέλος του 2007 θα υπερβαίνουν τα 24 δις ευρώ.

3.5.7 Εισφοροδιαφυγή

Η ανασφάλιστη εργασία έχει λάβει εκρηκτικές διαστάσεις και η εισφοροδιαφυγή αυξάνεται με υψηλούς ρυθμούς από χρόνο σε χρόνο. Τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν πολλές επιχειρήσεις, η απουσία ελέγχων, η έλλειψη κινήτρου ασφάλισης σε πολλές περιπτώσεις, οι επαναλαμβανόμενες ρυθμίσεις οφειλών κ.λπ. είναι από τις βασικές αιτίες για την αύξηση της εισφοροδιαφυγής.

Ξεκινήσαμε ως Ομοσπονδία να καταγράφουμε την εισφοροδιαφυγή από το 2001 με βάση τις εκτιμήσεις που συγκεντρώνουμε από τα Ταμεία. Τότε, το 2001, η εισφοροδιαφυγή αποτελούσε το 15 - 16% περίπου των εσόδων των Ταμείων. Ποσό που και τότε ήταν μεγάλο,

στα 2,8 δις ευρώ περίπου. Σήμερα, με βάση την ίδια μεθοδολογία ως προς την εκτίμηση, η εισφοροδιαφυγή, στο σύνολο των Ταμείων, θα ανέλθει στο 20-21% των συνολικών εσόδων, που σημαίνει ότι ποσό περίπου 5,8 δις ευρώ θα είναι οι απώλειες από την εισφοροδιαφυγή το 2007 (από 4,5 δις ευρώ το 2006).

3.5.8 Δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης

Ένα μεγάλο πρόβλημα για τα ασφαλιστικά Ταμεία, που είναι οι δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης, μεγαλώνει επικίνδυνα. Σε ποσοστό 65% αυξήθηκαν οι δαπάνες αυτές την τετραετία 2002- 2006. Μεγαλύτερη ήταν η αύξηση στη φαρμακευτική δαπάνη, για την ίδια περίοδο (93%). Το πρόβλημα και εδώ είναι ότι η κατάσταση επιδεινώνεται μήνα με το μήνα, χρόνο με το χρόνο. Είναι σαφές ότι δεν μιλάμε για αυξήσεις δαπανών οι οποίες καλύπτουν τις ανάγκες των πολιτών, των εργαζομένων, των συνταξιούχων. Μιλάμε για αυξήσεις δαπανών ως αποτέλεσμα προκλητής ζήτησης υπηρεσιών, αδυναμίας ελέγχου των Ταμείων κ.λπ. που ουσιαστικά καλύπτουν τις ανάγκες των προμηθευτών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το πρώτο τετράμηνο του 2007, οι δαπάνες για φάρμακα είναι αυξημένες στα Ταμεία από 19% μέχρι και 42% περίπου.

Η εκτίμηση είναι, με βάση και τους λίγους ελέγχους που γίνονται, ότι οι απώλειες των Ταμείων στον τομέα των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης ανέρχονται ετησίως στα 2,3 δις ευρώ.

Από τις βασικές αιτίες για τις μεγάλες αυξήσεις στις φαρμακευτικές δαπάνες, είναι η ανυπαρξία ολοκληρωμένης μηχανοργάνωσης για τον έλεγχο και παρακολούθηση των δαπανών, η κατάργηση της λίστας φαρμάκων και η κατάργηση του μέτρου θεώρησης των συνταγών.

<u>ΕΤΟΣ</u>	Φαρμακευτική Περίθαλψη	Νοσοκομειακή Περίθαλψη	Παροχές σε χρήμα	<u>Σύνολο</u>
2002	1.331	1.291	371	4.008
2003	1.562	1.406	395	4.461
2004	1.867	2.067	428	5.564
2005	2.195	1.765	466	5.732
2006	2.566	1.805	507	6.333
Αύξηση 2002-2006	93%	40%	37%	65%

Σημ 1: Ποσά σε εκατομ. Ευρώ

Σημ 2: Στα ετήσια σύνολα περιλαμβάνονται και άλλες δαπάνες όπως ιατρική περίθαλψη, πρόσθετη περίθαλψη κ.λ.π.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αυξήσεις στις κατώτερες συντάξεις την ίδια περίοδο ήταν 17,7%.

3.6 Επικουρικά ταμεία και ταμεία πρόνοιας

Είδαμε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα Ταμεία Κύριας Ασφάλισης και οι Κλάδοι Υγείας. Μεγάλα όμως είναι και τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσουν σε 2, σε 3, σε 5 χρόνια πολλά από τα επικουρικά Ταμεία και τα Ταμεία Πρόνοιας.

Σε σύνολο 38 Ταμείων και Κλάδων Επικουρικής Ασφάλισης που λειτουργούν στη χώρα μας, με βάση τα στοιχεία του 2005, αναλογιστικές μελέτες είχαν πραγματοποιήσει 25 και από αυτά τα 22 παρουσιάζουν από μικρά μέχρι πολύ μεγάλα αναλογιστικά ελλείμματα. Μόνο 3 στα 25 παρουσιάζουν πλεονάσματα σε βάθος χρόνου.

Αντίστοιχα σε σύνολο 39 Ταμείων και Κλάδων Πρόνοιας που χορηγούν εφάπαξ βοήθημα, οι αναλογιστικές μελέτες που έγιναν σε 26 από αυτά δείχνουν ότι 20 έχουν από μικρά έως πολύ μεγάλα αναλογιστικά ελλείμματα και μόνο 6 παρουσιάζουν πλεονάσματα. Περιμένουμε να δούμε τις νέες μελέτες και για όλα τα Ταμεία, που βρίσκονται σε εξέλιξη, αλλά η κατάσταση δεν φαίνεται ότι θα διαφοροποιηθεί σε μεγάλο βαθμό.

3.7 Ανασφάλεια στους ασφαλισμένους

Όταν οι χειρισμοί στο Ασφαλιστικό δημιουργούν ανασφάλεια, τα προβλήματα είναι μεγαλύτερα. Η άγνοια, πολλές φορές η σύγχυση που επικρατεί με τις αλλαγές μετά την 1/1/2008, αλλά κυρίως τα σενάρια για βίαιες ανατροπές μετά τις εκλογές, έχουν δημιουργήσει κλίμα έντονης ανησυχίας που μπορεί να μετατραπεί σε κύμα μεγάλης φυγής μέσα στο 2007, με σοβαρή επιβάρυνση των Ταμείων.

Περίπου 200- 220 χιλιάδες εργαζόμενοι στο Δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα είναι αυτοί που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα έστω και για μειωμένη σύνταξη. Είναι σήμερα με το ένα πόδι στη σύνταξη. Έχουν επιλέξει την παραμονή στην εργασία προκειμένου να πάρουν μια καλύτερη σύνταξη και καλά κάνουν.

Εμείς λέμε ότι η πρόωγη συνταξιοδότηση βλάπτει πρώτα πρώτα τον ίδιο τον εργαζόμενο. Οι χειρισμοί, όμως, των επόμενων μηνών θα κρίνουν το πόσοι από αυτούς θα παραμείνουν ή θα αποχωρήσουν για σύνταξη. Πάντως δεν αρκεί να το λέμε εμείς ότι η πρόωγη συνταξιοδότηση είναι λαθεμένη επιλογή. Αν μη τι άλλο, δεν θα μπορούσε με εγκύκλιο των αρμόδιων υπουργείων να ενημερωθεί ο κόσμος ότι δεν μπορούν να αλλάξουν και δεν θα αλλάξουν οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης για όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με βάση το δίκαιο της Κοινωνικής Ασφάλισης; Εκτός και εάν κάποιος πιστεύει ότι και αυτά μπορούν να αλλάξουν.

Μερικοί θα αναρωτηθούν: «Με αυτά τα στοιχεία που παρουσιάζονται δεν εντείνεται η ανησυχία και η αβεβαιότητα; Μήπως από την άλλη πλευρά αυτή η πραγματικότητα και η αποτύπωσή της στρώνει το έδαφος για ανατροπές στα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα»;

Οι δικές μας προθέσεις δεν είναι να οδηγηθούμε στο ένα ή στο άλλο αποτέλεσμα.

Πρόθεσή μας είναι, βέβαια, να αναδείξουμε το πρόβλημα. Ένα πρόβλημα και μια εξέλιξη που πρέπει να μας ενεργοποιήσει και να μας αφυπνίσει όλους. Η κατάσταση είναι αναστρέψιμη, αρκεί σοβαρά να ασχοληθούμε με τις αιτίες των προβλημάτων. Μια τέτοια προσέγγιση οδηγεί σε λύσεις. Όλα αυτά τα στοιχεία δείχνουν ότι τα περιθώρια βελτίωσης της κατάστασης είναι τεράστια. Μπορούμε να δημιουργήσουμε μια στέρεη βάση με μεσοπρόθεσμο ορίζοντα για να έχουμε τη δυνατότητα, στη συνέχεια, και την άνεση να δούμε σε βάθος 20 και 30 χρόνων την προοπτική του συστήματος.

Υπάρχουν λύσεις στο ασφαλιστικό, και αυτό είναι το μήνυμα το δικό μας, έξω και πέρα από λογικές συρρίκνωσης των παροχών και ανατροπής των δικαιωμάτων. Απαιτείται πολιτική βούληση και σκληρή δουλειά. Δεν πρέπει να χαθεί άλλος χρόνος που είναι πολύτιμος. Η συνέχιση αυτής της πορείας που προαναφέραμε και η μη αντιμετώπιση των προβλημάτων είναι εκείνη που στρώνει το έδαφος για ανατροπές.

3.8 Όρια ηλικίας συνταξιοδότησης

Για πολλά χρόνια στη χώρα μας τα όρια ηλικίας ήταν χαμηλά. Έτσι έχει καλλιεργηθεί η εντύπωση ότι αυξάνοντας τα όρια αυτά μπορούν να δοθούν λύσεις στα οικονομικά προβλήματα των Ταμείων.

Για όσους δεν γνωρίζουν, θα πρέπει να πούμε, ότι σήμερα τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης στη χώρα μας είναι σε επίπεδο πάνω από το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα επίσημα στοιχεία της Eurostat, δείχνουν ότι το μ. ο. το 2005 στις 25 χώρες της Ε.Ε. ήταν στα 60,9 έτη και στις 15 χώρες της Ε.Ε. (μέλη πριν την διεύρυνση) ήταν στα 61,1 έτη. Το ίδιο έτος στην Ελλάδα το μ. ο. ήταν στα 61,7 έτη. Είναι μύθος, λοιπόν, ότι στην Ελλάδα υπάρχουν χαμηλά όρια ηλικίας συνταξιοδότησης.

Τα στοιχεία της Eurostat δείχνουν όμως και κάτι άλλο. Μεταξύ των ετών 2003- 2005 έχουμε πτώση του μέσου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης κατά 1 έτος, δηλαδή από τα 62,7 στα 61,7 έτη. Εκτίμησή μας είναι, από τα μέχρι τώρα στοιχεία, ότι το 2006 το μ. ο. θα αποδειχθεί ότι έχει μειωθεί ακόμη περισσότερο κοντά στα 61 έτη. Αυτό οφείλεται στα προγράμματα εθελουσίας εξόδου, στο κλίμα ανησυχίας που επικρατεί στους εργαζομένους για το ποιές θα είναι οι κυβερνητικές επιλογές, καθώς και στην αυξημένη ανεργία που παρατηρείται για άτομα ηλικίας πάνω των 50 ετών.

3.9 Συντάξεις

Οι συντάξεις στη χώρα μας παραμένουν ιδιαίτερα χαμηλές, κοντά στο 55% της μέσης ευρωπαϊκής σύνταξης (Ε.Ε. των 15). Επεξεργαζόμαστε τα στοιχεία και τις επόμενες ημέρες θα δώσουμε, όπως κάθε χρόνο, την πλήρη εικόνα για το πώς διαμορφώνονται οι συντάξεις, μετά τις αυξήσεις, για το έτος 2007.

Σήμερα μπορούμε να πούμε τα εξής σε σχέση με το επίπεδο των συντάξεων για το 2007:

- Η μέση γενική κύρια σύνταξη θα είναι 617 ευρώ (περιλαμβάνονται οι συνταξιούχοι όλων των Ταμείων πλην Ο.Γ.Α.)
- Η μέση κύρια σύνταξη γήρατος θα είναι 712 ευρώ
- Η μέση κύρια σύνταξη λόγω αναπηρίας θα είναι 507 ευρώ
- Η μέση κύρια σύνταξη λόγω θανάτου θα είναι 472 ευρώ
- Στον Ο.Γ.Α. η μέση σύνταξη για το 2007 πρόκειται να διαμορφωθεί στα 360 ευρώ περίπου

Οι παραπάνω συντάξεις είναι ασφαλώς χαμηλές για τους δικαιούχους. Την ίδια στιγμή, όμως, είναι μεγάλες για τα Ταμεία, αφού το 50% περίπου συνταξιοδοτείται με τα κατώτερα

όρια και λαμβάνει συντάξεις μεγαλύτερες από αυτές που αναλογούν και τις οποίες επιβαρύνονται τα Ταμεία.

3.10 Στρεβλώσεις-ανισότητες

Όλοι μιλάμε στη χώρα μας για το μεγάλο πρόβλημα της εισφοροδιαφυγής. Πολλές προτάσεις ακούγονται για την ανάγκη εκσυγχρονισμού του συστήματος και της παραπέρα ανάπτυξης των ελεγκτικών μηχανισμών. Όλα αυτά είναι αναγκαία. Ξεχνάμε, όμως, να αναφερθούμε στην πιο σημαντική αιτία της εισφοροδιαφυγής και αυτή είναι η απουσία κινήτρου ασφάλισης.

Για πολλούς στη χώρα μας υπάρχουν κίνητρα αποφυγής της ασφάλισης καθώς, δυστυχώς, για όλο και περισσότερους το αποτέλεσμα είναι ότι όσο πιο πολλά πληρώσεις, τόσο πιο λίγα θα πάρεις.

Ας δούμε τα προβλήματα αυτά με δύο παραδείγματα:

1° Παράδειγμα

Ασφαλισμένος διαδοχικά σε Ν.Α.Τ., Τ.Σ.Α. και Ι.Κ.Α., με τελευταίο φορέα το Ι.Κ.Α. συνταξιοδοτείται το 2007 και λαμβάνει σύνταξη 675 ευρώ. Δεν έχει άλλο εισόδημα πέρα από τη σύνταξη, αλλά με βάση αυτό το ποσό και τα εισοδηματικά κριτήρια που ισχύουν για το ΕΚΑΣ, δεν δικαιούται το συγκεκριμένο επίδομα. Άλλος εργαζόμενος ασφαλίστηκε μόνο στο Ι.Κ.Α. για 15 χρόνια και συνταξιοδοτείται την ίδια περίοδο χωρίς να έχει άλλο εισόδημα. Επειδή δικαιούται και το ΕΚΑΣ θα λάβει συνολικά (463 + 95) 658 ευρώ το μήνα. Το 2008 με βάση τις αναπροσαρμογές στο ΕΚΑΣ και στις συντάξεις, ο πρώτος θα παίρνει 702 ευρώ και ο δεύτερος 712 ευρώ. Δηλαδή 25 χρόνια παραπάνω ασφάλιση για να πάρει ο πρώτος ασφαλισμένος 10 ευρώ λιγότερα στη σύνταξή του.

2° Παράδειγμα

Ασφαλισμένος στον Ο.Γ.Α. που συνταξιοδοτήθηκε το 2002, είχε ασφαλιστεί από το 1998 στην πρόσθετη ασφάλιση του Ο.Γ.Α. και στην κύρια ασφάλιση του Οργανισμού μετά την 1/1/1998. Το 2008 θα λαμβάνει ποσό σύνταξης 449 ευρώ. Άλλος ασφαλισμένος που θα συνταξιοδοτηθεί το 2008 και θα έχει πληρώσει 6 χρόνια επιπλέον εισφορές, για κύρια σύνταξη στον Ο.Γ.Α. θα λάβει 420 ευρώ σύνταξη.

3.11 Ενοποιήσεις ταμείων

Οι ενοποιήσεις των Ταμείων των Δ.Ε.Κ.Ο. και των Τραπεζών με τον τρόπο που γίνονται θα επιβαρύνουν ακόμη περισσότερο το σύστημα. Μιλούσαμε και πολλοί μιλούσαν για το Τ.Α.Π.Ι.Λ.Τ. και τα 600 εκατομμύρια ευρώ με τα οποία θα επιβαρυνθεί το Ι.Κ.Α. μετά το 2015. Σήμερα όμως, ενοποιούνται Ταμεία όπως της Εμπορικής, της Α.Τ.Ε., του Τ.Α.Υ.Σ.Ο. τις επόμενες μέρες, που επιβαρύνουν άμεσα τον προϋπολογισμό του Ι.Κ.Α. και του Ε.Τ.Ε.Α.Μ., χωρίς να καλύπτονται τα ελλείμματα ούτε από το Δημόσιο ούτε από τις επιχειρήσεις. Με αυτή την πρακτική οι ενοποιήσεις των Ταμείων θα επιβαρύνουν το σύστημα μας κατά 1,1 δις ευρώ ετησίως, τουλάχιστον.

3.12 Δημογραφικές εξελίξεις

Τα δημογραφικά δεδομένα που συνδέονται με την αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης, αλλά και την ανατροπή της σχέσης μεταξύ ενεργού πληθυσμού και πληθυσμού άνω των 65 ετών, είναι μια πραγματικότητα που κανείς δεν μπορεί να αγνοήσει.

Μεταξύ των δυο τελευταίων απογραφών 1991- 2001, ο αριθμός των ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών αυξήθηκε κατά 30,3%, ενώ το σύνολο του πληθυσμού στις ηλικίες από 15 μέχρι 64 ετών αυξήθηκε κατά 8,6% παρά τη μεγάλη προσέλευση οικονομικών μεταναστών την ίδια περίοδο. Αντίθετα ο αριθμός των ατόμων ηλικίας μέχρι 14 ετών μειώθηκε κατά 15,7%. Σε απόλυτους αριθμούς έχουμε 426.000 περισσότερους κατοίκους ηλικίας άνω των 65 ετών, 589.000 περίπου περισσότερους κατοίκους στην ηλικιακή ομάδα από 15- 64 ετών και 310.000 λιγότερους κατοίκους ηλικίας μέχρι 14 ετών.

Όλα αυτά οδηγούν στο συμπέρασμα ότι έχουμε καθυστερήσει σημαντικά στο σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος.

Σε ότι αφορά το προσδόκιμο επιβίωσης, η αύξησή του τη δεκαετία 1991- 2001 ήταν μόλις κατά 1 έτος περίπου, με τάσεις σταθεροποίησης (δυστυχώς) γεγονός που δεν φαίνεται ότι ανατρέπει τα πληθυσμιακά δεδομένα.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, το δημογραφικό είναι μια από τις αιτίες στο πρόβλημα του Ασφαλιστικού που, όμως, ούτε ανυπέρβλητο είναι, ούτε τόσο δραματικό όσο παρουσιάζεται. Και σε ό,τι αφορά τη χώρα μας, τα προβλήματα του Ασφαλιστικού, μέχρι τώρα τουλάχιστον, οφείλονται πολύ περισσότερο στους άλλους παράγοντες και όχι στις δημογραφικές εξελίξεις.

3.13 Ανεργία

Τα υψηλά ποσοστά ανεργίας πλήττουν πρώτα και κύρια τους ίδιους τους άνεργους και τις οικογένειές τους που υφίστανται τις συνέπειες της μεγαλύτερης κοινωνικής αδικίας. Ταυτόχρονα όμως σε ένα διανεμητικό ασφαλιστικό σύστημα, όπως είναι το δικό μας, οι απώλειες που υπάρχουν από τον παράγοντα αυτό είναι μεγάλες.

Η ανεργία για 550.000 περίπου πολίτες κοστίζει στο σύστημά μας ένα ποσό κοντά στα 2,2 δις ευρώ ετησίως και αποτελεί μια από τις βασικές αιτίες του προβλήματος. Μεγάλες είναι και οι απώλειες που έχουν τα Ταμεία από την διεύρυνση της μερικής απασχόλησης σε όλες τις μορφές της και σε αντικατάσταση θέσεων πλήρους απασχόλησης.

Με έναν τέτοιο αριθμό άνεργων, από τους οποίους μάλιστα 270.000 περίπου είναι νέοι ηλικίας κάτω των 30 ετών, είναι μάλλον υποκριτικό να προτάσσουμε σε αυτή τη χώρα, το δημογραφικό πρόβλημα.

3.14 Χαμηλές αποδοχές – σφιχτή εισοδηματική πολιτική

Με αποδοχές χαμηλές για τους εργαζομένους και μάλιστα με αυξήσεις που έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση του πραγματικού εισοδήματος, οι πιέσεις που ασκούνται στα Ταμεία, κυρίως των μισθωτών, είναι μεγάλες.

Όταν οι συντάξεις αυξάνονται σε ποσοστό 4% (ενώ θα έπρεπε να αυξηθούν περισσότερο) αλλά οι μισθοί (που θα έπρεπε να αυξηθούν περισσότερο από τις συντάξεις) αυξάνονται στο 3%, υπάρχει πρόβλημα στα οικονομικά όχι μόνο των εργαζομένων αλλά και των Ταμείων.

3.15 Η άσκηση πολιτικών προνοίας μέσα από την κοινωνική ασφάλιση

Εάν επιχειρήσουμε μια ανάλυση των στοιχείων του Κοινωνικού και του Κρατικού Προϋπολογισμού θα διαπιστώσουμε ότι το ασφαλιστικό μας σύστημα επιβαρύνεται σημαντικά με παροχές καθαρά προνοιακού χαρακτήρα. Τέτοιες παροχές είναι οι βασικές συντάξεις του Ο.Γ.Α., το προνοιακό μέρος των κατώτατων ορίων συντάξεων και πολλά επιδόματα, τα οποία δεν είναι ανταποδοτικές παροχές ασφάλισης. Ο συνυπολογισμός στις δαπάνες της Κοινωνικής Ασφάλισης των δαπανών προνοιακού χαρακτήρα, οι οποίες σε όλες τις χώρες χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, δημιουργεί παράλληλα μια πλασματική εικόνα για τις συνολικές δαπάνες του συστήματος αλλά και για την επιβάρυνση του Κράτους.

Είναι λοιπόν πλασματικό το ποσοστό επιβάρυνσης του Κ.Π. για την Κοινωνική Ασφάλιση και επομένως και πλασματικά τα δημοσιονομικά στοιχεία που αναφέρονται στις σχετικές δαπάνες.

Από τα 9 περίπου δις ευρώ που αναφέρονται ως επιχορήγηση των Ταμείων, τα 4,8 δις ευρώ αντιστοιχούν σε παροχές προνοιακού χαρακτήρα που είναι οι συντάξεις του Ο.Γ.Α. και τα κ.ο. συντάξεων των άλλων Ταμείων κ.λπ. επιδόματα.

Έτσι λοιπόν οι δαπάνες του προϋπολογισμού για τα Ταμεία δεν είναι στο 5% του Α.Ε.Π. αλλά στο 2,4% περίπου σε ό,τι αφορά στις δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης. Εξάλλου σε βάθος χρόνου οι βασικές συντάξεις του Ο.Γ.Α. μηδενίζονται. Επιβάλλεται, λοιπόν, ο σαφής λογιστικός διαχωρισμός Προνοιακών και Ασφαλιστικών παροχών προκειμένου να μην υπάρχει η μεγάλη αυτή σύγχυση με τις υποχρεώσεις του Κράτους, αλλά και τις δημοσιονομικές επιβαρύνσεις για το Ασφαλιστικό.

3.16 Το λειτουργικό πρόβλημα

Η ανεπάρκεια που παρουσιάζει το σύστημα μας στα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας είναι εμφανής, με αρνητικές επιπτώσεις τόσο στον τομέα της εξυπηρέτησης του πολίτη, όσο και στα οικονομικά των Ταμείων.

Η σημαντική καθυστέρηση που παρατηρείται στην απονομή των συντάξεων και των άλλων παροχών αποτελεί μια σημαντική αιτία που οδηγεί στην απαξίωση των Ταμείων και σε μια συνολική αρνητική εικόνα για το σύστημά μας. Είναι ελάχιστα τα Ταμεία που μπορούν να δώσουν σύνταξη σε 2 ή 3 μήνες από την υποβολή της αίτησης. Ο μέσος χρόνος αναμονής, στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει διαδοχική ασφάλιση, είναι 5 μήνες, ενώ υπάρχουν Ταμεία στα οποία η πληρωμή καθυστερεί ακόμη και ένα χρόνο.

Στις περιπτώσεις που υπάρχει διαδοχική ασφάλιση στην καλύτερη περίπτωση ο εργαζόμενος θα πάρει τη σύνταξή του μετά από 5 μήνες, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις που η καθυστέρηση θα ξεπεράσει τον 1,5 χρόνο.

Ο μέσος χρόνος αναμονής στις περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης είναι οι 9 μήνες. Εάν υπάρχει και ασφάλιση σε φορέα άλλης χώρας η καθυστέρηση είναι πολύ μεγαλύτερη.

Το αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι η μεγάλη αδυναμία των υπηρεσιών να περιοριστεί η εισφοροδιαφυγή, να ελεγχθούν οι δαπάνες, να αναβαθμιστεί η ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών κ.λπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

Άλλα ευρωπαϊκά ασφαλιστικά συστήματα

4.1 Τα Ασφαλιστικά Συστήματα σε διεθνές επίπεδο- Σύγκριση του Ελληνικού Ασφαλιστικού Συστήματος με αυτά των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης 74

Οι σύγχρονες κοινωνίες έχουν αναπτύξει το θεσμό των κοινωνικών ασφαλίσεων για την κάλυψη των πολιτών τους από τους σύγχρονους κινδύνους. Πηγή αβεβαιότητας για τα άτομα είναι η αποχώρηση από την εργασία, λόγω ατυχήματος ή γήρατος, τις συνέπειες των οποίων καλείται να αντιμετωπίσει ένα σωστά δομημένο ασφαλιστικό σύστημα. Προκειμένου να γίνει αυτό το ασφαλιστικό σύστημα πρέπει να πληρεί κάποιες προϋποθέσεις σωστής οργάνωσης.

Αναταποκρισιμότητα: Αναφέρεται στην ικανότητα του συστήματος να αναταποκρίνεται στις ανάγκες των ασφαλισμένων και στο ότι πρέπει να είναι ορθολογικά δομημένο για να ανταποκριθεί στις μελλοντικές προκλήσεις.

Προσπελασιμότητα: Αφορά στις κατηγορίες ατόμων που προστατεύονται. Το ζήτημα των ανασφάλιστων καθώς και των ατόμων που καλύπτονται μερικώς προκύπτει, δημιουργώντας την ανάγκη σχεδιασμού σε μακροχρόνια βάση.

Βιωσιμότητα: Αυτή εξαρτάται από την ορθολογική αξιοποίηση των πόρων της εισπρακτικής περιόδου, ώστε να μπορεί να αποδίδει στις όποιες μελλοντικές υποχρεώσεις. (Οικονόμου Χ., 2004).

Τρία είναι τα ασφαλιστικά μοντέλα που έχουν αναπτυχθεί στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης: α) το διανεμητικό σύστημα (αλληλεγγύη των γενεών), β) κεφαλαιοποιητικό σύστημα (αξιοποίηση της περιουσίας των ταμείων και της επένδυσης των εσόδων, ώστε να υπάρξει απόδοση και γ) ιδιωτικός τομέας. (Plamondon, P., Cichon, M. et al, 2003).

4.1.1 Το διανεμητικό σύστημα

Το διανεμητικό σύστημα αναφέρεται αποκλειστικά σε συντάξεις και διανέμει από τη μια γενιά στην άλλη, χωρίς απαραίτητα να διορθώνει τις ανισότητες σε μια κοινωνία. Το αναδιανεμητικό σύστημα (redistribution) αναδιανέμει πόρους γενικά μέσα σε μια γενιά, με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων. Ένα διανεμητικό σύστημα μπορεί να είναι αναδιανεμητικό εάν στηρίζει περισσότερο τις χαμηλές συντάξεις.

Στο αναδιανεμητικό σύστημα οι κύριες πηγές εσόδων είναι οι ακόλουθες:

- Οι εργατικές εισφορές.
- Οι εργοδοτικές εισφορές (συχνά μετακυλύονται με τη μορφή έμμεσων φόρων στους καταναλωτές, μέσω των υπηρεσιών και των προϊόντων).

Η κρατική συνεισφορά (πρόκειται για τους φόρους που προέρχονται από τη γενική και προοδευτική φορολογία ανάλογα με τη φοροδοτική ικανότητα του κάθε ατόμου).

Τα περισσότερα δημόσια ασφαλιστικά συστήματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εκτός της Σουηδίας, έχουν διανεμητικό χαρακτήρα. Σε αυτό το σύστημα βασικός είναι ο ρόλος της αναλογίας ασφαλισμένοισυνταξιούχοι. Οι κύριες προκλήσεις

αυτού του συστήματος αφορούν στο γεγονός ότι: α) θα υπάρξει μια μείωση της αναλογίας ασφαλισμένων και συνταξιούχων στο μέλλον, λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, με αποτέλεσμα οι συνταξιούχοι να είναι περισσότεροι από τους εργαζόμενους και έτσι τα έσοδα να μην καλύπτουν τα έξοδα, β) η αύξηση της ανεργίας θα μειώσει τα έσοδα των ταμείων.

Ένα από τα χαρακτηριστικά των αναδιανεμητικών συστημάτων είναι ότι ο υποχρεωτικός χαρακτήρας τους διευκολύνει την πραγματοποίηση στόχων της κοινωνικής αλληλεγγύης. Επίσης η δομή τους διευκολύνει την τιμαριθμική αναπροσαρμογή των συντάξεων. Βασικό χαρακτηριστικό του αναδιανεμητικού συστήματος είναι ότι οι συντάξεις κάθε έτους χρηματοδοτούνται από την παραγωγή του ίδιου έτους, δηλαδή το σημαντικό στοιχείο είναι ότι δεν υπάρχει χρονική μετατόπιση της υποχρέωσης χρηματοδότησης της σύνταξης.

Η επιχειρηματολογία κατά του διανεμητικού συστήματος είναι ότι αποτελεί οιονεί φορολογία και έτσι συμβάλλει σε στρεβλώσεις στην οικονομία.

Επίσης θεωρείται ως αποτελεσματικό σύστημα σε οικονομικούς όρους αν ο ρυθμός αύξησης των συνολικών αποδοχών υπερβαίνει την οριακή αποδοτικότητα του κεφαλαίου ή το επιτόκιο της αγοράς. Σε περιόδους κρίσης, λοιπόν, δημιουργούνται ελλείμματα με αποτέλεσμα να περικόπτονται οι παροχές και να προσφεύγουν στο δανεισμό.

Ένα ακόμα βασικό μειονέκτημα είναι ότι μειώνεται το κίνητρο για εργασία. Αυτό εξαρτάται από το εάν υπάρχει σύνδεση του ύψους της εισφοράς και της προσδοκώμενης σύνταξης για κάθε γενιά. Αν η σύνδεση είναι μεγάλη(μεγάλος βαθμός ανταποδοτικότητας) τότε δεν υπάρχει μεγάλη επίδραση. Αντίθετα σε ένα πλήρως διανεμητικό σύστημα η ανταποδοτικότητα είναι μικρή(η ατομική σύνταξη είναι ανεξάρτητη των εισφορών) με αποτέλεσμα να υπάρχει ενίσχυση του κινήτρου για απομάκρυνση από την εργασία. (Έκθεση του ΟΟΣΑ, 2005)

4.1.2 Το κεφαλαιοποιητικό σύστημα

Βασίζεται στην εξής λογική: ένα άτομο καταβάλλει ετησίως το ποσό C και με δεδομένο το επιτόκιο I συγκεντρώνει μετά από 40 χρόνια εργασίας ένα ποσό F, το οποίο μπορεί να εισπράξει με τη μορφή της εφάπαξ αμοιβής ή με τη μορφή χρονικών προσόδων. Οι προσδιοριστικοί παράγοντες αυτού είναι ο πληθωρισμός και το επιτόκιο. Τα έσοδα από τις εισφορές δημιουργούν ένα κεφάλαιο το οποίο στη συνέχεια επενδύεται, έτσι ώστε το ταμείο να μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, όταν κληθεί να πραγματοποιήσει τις ανάλογες παροχές.

Η κεντρική λογική αυτού στηρίζεται στο εξής: η παρούσα αξία των υποχρεώσεων του ασφαλιστικού φορέα = παρούσα αξία των περιουσιακών του στοιχείων.

Βασικό πλεονέκτημά του είναι ότι προσαρμόζεται εύκολα στις δημογραφικές αλλαγές. Όμως το αδύναμο σημείο του είναι η αδυναμία εξυπηρέτησης του στόχου κάλυψης έναντι ενός ενδεχόμενου κινδύνου καθώς και το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια της εργασίας του το άτομο μπορεί να μην μεριμνά για τη δημιουργία αποταμιεύσεων. Άρα το ύψος των εισοδημάτων αποτελεί συνάρτηση της ικανότητας των ατόμων να αποταμιεύουν κατά τη διάρκεια του εργασιμου βίου τους.

4.1.3 Το ιδιωτικό σύστημα

Η φιλοσοφία του συστήματος βασίζεται στην ατομική κάλυψη των κινδύνων με το ανάλογο ασφάλιστρο. Η ανάλυση των κινδύνων διαμορφώνει και το ανάλογο ύψος του ασφάλιστρου. Ουσιαστικό πλεονέκτημά τους είναι ότι επιτυγχάνουν υψηλότερες αποδόσεις στα υπό διαχείριση κεφάλαιά τους. Όμως οι τοποθετήσεις στην κεφαλαιαγορά εμπεριέχουν και μεγαλύτερο κίνδυνο. (Υφαντόπουλος, Ι., 2002).

4.2 Το ασφαλιστικό σύστημα στην Γερμανία

Το κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα της Γερμανίας είναι διαρθρωμένο σε τρεις πυλώνες: πρώτον την κύρια σύνταξη των μισθωτών και ελευθέρων επαγγελματιών, δεύτερον τις συμπληρωματικές ανά επιχείρηση συντάξεις(επιχειρησιακά συνταξιοδοτικά συστήματα) και τρίτον την ατομική σύνταξη από την ιδιωτική ασφάλιση.

Α' Πυλώνας

Ο Α' Πυλώνας είναι διαρθρωμένος κατά το σύστημα Bismark, στηρίζεται σε αναδιανεμητική βάση (as you go) και διέπεται από την αρχή της υποχρεωτικότητας και καθολικότητας για τους εργαζομένους με εξαρτημένη εργασία, εκπαιδευόμενους, αγρότες, ναυτικούς, ορισμένες ομάδες αυτοαπασχολούμενων με χαμηλό εισόδημα(π. χ. που δεν απασχολούν προσωπικό), βιοτέχνες, χειρωνακτες, ελεύθερους επαγγελματίες, καλλιτέχνες, συγγραφείς, δημοσιογράφους κλπ.

Στον Α' πυλώνα ανήκουν και τα ταμεία των ελευθέρων επαγγελματιών(γιατροί, δικηγόροι, οδοντίατροι, μηχανικοί κλπ.) που είναι σωματειακής μορφής και εφόσον τα εισοδήματά τους ανέρχονται μέχρι ένα ορισμένο ποσό(επαγγελματικά ταμεία).

Καλυπτόμενοι κίνδυνοι: γήρας, αναπηρία, θάνατος, ασθένεια, μακροχρόνια φροντίδα υγείας, εργατικό ατύχημα και ανεργία.

- Ο Α' πυλώνας καλύπτει το 82% των απασχολούμενων στη χώρα(33 εκατ.).

Τα κυριότερα ταμεία συντάξεων: μισθωτών, εργατών, σιδηροδρομικών, ναυτεργατών, μεταλλωρύχων, αγροτών, καλλιτεχνών, απασχολούμενων στον τύπο

Χρηματοδότηση

- Μισθωτοί:

Καταβολή εισφορών από εργαζόμενους και εργοδότες(από 9,55% έκαστος)

Ο κρατικός προϋπολογισμός συνεισφέρει σημαντικά ποσά, σε ποσοστό 36% περίπου στις δαπάνες των ταμείων συντάξεων καλύπτοντας τα ελλείμματα που προέρχονται από την ασκούμενη κοινωνική πολιτική(π.χ. επιδόματα ασφαλισμένων απασχολούμενων στα πρώην ανατολικά κράτη, αναγνώριση χρόνου ανατροφής παιδιών, οικογενειακά επιδόματα κ.λπ.).

Ασφαλιστικές εισφορές καταβάλλονται μέχρι του ποσού των 4.500 Ευρώ για εργαζόμενους της πρώην Δυτικής Γερμανίας μηνιαίως και 3750 Ευρώ για εργαζόμενους της πρώην Ανατολικής Γερμανίας.

Τα παραπάνω όρια αναπροσαρμόζονται ετησίως με Υπουργική Απόφαση.

- Ελεύθεροι επαγγελματίες
- Γιατροί: καταβάλλουν εισφορές ποσοστό 19,1% επί του πλαφόν των μισθωτών. Ανά κρατίδιο ποικίλλουν οι εισφορές.
- Μηχανικοί, φαρμακοποιοί το 60-70% της εισφοράς των μισθωτών.
- Δικηγόροι, συμβολαιογράφοι το 28-30% της εισφοράς των μισθωτών.
- Τα ποσοστά των εισφορών είναι χαμηλά λόγω της μεγάλης ηλικίας συνταξιοδότησής τους.

- Οι συντάξεις δημοσίων υπαλλήλων χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το κράτος.
- Ανεργία
- Για τους ανέργους οι εισφορές της κρατικής σύνταξης καταβάλλονται από κεφάλαια του ομοσπονδιακού Γραφείου Εργασίας τα οποία προέρχονται από εισφορές του κλάδου ανεργίας.

4.2.1 Βασική σύνταξη γήρατος

Βασική σύνταξη γήρατος (standard) Σύνταξη Γήρατος

Άνδρες-γυναίκες

- 65 ετών και 35 έτη ασφάλισης
- 63 ετών και 35 έτη ασφάλισης
- 60 ετών και 35 έτη ασφάλισης(άνεργοι ανάπηροι)

Γυναίκες 60 ετών και 25 έτη ασφάλισης

Υπάρχουν πολλές άλλες κατηγορίες συντάξεων και μεταβατικά στάδια ωρίμανσης.

Πρόωρη Σύνταξη

Πρόωρη συνταξιοδότηση πριν από τα 65-60 συνεπάγεται μείωση της σύνταξης κατά 0,3% για κάθε μήνα που υπολείπεται των ανωτέρω ορίων ηλικίας. Για κατηγορίες εργαζομένων που εργάζονται σε βαριές και ανθυγιεινές εργασίες υπάρχει η δυνατότητα πρόωρης συνταξιοδότησης.

Σύνταξη λόγω ανεργίας και μερικής απασχόλησης)

Στα συντάξιμα χρόνια προσμετράται η στρατιωτική θητεία, τα 3 χρόνια ανατροφής παιδιών, η εργασία για κατ' οίκον περίθαλψη ατόμων, μέχρι 14 ώρες την εβδομάδα, έτη σπουδών. Οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται από 1 η Ιουλίου κάθε έτους σύμφωνα με τις αυξήσεις των μισθών των εργαζομένων.

Ασφάλιση ασθένειας

Οι εργαζόμενοι υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση ασθένειας. Στην Γερμανία υπάρχουν 540 ασφαλιστικά ταμεία Υγείας εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας τα οποία παρέχουν μεταξύ άλλων νοσοκομειακή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη καθώς και διάφορα επιδόματα, όπως ασθένειας, μητρότητας.

Το ύψος των εισφορών ανέρχεται στο 14% και επιμερίζεται εξίσου μεταξύ των εργαζομένων και των εργοδοτών και μέχρι του ποσού των 2.345 Ευρώ μηνιαίως από το έτος 2002. Οι ασφαλισμένοι συμμετέχουν στα έξοδα νοσηλείας τους, στην αγορά των φαρμάκων, υγειονομικού υλικού, στις προληπτικές εξετάσεις, κ.λπ. Επίσης τα ταμεία ασθένειας καλύπτουν και τα μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου, υπό προϋποθέσεις. Ισχύουν κλειστοί προϋπολογισμοί γιατρών ταμείων και σε περίπτωση υπέρβασης χρεώνονται οι γιατροί.

4.3 Ασφάλιση Μακροχρόνιας Φροντίδας Υγείας

Ο κλάδος της μακροχρόνιας φροντίδας θεσμοθετήθηκε την 1η Ιανουαρίου 1995. Κάθε ταμείο ασθένειας έχει το δικό του κλάδο. Καταβάλλεται εισφορά που ανέρχεται σε 1,7% επί των αποδοχών εργαζομένων (εργαζόμενοι 0,85%, εργοδότες 0,85%). Η ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων είναι υποχρεωτική ακόμη και εάν έχουν ιδιωτική ασφάλιση ασθένειας. Το ύψος των εισφορών διαμορφώνεται ανάλογα με τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου.

Ασφάλιση εργατικού ατυχήματος

Η ασφάλιση κατά του κινδύνου του ατυχήματος είναι από τους παλιότερους κλάδους. Ξεκίνησε το έτος 1884 και κάλυπτε όλους τους εργαζόμενους. Ο κλάδος χρηματοδοτείται από εισφορές εργοδοτών και το ύψος των εισφορών ποικίλλει ανάλογα με τους κινδύνους των χώρων εργασίας.

Ασφάλιση ανεργίας

Αρμόδια υπηρεσία για τις παροχές ανεργίας είναι το Federal Labour Institution. Γραφεία εργασίας υπάρχουν σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Το επίδομα ανεργίας εξαρτάται από το χρόνο απασχόλησης και την ηλικία του ανέργου.

B' Πυλώνας

Ο B' πυλώνας περιλαμβάνει τις συμπληρωματικές συντάξεις ανά επιχείρηση. Στις μεγάλες επιχειρήσεις ή κλάδους επιχειρήσεων που απασχολούν πάνω από 5000 άτομα προσωπικό ασφαρίζεται σχεδόν το 90% των εργαζομένων.

Στην Γερμανία προβλέπονται πέντε συστήματα ασφάλισης από τα οποία επιλέγει ο εργοδότης. Όλα στηρίζονται στο κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Η καταβολή εισφορών από εργαζόμενους και εργοδότες γίνονται ως εξής: κατά 9,55% από τους εργαζομένους και κατά 9,55% από τους εργοδότες. Επίσης, οι γιατροί καταβάλλουν εισφορές ποσοστό 19,1% επί του πλαφόν των μισθωτών, οι μηχανικοί, φαρμακοποιοί το 60-70% της εισφοράς των και οι συντάξεις δημοσίων υπαλλήλων χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το κράτος. Ταυτόχρονα, η πρόωγη συνταξιοδότηση πριν από τα 65-60 συνεπάγεται μείωση της σύνταξης κατά 0,3% για κάθε μήνα που υπολείπεται των ανωτέρω ορίων ηλικίας.

Επίσης, οι εργαζόμενοι υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση ασθένειας. Στην Γερμανία υπάρχουν 540 ασφαλιστικά ταμεία Υγείας εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας τα οποία παρέχουν μεταξύ άλλων νοσοκομειακή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη καθώς και διάφορα επιδόματα, όπως ασθένειας, μητρότητας.

Το ύψος των εισφορών ανέρχεται στο 14% και επιμερίζεται εξίσου μεταξύ των εργαζομένων και των εργοδοτών και μέχρι του ποσού των 2.345 ευρώ. Οι ασφαλισμένοι συμμετέχουν στα έξοδα νοσηλείας τους, στην αγορά φαρμάκων, υγειονομικού υλικού, στις προληπτικές εξετάσεις κ.λπ.

Ασφάλιση εργατικού ατυχήματος

Η ασφάλιση κατά του κινδύνου του ατυχήματος είναι από τους παλιότερους κλάδους. Ξεκίνησε το έτος 1884 και κάλυπτε όλους τους εργαζόμενους. Ο κλάδος χρηματοδοτείται από εισφορές εργοδοτών και το ύψος των εισφορών ποικίλλει ανάλογα με τους κινδύνους των χώρων εργασίας.

Ασφάλιση ανεργίας

Αρμόδια υπηρεσία για τις παροχές ανεργίας είναι το Federal Labour Institution. Γραφεία εργασίας υπάρχουν σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Το επίδομα ανεργίας εξαρτάται από το χρόνο απασχόλησης και την ηλικία του ανέργου.

Γ' Πυλώνας

Συνταξιοδοτικά προγράμματα σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες. Το κράτος παροτρύνει τη συμμετοχή των εργαζομένων σε αυτά με παροχή κινήτρων (φοροαπαλλαγές).

4.2 Διοίκηση-Εποπτεία Ασφαλιστικών Φορέων

Τα ασφαλιστικά ταμεία των μισθωτών στη Γερμανία είναι αυτοδιοικούμενα από τους κοινωνικούς εταίρους. Τα διοικητικά συμβούλια των ταμείων απαρτίζονται από ίσο αριθμό εκπροσώπων των ασφαλισμένων και των εργοδοτών οι οποίοι εκλέγονται από τους ίδιους για 5 χρόνια.

Εποπτεία

Από το 2002 έγιναν αλλαγές στην εποπτεία των ασφαλιστικών ταμείων. Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Προστασίας εποπτεύει τους φορείς συντάξεων, ατυχημάτων, ταμείων υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας. Το Υπουργείο Οικονομικών και Εργασίας εποπτεύει τα επαγγελματικά ταμεία, των επιχειρήσεων και τα ταμεία των ελευθέρων επαγγελματιών. Οι ασφαλιστικοί φορείς έχουν τοπικό και ομοσπονδιακό χαρακτήρα.

Αποθεματικά

- Τα ταμεία συντάξεων και ασθένειας δεν διαθέτουν αποθεματικά.
- Τα κεφάλαια των συμπληρωματικών/ επιχειρησιακών συντάξεων και κυρίως του συστήματος που χρηματοδοτείται από εισφορές του εργοδότη και του εργαζόμενου έχουν επενδυτικούς περιορισμούς όσον αφορά την τοποθέτηση στην ίδια την επιχείρηση η επένδυση περιορίζεται στο 10% των κεφαλαίων.

Οι δαπάνες υγείας στη Γερμανία, καταβάλλονται κατά 56% από την κοινωνική ασφάλιση, κατά 19% από τη γενική φορολογία, ενώ το υπόλοιπο 24,5% αφορά ιδιωτικές δαπάνες. Η κοινωνική ασφάλιση παρέχεται από 453 ταμεία υγείας, που καλύπτουν περίπου 72 εκατομμύρια ασφαλισμένους και 52 ιδιωτικούς ασφαλιστικούς φορείς με 7,1 εκατομμύρια πλήρως ασφαλισμένους. Οι αρχές των 16 κρατιδίων, που διαχειρίζονται τους επιμέρους φορολογικούς προϋπολογισμούς, έχουν την ευθύνη επενδύσεων κεφαλαίου στα δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία. Ακόμα, η χρηματοδότηση των λειτουργικών δαπανών των νοσοκομείων προέρχεται από τα ταμεία υγείας και τις ιδιωτικές πληρωμές και καθορίζεται με βάση συμφωνηθέν νοσήλιο στο πλαίσιο σφαιρικών προοπτικών προϋπολογισμών. Η εισαγωγή στα νοσοκομεία γίνεται ύστερα από παραπομπή γενικού ή ειδικού γιατρού, ενώ πρόσφατα καταβάλλεται προσπάθεια οι γενικά γιατροί να αναλάβουν τη γενικότερη ευθύνη ελέγχου της κατανάλωσης

Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας ΠΦΥ παρέχεται κυρίως από ιδιώτες γιατρούς, το 75% των οποίων έχει δικό του ιατρείο και το 25% συστηγάζεται με άλλους γιατρούς. Το 5% των ιδιωτών γιατρών έχουν δικαίωμα να περιθάλλουν τους ασθενείς τους σε νοσοκομείο. Κάθε ασφαλισμένος επιλέγει ελεύθερα το γενικό γιατρό από τη λίστα των συμβεβλημένων με το ταμείο του, ενώ του παρέχεται δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης και στους συμβεβλημένους γιατρούς ειδικοτήτων. Δεδομένου ότι η Γερμανία είναι η χώρα με το χαμηλότερο δείκτη γεννητικότητας στην Ευρώπη, το ασφαλιστικό σύστημα διατρέχει μεγάλους κινδύνους, καθώς οι συνταξιοδοτικές δαπάνες του δημοσίου είναι από τις υψηλότερες στο δυτικό κόσμο. Το μεγαλύτερο πρόβλημα στο ασφαλιστικό της Γερμανίας είναι η πρόωρη συνταξιοδότηση, καθώς ο μέσος Γερμανός σταματάει να δουλεύει μόλις κλείνει τα 63. (Έκθεση του ΟΟΣΑ, 2005).

Συνταξιοδοτικό-Ασφαλιστικό

Βασική παράμετρος για τη λειτουργία του σκανδιναβικού συστήματος είναι το συνταξιοδοτικό και ασφαλιστικό σύστημα, που είναι ενιαίο, πέραν των επικουρικών ταμείων. Στη Σκανδιναβία το σύστημα είναι κεφαλαιοποιητικό. Συνοπτικά, αυτό σημαίνει ότι κάθε εργαζόμενος έχει έναν ατομικό συνταξιοδοτικό λογαριασμό. Τη διαχείριση αυτών των λογαριασμών έχει υπό την εποπτεία του το κράτος, κάθε μήνα καταβάλλονται οι ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων και ο καθένας έχει τη δυνατότητα ανά πάσα στιγμή να γνωρίζει τι ποσό βρίσκεται στον λογαριασμό του και θεωρητικά να αποφασίσει πότε θέλει να βγει στη σύνταξη. Ωστόσο με τις προσαρμογές των τελευταίων ετών έχει καθοριστεί το 65ο έτος της ηλικίας ως όριο πλήρους συνταξιοδότησης. Η σύνταξη υπολογίζεται με βάση το εισόδημα για το σύνολο των ετών εργασίας.

Εργασιακές σχέσεις

Ένα άλλο καθοριστικό στοιχείο είναι η μεγάλη ευελιξία των εργασιακών σχέσεων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους στη Δανία άλλαξε δουλειά το 1/3 του εργατικού δυναμικού. Η Δανία θεωρείται η πλέον φιλελεύθερη από τις σκανδιναβικές χώρες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για μια απόλυση απαιτείται μόνον ενημέρωση δύο εβδομάδων προς τον εργαζόμενο, ενώ η έννοια της μονιμότητας δεν υφίσταται. Υπολογίζεται όμως ότι για κάθε 200.000 θέσεις που χάνονται δημιουργούνται 250.000 νέες. Η αρχή της ευελιξίας είναι θεμελιώδης και για τις τρεις οικονομίες, με κάποιες παραλλαγές σε κάθε περίπτωση, που αφορούν κυρίως τη διαχείριση των ανέργων. Ως προς τον χρόνο εργασίας και τις υπερωρίες δεν τίθεται καν ζήτημα. Όποτε υπάρχουν αυξημένες παραγωγικές ανάγκες, εργοδοσία και εργαζόμενοι συμφωνούν μέσα από τις προβλεπόμενες διαδικασίες για τη διευθέτηση του χρόνου και τις αντίστοιχες παροχές (υπερωρίες κ.λπ.).

Τα ταμεία ανεργίας

Τα ταμεία ανεργίας υπάγονται στη διαχείριση των συνδικάτων και χρηματοδοτούνται από τις εισφορές των εργαζομένων. Από τη στιγμή που κάποιος βρεθεί στο ταμείο ανεργίας καλύπτεται το 80% του μισθού του για διάστημα 500 ημερών. Δεν έχει όμως δικαίωμα να αρνηθεί οποιαδήποτε θέση εργασίας εξευρεθεί, ακόμη και αν είναι μακριά από τον τόπο διαμονής του. Αν την αρνηθεί, σε πρώτη φάση περιορίζεται το επίδομα ανεργίας, η δεύτερη άρνηση οδηγεί σε περαιτέρω περιορισμό και η τρίτη θέτει τον άνεργο εκτός συστήματος.

Διά βίου εκπαίδευση

Στη βάση της εργασιακής ευελιξίας βρίσκεται η δια βίου εκπαίδευση, σε συνδυασμό με τις υψηλές εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε δευτεροβάθμιο, τριτοβάθμιο και τεχνολογικό επίπεδο. Ανάλογα με τη χώρα και την παραλλαγή της ακολουθούμενης πολιτικής, οι αρμόδιοι φορείς έχουν την ευθύνη της δημιουργίας προϋποθέσεων για την επαγγελματική ευελιξία των εργαζομένων. Για παράδειγμα, στη Φινλανδία δραστηριοποιούνται επιτροπές που απαρτίζονται από εκπροσώπους του κράτους, της εργοδοσίας και των εργαζομένων, με στόχο την εξέταση των συνθηκών και την εξεύρεση λύσεων για την κάλυψη των θέσεων εργασίας. Στη Δανία λειτουργούν αντίστοιχες επιτροπές σε δημοτικό επίπεδο. Μεγάλο μέρος των προϋπολογισμών των κρατών αυτών διοχετεύεται στην εκπαίδευση. Με αυτόν τον τρόπο επέλεξε να αντιμετωπίσει η Φινλανδία την οικονομική κρίση της δεκαετίας του '90, όταν αποφασίστηκε ο περιορισμός των δημοσίων δαπανών για συντάξεις και η μεταφορά πρώτων στην εκπαίδευση.

Δημοσιονομική πολιτική

Πολλά από όλα τα παραπάνω είναι δυνατά λόγω και της δημοσιονομικής πολιτικής που έχει σχεδιαστεί και δεν βασίζεται στην κατάρτιση ισοσκελισμένων προϋπολογισμών, αλλά στη διασφάλιση πλεονασμάτων. Με βάση αυτά, στόχος είναι πάντοτε η μείωση του χρέους, προκειμένου να διασφαλίζονται δημοσιονομικά περιθώρια. Στο πλαίσιο αυτό, οι φορολογικοί συντελεστές στο εισόδημα ανέρχονται ως και στο 60%, ενώ σε 28%-32% φθάνουν οι δημοτικοί φόροι, καθώς η τοπική αυτοδιοίκηση σε επίπεδο νομαρχίας και δήμων διαχειρίζεται εν πολλοίς το πλέγμα των λειτουργιών του συστήματος κοινωνικής προστασίας. Η φορολογία των επιχειρήσεων καθώς και ο ΦΠΑ εισπράττονται από το κεντρικό κράτος.

Τοπική αυτοδιοίκηση

Η τοπική αυτοδιοίκηση κατέχει κεντρικό ρόλο στη λειτουργία του συστήματος. Δεδομένου δε ότι μεγάλο μέρος της φορολογίας εισπράττεται και διαχειρίζεται απευθείας από τους δήμους, άμεσος είναι και ο έλεγχος καθώς και η συμμετοχή των πολιτών στη λήψη αποφάσεων. *Αρχαία ελληνικής ιατρικής (2003).*

4.5 Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στην Γαλλία

Το Γαλλικό σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης χαρακτηρίζεται από ταυτόχρονη ύπαρξη ξεχωριστών Οργανισμών για τις διάφορες Επαγγελματικές Ομάδες και από ένα σύνθετο και πολύπλοκο δικτυωτό σχήμα Κοινωνικής Ασφάλισης που αφενός καλύπτει ολόκληρο τον Γαλλικό πληθυσμό και αφετέρου προνοεί για μεγάλη ποικιλία ωφελειών για τον ίδιο.

Από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα άρχισαν να εμφανίζονται στην Γαλλία τα πρώτα συστήματα ασφάλισης για την προστασία των εργαζομένων από εργατικά ατυχήματα και την προστασία της μητρότητας. Το Γαλλικό σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης προσομοιάζει με το Γερμανικό. Βασίζεται στην αλληλεγγύη ένα αίσθημα υψηλό για τους Γάλλους και αυτό εξηγεί γιατί το σύστημα από την αρχή αλλά και σήμερα δεν είναι ενιαίο.

Η Κοινωνική προστασία γενικότερα στην Γαλλία παρέχεται σήμερα από δύο Υπουργεία:

- Το Υπουργείο Υγείας και ατόμων με ειδικές ανάγκες και
- Το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και αλληλεγγύης.

Το Γαλλικό σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης καλύπτει στην Γαλλία το 85% των μισθωτών με διαφορετικούς κλάδους εργαζομένων. Στο σύστημα αυτό όλοι οι ασφαλισμένοι μισθωτοί καλύπτονται όχι μόνο για συντάξεις γήρατος αλλά και για ασθένεια όπως επίσης και για ατυχήματα μόνο όσοι εργάζονται. Υπήρξαν αρχικά πολλοί μικροί σχετικά Ασφαλιστικοί Οργανισμοί όπως για παράδειγμα ο μικρότερος ήταν αυτός των καλλιτεχνών. Στη συνέχεια έγινε προσπάθεια να ομοιογενοποιηθούν οι οργανισμοί αυτοί αλλά αυτή η προσπάθεια καθυστέρησε λόγω των αντιδράσεων των εργαζομένων.

Ο οργανισμός των Γεωργών καλύπτει όλους τους τομείς ασφάλισης (κινδύνους) εκτός της ανεργίας. Όταν ένας γεωργός δεν εργάζεται λόγω ασθένειας ο Οργανισμός του, του καλύπτει το εισόδημα.

Έτσι σήμερα το Γαλλικό σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης που καλύπτει το 85% του πληθυσμού αποτελείται από τέσσερις μεγάλους οργανισμούς:

- Τον Γενικό Οργανισμό Ασφάλισης υγείας, μητρότητας, Αναπηρίας, γήρατος, θανάτου, ατυχημάτων για τους μισθωτούς του ιδιωτικού Τομέα και τα μέλη των οικογενειών τους που δεν καλύπτονται από άλλο φορέα. Ο οργανισμός αυτός καλύπτει και όσους δεν είχαν κάλυψη μέχρι το έτος 1999 (Νόμος του Ιουλίου του 1999). Από τον Οργανισμό αυτό καλύπτονται επίσης οικογενειακά επιδόματα για τους παραπάνω εργαζομένους αλλά και για τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους ανέργους. Στο Γενικό σύστημα εντάσσεται και το Εθνικό Ταμείο Οικογενειακών Επιδομάτων το οποίο καλύπτει όσους έχουν χαμηλά εισοδήματα, τουλάχιστον δύο παιδιά μέχρι 21 ετών εκτός αν σπουδάζουν και από το οποίο σύστημα το 40% των πόρων του δίνεται στις οικογένειες χωρίς προϋποθέσεις εισοδημάτων το δε 60% με εισοδήματα χαμηλά (πλαφόν) διαφορετικά όμως για στέγαση και διαφορετικά για μητρότητα. Επίσης στο σύστημα αυτό εντάσσεται και το Εθνικό Ταμείο Σύνταξης γήρατος με την βασική και την συμπληρωματική σύνταξη.
- Τον Αγροτικό Ασφαλιστικό Οργανισμό που καλύπτει τους εργαζομένους στο γεωργικό τομέα και για όλους τους κινδύνους εκτός της ανεργίας.
- Τους Οργανισμούς για συγκεκριμένες ομάδες εργαζομένων (σιδηροδρομικοί εργάτες, ανθρακωρύχοι, δημόσιοι υπάλληλοι) με διαφορετική προστασία από Οργανισμό σε Οργανισμό. Αν ένας συγκεκριμένος κίνδυνος καλύπτεται, οι σχετικές παροχές πρέπει να είναι του ίδιου επιπέδου τουλάχιστον με αυτές του Γενικού Οργανισμού.
- Οι Οργανισμοί για τους ελεύθερους επαγγελματίες οι οποίοι καλύπτουν κινδύνους, ασθένειας, μητρότητας και γήρατος είναι ξεχωριστοί οργανισμοί με μικρότερες παροχές όπου το κράτος επιβλέπει τους κανόνες λειτουργίας τους αλλά είναι οικονομικά αυτόνομοι.

Τέλος, ένας άλλος Οργανισμός διαχειρίζεται τα Οικονομικά και τα αποθεματικά όλου του συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης στην Γαλλία. Λειτουργεί με την μορφή Τράπεζας με τους Προϋπολογισμούς των επιμέρους Οργανισμών χωριστά από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Το Γαλλικό σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης περιλαμβάνει τρεις πυλώνες:

- Τον βασικό(κύρια ασφάλιση)
- Τον συμπληρωματικό(επικουρική ασφάλιση) και
- Τον υπερσυμπληρωματικό

Οι δύο πρώτοι πυλώνες είναι υποχρεωτικοί, ενώ ο τρίτος προαιρετικός. Οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα και οι εργοδότες τους συνεισφέρουν σε ένα σύστημα συντάξεων δύο πυλώνων.

4.6 Κύρια ασφάλιση

Πλήρη σύνταξη γήρατος χορηγείται στο 60^ο έτος της ηλικίας μετά από 40 έτη ασφάλισης. Στο ίδιο όριο ηλικίας δηλαδή στο 60^ο έτος χορηγείται μειωμένη σύνταξη γήρατος σε όσους δεν έχουν καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές για 40 έτη.

Υπό προϋποθέσεις χορηγείται σύνταξη σε άτομα άνω των 65 ετών, που δεν έχουν βιοποριστική ικανότητα. Με δεδομένα τα κοινά όρια ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών-γυναικών το σύστημα παρουσιάζει κάποια ιδιαιτερότητα στην προσαύξηση των ετών ασφάλισης των μητέρων π.χ. για ένα παιδί δύο επιπλέον έτη ασφάλισης. Στο 60^ο έτος της ηλικίας ο ασφαλισμένος που έχει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης παίρνει ως σύνταξη το 50% του μέσου ετήσιου μισθού. Από ηλικία 60-65 ετών, εφόσον δεν έχει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης ως σύνταξη παίρνει από 50%-25% του μέσου ετήσιου μισθού του. Το σύστημα συνταξιοδότησης είναι αναλογικό του μισθού βάσει του οποίου καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές και της διάρκειας της μισθωτής υπηρεσίας. Λαμβάνονται δε υπόψη τα

25 καλύτερα χρόνια της εργασίας του μισθωτού. Οι δημόσιοι υπάλληλοι συνταξιοδοτούνται ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας με τουλάχιστον 15 χρόνια ασφάλισης και με ανώτατο όριο ασφάλισης τα 37,5 χρόνια, τα οποία θα αυξηθούν μέχρι να γίνουν 40 χρόνια. Ως μισθός για τον υπολογισμό της σύνταξης λαμβάνεται ο μέσος όρος του μισθού του τελευταίου εξαμήνου.

Επικουρικές συντάξεις

Η επικουρική ασφάλιση στη Γαλλία είναι υποχρεωτική και καλύπτει όλους τους εργαζομένους. Υπάρχουν πολλοί φορείς επικουρικής ασφάλισης, οι οποίοι οργανώνονται αφενός σύμφωνα με το καθεστώς που ισχύει για την ασφάλιση των στελεχών και αφετέρου με το καθεστώς ασφάλισης που ισχύει για τους εργάτες.

Εισφοροδιαφυγή

Στο Γαλλικό Σύστημα έχει καταγραφεί εισφοροδιαφυγή της τάξεως του 0,10,2%. Λειτουργεί δραστικό σύστημα αποφυγής της εισφοροδιαφυγής που αποτελείται από τους εξής παράγοντες:

- α) Οι επιθεωρητές Εργασίας με τους τακτικούς και συνεχείς ελέγχους στις επιχειρήσεις.
- β) Οι καταγγελίες των ίδιων των εργαζομένων όταν ο εργοδότης τους δεν τους ασφαλίσει και
- γ) Τα κίνητρα για τον εργοδότη να ασφαλίσει τους εργαζόμενους γιατί η δαπάνη για τις εισφορές εκπίπτει από την εφορία.

Τέλος μέσω του Οργανισμού διαχείρισης των Οικονομικών και των Αποθεματικών του όλου συστήματος πληροφορικής το Κράτος πετυχαίνει τον έλεγχο της εισφοροδιαφυγής και την καθιέρωση ασφαλιστικής συνείδησης από πλευράς εργοδοτών και εργαζομένων.

Έλεγχος-συστήματα ελέγχου

Στο Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Αλληλεγγύης λειτουργούν τρία επίπεδα ελέγχου του συστήματος:

- α) Το κράτος παρακολουθεί τους Οργανισμούς μέσω των διοικήσεων αυτών τις οποίες και διορίζει.
- β) Λειτουργεί σώμα Επιθεωρητών μικτό του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και του Υπουργείου Οικονομικών που πραγματοποιεί τις απαραίτητες Επιθεωρήσεις της δραστηριότητας όλων των Οργανισμών του συστήματος.
- γ) Το Ελεγκτικό Συνέδριο το οποίο προσομοιάζει με το Ελληνικό και το οποίο ελέγχει τα οικονομικά του Κράτους και τα οικονομικά των Οργανισμών του συστήματος της Κοινωνικής Ασφάλισης. (European commission, 2004)

4.7 Το ασφαλιστικό σύστημα στη Βρετανία

Συνίσταται σε δημόσιες και ιδιωτικές παροχές. Παρέχει την κρατική, ανάλογη του εισοδήματος, σύνταξη, των εργοδοτών και των ασφαλιστικών εταιρειών. Ειδικότερα, το συνταξιοδοτικό σύστημα της Βρετανίας αποτελείται από τρεις πυλώνες: Τη βασική κρατική σύνταξη(υποχρεωτική, ανταποδοτική, ενιαία), την Επικουρική κρατική ανάλογη του εισοδήματος σύνταξη(υποχρεωτική, ανταποδοτική), τα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά σχήματα (προαιρετική υπαγωγή), τα οποία είναι προσφερόμενα από τον εργοδότη και τα προσωπικά προγράμματα συνταξιοδότησης.

Η λήψη της πλήρους βασικής κρατικής σύνταξης γίνεται όταν οι άνδρες πληρώσουν εισφορές 44 χρόνων στο Εθνικό Ασφαλιστικό Ταμείο και όταν φθάσουν στο 65ο έτος ηλικίας. Οι γυναίκες, προκειμένου, να συνταξιοδοτηθούν θα πρέπει να φθάσουν το 60ο έτος ηλικίας και εισφορές 39 χρόνων. Ωστόσο, το διάστημα μεταξύ του 2010-2020 πρόκειται να επέλθει εξίσωση. Ο ελάχιστος χρόνος για την λήψη της βασικής κρατικής σύνταξης είναι τα 11 χρόνια.

Η πλήρης βασική κρατική σύνταξη ανέρχεται περίπου στα 636 ευρώ το μήνα. Και για τα επόμενα έτη, αυξάνεται κατά 2,5% το χρόνο ή κατά τον ρυθμό αύξησης του δείκτη τιμών καταναλωτή, ανάλογα με το ποιο από τα δύο είναι μεγαλύτερο. Από το 2010 η βασική κρατική σύνταξη θα προσαυξάνεται κατά 10% για κάθε επιπλέον έτος παραμονής στην εργασία πέραν του ορίου συνταξιοδότησης(65 έτη). Σήμερα και μέχρι το 2009 το αντίστοιχο ποσοστό είναι 7,5%.

Το ύψος της επικουρικής κρατικής σύνταξης εξαρτάται αποκλειστικά από το εισόδημα του κάθε ασφαλισμένου και από τον χρόνο πληρωμής των εισφορών. Επίσης, τα προσωπικά προγράμματα συνταξιοδότησης προσφέρουν δεύτερη ιδιωτική σύνταξη στους εργαζόμενους, των οποίων ο εργοδότης δεν παρέχει επαγγελματικό σχήμα ή σε αυτούς που αλλάζουν συχνά δουλειά. Παρέχουν επίσης πρόσθετη σύνταξη στους αυτοαπασχολούμενους.

Η Βρετανία διαθέτει αρκετές θεσμοθετημένες αρχές ρύθμισης και ελέγχου του ασφαλιστικού συστήματος και ενημέρωσης και προστασίας του ασφαλισμένου: Την Εθνική Αναλογιστική Αρχή, τη Ρυθμιστική Αρχή Επαγγελματικών Συντάξεων, το Διαμεσολαβητή των συντάξεων(αναλαμβάνει περιπτώσεις κακοδιαχείρισης επαγγελματικών συστημάτων), τη Συμβουλευτική Υπηρεσία Συντάξεων.

Στη Βρετανία βρίσκεται σε εξέλιξη η μεγαλύτερη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος εδώ και μισό αιώνα, ως απάντηση στη γήρανση του πληθυσμού και στη μείωση των συνταξιοδοτικών αποταμιεύσεων. Τα όρια της ηλικίας συνταξιοδότησης στη χώρα θα αυξηθούν σταδιακά από τα 65 στα 68 χρόνια μέσα στις επόμενες δεκαετίες. Το ύψος των συντάξεων όμως θα αυξάνεται με βάση τις μέσες αποδοχές του εργαζομένου και όχι τον πληθωρισμό. Οι συντάξεις, λοιπόν, θα δίνονται αργότερα, αλλά υψηλότερες. Παράλληλα, προκειμένου να στηριχθούν οι Βρετανίδες που βγαίνουν εκτός εργασίας, για να μεγαλώσουν τα παιδιά τους, θα μειωθούν τα έτη ασφάλισης που απαιτούνται για την καταβολή πλήρους σύνταξης από τα 44 στα 30 χρόνια. Επίσης από το 2012 οι εργαζόμενοι που δεν ασφαλίζονται σήμερα θα εγγράφονται αυτομάτως σε ένα κρατικό πρόγραμμα ασφάλισης, που θα στηρίζεται σε ατομικούς λογαριασμούς. (OECD:Pensions at a glance, 2007).

Το σύστημα υγείας (NHS) αποτελεί κλασσικό παράδειγμα του μοντέλου Beveridge. Η χρηματοδότηση του προέρχεται από τη γενική φορολογία κατά 79%, από την κοινωνική ασφάλιση κατά 16% και το υπόλοιπο 5% από ιδιωτικές πληρωμές. Οι πόροι από τη φορολογία κατανέμονται άμεσα στις περιφερειακές υγειονομικές αρχές και έμμεσα στα fundholders των γενικών γιατρών. Οι τοπικές αρχές και τα fundholders αγοράζουν υπηρεσίες υγείας, από τα νοσοκομεία και τις κοινοτικές υπηρεσίες. Τα 1600 περίπου νοσοκομεία που

υπάρχουν απολαμβάνουν σημαντική διοικητική αυτονομία. Εκτός των δημοσίων υπάρχουν και λίγα ιδιωτικά νοσοκομεία που καλύπτουν το 6% του συνόλου των κλινών. Η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας που παρέχεται από το NHS στηρίζεται στον παραδοσιακό θεσμό των γενικών γιατρών(κάλυψη του 97% του πληθυσμού). (Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής).

4.8 Σύγκριση του Ελληνικού ασφαλιστικού με άλλες χώρες

Το ακαθάριστο ποσοστό αναπλήρωσης, δηλαδή το ύψος της ακαθάριστης σύνταξης που θα λάβει σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία ένας ασφαλισμένος μισθωτός που εργάζεται από τα 20 ως τα 65 του χρόνια σε σχέση με τις τελευταίες ακαθάριστες αποδοχές του διαφέρει μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. Ο μέσος μισθωτός στις 30 χώρες του ΟΟΣΑ θα πάρει σύνταξη ίση με το 58,7% των τελευταίων αποδοχών του. Από όλες τις χώρες το υψηλότερο ακαθάριστο ποσοστό αναπλήρωσης το έχει ο Έλληνας που θα πάρει σύνταξη το 95,7% των τελευταίων αποδοχών του. Ο μέσος Ισπανός θα πάρει 81,2%, ο Ιταλός 67,9%, ο Πορτογάλος 54,3%, ξεκινώντας από τη Νότια Ευρώπη. Συγκρίσιμο ποσοστό αναπλήρωσης με του Έλληνα έχει ο Λουξεμβούργιος, 90,3%. Σχετικά υψηλό ποσοστό αναπλήρωσης, 80-83,4%, έχουν ακόμα ο μέσος Δανός, ο Ολλανδός και ο Αυστριακός ασφαλισμένος. Ο μέσος Σουηδός και ο μέσος Φιλανδός λαμβάνουν σύνταξη 63,7% ο πρώτος και 63,4% ο δεύτερος των τελευταίων αποδοχών τους. Ο Γάλλος λαμβάνει σύνταξη 51,2%, ο Βέλγος 40,7%, ο Γερμανός 39,9%, ο Ιρλανδός 38,2% και ο Βρετανός μόλις 34,4% των τελευταίων αποδοχών του. Όσον αφορά το ελληνικό καθαρό ποσοστό αναπλήρωσης, η καθαρή σύνταξη που θα λάβει κάποιος ως ποσοστό των καθαρών τελευταίων αποδοχών του φθάνει το 111,1%, και ο λόγος είναι ότι στις συντάξεις δεν επιβάλλονται εισφορές κοινωνικής ασφάλισης όπως στους μισθούς. Το ελληνικό ασφαλιστικό σύστημα υπόσχεται μια υψηλή, υψηλότερη από κάθε άλλη χώρα σύνταξη, σε όποιον συμπληρώσει μια πλήρη με τα διεθνή μέτρα εργασιακή

σταδιοδρομία για δύο κυρίως λόγους. Πρώτον, στους ασφαλισμένους για πλήρη συνταξιοδοτικά δικαιώματα, που σημαίνει 70% κύρια σύνταξη και 20% επικουρική, ισχύει η 35ετία. Για κάθε πρόσθετο έτος ασφάλισης μετά τα 35 η επικουρική σύνταξη παίρνει όμως σημαντική προσαύξηση. Δεύτερον, το ποσοστό 70% που αντιστοιχεί στην κύρια σύνταξη συν 20% στην επικουρική στους ασφαλισμένους υπολογίζεται στις μέσες αποδοχές της τελευταίας πενταετίας, ενώ στις άλλες χώρες υπολογίζεται σε πολύ περισσότερα χρόνια, σε πολλές μάλιστα στις μέσες αποδοχές όλου του εργασιακού βίου, προσαρμοσμένες με τις μεταβολές του κόστους ζωής, ή και με την άνοδο του εθνικού εισοδήματος. Η τελευταία πενταετία που ισχύει στην Ελλάδα επιδεινώνει τις ανισότητες των συντάξεων διότι στις πιο ευνοημένες επαγγελματικές κατηγορίες, τους υπαλλήλους καριέρας και τα στελέχη, οι πραγματικοί μισθοί αυξάνονται πολύ περισσότερο στη διάρκεια και ιδίως προς το τέλος του εργασιακού βίου. (Τούντας, Γ., 2003).

Στα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που ισχύουν στην Ελλάδα δεν υπάρχει καμία προοδευτικότητα, το ποσοστό 70% + 20% ισχύει για υψηλούς και χαμηλούς μισθούς αδιακρίτως, οπότε όλοι έχουν το ίδιο ποσοστό αναπλήρωσης. Η ανώτατη σύνταξη που επιτρέπεται να δοθεί στους ασφαλισμένους είναι εξαιρετικά υψηλή: υπολογίζεται στο τετραπλάσιο του κατά κεφαλήν ΑΕΠ του 1991, προσαρμοσμένο με τις εντωμεταξύ αυξήσεις των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων, οπότε αντιστοιχεί στο 275% του μέσου μισθού(σε 2.346,76 ευρώ μηνιαίως). Ενιαίο ποσοστό αναπλήρωσης έχουν και άλλες χώρες, όπως η Ιταλία και η Γερμανία, στις περισσότερες όμως εφαρμόζεται μια προοδευτικότητα που αμβλύνει τις ανισότητες. Η μεγαλύτερη προοδευτικότητα υφίσταται στη Δανία: Εκεί ο χαμηλόμισθος εργαζόμενος με μισθό στο μισό του μέσου παίρνει σύνταξη 119,6% των τελευταίων αποδοχών του. Ο υψηλόμισθος με μισθό διπλάσιο του μέσου παίρνει 57,1%. Πολύ μεγάλη προοδευτικότητα αλλά σε χαμηλότερα γενικά επίπεδα υφίστανται και στην

Ιρλανδία, 65% ο αντίστοιχος χαμηλόμισθος, 16,2% ο υψηλόμισθος. Ισχυρή επίσης προοδευτικότητα σε χαμηλά επίπεδα έχουν η Βρετανία με ποσοστά 53,4% και 17% και το Βέλγιο με 57,3% και 23,5%. Στην Πορτογαλία ο χαμηλόμισθος παίρνει 70,4% και ο υψηλόμισθος 52,7%. Στη Γαλλία 63,8% και 44,7% αντίστοιχα. Λιγότερο έντονη σε σχετικά υψηλά επίπεδα είναι η προοδευτικότητα στη Σουηδία, όπου ο χαμηλόμισθος λαμβάνει σύνταξη 79,1% των αποδοχών του και ο υψηλόμισθος 66,3%. Ο πλούτος των συντάξεων, δηλαδή το πολλαπλάσιο των τελευταίων ετήσιων αποδοχών του που λαμβάνει ο συνταξιούχος ως το τέλος της ζωής του διαφέρει μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. Ο μέσος πλούτος συντάξεων σε κάθε χώρα υπολογίζεται πάνω στις μέσες αποδοχές με βάση το προσδόκιμο ζωής στην ηλικία των 65 ετών και τις διατάξεις που ισχύουν για την αναπροσαρμογή των συντάξεων με μια υπόθεση ετήσιας αύξησης του ΑΕΠ 2%. Η Ελλάδα με 14,2 φορές για τους άνδρες και 16,6 για τις γυναίκες (που έχουν 3,3 χρόνια υψηλότερο προσδόκιμο ζωής) έρχεται στην τρίτη υψηλότερη θέση μετά το Λουξεμβούργο και την Ολλανδία. Ο μέσος πλούτος των συντάξεων σε δολάρια για το 2004 στην Ελλάδα αντιστοιχούν σε 306.000 δολάρια για τους άνδρες και 358.000 δολάρια για τις γυναίκες. Τα ποσά αυτά είναι υψηλότερα από της Ιταλίας, 271.000 και 293.000 δολάρια, και της Ισπανίας, 278.000 και 352.000 δολάρια, οι οποίες έχουν κατά κεφαλήν εισόδημα παραπλήσιο με το ελληνικό. Είναι επίσης υψηλότερα και από αρκετά πλουσιότερες χώρες, όπως η Ιρλανδία, 217.000 και 259.000, το Βέλγιο, 248.000 και 318.000, η Βρετανία, 224.000 και 264.000. (Παπαδάκη, Ε., 2008).

Οι ελληνικές συντάξεις σε σύγκριση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε. ΠΙΝΑΚΑΣ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΧΩΡΑ	ΥΨΟΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
Βέλγιο	Κυμαινόμενο ύψος αναλόγως των αναγκών
Δανία	Καλύπτεται όλο το κόστος της εθνικής σύνταξης
Γερμανία	24% (πλέον ειδικών προσθέτων επιχορηγήσεων)
Ελλάδα	10% (μόνο για όσους νεοασφαλίζονται)
	1.1.93) Καλύπτονται και τα τυχόν ελλείμματα
Ισπανία	Καλύπτεται το κόστος των εγγυημένων κατωτάτων ορίων των συντάξεων
Γαλλία	Καλύπτεται το κόστος απαλλαγών εξ εισφορών λόγω μέτρων ενίσχυσης της απασχόλησης
Ιρλανδία	Καλύπτονται τα ελλείμματα (όταν υπάρξουν)

Ιταλία	Καλύπτονται ειδικές κατηγορίες συντάξεων(π.χ. Κοινωνικές συντάξεις) πλέον ενός τμήματος της συνολικής δαπάνης για γενικές συντάξεις
Λουξεμβούργο	33%
Ολλανδία	Δεν υπάρχει κρατική συμμετοχή
Νορβηγία	Μερική κάλυψη κόστους εθνικών συντάξεων
Αυστρία	18%
Πορτογαλία	Καλύπτεται το κόστος των κατωτάτων συντάξεων
Φινλανδία	45%(συντάξεων γήρατος), 100% (συντ. επιζώντων)
Σουηδία	10%
Ηνωμένο Βασίλειο	Κάλυψη κόστους μόνο ειδικής κατηγορίας συντάξεων (μη ανταποδοτικού χαρακτήρα)

4.9 Συμπεράσματα – προοπτικές εξέλιξης του Ελληνικού ασφαλιστικού συστήματος

Το Ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης βρίσκεται σε μία φάση ωρίμανσης, η οποία χαρακτηρίζεται από την επίδραση εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων. Οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν τη δυναμική του συστήματος είναι:

α) Η γήρανση του πληθυσμού και η συνεχώς φθίνουσα αναλογία πληθυσμού σε παραγωγικές ηλικίες προς τον πληθυσμό άνω από 65 χρόνων. Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών / Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις: Παραρτήματα, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2002, σ. 47.

Ο αριθμός των ατόμων στις ηλικίες συνταξιοδότησης θα αυξηθεί ως το 2040 περίπου κατά 50% συγκριτικά με το 2000, ακολουθώντας τις αυξητικές εξελίξεις της περιόδου 1970-2000 (βλ. σχετικά Πίνακα 7 του Παραρτήματος).

Την ίδια περίοδο ο αριθμός των ατόμων που θα είναι στις ηλικίες εργασίας προβλέπεται να μειωθεί περίπου κατά 13%. Αποτέλεσμα αυτού θα είναι η δραματική μείωση της αναλογίας εργαζομένων προς συνταξιούχους από 2,39 που είναι σήμερα, κάτω από 1,2 μετά το 2040.

β) Η ένταξη στοιχείων κοινωνικής αλληλεγγύης στη λειτουργία του συστήματος (διατήρηση των κατωτάτων ορίων συντάξεων, επέκταση του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων).

γ) Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας (μείωση της ανεργίας, αύξηση της απασχόλησης, μεταφορά ασφαλισμένων από τον ΟΓΑ στο ΙΚΑ και στον ΟΑΕΕ).

δ) Το καθεστώς πρόωρων συνταξιοδοτήσεων.

ε) Η εξέλιξη των μηχανισμών αύξησης των συντάξεων και τυποποίησης του ποσοστού αναπλήρωσης.

Η Ελληνική Κυβέρνηση υιοθέτησε από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 ένα μακροπρόθεσμο πλάνο μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού συστήματος, το οποίο προσανατολίζεται στην εξασφάλιση της επάρκειας και της βιωσιμότητας των δημόσιων αναδιανεμητικών παροχών ασφάλισης αλλά και στην εισαγωγή κεφαλαιοποιητικών τεχνικών για την επέκταση της ασφαλιστικής προστασίας μέσω του δεύτερου πυλώνα. Η μεταρρύθμιση του συστήματος στηρίζεται σε ένα πλαίσιο γενικών αρχών, οι οποίες αντιστοιχούν στην ουσιαστική προώθηση εκσυγχρονιστικών παρεμβάσεων μέσω αξιοποίησης του κοινωνικού διαλόγου.

Η πρώτη φάση της μεταρρύθμισης ολοκληρώθηκε με την ψήφιση του Ν. 3029/2002 και την εκπόνηση της Ελληνικής Έκθεσης «Στρατηγική για τις Συντάξεις», η οποία κατατέθηκε το Σεπτέμβριο του 2002 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού για τις Συντάξεις. Η Έκθεση περιγράφει αναλυτικά τις προτεραιότητες παρέμβασης καθώς και τους μηχανισμούς που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση της επάρκειας των συντάξεων, την κατοχύρωση οικονομικής βιωσιμότητας και την προώθηση του εκσυγχρονισμού του ασφαλιστικού συστήματος.

Η αναβάθμιση της κοινωνικής ασφάλισης δεν είναι ένα ζήτημα απλώς ψήφισης μερικών νομοθετικών διατάξεων. Η εφαρμογή των διατάξεων στην πράξη, οι παράπλευρες ενέργειες στην αγορά εργασίας, στην κοινωνική πολιτική, αλλά και η κατανόηση και στήριξη των όποιων ρυθμίσεων από τους ίδιους ενδιαφερόμενους εργοδότες και εργαζόμενους - έχει καθοριστική σημασία.

Στο πλαίσιο αυτό η ψήφιση του Νόμου 3029 είναι σημαντικό βήμα, αλλά όχι επειδή αυτός σηματοδοτεί το τέλος της ενασχόλησης με τις συντάξεις - την τελευταία λέξη στο θέμα των

συντάξεων. Αντίθετα, αφού ο Νόμος λαμβάνει σαφή θέση σε μεγάλες κοινωνικές επιλογές, απενεργοποιεί το θέμα των συντάξεων ως αντικείμενο και θρυαλλίδα κεντρικής πολιτικής αντιπαράθεσης. Αυτό αφενός θα διευκολύνει κατά πολύ τις εργασιακές σχέσεις, αφετέρου δίδει τη δυνατότητα να αντιμετωπισθούν, τεχνικά θέματα που αφορούν την λειτουργία και οργάνωση της κοινωνικής ασφάλισης. Η αβεβαιότητα για το μέλλον της κοινωνικής ασφάλισης και η ασάφεια στην διαδικασία αντιμετώπισης μεγάλων θεμάτων στο παρελθόν επέδρασαν αρνητικά, οδηγώντας σε αγκύλωση αποφάσεων και στασιμότητα. Η λήψη σαφούς θέσης στα μεγάλα θέματα και η δρομολόγηση διαδικασίας διασαφήνισης των επιμέρους μικρών θεμάτων, επιτρέπει να σημειωθεί πραγματική συναινετική πρόοδος στην κοινωνική ασφάλιση.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών / Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2002, σ. 12.

Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος αποτελεί πλέον αναγκαίο μηχανισμό για τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Οι τεχνικές της μεταρρύθμισης επικεντρώνονται σε τρία κύρια επίπεδα:

α) Το πρώτο επίπεδο αφορά την ενίσχυση του κοινωνικού ρόλου του συστήματος μέσω της εξασφάλισης της επάρκειας των ασφαλιστικών παροχών για τις σημερινές και τις επερχόμενες γενεές.

β) Το δεύτερο επίπεδο αφορά την οικονομική βιωσιμότητα της κοινωνικής ασφάλισης μέσω ενίσχυσης των εσόδων και μείωσης των δαπανών.

γ) Το τρίτο επίπεδο αφορά τη διοικητική αναδιοργάνωση των ασφαλιστικών φορέων.

Ήδη για την προώθηση μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων και στα τρία επίπεδα έχουν υιοθετηθεί αντίστοιχα μέτρα που σχηματοποιούνται ως εξής:

- κατοχύρωση των κατωτάτων ορίων συντάξεων και αναβάθμιση της αγοραστικής τους δύναμης
- θέσπιση οργάνων για την παρακολούθηση της οικονομικής λειτουργίας του συστήματος
- λειτουργικός εκσυγχρονισμός των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών
- καταγραφή και αξιολόγηση της ασφαλιστικής λειτουργίας των φορέων (βεβαίωση και είσπραξη των εισφορών, μητρώα ασφαλισμένων, τήρηση ασφαλιστικών εισφορών, μητρώα ασφαλισμένων, τήρηση ασφαλιστικών λογαριασμών, έκδοση συνταξιοδοτικών αποφάσεων κλπ)
- κατάργηση μικρών Ταμείων και ενσωμάτωσή τους σε μεγαλύτερες ενότητες
- αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ταμείων
- θεσμοθέτηση των επαγγελματικών ταμείων.

Ο εκσυγχρονισμός του ελληνικού μοντέλου κοινωνικής ασφάλειας πρέπει να αποτελεί βασική δέσμευση της Ελληνικής Κυβέρνησης, η οποία να εντάσσεται στο πλαίσιο της ευρύτερης συζήτησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την κατοχύρωση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου και στο πεδίο της ασφαλιστικής προστασίας (όπως κατοχυρώθηκε πλέον με τις Αποφάσεις των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων του Laeken και του Goteborg για τους κοινούς στόχους και τις μεθόδους εργασίας στον τομέα των συντάξεων). Η Ελλάδα θα πρέπει να συμμετέχει ενεργητικά στο διάλογο για την εξέλιξη των αρχών και των μηχανισμών του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου τόσο κατά τη διάρκεια της Προεδρίας της στην Ευρωπαϊκή Ένωση το πρώτο εξάμηνο του 2003, όσο και στα επόμενα στάδια προώθησης των Ευρωπαϊκών Στρατηγικών για την Απασχόληση, την Κοινωνική Ενσωμάτωση και τις Συντάξεις.

Δημογραφικά δεδομένα και προβολές Eurostat 2000-2050 (χιλ. άτομα)						
	2000	2010	2020	2030	2040	2050
Πληθυσμός (χιλιάδες)	10.543	10.768	10.806	10.710	10.562	10.231
άτομα (χιλιάδες):						
άνω των 65	1.820	2.073	2.297	2.582	2.943	3.100
άνω των ορίων ΙΚΑ	2.143	2.391	2.654	2.980	3.336	3.410
άνω των 75	708	1.001	1.125	1.263	1.470	1.679
Μεταξύ 20 και 65	6.423	6.553	6.415	6.195	5.730	5.276
Κάτω των 20	2.300	2.143	2.094	1.933	1.889	1.855
Ως ποσοστό του πληθυσμού:						
άτομα 65+	17,3%	19,2%	21,3%	24,1%	27,9%	30,3%
άνω των ορίων ΙΚΑ	20,3%	22,2%	24,6%	27,8%	31,6%	33,3%
άτομα 75+	6,7%	9,3%	10,4%	11,8%	13,9%	16,4%

Το Ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης βρίσκεται σε μία φάση ωρίμανσης, η οποία χαρακτηρίζεται από την επίδραση εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων. Οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν τη δυναμική του συστήματος είναι:

α) Η γήρανση του πληθυσμού και η συνεχώς φθίνουσα αναλογία πληθυσμού σε παραγωγικές ηλικίες προς τον πληθυσμό άνω από 65 χρόνων. Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών / Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις: Παραρτήματα*, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2002, σ. 47.

Ο αριθμός των ατόμων στις ηλικίες συνταξιοδότησης θα αυξηθεί ως το 2040 περίπου κατά 50% συγκριτικά με το 2000, ακολουθώντας τις αυξητικές εξελίξεις της περιόδου 1970-2000 (βλ. σχετικά Πίνακα 7 του Παραρτήματος).

Την ίδια περίοδο ο αριθμός των ατόμων που θα είναι στις ηλικίες εργασίας προβλέπεται να μειωθεί περίπου κατά 13%. Αποτέλεσμα αυτού θα είναι η δραματική μείωση της αναλογίας εργαζομένων προς συνταξιούχους από 2,39 (βλ. σχετικά Πίνακα 8 του Παραρτήματος) που είναι σήμερα, κάτω από 1,2 μετά το 2040.

β) Η ένταξη στοιχείων κοινωνικής αλληλεγγύης στη λειτουργία του συστήματος (διατήρηση των κατωτάτων ορίων συντάξεων, επέκταση του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων).

γ) Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας (μείωση της ανεργίας, αύξηση της απασχόλησης, μεταφορά ασφαλισμένων από τον ΟΓΑ στο ΙΚΑ και στον ΟΑΕΕ).

δ) Το καθεστώς πρόωρων συνταξιοδοτήσεων.

ε) Η εξέλιξη των μηχανισμών αύξησης των συντάξεων και τυποποίησης του ποσοστού αναπλήρωσης.

Η Ελληνική Κυβέρνηση υιοθέτησε από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 ένα μακροπρόθεσμο πλάνο μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού συστήματος, το οποίο προσανατολίζεται στην

εξασφάλιση της επάρκειας και της βιωσιμότητας των δημόσιων αναδιανεμητικών παροχών ασφάλισης αλλά και στην εισαγωγή κεφαλαιοποιητικών τεχνικών για την επέκταση της ασφαλιστικής προστασίας μέσω του δεύτερου πυλώνα. Η μεταρρύθμιση του συστήματος στηρίζεται σε ένα πλαίσιο γενικών αρχών, οι οποίες αντιστοιχούν στην ουσιαστική προώθηση εκσυγχρονιστικών παρεμβάσεων μέσω αξιοποίησης του κοινωνικού διαλόγου.

Η πρώτη φάση της μεταρρύθμισης ολοκληρώθηκε με την ψήφιση του Ν. 3029/2002 και την εκπόνηση της Ελληνικής Έκθεσης «Στρατηγική για τις Συντάξεις», η οποία κατατέθηκε το Σεπτέμβριο του 2002 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού για τις Συντάξεις. Η Έκθεση περιγράφει αναλυτικά τις προτεραιότητες παρέμβασης καθώς και τους μηχανισμούς που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση της επάρκειας των συντάξεων, την κατοχύρωση οικονομικής βιωσιμότητας και την προώθηση του εκσυγχρονισμού του ασφαλιστικού συστήματος.

Η Κυβέρνηση κατανοεί ότι η αναβάθμιση της κοινωνικής ασφάλισης δεν είναι ένα ζήτημα απλώς ψήφισης μερικών νομοθετικών διατάξεων. Η εφαρμογή των διατάξεων στην πράξη, οι παράπλευρες ενέργειες στην αγορά εργασίας, στην κοινωνική πολιτική, αλλά και η κατανόηση και στήριξη των όποιων ρυθμίσεων από τους ίδιους ενδιαφερόμενους εργοδότες και εργαζόμενους - έχει καθοριστική σημασία.

Στο πλαίσιο αυτό η ψήφιση του Νόμου 3029 είναι σημαντικό βήμα, αλλά όχι επειδή αυτός σηματοδοτεί το τέλος της ενασχόλησης με τις συντάξεις - την τελευταία λέξη στο θέμα των συντάξεων. Αντίθετα, αφού ο Νόμος λαμβάνει σαφή θέση σε μεγάλες κοινωνικές επιλογές, απενεργοποιεί το θέμα των συντάξεων ως αντικείμενο και θρυαλλίδα κεντρικής πολιτικής αντιπαράθεσης. Αυτό αφενός θα διευκολύνει κατά πολύ τις εργασιακές σχέσεις, αφετέρου δίδει τη δυνατότητα να αντιμετωπισθούν με ψυχραιμία τα πλείστα όσα μικρότερα, τεχνικά θέματα που αφορούν την λειτουργία και οργάνωση της κοινωνικής ασφάλισης. Η αβεβαιότητα για το μέλλον της κοινωνικής ασφάλισης και η ασάφεια στην διαδικασία αντιμετώπισης μεγάλων θεμάτων στο παρελθόν επέδρασαν αρνητικά, οδηγώντας σε αγκύλωση αποφάσεων και στασιμότητα. Η λήψη σαφούς θέσης στα μεγάλα θέματα και η δρομολόγηση διαδικασίας διασαφήνισης των επιμέρους μικρών θεμάτων, επιτρέπει να σημειωθεί πραγματική συναινετική πρόοδος στην κοινωνική ασφάλιση.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών / Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2002, σ. 12.

Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος αποτελεί πλέον αναγκαίο μηχανισμό για τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Οι τεχνικές της μεταρρύθμισης επικεντρώνονται σε τρία κύρια επίπεδα:

α) Το πρώτο επίπεδο αφορά την ενίσχυση του κοινωνικού ρόλου του συστήματος μέσω της εξασφάλισης της επάρκειας των ασφαλιστικών παροχών για τις σημερινές και τις επερχόμενες γενεές.

β) Το δεύτερο επίπεδο αφορά την οικονομική βιωσιμότητα της κοινωνικής ασφάλισης μέσω ενίσχυσης των εσόδων και μείωσης των δαπανών.

γ) Το τρίτο επίπεδο αφορά τη διοικητική αναδιοργάνωση των ασφαλιστικών φορέων.

Ήδη για την προώθηση μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων και στα τρία επίπεδα έχουν υιοθετηθεί αντίστοιχα μέτρα που σχηματοποιούνται ως εξής:

- κατοχύρωση των κατωτάτων ορίων συντάξεων και αναβάθμιση της αγοραστικής τους δύναμης
- θέσπιση οργάνων για την παρακολούθηση της οικονομικής λειτουργίας του συστήματος
- λειτουργικός εκσυγχρονισμός των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών
- καταγραφή και αξιολόγηση της ασφαλιστικής λειτουργίας των φορέων (βεβαίωση και είσπραξη των εισφορών, μητρώα ασφαλισμένων, τήρηση ασφαλιστικών εισφορών,

μητρώα ασφαλισμένων, τήρηση ασφαλιστικών λογαριασμών, έκδοση συνταξιοδοτικών αποφάσεων κλπ)

- κατάργηση μικρών Ταμείων και ενσωμάτωσή τους σε μεγαλύτερες ενότητες
- αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ταμείων
- θεσμοθέτηση των επαγγελματικών ταμείων.

Τα ασφαλιστικά συστήματα των ευρωπαϊκών χωρών σε σύγκριση με το ελληνικό έχουν πολλές ομοιότητες αλλά και διαφορές. Οι διαφορές οφείλονται κατά κύριο λόγο στους διαφορετικούς ρυθμούς ανάπτυξης των οικονομιών των ευρωπαϊκών κρατών, αλλά και στη φιλοσοφία του ασφαλιστικού συστήματος, το οποίο δημιούργησε κάθε χώρα από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και εντεύθεν. Κοινή είναι η πεποίθηση ότι τα τελευταία χρόνια τα συστήματα ασφάλισης συγκλίνουν μεταξύ τους. Η σύγκλιση αυτή επιτυγχάνεται κυρίως με τη συμπίεση όλο και περισσότερο των δαπανών κοινωνικού χαρακτήρα, και ταυτοχρόνως με τη διεύρυνση των προϋποθέσεων χορήγησης των ανταποδοτικών παροχών: όρια ηλικίας, έτη ασφάλισης κ.ά.

Στις διαφορές των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών συστημάτων με το ελληνικό, μπορούν να καταχωρηθούν οι αυξομειώσεις των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και των απαιτούμενων ετών ασφάλισης, αλλά και τα ποσά που δαπανά κάθε κράτος για τις συντάξεις γήρατος. Ενδεικτικό της φιλοσοφίας κάθε συστήματος είναι επίσης το ύψος των κατώτατων (μη ανταποδοτικών) προνομιακών συντάξεων που χορηγεί κάθε χώρα στους ηλικιωμένους όταν δεν συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης. ΤΟ ΒΗΜΑ(2000)

Τα ασφαλιστικά συστήματα των ευρωπαϊκών χωρών μη εξαιρουμένης της Ελλάδας αντιμετωπίζουν μια κοινή πρόκληση: τη γήρανση του πληθυσμού. Την ίδια στιγμή ωστόσο και παρά τις έντονες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες αυτά εξακολουθούν να αποτελούν μια ποικιλία διαφορετικών συστημάτων και πρακτικών. Διαφορετικός είναι εξάλλου από χώρα σε χώρα και ο ίδιος κίνδυνος για τα ασφαλιστικά συστήματα, καθώς η βιωσιμότητα των τελευταίων εξαρτάται από τις δημογραφικές συνθήκες αλλά και τη γενικότερη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών.

4.10 Προτάσεις

Η συνέχιση της μεταρρύθμισης του ελληνικού ασφαλιστικού συστήματος είναι μια διαδικασία πολύπλευρη και συνδυαστική. Οφείλει να ενταχθεί σ' ένα ολοκληρωμένο πολιτικό-οικονομικό σχέδιο για τη χώρα, να εξασφαλίζει ευρύτερες συναινέσεις και ασφαλώς την εμπιστοσύνη των κοινωνικών εταίρων. Χωρίς αυτά, δεν θα αφορά κίνηση προς τα εμπρός αλλά θα μετατραπεί σε πυροκροτητή εντάσεων και περαιτέρω επιβάρυνσης των προβλημάτων. Οφείλει η εκάστοτε κυβέρνηση πρώτα από όλα σεβασμό στους ασφαλισμένους και σύνδεση αυτής της συζήτησης με μια ευρύτερη συζήτηση για την ανάπτυξη. Το ασφαλιστικό πρόβλημα της χώρας δεν είναι δυνατό να αντιμετωπισθεί με αποτελεσματικότητα εάν δεν συνδεθεί με πολιτικές απασχόλησης, με αλλαγές για ένα ποιοτικό άλμα στο δημόσιο σύστημα υγείας αλλά και με την εφαρμογή σχεδίου δράσης κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και σε εξασφάλιση αξιοπρεπούς σύνταξης. Όπως έχει διαμορφωθεί και οργανωθεί μέχρι τώρα στην Ελλάδα το ασφαλιστικό σύστημα πρέπει να διατηρήσει τον δημόσιο και αναδιανεμητικό του χαρακτήρα, να συνεχιστεί η στήριξη της τριμερούς χρηματοδότησής του και η ανάπτυξη των επαγγελματικών συστημάτων του δεύτερου πυλώνα. (Φλωρίδης, Γ et al, 2008).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Αμίσης Γ.**, Η θεσμική κατοχύρωση των ελαχίστων ορίων διαβίωσης στην Ελληνική και διεθνή έννομη τάξη - Συμβολή στη δογματική θεμελίωση των συστημάτων ελαχίστου εισοδήματος, Α.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα, 2001
- **Βακαλόπουλος Γ.**, "Τα κατώτατα όρια συντάξεων μισθωτών μετά το Ν. 2084/92", Επιθεώρησις Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλισης, ΛΔ', 1992, σελ. 745-747
- **Επιτροπή για την Εξέταση της Μακροπρόθεσμης Οικονομικής Πολιτικής, Οικονομία και Συντάξεις** - Συνεισφορά στον κοινωνικό διάλογο, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα, 1997
- **Κουκιάδης Ι.**, Παραδόσεις Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Νομοθεσίας, τ. Α', Σάκκουλας, Θεσσαλονίκη, 1981
- **Κρεμαλής Κ.**, Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Α. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα, 1985
- **Κρεμαλής Κ.** (επ.) Πανδέκτης Νομολογίας Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας, τ. Α' & Β', Α.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα, 1996
- **Μαννασής Ν.**, Σχέδιο για τη θέσπιση ενός εθνικού συστήματος συνταξιοδοτικής προστασίας, Αθήνα, 1991
- **Νικολακοπούλου-Στεφάνου Η.**, Σύγκλιση συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, Ι. Σιδέρης, Αθήνα, 1992
- **Παπαρρηγοπούλου - Πεχλιβανίδη Π.**, Η Επικουρική Κοινωνική Ασφάλιση στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Δίκαιο του Ανταγωνισμού, Α.Ν.Σάκκουλας, Αθήνα, 2002
- **Πετρόγλου Α.**, Δίκαιον Κοινωνικής Ασφάλισης, Αθήνα 1974
- **Ρομπόλης Σ. / Χλέτσος Ν.**, Η κοινωνική πολιτική μετά την κρίση του κράτους πρόνοιας, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη, 1995
- **Ρομπόλης Σ. / Ρωμανιάς Γ. / Μαργιός Β.**, Αναλογιστική Μελέτη του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα, ΙΝΕ ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ, Αθήνα, 2001
- **Runft Η.**, Ενοποίηση της Ευρώπης και κοινωνική ασφάλεια των παλιννοστούντων, Α. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα, 1991
- **Σακελλαρόπουλος Θ.**, Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική, Κριτική, Αθήνα, 1993

- **Σακελλαρόπουλος Θ.**, 'Αναζητώντας το νέο κοινωνικό κράτος', σ. 23-67, σε Θ. Σακελλαρόπουλος (επ.), Η Μεταρρύθμιση του Κοινωνικού Κράτους, Κριτική, Αθήνα, 1999
- **Σισσούρας Α. / Αμίτσης Γ.**, 'Το κοινωνικό δίκτυο ασφάλειας και οι μηχανισμοί εφαρμογής του στο ελληνικό σύστημα κοινωνικής προστασίας', σ. 537-566, σε Θ. Σακελλαρόπουλος (επ.), Η Μεταρρύθμιση του Κοινωνικού Κράτους, Κριτική, Αθήνα, 1999
- **Σκουτέλης Γ.**, Κοινωνικές Ασφαλίσεις: Ανάπτυξη και κρίση, Κέντρο Κοινωνικών Επιστημών Υγείας, Αθήνα, 1990
- **Στεργίου Α.**, Η προστασία της μητρότητας στο Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Σάκκουλας, Θεσσαλονίκη, 1989
- **Στεργίου Α.**, Η συνταγματική κατοχύρωση της κοινωνικής ασφάλισης, Σάκκουλας, Θεσσαλονίκη, 1994
- **Στεργίου Α.**, Οικογενειακά επιδόματα, Σάκκουλας, Θεσσαλονίκη, 1996
- **Στεργίου Α.**, Η αναπηρία στη νομοθεσία του ΙΚΑ, Σάκκουλας, Θεσσαλονίκη, 1999
- **Τήνιος Π.**, Κοινωνία, Οικονομία, Συντάξεις □ Κρυμμένος Θησαυρός, Παπαζήσης, Αθήνα, 2001
- **Τσοτσορού Θ. / Σκλήκας Ν.**, Το Κοινοτικό Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλειας των διακινούμενων προσώπων, Α. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα, 1997
- **Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών / Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων**, Η Ελληνική Έκθεση Στρατηγικής για τις Συντάξεις, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2002
- **Χατζηδημητρίου Φ. / Ψηλός Γ.**, Το νέο δίκαιο των κοινωνικών ασφαλίσεων, Εκδόσεις Δελτίου Εργατικής Νομοθεσίας, Αθήνα, 1993
- **Amitsis G.**, 'Greece', σελ. 147-170 σε D. Pieters (ed.), Social Security Law in the Fifteen Member States of the European Union, Maklu, Antwerpen-Apeldoorn, 1997
- **Amitsis G.**, 'Social Security and Private Insurance Policies in Greece', σελ. 146-156 σε D. Callund / M. Nightingale (eds.), International Benefits Yearbook 1999, Sweet & Maxwell, London, 1999
- **Amitsis G.**, 'Current Policies and Reform Plans for the Greek Benefits Framework', Benefits & Compensation International, 31, 7, 2002, σελ.12-19
- **Iliopoulos - Strangas J.** (ed.), La protection des droits sociaux fondamentaux dans les Etats membres de l' Union europeenne, Ant. Sakkoulas / Bruylant, Athens/Bruxelles, 2000
- **Katrougalos G.**, 'The South European Welfare Model: The Greek Welfare State, in search of an identity', Journal of European Social Policy, 6, 1, 1996, σελ. 39-60

- **Mylonas P.** / C. de la Maisonneuve, 'The problems and prospects faced by pay-as-you-go pension systems: a case study of Greece', Economics Department working paper No.215, OECD, Paris, 1999
- **Papadopoulos T.**, 'Social Insurance and the crisis of statism in Greece' σελ. 177-204 σε J. Clasen (ed.), Social Insurance in Europe, The Policy Press, Bristol 1997
- **Petmesidou M.**, 'Statism, social policy and the middle classes in Greece', Journal of European Social Policy, 1, 1991, σελ. 31-48
- **Sissouras A.** / **Amitsis G.**, 'Social Security Policy', σελ. 248-259, σε P. Kazakos /P.loakimidis (eds.), Greece and EC Membership Evaluated, Pinter, London, 1994.
- **Αναγνώστου-Δεδούλη, Α.** Η προσαρμογή του ελληνικού ασφαλιστικού συστήματος στις δημογραφικές και κοινωνικές αλλαγές (2008)
- **Αναλυτής, Ν.** Πόρισμα της επιτροπής Σοφών για την αναμόρφωση του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, (2006)
- Συγκριτική ανάλυση των συστημάτων υγείας δέκα αναπτυσσόμενων χωρών, Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής, 20(1):76-87(2003)
- **Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος**, Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα, εκδ. ΓΣΕΕ, Αθήνα, 2002
- **Γενική** , Αθήνα, 1997
- **Γραμματεία Πολιτικού Σχεδιασμού και Προγράμματος**. Σημεία πολιτικού λόγου για το ασφαλιστικό (2008)
- **Δούκας, Γ.** (2008). Σχέδιο νόμου. Διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.
- **Δραγασάκης Γ.** Η αφαίμαξη των ταμείων: το ιστορικό μιας διαχρονικής και καθόλου αθώας απάτης, Ενθέματα της Αυγής
- **Έκθεση του ΟΟΣΑ** (2005) Οι συντάξεις με μια ματιά: Οι δημόσιες πολιτικές στις χώρες του ΟΟΣΑ
- **European commission** (1999). Social protection in Europe.
- **Θεοδώρου, Μ. , Σαρρής, Μ. & Σούλης, Σ.** ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ, Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2001
- **Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ**, Η ελληνική οικονομία και η απασχόληση,
- **Ετήσια έκθεση** 2008, εκδ. ΙΝΕ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Αθήνα, 2008
- **Κουτρομάνης, Γ.** (2008) Τα προβλήματα και οι αιτίες του ασφαλιστικού. Οι εναλλακτικές προτάσεις για τις λύσεις.

- **Κρεμάλης, Κ.** , Ρήτρες κοινωνικής ασφάλισης σε συλλογικές συμβάσεις εργασίας και κοινωνικός διάλογος, Εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα, 1996
- **Λαμπριτζή, Ε.** , Ροδοπούλου, Μ. & Κυριακούλιας, Π. (2005). Νομικό πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων και του ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος στην Ελλάδα.
- **Μηνακάκης, Β.** Κοινωνική ασφάλιση, Εκδ. ΚΨΜ, 2008
- **Μωυσίδης, Β.** , Κοινωνική ασφάλιση Γενετικές αρχές-Βασικοί κανόνες Νομοθεσία Νομολογία ΣΤΕ και Διοικητικών Δικαστηρίων, Εκδ. Σάκκουλας, 2004
- **OECD:** Pensions at a glance: Public Policies across OECD countries (2007)
- **Οικονόμου, Χ.** , Πολιτικές Υγείας στην Ελλάδα & τις Ευρωπαϊκές Κοινωνίες, Εκδ. Διόνικος, Αθήνα 2004
- **Πέτρουλας, Π.** , **Ρομπόλης, Σ.** , **Ξυδέας, Ε.** & **Χλέτσος, Μ.** , Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα: Η περίπτωση του ΙΚΑ, Εκδ. ΙΝΕ ΓΣΕΕ, Αθήνα 1994
- **Ρομπόλης, Σ.** (2007). Κοινωνική ασφάλιση. Η διαρκής κρίση και οι προοπτικές. Ρομπόλης, Σ. , Ρωμανιάς, Γ. , Μαργιός, Β. & Χατζηβασίλογλου, Ι. ,
- Αναλογιστική μελέτη ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, Εκδ. ΙΝΕ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Αθήνα 2007
- **Ρομπόλης, Σ.** , **Ρωμανιάς, Γ.** & **Μαργιός, Β.** Αναλογιστική Μελέτη του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα, Δέσμη Προτάσεων, Εκδ. ΙΝΕ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Αθήνα 2001
- **Ρομπόλης, Σ.** , Κοινωνική ασφάλιση. Η διαρκής κρίση και οι προοπτικές, Εκδ. Επίκεντρο, Αθήνα 1990
- **Ρουπανιώτης, Χ.** , Η κρίση της κοινωνικής ασφάλισης, Εκδ. Σύγχρονη Εποχή, 1990
- **Ρωμανιάς, Γ.** , Ελληνικοί και Ευρωπαϊκοί μύθοι για το Ασφαλιστικό, Εκδ.
- **Βλάσση,** Αθήνα 2007
- **Σιούφας et al (2007)** Ομιλία σε Κοινοβουλευτική Ομάδα
- **Στεργίου, Α.** , Αυτοαπασχολούμενος και μισθωτός στην κοινωνική ασφάλιση, Για μια τυπολογική προσέγγιση της εξαρτημένης εργασίας στο εργατικό δίκαιο και την κοινωνική ασφάλιση, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα, 2005
- **Τούντας, Γ.** Συγκριτική ανάλυση των συστημάτων υγείας δέκα αναπτυσσόμενων χωρών, Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής (2003), 20(1):76-87
- **Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.** Ομιλία Υπουργού κ. Ν. Χριστοδουλάκη στη Γενική Συνέλευση της ΕΑΕΕ Ιδιωτική Ασφάλιση, Μοχλός Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης, Αθήνα (2002)

- **Υφαντόπουλος, Ι. (2002).** Το Κράτος Πρόνοιας και η συνταξιοδοτική πολιτική στην Ελλάδα στις χώρες του ΟΟΣΑ και της ΕΟΚ, ΕΚΚΕ.
- **Φλωρίδης, Γ et al.** Το συνταξιοδοτικό στην Ελλάδα: Παρόν και μέλλον. Ομιλία στην εκδήλωση του Ελληνοαμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου και της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΑΡΘΡΑ ΑΠΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΡΓΑΣΙΑ)

ΝΟΜΟΣ 2868 της 16/20 Ιουλ. 1922

Περί υποχρεωτικής ασφάλισης των εργατών και των ιδιωτικών υπαλλήλων.

Ο παρών Νόμος καθώς και το ΝΔ της 19 Νοεμβρίου 1923, με το οποίο αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, κωδικοποιήθηκαν ως κάτωθι σε ενιαίο κείμενο με το ΒΔ της 8/21-12-1923.

Αρθρ. 1.

Ασφαλίζεται υποχρεωτικής δια την περίπτωσιν της ασθενείας εν τη εργασία, του θανάτου, του γήρατος και εν γένει της ανικανότητος προς εργασίαν παν πρόσωπον μη αυτατελώς εργαζόμενον εν βιομηχανική, βιοτεχνική και εμπορική επιχειρήσει η εργασία συμπεριλαμβανομένων των εργασιών οικοδομικής και μεταφορών.

Ως μη αυτοτελώς εργαζόμενα πρόσωπα θεωρούνται οι υπάλληλοι, εργάται και υπηρέται αμφοτέρων των φύλων επ'εντιμισθία παρέχοντες τας υπηρεσίας αυτών, αδιαφόρως του τρόπου του κανονισμού της αντιμισθίας ταύτης. Δια Β.Δ/τος, εκδιδομένου μετά γνωμοδότησιν του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου εργασίας, δύναται να ορισθή ότι μετά του ν. 551 συντρέχει και υποχρεωτική ασφάλις κατά του ατυχήματος ή ότι αυτή αποκλείει τον ν. 551.

Αρθρ. 2.

Εργάται οικιακής βιομηχανίας δεν υπόκεινται εις την προς ασφάλειαν υποχρέωσιν, δυνάμενοι προαιρετικώς να ζητήσωσι τούτο. Τοιούτοι θεωρούνται οι εργάται οι οποίοι μόνοι ή τη συνεργασία προσώπων της αυτής οικογενείας εργάζονται εις βιομηχανικάς ή βιοτεχνικάς εργασίας εις την οικίαν των ή εις ίδια εργαστήρια κατ'εντολήν ή δια λογαριασμόν τρίτου επαγγελματίου.

Επίσης πρόσωπα μη εργαζόμενα εις εργασίας του προηγουμένου άρθρου συνήθως, αλλά μόνον παροδικώς και ακανονίστως, ως και πρόσωπα προσλαμβανόμενα δι'εργασίας περοδικής φύσεως, δεν υπόκεινται εις υποχρεωτικήν ασφάλειαν.

Αρθρ.3.

Αντικείμενον της εργατικής ασφαλείας είναι η χορηγία: 1) Νοσηλειών εις τους ησφαλισμένους. 2) Συντάξεως: Α`. Εις τους ησφαλισμένους: α) Εν περιπτώσει ανικανότητος προς εργασίαν λόγω γήρατος ή πολυχρονίου εργασίας. β) Εν περιπτώσει ανικανότητος προς εργασίαν λόγω νόσου σωματικής ή πνευματικής. Β`. Συντάξεως εις τα κάτωθι πρόσωπα: α) Εις την μη διαζευχθείσαν χήραν και τα εκ νομίμου γάμου ανήλικα ορφανά ησφαλισμένου κατά τας ως άνω περιπτώσεις και αποθανόντος. β) Εις ενήλικα αλλ`ανάπηρα και άπορα τέκνα.

Η ανηλικότης επί μεν των αρρένων λήγει το 15ον έτος, επί δε των θηλέων το 20όν. Η αναπηρία κρίνεται δι`αποφάσεως του διοικητικού συμβουλίου του ταμείου επί ιατρική εκθέσει.

Αρθρ. 4.

Η εργατική ασφάλεια ενεργείται υπό των ιδρυμάτων ασφαλείας και συντάξεων: 1) Δια των ταμείων ασθενείας, περί των ειδικών Β.Δ/μα θέλει προνοήσει. 2) Των ταμείων συντάξεων ωρισμένων επιχειρήσεων. 3) Των ταμείων συντάξεων των εργατικών οργανώσεων. 4) Των ταμείων συντάξεων των μεταλλευτικών επιχειρήσεων. 5) Των κρατικών ταμείων συντάξεων των εργατών και ιδιωτικών υπαλλήλων.

Πρόσωπα του άρθρ. 1, μη όντα ησφαλισμένα εις το ταμείον των τριών πρώτων κατηγοριών, ασφαλίζονται υπό των κρατικών ταμείων συντάξεων.

Αρθρ. 4α.

Πάσα επιχείρησις ή εργασία, περί ης το άρθρον 1 του παρόντος νόμου, υποχρεούται εις καταβολήν ποσοστού ίσου προς το παρά του προσωπικού καταβαλλόμενον, μη δυναμένου δε πάντως, δι` έκαστον είδος ασφαλίσεως, να είναι έλασσον των 3% ουδέ μείζον των 6% των εις κράτησιν υποκειμένων αποδοχών του ασφαλιζομένου, εκτός αν η επιχείρησις δέχεται ανώτερον ποσοστόν.

Η περί ορίου των εισφορών διάταξις αύτη δεν ισχύει ως προς τα ήδη λειτουργούντα ή επί ειδικών νόμων βασιζόμενα ταμεία κοινωνικής προνοίας, ειμή κατόπιν ειδικού β.δ/τος εκδομένου μετά γνωμοδότησιν του συμβουλίου ασφαλίσεων.

Επιχείρησις λειτουργούσα επί τριετίαν και έχουσα προσωπικόν εξ 70 προσώπων και άνω, οφείλει εντός εξ μηνών από της ισχύος του παρόντος να υποβάλη προς έγκρισιν εις το

υπουργείον της Εθνικής Οικονομίας σχετικόν κανονισμόν ταμείων, περί των οποίων ο νόμος ούτος, υποκειμένη άλλως εις καταβολήν 2.000δρχ. δι'έκαστον μήνα καθυστερήσεως υπέρ του ταμείου προνοίας των εργατών, των την είσπραξιν επιμελείται ο υπουργός της Εθνικής Οικονομίας κατά τας διατάξεις της περιπτώσεως δ' του άρθρου 6 του νόμου 551.

Τα εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια του Κράτους, εντός εξ μηνών από της ισχύος του παρόντος, υποχρεούνται κατά τας διατάξεις αυτού να υστήσουν κοινόν ταμείον κοινωνικών ασφαλίσεων υπέρ του υπαλληλικού και υπηρετικού αυτών προσωπικού. Ομοειδείς επιχειρήσεις δύνανται να συστήσουν κοινά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων.

Β.διάταγμα, εκδιδόμενον τη προτάσει του υπουργικού συμβουλίου, δύναται κατά τους όρους του παρόντος να επιβάλη την σύστασιν κοινών ταμείων κοινωνικών ασφαλίσεων εις ομοειδείς επιχειρήσεις, απασχολούσας προσωπικόν έλαττον των 70 προσώπων.

Άρθρ. 5.

Η σύστασις και η λειτουργία εκάστου εργατικού ασφαλιστικού ιδρύματος υπόκειται εις τον έλεγchon της πολιτείας, ασκούμενον υπό του υπουργείου της Εθνικής Οικονομίας.

Εκαστον ίδρυμα αποτελεί νομικόν πρόσωπον και διέπεται υπό κανονισμού επέχοντος θέσιν καταστατικού, εγκρινομένου δι' αποφάσεως του υπουργού της Εθνικής Οικονομίας, κατόπιν γνωμοδοτήσεως του αρμοδίου συμβουλίου [εποπτείας εργατικών ασφαλίσεων].

[Μέχρις ου β.διάταγμα καθορίση τα της συστάσεως αυτού και αμοιβής των μελών αι γνωμοδοτήσεις περί των κοινωνικών ασφαλίσεων είναι έργον του λειτουργούντος παρά τω υπουργείω της Εθνικής Οικονομίας συμβουλίου ασφαλίσεων]. Το συμβούλιον τούτο υποχρεούται εντός του έτους από της ισχύος του παρόντος να εξεργασθή σχέδια κανονισμών κοινωνικών ασφαλίσεων διά πάσας τας επιχειρήσεις παρ' αις δεν υφίστανται τοιαύτα. Διά του κανονισμού δέον να κανονίζωνται: α) Αι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των ασφαλιζομένων, το ποσοστόν των εισφορών των ασφαλιζομένων, το ποσοστόν των εισφορών των επιχειρήσεων και εν γένει οι λοιποί πόροι αυτών. β) Η σύνθεσις της διοικήσεως του ταμείου και τα καθήκοντα αυτής. γ) Ο τρόπος της τοποθετήσεως και εξασφαλίσεως των κεφαλαίων του ταμείου. δ) Ο τρόπος της λογοδοτήσεως, του ελέγχου της διαχειρίσεως και της εγκρίσεως αυτής. ε) Ο τρόπος της εκπροσωπήσεως, εξωδίκου ή ενώπιον των δικαστικών και λοιπών δημοσίων αρχών. ς) Αι διατυπώσεις της τροποποιήσεως του καταστατικού.

Άρθρ. 6.

Όργανον διοικητικόν των ταμείων συντάξεων θεωρείται μόνον το συμφώνως τω παρόντι νόμω και των ιδιαίτέρω κανονισμών εκάστου ταμείου οριζόμενον διοικητικόν συμβούλιον. Εις ταμεία συντάξεων των εδαφ. 2 και 4 του άρθρ. 4 η διοίκησης καταρτίζεται κατά τα 2/3 εξ αντιπροσώπων των ησφαλισμένων, κατά το έτερον δε τρίτον εξ αντιπροσώπων των επιχειρήσεων και δημοσίων υπαλλήλων, κατά τα εν τω κανονισμώ εκάστου οριζόμενα. Δια Β.Δ/τος, εκδιδομένου μετά γνωμοδότησιν του οικείου συμβουλίου ασφαλίσεων τη προτάσει του υπουργού της Εθνικής Οικονομίας, δύναται να μεταβληθή ο τρόπος διοικήσεως των ήδη λειτουργούντων ή των κατά το παρόν ή βάσει ειδικού νόμου ιδρυομένων ταμείων και να καθορισθούν τα της τοποθετήσεως και εξασφλίσεως των κεφαλαίων αυτών.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Για τη σύνθεση των Διοικητικών Συμβουλίων βλέπε άρθρ.2 Α.Ν.1022/1946 όπως τροποποιήθηκε με τον Α.Ν. 1159/1946.

Άρθρ. 7.

Το υπουργείον της Εθνικής Οικονομίας δικαιούται να εκδώση οδηγίας περί του τρόπου της λογιστικής εκάστου ταμείου και να καθορίση τον τύπον του κανονισμού αυτών. Οι απολογισμοί των ταμείων ελέγχονται υπό εξελεγκτικής επιτροπής διοριζομένης καθ' έκαστον έτος υπό του υπουργού της Εθνικής Οικονομίας και αποτελουμένης εκ δύο ησφαλισμένων και ενός δημοσίου υπαλλήλου. Οι απολογισμοί μετ' εκθέσεως της εξελεγκτικής επιτροπής υποβάλλονται εις το υπουργείον της Εθνικής Οικονομίας.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σε εκτέλεση του άρθρου τούτου εκδόθηκε το Π.Δ. της 27 Φεβρ./2 Μαρτ.1933 περί της λογιστικής λειτουργίας των οργανισμών κοινωνικήςασφαλίσεως κλπ. και το Β.Δ. 14/31 Ιουλ. 1937.

Άρθρ. 8.

Πάσα οφειλή ταμείου συντάξεων κατά τον παρόντα νόμον ιδρυομένου προς συνταξιούχον αυτού παραγράφεται υπέρ του ταμείου μετά πενταετίαν αφ' ής ημέρας κατέστη αύτη απαιτητή.

Άρθρ.9.

Απαγορεύεται η εκχώρησις και η κατάσχεσις των συντάξεων των χορηγουμένων παρά ταμείου συντάξεων κατά τον παρόντα νόμον ιδρυομένου, εξαιρουμένων των περιπτώσεων διατροφής συζύγου, ενιόντων ή κατιόντων, οπότε επιτρέπεται η εκχώρησις ή κατάσχεσις

μέχρι του τιτου της συντάξεως. Η κατάσχεσις δύναται να πάρη χώραν συντηρητικώς μόνον κατόπιν αδείας του αρμοδίου προέδρου των πρωτοδικών και μόνον μέχρι του ενός τρίτου της συντάξεως.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλέπε Ν. 5931/1933 περί εισπράξεως των δανείων των ταμείων συντάξεων.

Αρθρ. 10.

Τα κατά τον παρόντα νόμον ταμεία συντάξεων παρέχουσι συντάξεις περιοδικώς κατά μήνα προπληρωτέας ή εφ'άπαξ χρηματικόν ποσόν, εάν ο σχετικός κανονισμός ορίζη τούτο. Η σύνταξις καταβάλλεται δι'ολόκληρον τον μήνα και όν ο δικαιούχος αποβιώση προ του τέλους του αυτού μηνός. Απασαι αι δικαστικά και διοικητικά πράξεις αι αφορώσαι εις την ενεργειαν δικαιούχου ταμείων συντάξεων ή των συγγενών αυτών δικαιουμένων εις σύνταξιν κατά τον παρόντα νόμον προς κτήσιν των εκ του κανονισμού του ταμείου δικαιωμάτων αυτών ή προς λήψιν της απονεμηθείσης συντάξεως, συντάσσονται (εφ' απλού χάρτου, απαλλασσόμεναι επίσης και των δικαστικών τελών). Ομοίως αι διατάξεις του άρθρ. 123 του λογιστικού νόμου περί επιτροπών εφαρμόζονται και εις τα επιτροπικά των συνταξιούχων ταμείου συντάξεων κατά τον παρόντα νόμον ιδρυμένου.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρ. 15 παρ. 18 του κωδ. τελών χαρτοσήμου οι εξοφλήσεις συντάξεων κλπ. επιβαρύνουν με τέλος 1% ανεξαρτήτως ποσού με εξαίρεση τις συντάξεις των αναπήρων και των θυμάτων πολέμου και τις από το Ν.Α.Τ. στους ασθενείς και απόρους εργάτες θαλάσσης χορηγούμενες παροχές.

Αρθρ. 12.

Δια Β.Δ/των, εκδιδομένων προτάσει του επί της Εθνικής Οικονομίας υπουργού, κανονισθήσονται λεπτομέρειαι της εφαρμογής του παρόντος νόμου. Ο Ν. 2868 αποκτά ισχύν καθ'όλα εν γένει τα άρθρα του άμα τη δημοσιεύσει του παρόντος Ν.Δ/τος εκτός όπου ρητώς ορίζεται δια τούτου άλλο τι.

Αρθρ. 13.

Αναγράφεται εφ'άπαξ εν τω προϋπολογισμώ ποσόν 40.000 δραχμών χάριν ενδεχομένης προσλήψεως εκτάκτου βοηθητικού προσωπικού παρά τη διευθύνσει εργασίας, ως και χάριν ειδικών μελετών, καταρτίσεως, προτύπων κανονισμών κοινωνικών ασφαλίσεως, ως περι

τούτου ήθελεν ορίσει, τη εισηγήσει του Διευθυντού εργασίας, υπουργική πράξις ορίζουσα και την αμοιβήν.

Αρθρ. 14.

Τροποποιείται η παρ. 2 του Ν.Δ. της 17 Οκτ. 1923 περί ναυτικής εργασίας, ναυτικών σωματείων κλπ. Α.Ν. 1846 της 14/21 Ιουνίου 1951 (Α 179). Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων .

Αρθρ. 1.

1. Ο παρών νόμος έχει ως σκοπόν την ασφάλισιν των εν τοις επομένοις άρθροις 2-4 αναφερομένων προσώπων εις περίπτωσιν ασθενείας, μητρότητος, αναπηρίας, ατυχήματος, γήρατος και ανεργίας, ως και των μελών της οικογενείας αυτών, εν περιπτώσει ασθενείας τούτων ή θανάτου του προστάτου αυτών, ησφαλισμένου.

2. Η δια του παρόντος θεσπιζομένη ασφάλισις περιλαμβάνει ειδικώτερον τους ακόλουθους κλάδους:

α΄) Τον κλάδον παροχών ασθενείας και μητρότητος εις χρήμα.

β΄) Τον κλάδον παροχών ασθενείας και μητρότητος εις είδος.

γ΄) Τον κλάδον αναπηρίας, γήρατος και θανάτου.

δ΄) Τον κλάδον ανεργίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Πρόσωπα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν

Αρθρ. 2.

1. Εις την ασφάλισιν του παρόντος νόμου υπάγονται υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως, υπό τους εν άρθρω 7 οριζομένους όρους και προϋποθέσεις:

"α) Τα πρόσωπα τα οποία εντός των ορίων της χώρας παρέχουν κατά κύριον επάγγελμα εξηρητημένην εργασίαν έναντι αμοιβής, ως τοιαύτης νοουμένης και της παρεχομένης δια λογαριασμόν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου αδιαφόρως νομικής φύσεως της σχέσεως (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου). Η έννοια του κυρίου επαγγέλματος δεν αποκλείει την ασφάλισιν προσώπων με μειωμένην απασχόλησιν εφ' όσον δεν έχουν άλλη κυρίαν

πηγήν βιοπορισμού. Επι δυσχερούς διακρίσεως εξηρημένης ή μη εργασίας ή του κυρίου ή μη επαγγέλματος προσώπου τινος, τούτο θεωρείται ως υπαγόμενον εις την ασφάλισιν. Κατ' εξαίρεσιν πρόσωπα παρέχοντα εργασίαν εκτός των ορίων της χώρας κατά κύριον επάγγελμα έναντι αμοιβής προς εργοδότην εδρεύοντα εντός των ορίων της χώρας, δύναται κατά τας διατάξεις Κανονισμού να υπάγονται εις την ασφάλισιν του ΙΚΑ δι' άπαντας τους Κλάδους αυτής ή δια τινος η δια τινά μόνον εξ αυτών εφ' όσον υπήρξαν ήδη ησφαλισμένα παρά τω ΙΚΑ ανεξαρτήτως δε τούτου εφ' όσον κέκτηνται την Ελληνικήν υπηκόοτητα. Η κατά τα ανωτέρω ασφάλισις δεν χωρεί εάν δια τα πρόσωπα ταύτα έχουν εφαρμογήν αι διατάξεις Διεθνούς Συμβάσεως Κοινωνικής Ασφαλίσεως μεταξύ του Βασιλείου της Ελλάδος και ετέρας χώρας ή ετέρων χωρών. Δια Κανονισμού θέλουν καθορισθή οι όροι και αι προϋποθέσεις, εφ' ας πρόσωπα παρέχοντα εργασίαν δια λογαριασμόν πλειόνων της μίας επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων υπάγονται εις την ασφάλισιν του παρόντος Νόμου."

Δημόσιοι υπάλληλοι.

Αρθρ. 3.

1. Δεν υπάγονται εις την ασφάλισιν του παρόντος νόμου τα πρόσωπα τα παρέχοντα είτε αποκλειστικώς είτε όχι εργασίαν, ο χρόνος της οποίας υπολογίζεται ως συντάξιμος κατά τας διατάξεις της εκάστοτε ισχυούσης δια το Δημόσιον συνταξιοδοτικής νομοθεσίας).

Η παρ.1 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 75 Ν.3863/2010,ΦΕΚ Α 115/15.7.2010.

2. Τα εκ των εν άρθρω 2 του παρόντος αναφερομένων προσώπων παρέχοντα εργασίαν δια λογαριασμόν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και συνδεόμενα μετά τούτων δια σχέσεως δημοσίου δικαίου, εξαιρούνται εκ της παρά τω Ι.Κ.Α. ασφαλίσεως δια τον κλάδον ανεργίας.

Πρόσωπα εξαιρούμενα της ασφαλίσεως

Αρθρ. 4.

Εκ των εν άρθρω 2 αναφερομένων προσώπων δεν υπάγονται εις την ασφάλισιν του παρόντος:

1.***Η παρ. 1 του άρθρου 4 καταργήθηκε με το άρθρο 24 παρ. 1 του Ν. 1902/1990 (ΦΕΚ Α 138).

2. Οι ιερωμένοι, οι ασχολούμενοι εις Ιδρύματα εν οίς τελούνται τα της λατρείας των διαφόρων θρησκειών.

"Είναι πάντως δυνατή η ασφάλιση των παραπάνω προσώπων για τους κλάδους σύνταξης και ασθένειας με βάση Κανονισμό, ο οποίος θα ορίζει τον ειδικότερο κύκλο των προσώπων που θα υπάγονται κάθε φορά στην ασφάλιση, τον τόπο και τη διαδικασία ασφάλισής τους που μπορεί να γίνεται και μέσω ασφαλιστικών συνεταιρισμών, τον τρόπο υπολογισμού και καταβολής των εισφορών και κάθε άλλη αναγκαία για την εφαρμογή της παρούσας λεπτομέρεια. Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή για τα πρόσωπα που καλύπτονται από άλλο φορέα κύριας ασφάλισης της ημεδαπής ή της αλλοδαπής".

***Η εντός " " ως άνω διάταξη προσετέθη δια του άρθρ. 44 του Ν. 1469 1984, ΦΕΚ Α 111.

3. Οι αλλοδαποί, οι ασχολούμενοι εις τας εν Ελλάδι ευρισκομένας διπλωματικές αντιπροσωπείας ξένων Κρατών και τας εκτάκτους Διεθνείς Επιτροπές, ως και τα φυσικά πρόσωπα τ' απολαύοντα του δικαιώματος της ετεροδικίας. Τα ως άνω πρόσωπα δύνανται τη αιτήσιν των να ασφαλισθούν εις το Ι.Κ.Α. καταβάλλοντα και την εργοδοτικήν εισφοράν, κατά τας διατάξεις του Κανονισμού.

"4. Οι απασχολούμενοι εις τα εν Ελλάδι λειτουργούντα Μουσουλμανικά Σχολεία. Τα πρόσωπα ταύτα θεωρούνται ως μηδέποτε υπαχθέντα εις την ασφάλισιν του Ι. Κ. Α., τυχόν δε καταβληθείσαι εισφοραί ή χορηγηθείσαι παροχαί δεν αναζητούνται".

***Η ανωτέρω παράγραφος 4 προσετέθη διά του άρθρου 19 του ΝΔ 3083/ 1954 (Α 247).

" 5. Εργάται απασχολούμενοι εις κτηνοτροφικές επιχειρήσεις μη ανηκούσας εις το Δημόσιον ή Νομικά πρόσωπα, λειτουργούσας εις κοινότητας κάτω των 6.000 κατοίκων κατά την απογραφήν του έτους 1951 εξαιρούνται της ασφαλίσεως δια τας μέχρι της 30-6-57 χρονικής περιόδους"

***Η ανωτέρω παράγραφος προσετέθη διά του άρθρου 4, παράγρ.4 του Ν. 3762/1957(Α 194).

"6. α) Οι ανήλικοι οι απολυόμενοι εκ των Σωφρονιστικών ή Αναμορφωτικών Καταστημάτων, εφ' όσον προσλαμβάνονται υπο των εργοδοτών καθ' υπόδειξιν των Εταιριών Προστασίας ανηλίκων, επί εν έτος από της τοιαύτης προσλήψεως των.

β) Οι υπο επιμέλειαν των Δικαστηρίων τελούντες ανήλικοι οι απασχολούμενοι εἰς ασφαλιστέαν παρά τω Ἰδρύματι εργασία, ἐπι εν έτος απο της αρχικάς υπο τοιαύτην κατάστασιν (δικαστικήν επιμέλειαν) προσλήψεως των. "

***Η εντός " " παράγραφος προσετέθη διά της παρ.1 του άρθρου 24 του Ν. 4476/1965 (ΦΕΚ Α 103)

Ειδικά Ταμεία

Άρθρ. 5.

1. Πάντα τα υφιστάμενα μέχρι της δημοσιεύσεως του παρόντος Νόμου, οιασδήποτε μορφής Ταμεία, τα συνεστημένα επί τη βάσει του Ν. 2868 ή ειδικών νόμων ή του διατάγματος της 15ης Μαΐου 1920 "περί επαγγελματικών Σωματείων" και ασφαλίζοντα, είτε αποκλειστικώς είτε εν μέρει, πρόσωπα εκ των εν άρθρω 2 του παρόντος αναφερομένων, εξακολουθούν λειτουργούντα και διεπόμενα υπο των ισχυουσών δι' έκαστον τούτων διατάξεων.

***Το εδάφιον β` της παραγρ. 1 του άρθρου 5 του Α.Ν. 1846/1951 καταργείται, αφ` ης ίσχυσεν κατ` άρθρον 33 παρ. 3 του ΝΔ 2698/1953, ΦΕΚ Α 315).

Συνέχισις ασφαλίσεως συνταξιούχων κατά της ασθενείας

Άρθρ. 6.

"1. Εἰς την ασφάλισιν του Κλάδου παροχών ασθενείας και μητρότητος υπάγονται:

α) Οι συνταξιούχοι του Ι.Κ.Α.

β) Το δυνάμει ειδικής νομοθεσίας συνταξιοδοτούμενον υπο του Ι.Κ.Α προσωπικόν αυτού.

γ) Οι πάσης φύσεως συνταξιούχοι Ειδικών Ταμείων, εφ' όσον ως ησφαλισμένοι του Ειδικού Ταμείου υπήγοντο εις την ασφάλισιν του Κλάδου παροχών ασθενείας και μητρότητος του Ι.Κ.Α. ή εδικαιούνται των παροχών του Κλάδου τούτου ως μέλη τούτου ως μέλη οικογενείας του θανόντος ησφαλισμένου ή συνταξιούχου.

"2. Δι αποφάσεων του Υπουργού Κοιν. Υπηρεσιών εκδιδόμενων μετά γνώμην των Διοικητικών Συμβουλιών του ΙΚΑ και του οικείου Ειδικού Ταμείου, δύνανται να ασφαρίζωνται υποχρεωτικώς εις το ΙΚΑ δια τους κλάδους παροχών ασθενείας και μητρότητος, οι συνταξιούχοι των λοιπών πλην των εν τω εδαφίω γ' της προηγουμένης παραγράφου αναφερομένων Ειδικών Ταμείων μη καλυπτόντων τους συνταξιούχους των δια των εν λόγω παροχών ή καλυπτόντων αυτούς ελλιπώς εν σχέσει προς τας υπό του ΙΚΑ χορηγουμένας παροχάς".

***Η εντός " " παρ. 2 του παρόντος άρθρου, ως τούτο είχε αντικατασταθεί διά του άρθρου 2 του ΝΔ 4104/1960 (Α 147), αντικαταστάθηκε εκ νέου ως άνω διά του άρθρου 37 του Ν. 1140/1981 (Α 68).

3. Προς Ειδικά Ταμεία, δια την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος άρθρου, εξομοιούνται και οι Δήμοι, αι Κοινότητες, τα Δημοτικά Αγαθοεργά Ιδρύματα και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου εν γένει, τα συνταξιοδοτούντα το προσωπικόν αυτών.

Αι περί ών η προηγουμένη παράγραφος πράξεις του Υπουργείου Εργασίας εκδίδονται, εν τη περιπτώσει ταύτη, μετά πρότασιν του Υπουργού Εσωτερικών προκειμένου περί Δήμων Κοινοτήτων και Δημοτικών Ιδρυμάτων ή μετά πρότασιν του εποπτεύοντος το οικείον Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου Υπουργού.

4. Η εισφορά των συνταξιούχων του Ι.Κ.Α και των συνταξιούχων εκ του προσωπικού αυτού δια την κατά το παρόν άρθρον ασφάλισιν των, ορίζεται εις 4% επί του συνολικού ποσού της συντάξεώς των, παρακρατουμένη κατά μήνα εξ' αυτής.

Η εισφορά των συνταξιούχων των Ειδικών Ταμείων των συνεχιζόντων την ασφάλισιν του Κλάδου Παροχών Ασθενείας και Μητρότητος κατά το εδ. γ' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου ως και των κατά τας παρ. 2 και 3 αυτού υπαγομένων εις την ασφάλισιν συνταξιούχων των Ειδικών Ταμείων, ορίζεται εις 10% επι του συνολικού ποσού της συντάξεώς των, εξ ής 6% εις βάρος του Ειδικού Ταμείου 4% εις βάρος των συνταξιούχων. Το Ειδικόν Ταμείον υποχρεούται να παρακρατή κατά μήνα την εισφοράν του συνταξιούχου και να αποδίδη

ταύτην ομού μετά της βαρυνούσης τούτο εισφοράς εις το Ι.Κ.Α εντός της υπο της παραγρ. 3 του άρθρου 26 του παρόντος οριζομένης προθεσμίας.

"Ειδικά για τους οποιασδήποτε κατηγορίας συνταξιούχους του Ι.Κ.Α. και των άλλων ειδικών ταμείων, οι οποίοι ασφαρίζονται υποχρεωτικά στο Ι.Κ.Α. για τον κλάδο παροχών ασθενείας και μητρότητας σε είδος, είτε βάσει σχέσης εξαρτημένης εργασίας είτε με άλλη ιδιότητα πλην του συνταξιούχου και καταβάλλουν την προβλεπόμενη για τον κλάδο αυτόν εισφορά, δεν καταβάλλεται στο Ι.Κ.Α. η κατά το προηγούμενο εδάφιο εισφορά.

Σε περίπτωση συρροής περισσότερων συντάξεων στο ίδιο πρόσωπο από το ΙΚΑ ή άλλα ειδικά ταμεία, η παραπάνω εισφορά καταβάλλεται μόνο για τη μεγαλύτερη σε ποσό σύνταξη".

***Το εντός " " τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του παρόντος άρθρου, ως τούτο τροποποιήθηκε διά του άρθρου 2 του ΝΔ 4104/1960, προστέθηκε αρχικά διά του άρθρου 58 παρ. 2 του Ν. 1140/1981 (Α 68) και αντικαταστάθηκε ως άνω διά του άρθρου 17 παρ. 3 του Ν. 1469/1984 (Α 111).

5. Τα περί των το παρόν άρθρον πρόσωπα δικαιούνται των αυτών παροχών και υπο της αυτών προϋποθέσεις ως και οι συνταξιούχοι της αντιστοίχου κατηγορίας του Ι.Κ.Α."

***Το εντός " " άρθρο 6 αντικαταστάθηκε ως άνω διά του άρθρου 2 του Ν.Δ. 4104/1960 (ΦΕΚ Α 147)

Επέκτασις της ασφαλίσεως

Άρθρ. 7.

Δια κανονισμών θέλει προσδιορισθή ο χρόνος και η εν γένει διαδικασία περαιτέρω επεκτάσεως της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. εις τα κατά τα άρθρα 2 και 3 του παρόντος πρόσωπα, ως και αι υποχρεώσεις αυτών και των τυχόν εργοδοτών. Η τοιαύτη επέκτασις δύναται να γίνη είτε συνολικώς και κατά επαγγελματικές κατηγορίας ή κατά πόλεις και οικισμούς, είτε κατά συνδυασμόν αμφοτέρων των κριτηρίων τούτων και δη, είτε δι' άπαντας τους κλάδους της ασφαλίσεως, είτε δια τινος ή δια τινος μόνον εξ αυτών ή και δι' ωρισμένης μόνον κατηγορίας παροχών ωρισμένου κλάδου. Εν τη τελευταία ταύτη περιπτώσει, μερικής εφαρμογής ωρισμένου κλάδου της ασφαλίσεως, δια του Κανονισμού ορίζονται και τα καταβλητέα τμήματα εισφορών παρά των ησφαλισμένων και των τυχόν εργοδοτών των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Γενικοί κανονισμοί και όροι.

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Άρθρ. 8.

Οι κάτωθι εν τω παρόντι χρησιμοποιούμενοι όροι σημαίνουν αντιστοίχως:

1. Ησφαλισμένος και ησφαλισμένοι: Τα πρόσωπα εκ των εν τω άρθρω 2 αναφερομένων τα μη εμπόπποντα εις τας εξαιρέσεις του άρθρου 3 και 4 και υπαχθέντα εις την ασφαλισιν.

2. Ημέραι εργασίας: Τας ημέρας καθ' ας οι ησφαλισμένοι από της υπαγωγής των εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. δικαιούνται αμοιβής εις χρήμα ή εις είδος δι' εργασίαν παρεχομένην κατά τους ορισμούς των άρθρων 2 του παρόντος ή καθ' ας δικαιούνται αμοιβής κατά την κειμένην Νομοθεσίαν άνευ πραγματικής παροχής των υπηρεσιών των (στράτευσις, άδειαι) ή προκειμένου περί αυτοτελώς εργαζομένων αι ημέραι δι' ας καταβάλλονται αι κεκανονισμένοι εισφοραί.

3. Συνταξιούχοι: Τους λόγω αναπηρίας ή γήρατος ή θανάτου συνταξιούχους και τους επιδοματούχους λόγω αναπροσαρμογής. "Ως συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας νοούνται και οι λαμβάνοντες σύνταξιν μερικής αναπηρίας βάσει των διατάξεων του παρόντος".

***Το εντός " " εδάφιο προσετέθη διά της παρ.1 του άρθρου 3 του Ν.4476/1965 (ΦΕΚ Α 103)

4. Ατύχημα: Το εν τη εργασία ή εξ αφορμής ταύτης βίαιον συμβάν και την επαγγελματικήν ασθένειαν.

5. Εργοδότης: α) Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου δια λογαριασμόν των οποίων τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν πρόσωπα προσφέρουν την εργασίαν των. β) Θεωρούνται ως εργοδόται προκειμένου περί φορτώσεων και εκφορτώσεων: αα) Πλοίων, οι οικείοι εφοπλισταί και οι πράκτορες αλληλεγγύως, εκτός εάν αι τοιαύται εργασίαι εκτελούνται παρ' Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου, οπότε ως εργοδότης

θεωρείται ο οικείος Οργανισμός. ββ`) Χερσαίων και εναερίων μεταφορών, αι οικείαι επιχειρήσεις κατά τας διατάξεις κανονισμού.

"γ) Για τις οικοδομικές εργασίες, που εκτελούνται από τον κύριο του έργου ή με τη μεσολάβηση τρίτων προσώπων (εργολάβων, υπεργολάβων), ως εργοδότης θεωρείται ο κύριος του κτίσματος που ανεγείρεται, συμπληρώνεται, μεταρρυθμίζεται, επισκευάζεται ή κατεδαφίζεται.

Ειδικά επί αναθέσεως οικοδομικών έργων εργολαβικώς κατά το σύστημα της αντιπαροχής, εργοδότες θεωρούνται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον ο αρχικός κύριος ή οι αρχικοί συγκύριοι του οικοπέδου και ο εργολάβος κατασκευαστής."

***Το εντός " " εδάφιο γ`, όπως είχε τροποποιηθεί από το άρθρο 40 παρ.1 του ΝΔ 2698/1953 (Α` 315), και συμπληρωθεί με την παρ.5 του άρθρου 88 του Ν.2676/1999, αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.1 εδ. α` του άρθρου 8 του Ν.2972/2001 (Α` 291).

Αφάνεια

Αρθρ. 9.

1. Πάντα τα κατά τον παρόντα νόμον δικαιώματα, τα οποία έχουν προϋπόθεσιν τον θάνατον, γεννώνται και επί αφανείας.

2. Θεωρείται τελούν εν καταστάσει αφανείας το πρόσωπον περί της εν τη ζωή υπάρξεως του οποίου ουδεμία αξιόπιστος είδησις ελήφθη κατά την διάρκειαν ενός τουλάχιστον έτους και ο θάνατος αυτού καθίσταται σφόδρα πιθανός. Περί ταύτης αποφαινεται τη αιτήσει του Ι.Κ.Α. το Πρωτοβάθμιον Ασφαλιστικόν Δικαστήριον του τόπου της τελευταίας απασχολήσεως του αφάντου, αδιαφόρως εάν εκκρεμή ή μη η κατά το άρθρον 40 και επέκεινα του Αστικού Κώδικος διαδικασία.

3. Εάν μεταγενεστέρως βεβαιωθή δι' αποφάσεως του αυτού Πρωτοβαθμίου Ασφαλιστικού Δικαστηρίου, εκδιδομένης τη αιτήσει του Ι.Κ.Α. και παντός έχοντος έννομον συμφέρον, ότι ο κηρυχθείς ως άφαντος ευρίσκεται εν τη ζωή, διακόπτονται δια το μέλλον πάσαι αι επελθούσαι συνέπειαι. Δια της αυτής αποφάσεως του Πρωτοβαθμίου Ασφαλιστικού Δικαστηρίου, καθορίζεται και η ημερομηνία διακοπής των κατά τα ανωτέρω συνεπειών.

Ηλικία

Αρθρ. 10.

"1. Η ηλικία των ασφαλισμένων και των μελών της οικογενειάς τους αποδεικνύεται με το δελτίο της αστυνομικής τους ταυτότητας.

Στην περίπτωση που δεν υπάρχει αστυνομική ταυτότητα, η ηλικία αποδεικνύεται με ληξιαρχική πράξη γεννήσεως, η οποία έχει συνταχθεί ή διορθωθεί μέσα σε 90 μέρες από τη γέννηση ή με την εγγραφή στα Μητρώα Αρρένων ή στα Δημοτολόγια που ισχύουν.

2. Στην περίπτωση που υπάρχουν δύο ή περισσότερες εγγραφές στα ίδια ή διαφορετικά Μητρώα Αρρένων ή στα Δημοτολόγια που ισχύουν με διαφορετικό έτος γεννήσεως λαμβάνεται υπόψη η παλαιότερη εγγραφή.

Αν έχει γίνει διόρθωση ή μεταβολή του έτους γεννήσεως που αναγράφεται στα Μητρώα Αρρένων ή στα Δημοτολόγια που ισχύουν με οποιοδήποτε τρόπο, ως έτος γεννήσεως σε όλες τις περιπτώσεις θεωρείται αυτό που γράφτηκε πριν από τη διόρθωση ή τη μεταβολή.

3. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει κανένα από τα στοιχεία που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, η ηλικία βεβαιώνεται με απόφαση της Ειδικής Επιτροπής του άρθρου 6 του Ν. 825/1978 μετά την αίτηση του αρμόδιου οργάνου του Ι.Κ.Α. ή του ασφαλισμένου. Με απόφαση της ίδιας Επιτροπής βεβαιώνεται η ηλικία και στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος αμφισβητήσει την ορθότητα της εγγραφής του έτους γεννήσεώς του στα Μητρώα Αρρένων ή στα Δημοτολόγια, εφόσον η αμφισβήτηση αυτή στηρίζεται αποκλειστικά σε έγγραφα στοιχεία τα οποία έχουν συνταχθεί πριν από την υπαγωγή του στην ασφάλιση.

4. Η ηλικία των, κατά το χρόνο υποβολής της αιτήσεώς τους για χορήγηση ασφαλιστικής παροχής, αλλοδαπών ή ακαθόριστης υπηκοότητας ασφαλισμένων και των μελών της οικογένειάς τους αποδεικνύεται με το νόμιμα θεωρημένο διαβατήριό τους ή με την ταυτότητα με την οποία τους έχει εφοδιάσει η αρμόδια αστυνομική αρχή.

Στην περίπτωση που δεν υπάρχει κανένα από τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία η ηλικία αποδεικνύεται με έγγραφο στοιχείο που προβλέπεται από τη νομοθεσία του κράτους που γεννήθηκε ο δικαιούχος της παροχής, εφόσον είναι θεωρημένο από την αρμόδια Ελληνική Προξενική Αρχή.

Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τα πιο πάνω πρόσωπα.

5. Ως ημερομηνία γεννήσεως των ασφαλισμένων και των μελών της οικογένειάς τους θεωρείται η ημερομηνία που προκύπτει από τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3.

Στην περίπτωση που η ηλικία βεβαιώνεται με απόφαση της Ειδικής Επιτροπής, καθώς και στην περίπτωση που από τα στοιχεία που υποβάλλονται δεν προκύπτει ακριβής ημερομηνία γεννήσεως, ως ημερομηνία γεννήσεως θεωρείται οπωσδήποτε η 1 η Ιουλίου του έτους γεννήσεως".

***Οι εντός " " παράγραφοι 1 έως 5 του άρθρου 10, όπως αυτό είχε τροποποιηθεί διά του ΝΔ 2698/1953, ΝΔ 3083/1954, του Ν. 3210/1955, του Ν. 4476/1965 και του άρθρου 6 του Ν. 825/1978, αντικαταστάθηκαν εκ νέου ως άνω διά του άρθρου όγδοου του Ν. 1305/1982 (Α 146).

"6. Δι' αποφάσεως του Διοικητικού του ΙΚΑ συνιστάται εις τα μεγαλύτερα υποκαταστήματα τούτου η προβλεπόμενη υπό της παραγρ. 3 του παρόντος άρθρου Ειδική Επιτροπή αποτελουμένη:

α) Εξ ενός επιτροπής η Αντεισαγγελέως Πρωτοδικών και άνω, εν ενεργεία η συντάξει, ως Πρόεδρου υποδεικνυομένου υπό του προϊσταμένου του οικείου Δικαστηρίου η Εισαγγελίας μετά τριών αναπληρωτών.

β) Εκ δύο υπαλλήλων του ΙΚΑ, επί βαθμώ δω τουλάχιστον, οριζομένων υπό του Διοικητού αυτού, ως μελών, μετά των αναπληρωτών των.

Εις τον Πρόεδρον, τα μέλη και τον γραμματέα της Επιτροπής καταβάλλεται αποζημίωσις καθοριζομένη διά κοινής αποφάσεως των Υπουργών Συντονισμού, Προεδρίας Κυβερνήσεως, Οικονομικών και Κοινωνικών Υπηρεσιών".

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Διοικητική και Οικονομική οργάνωσις.

Φορέυς της ασφαλίσεως

Άρθρ. 11.

Η υπό του παρόντος νόμου θεσπιζόμενη ασφάλισις συνεχίζεται ασκουμένη δια πάντα τα πρόσωπα του άρθρου 2 παρά του δια του Νόμου 6298/1934 συσταθέντος Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων δηλουμένου εν τω παρόντι δια των αρχικών του Ι.Κ.Α., όπερ αποτελεί αυτόνομον Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, εδρεύον εν Αθήναις και τελούν υπό την ανωτέραν εποπτείαν του Κράτους, ασκουμένην υπό του Υπουργού Εργασίας.

Διοικητικόν Συμβούλιον

Αρθρ. 12.

"1. Το Δ.Σ. του ΙΚΑ απαρτίζεται εκ των κάτωθι μελών :

- α) Εκ του Διοικητού αυτού, αναπληρουμένου υπό του Υποδιοικητού ως Προέδρου.
- β) Εκ τριών εκπροσώπων των ησφαλισμένων και ενός εκπροσώπου των συνταξιούχων υποδεικνυομένων μετά των αναπληρωτών των υπό της ΓΣΕΕ.
- γ) Εκ τριών εκπροσώπων των εργοδοτών υποδεικνυομένων μετά των αναπληρωτών των υπό των οικείων εργοδοτικών οργανώσεων.
- δ) Εξ ενός (1) ειδικού εις τα θέματα της κοινωνικής ασφαλίσεως.
- "ε) Εξ ενός ακόμη συνταξιούχου του ΙΚΑ που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Κοινων. Υπηρεσιών.
- στ) Εξ ενός υπαλλήλου του ΙΚΑ, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Κοινων. Υπηρεσιών".

Αρμοδιότης Δ. Συμβουλίου - Τοπικάί

Διοικητικάί Επιτροπαί.

Αρθρ. 13.

"Το Δ.Σ. αποφασίζει εφ' όλων των γενικών ζητημάτων διοικήσεως και διαχειρίσεως του Ιδρύματος εφ' όσον ταύτα κατ' άλλας διατάξεις δεν υπάγονται εις την αρμοδιότητα ετέρων οργάνων, ειδικώτερον: α) Την επέκτασιν ασφαλίσεως και την σύστασιν Υποκαταστημάτων και Παραρτημάτων, β) την σύναξιν συμβάσεως μισθώσεως και αγοράς ακινήτων, εκτελέσεως έργων και προμήθειας παντός είδους υλικού και εφοδίων, (εκτός των περιπτώσεων εκείνων,

αίτινες υπάγονται εις την αρμοδιότητα του Διοικητού), γ) παροχήν χρηματικών ενισχύσεων υπέρ φιλανθρωπικών ή κοινωφελών σκοπών ή νομικών προσώπων θεραπευόντων τοιούτους σκοπούς μετ' έγκρισιν του υπουργού Εργασίας και δ) περί παντός ζητήματος, όπερ κατά το άρθρον 4 παρ. 1 εδάφιον ιε' παραπέμπεται υπό του Διοικητού εις το Δ. Σ. προς απόφασιν και

γνωμοδοτεί επί παντός ζητήματος, εφ' ου ήθελε ζητηθή υπό του Διοικητού η γνώμη του"

***Αντικατεστάθη δια του άρθρ. 3 παρ. 1 του Ν.Δ. 2698/1953,ΦΕΚ Α 315).

Ειδικώτερον:

1. Μελετά και εισηγείται εις τον Υπουργόν Εργασίας τα ληπτέα νομοθετικά μέτρα δια την βελτίωσιν της οργανώσεως και λειτουργίας του Ι.Κ.Α. και γενιώτερον του εν Ελλάδι κρατούντος συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως.

2. Καταρτίζει τους υπό του παρόντος νόμου προβλεπομένους Κανονισμούς ως και τοιούτους ρυθμίζοντας: α) Τα της εισπράξεως των εισφορών. β) Τα της τοποθετήσεως κεφαλαίων. γ) Τα του τροπου και της διαδικασίας της πραγματοποιήσεως των πάσης φύσεως ασφαλιστικών παροχών. δ) Τα της βαθμιαίας επεκτάσεως της ασφαλίσεως και ιδρύσεως Υπ/μάτων. ε) Τα της προμηθείας παντός είδους υλικού και εφοδίων, μισθώσεως και αποκτήσεως ακινήτων ανεγέρσεως και διασκευής κτιρίων. στ) Τα του προσωπικού εν γένει κατά τα υπό του παρόντος ειδικώτερον οριζόμενα. ζ) Τα της συνθέσεως και οργανώσεω των υπηρεσιών του Ι.Κ.Α.

3. Εγκρίνει τον προϋπολογισμόν και τον απολογισμόν του Ι.Κ.Α. ως και το μαθηματικόν ισοζύγιον τούτου.

4. Λαμβάνει γνώσιν των εκθέσεων Οικονομικού ελέγχου κατά τας διατάξεις Κανονισμού.

5. Συγκροτεί τακτικές και ειδικάς εκτάκτους επιτροπάς εκ μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή ειδικών προσώπων ή και υπαλλήλων του Ιδρύματος προς προπαρασκευήν, γνωμοδότησιν ή διαχειρίσιν και απόφασιν επί ζητημάτων αναγομένων εις την αρμοδιότητα του καθορίζον άμα τας αρμοδιότητας των Επιτροπών τούτων και την καταβλητέαν εις τους μετέχοντας εις

αυτάς αποζημίωσιν καθ' α ειδικώτερον θέλει ορίσει Κανονισμός. Το Δ.Σ. δύναται να μεταβιβάζη μέρος των αρμοδιοτήτων του εις ένα ή πλείονα των μελών του προς συστηματικώτεραν παρακολούθησιν του έργου του Ι.Κ.Α. καθ' α θέλει ορίσει Κανονισμός. "Προσέτι καταργεί τας υπ' αυτού συνεστημένας Επιτροπάς, ευρύνει ή περιορίζει την αρμοδιότητα αυτών".

Υπηρεσΐαι - Γενικός Διευθυντής

Άρθρ. 14.

"1. Αι υπηρεσΐαι του ΙΚΑ διακρίνονται εις την Διοικήσιν, τας Κεντρικάς Υπηρεσΐας και τα Υποκαστήματα, καθ' α θέλει ορίσει Κανονισμός, τηρουμένης πάντως, της αρχής της διοικήσεως και ασφαλιστικής αποσυγκεντρώσεως των Υποκαστημάτων ως προς την οργάνωσιν και λειτουργΐαν των κλάδων παροχών ασθεναΐας και μητρότητος εις χρήμα και εις είδος.

Ειδικώς δια τας περιοχάς Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης δύναται να ορίζεται δια του Κανονισμού ίδιον σύστημα οργανώσεως της ασφαλίσεως εν αυταΐς, επιτρεπομένης και της ιδρύσεως εις εκάστην των περιοχών τούτων, πλειόνων Υποκαστημάτων."

***Η εντός " " παράγραφος αντικατεστάθη ως άνω με την παρ.1 του άρθρου 20 του Ν.4476/1965 (ΦΕΚ Α 103)

2. Ως Γενικός Διευθυντής διορίζεται πρόσωπον κερτημένον τα κάτωθι προσόντα: α) Πτυχΐον Νομικής Σχολής ή ΣΧολής πολιτικών Επιστημών Πανεπιστημΐου ή της Ανωτάτης ΣΧολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών ή αναλόγου Σχολής ισοτίμου Ιδρύματος της αλλοδαπής. β) Ειδικευσιν εις τα θέματα της κοινωνικής πολιτικής, και πλην των ανωτέρω δεκαετή τουλάχιστον ευδόκιμον διοικητικήν πείραν κτηθείσαν εις υπηρεσΐας τομέων της κοινωνικής πολιτικής ή δεκαετή προυπηρεσΐαν ως δημοσΐου υπαλλήλου εις υπηρεσΐας δι' ων ασκείται κοινωνική πολιτική.

"Επίσης δύναται να διορισθή Γενικός Διευθυντής και διατελέσας

Ανώτατος ή Ανώτερος κρατικός λειτουργός ή προϋπηρετήσας εις την θέσιν ταύτην".

***Το εντός " " εδάφϊον προσετέθη δια του άρθρ. 6 παρ.2 Ν.Δ. 2698/1953, ΦΕΚ Α 315).

3. Ο Γενικός Διευθυντής διορίζεται δι' αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου, δημοσιευομένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, μεταξύ των εχόντων τα κατά την προηγουμένην παράγραφον προσόντα.

4. Δια την απόλυσιν του Γενικού Διευθυντού του Ι.Κ.Α. προσωρινώς ή οριστικώς έχουσιν εφαρμογήν τα ισχύοντα περί Γενικών Διευθυντού του Ι.Κ.Α. προσωρινώς ή οριστικώς έχουσιν εφαρμογήν τα ισχύοντα περί Γενικών Διευθυντών των Υπουργείων.

5.***Παρατήρηση:Κατηργήθη δια του άρθρ. 6 παρ. 4 του Ν.Δ. 2698/1953, ΦΕΚ Α 315.

"6. Οι Γενικοί Διευθυνταί τελούν υπό τας διαταγάς του Διοικητού και υπόκεινται εις τον έλεγχον αυτού, έχουν τας επομένας αρμοδιότητας : α) Προΐστανται και συντονίζουν την λειτουργίαν πασών των εις την αρμοδιότητα αυτών υπαγομένων υπηρεσιών του Ιδρύματος και εποπτεύουν την κανονικήν των λειτουργίαν. β) Καταρτίζουν σχέδια οργανώσεως των εις την αρμοδιότητα των υπαγομένων Υπηρεσιών του Ι.Κ.Α. εποπτεύουν την κατάρτισιν των σχετικών κανονισμών, προτείνουν τον καθορισμόν του αριθμού των θέσεων των διαφόρων κατηγοριών οργάνων του Ι.Κ.Α., ως και τους προσφορωτέρους τρόπους επενδύσεως της περιουσίας του Ι.Κ.Α. εντός των πλαισίων του παρόντος νόμου και των οικείων κανονισμών. γ) Επιμελούνται της συντάξεως των ζητουμένων πατά του Διοικητού και του Δ.Σ. εκθέσεων επί θεμάτων αφορώντων την οργάνωσιν και λειτουργίαν του Ι.Κ.Α. και γενικώτερον του θεσμού της κοινωνικής ασφαλίσεως δυνάμενοι να υποβάλουν σχετικές εκθέσεις προς τον Διοικητήν και αυτεπαγγέλτως. δ) Προπαρασκευάζουν και υποβάλουν εις το Δ.Σ. τον ετήσιον προϋπολογισμόν και απολογισμόν, ως και το ασφαλιστικόν ισοζύγιον κατά τους ορισμούς του κανονισμού. ε) Παρίστανται άνευ ψήφου κατά τας συνεδριάσεις του Δ.Σ. οσάκις καλούνται".

***Η παρ. 6 αντικατεστάθη ως άνω δια του άρθρ. 6 παρ.3 του Ν.Δ. 2698/1953(ΦΕΚ Α 315).

Διαδικασία θεσπίσεως Κανονισμών.

Αρθρ. 16.

Πάντες οι υπό του παρόντος νόμου προβλεπόμενοι Κανονισμοί, θεσπίζονται δι' αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας, λαμβανομένων προτάσει του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α. και δημοσιευομένων εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο Υπουργός Εργασίας, εφ' οσον συμφωνεί προς την

πρότασιν του Ι.Κ.Α. υποχρεούται όπως αποστείλη προς δημοσίευσιν τον σχετικόν Κανονισμόν εντός 30ημέρου προθεσμίας. Εν περιπτώσει διαφωνίας του Υπουργού Εργασίας επί διατάξεων των προτεινομένων υπο του Δ.Σ. σχεδίων κανονισμών, ούτος υποχρεούται όπως αναπέμψη τον οικείον Κανονισμόν προς επανεξέτασιν εις το Δ.Σ. μετ' ειδικής εκθέσεως αιτιολογούσης τας διαφωνίας του εντός της αυτής ως άνω προθεσμίας. Εν η περιπτώσει το Δ.Σ. του Ι.Κ.Α. εμμένει εις την αρχικήν του απόφασιν η διαφωνία αίρεται δι' αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου, ενώπιον του οποίου φέρει το ζήτημα ο Υπουργός Εργασίας εντός 10ημέρου προθεσμίας από της ανακοινώσεως αυτώ της νεωτέρας αποφάσεως του Δ.Σ. Παρελθούσης απράκτου της ως άνω 30ημέρου προθεσμίας, ως και εν περιπτώσει καθ' ην ο υπουργός Εργασίας δεν αναπέμψη το πρώτον υποβληθέν αυτώ σχέδιον Κανονισμού, λόγω τυχόν διαφωνίας του εις το Δ.Σ., δύναται ο Πρόεδρος τούτου να εκτελήται την δημοσίευσιν αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αφ' ης και αποκτά τούτο ισχύν Κανονισμού. Η ανωτέρω διαδικασία ισχύει και ως προς την τροποποίησιν ή συμπλήρωσιν ισχυόντων εκάστοτε Κανονισμών του Ι.Κ.Α. Δια των κανονισμών δεν δύνανται να τροποποιώνται διατάξεις του παρόντος νόμου. Ο Υπουργός Εργασίας δύναται να ζητή παρά του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α., την υποβολήν εις τούτον προτάσεων Κανονισμών ή τροποποιήσεων και συμπληρώσεων ισχυόντων τοιούτων. Εάν το Δ.Σ. δεν ήθελε υποβάλει την σχετικήν πρότασιν εντός 45ημέρου αφ' ης ζητηθή αυτή, ο Υπουργός Εργασίας δύναται να προκαλέση απόφασιν του Υπουργικού Συμβουλίου περί θεσπίσεως του οικείου κανονισμού ή της οικείας τροποποιήσεως ή συμπληρώσεως ισχυόντων τοιούτων. Αι κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου προτάσεις του Δ.Σ., ψηφίζονται εις δύο διαφόρους συνεδριάσεις τούτου απεχούσας τουλάχιστον 3 ημέρας απ' αλλήλας. Προκειμένου περί κανονισμών αναγομένων εις την σύνθεσιν και οργάνωσιν των υπηρεσιών του Ι.Κ.Α. ως και τοιούτων αφορώντων τα της καταστάσεως εν γένει του προσωπικού αυτού και τα της διενεργείας των προμηθειών του Ιδρύματος δια της ανωτέρω προβλεπομένης διαδικασίας περί άρσεως των διαφωνιών μεταξύ Ι.Κ.Α. και Υπουργού Εργασίας, να αυξάνωνται αι προτεινόμεναι

παρά του Δ.Σ. του Ιδρύματος οργανικάί θέσεις, ουδέ να θεσπίζονται

διατάξεις εξαρτώσαι την εκτέλεσιν των ειρημένων Κανονισμών εκ της συμπράξεως οργάνων ξένων προς το Ίδρυμα, εκτός αν την σύμπραξιν τοιούτων οργάνων προτείνη το Δ.Σ. του Ι.Κ.Α. ή αυτή προβλέπεται υπό διατάξεων του παρόντος νόμου.

Διαχείρισις και έλεγχος

Αρθρ. 17.

1. Ο τρόπος της οικονομικής διαχείρισεως του Ι.Κ.Α. και το εν γένει λογιστικόν αυτού σύστημα θέλουν ορισθή δια Κανονισμού. Η υπό του Ι.Κ.Α. διενεργουμένη ασφάλις διακρίνεται εις τέσσαρας αυτοτελείς κλάδους, κατά την κατωτέρω διάκρισιν, τηρουμένων κεχωρισμένων λογαριασμών δι' έκαστον τούτων.

2. Τα εξ εισφορών έσοδα του Ι.Κ.Α., κατανέμονται κατά μήνα εις τους λογαριασμούς των διαφόρων κλάδων ασφαλίσεως, κατά τας ακόλουθους αναλογίας: α) 2/19 εις τον κλάδον παροχών ασθενείας και μητρότητος, εις χρήμα. β) 7,5/19 εις τον κλάδον αναπηρίας, γήρατος, θανάτου. γ) 2/19 εις τον κλάδον ανεργίας. δ) 7,5/ 19 εις τον κλάδον παροχών ασθενείας και μητρότητος εις είδος (ιατρική περίθαλψις).

3. Αι πάσης φύσεως πρόσοδοι εκ των κεφαλαίων των ανωτέρω λογαριασμών, περιέρχονται εις τον οικείον λογαριασμόν. Πάντα τα λοιπά έσοδα, τα εισπραττόμενα άνευ όρου ως προς την διάθεσιν αυτών, κατανέμονται οριζομένην αναλογίαν εις τους διαφόρους λογαριασμούς. Δωρεαί, κληρονομίαι ή κληροδοσίαι προς το Ι.Κ.Α., υπό τον όρον της χρησιμοποίησεως των προς ωρισμένον σκοπόν, περιέρχονται εις τον ή τους σχετικούς λογαριασμούς δι' ων εξυπηρετείται ο τεθείς όρος. Αι παροχαί του άρθρου 32 (έξοδα κηδείας) βαρύνουν τον κλάδον ασφαλίσεως παροχών ασθενείας και μητρότητος εις χρήμα. Μεταφοραί ποσών ή πιστώσεων εκ τινος λογαριασμού εις τον άλλον απαγορεύονται, εκτός αν δι' αυτών επιδιώκεται διόρθωσις γενομένων σφαλμάτων. Πόροι κατατεθέντες ή πιστωθέντες εις ένα λογαριασμόν, χρησιμοποιούνται αποκλειστικώς δια την χορήγησιν των ασφαλιστικών παροχών των πραγματοποιουμένων υπό του κλάδου τούτου.

4. Αι δαπάναι διοικήσεως του Ι.Κ.Α. αντιμετωπίζονται δια ποσών άτινα αφαιρούνται εκ των διαφόρων λογαριασμών, κατ' αναλογίαν των δαπανών διοικήσεως εκάστου κλάδου ασφαλίσεως, κατά τα διά Κανονισμού ορισθησόμενα. Μέχρις εκδόσεως του εν λόγω Κανονισμού, τα της κατά κλάδους κατανομής καθορίζονται δι' αποφάσεως του Δ.Σ., λαμβανομένης προτάσει του Γενικού Διευθυντού. Τα εν λόγω ποσά αναγράφονται εις τον γενικόν προϋπολογισμόν, ον καταρτίζει ο Γενικός Διευθυντής και εγκρίνει το Δ.Σ. Τα ποσά ταύτα αποσυρόμενα εκ των σχετικών λογαριασμών αποτελούν ίδιον λογαριασμόν αποκαλούμενον "Λογαριασμόν διοικήσεως" και χρησιμοποιούνται αποκλειστικώς προς κάλυψιν των εξόδων της διοικήσεως του Ι.Κ.Α.

5. Αι δαπάναι αποκτήσεως ακινήτων, ανεγέρσεως κτιρίων κλπ., προς στέγασιν υπηρεσιων του Ι.Κ.Α., και εφοδιασμού του δια των αναγκαίων εγκαταστάσεων, κατανέμονται δι'

αποφάσεως του Δ.Σ. εις τους διάφορους λογαριασμούς, κατ' αναλογίαν της χρησιμοποίησεως των δια τας ανάγκας εκάστου κλάδου ασφαλίσεως.

6. Οικονομικόν έτος δια το Ι.Κ.Α. είναι το ημερολογιακόν τοιούτον.

7. ***Κατηργήθη δια του άρθρ. 8 παρ. 1 του Ν.Δ. 3710/1957(ΦΕΚ Α 100).

8. Απαντα τα στοιχεία της διαχειρίσεως του Ι.Κ.Α. διαφυλάσσονται επί δεκαετίαν. Δια κανονισμού δύναται να ορισθή η καταστροφή μέρους τούτων και προ της παρόδου της ανωτέρω δεκαετίας.

9. ***Κατηργήθη δια του άρθρ. 8 παρ. 1 του Ν.Δ. 3710/1957(Α 100).

Αρθρο	<u>18</u>
<u>Σύνδεση με Νομολογία και Αρθρογραφία</u>	8
<u>Προισχύσασες μορφές άρθρου</u>	2

Επενδύσεις κεφαλαίων

Αρθρ. 18.

1. Τα διαθέσιμα κεφάλαια του Ι.Κ.Α. δύναται να επενδύωνται κατά τας διατάξεις Κανονισμού, τηρουμένων και των εκάστοτε ισχυουσών γενικών διατάξεων περί επενδύσεως των κεφαλαίων Ν.Π.Δ.Δ., εις χρεώγραφα του Κράτους και εις αξίας ηγγυημένας παρ' αυτού, εις μετοχάς μεγάλων Τραπεζών ή Εταιριών Κοινής Ωφελείας, εις δάνεια προς Συνεταιρισμούς, ως και εις ακίνητα.

2. Το Ι.Κ.Α. δύναται να διαθέτη μέρος της περιουσίας του: α) Προς επέκτασιν και πλουτισμόν, χάριν των σκοπών της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α., των εκασταχού τυχόν ανεπαρκώ υγειονομικών κ.λ.π. Κέντρων και εγκαταστάσεων ανηκόντων εις το Κράτος, Δήμους, Κοινότητα, Ιδρύματα και Φιλανθρωπικας Οργανώσεις. β) Προς ανέγερσιν ή επέκτασιν

κτισμάτων ή αγοράν οικοπέδων ή ετοιμών οικοδομών, προς διευκόλυνσιν της λειτουργίας του και την επίτευξιν των υπό τούτου επιδιωκομένων σκοπών, και τον εξοπλισμόν αυτών με τα αναγκαιούντα μέσα και εγκαταστάσεις (γραφεία, νοσοκομεία, σανατόρια, μαιευτήρια, παιδικοί σταθμοί, πρεβεντόρια, παιδικαί κατασκηνώσεις, πάσης φύσεως κέντρα προληπτικής δράσεως, υδροθεραπευτήρια κλπ.). Εις την περίπτωσιν του εδαφίου α` το Ι.Κ.Α. δικαιούται να συμμετέχη εις την διοίκησιν των οικείων υγειονομικών εγκαταστάσεων και να ενασκή έλεγchon επί τούτων, εις έκτασιν καθοριζομένην δια των μεταξύ αυτού και του Κράτους, των Δήμων, Κοινοτήτων, Ιδρυμάτων και Φιλανθρωπικών Οργανώσεων συναππομένων συμφωνιών. γ) Δια την σύστασιν εργοστασίων ή εργαστηρίων, δια την κατασκευήν προσθέτων μελών ή άλλων ειδών χρησίμων δια τους σκοπούς της ασφαλίσεως, ως και δια την αγοράν και δημιουργίαν αποθεμάτων εκ των ανωτέρω ειδών. δ`. Για τη σύσταση εταιρειών ή τη συμμετοχή σε σύσταση εταιρειών ή την απόκτηση μετοχών από αγορά ή οποιαδήποτε άλλη αιτία ή την αγορά μετοχών εταιρειών, που ελέγχονται από φορείς του δημοσίου τομέα και που έχουν σαν σκοπό την έρευνα, την παραγωγή και εκμετάλλευση αγαθών που συμβάλλουν στην αποστολή του Ι.Κ.Α., συμπεριλαμβανομένων και των εφαρμογών στον τομέα της βιοτεχνολογίας".

***Η περ. δ` της παρ.2 του άρθρου 18 προστέθηκε με το άρθρο 33 παρ. 4 του Ν. 1759/1988 (Α` 50).

"3. Το Δημόσιον, οι Δήμοι, αι Κοινότητες και τα πάσης φύσεως Ν.Π.Δ.Δ. δύνανται να παραχωρώσι δωριάν κατά κυριότητα εις το ΙΚΑ ή επί τιμήματι οριζομένω υπό του Υπουργού Οικονομικών, τα κατάλληλα γήπεδα προς εκπλήρωσιν των εν εδαφίω β` της προηγουμένης παραγράφου σκοπών".

***Η παράγραφος 3 αντικατεστάθη ως άνω διά του άρθρου 16 παρ.2 του Ν. 4497/1966 (Α 37).

Απαλλαγáι

Αρθρ. 19.

1. Το Ι.Κ.Α. απαλλάσσεται παντός δημοσίου, δημοτικού, κοινοτικού ή λιμενικού φόρου, αμέσου ή εμμέσου, παντός τέλους ταχυδρομικού ως και δικαστικού εις πάσαν δίκην του και απολαύει ανεξαιρέτως απασών των ατελειών και προνομίων δικαστικών, διοικητικών και οικονομικών, ως εάν

είναι αυτό το Δημόσιον.

" Δεν επιτρέπεται αναγκαστική εκτέλεσις κατά του Ι.Κ.Α.

προ της παρελεύσεως 20 ημερών από της επιδόσεως της επιταγής, ουδ' επίδοσις τοιαύτης βάσει δικαστικής αποφάσεως προ της παρελεύσεως 15 ημερών από της δημοσιεύσεως αυτής ή αφ' ής αύτη κατέστη τελεσίδικος".

***Το εντός " " εδάφιον προσετέθη ως άνω διά του άρθρου 8, παράγρ.1 του Ν.3762/1957(Α 194).

2. Αι προμήθειαι του Ι.Κ.Α. και τα δια λογαριασμόν αυτού εκτελούμενα έργα, αι μισθώσεις και αι πάσης φύσεως πληρωμαί αυτού, απαλλάσσονται των υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων ή άλλου οιουδήποτε Οργανισμού ή λογαριασμού θεσπιζομένων εισφορών.

3. Ο εις το Ι.Κ.Α. επιβαλλόμενος δια δικαστικής αποφάσεως όρκος, δίδεται υπό του δι'αποφάσεως του Γενικού Διευθυντού οριζομένου προσώπου. Εις πάσαν περίπτωσιν, ο τοιούτος όρκος διατυπούται υπό τον τύπον του πιστεύειν και μη γινώσκειν, εις την τροποποίησιν δε ταύτην του τύπου, δύναται να προβή ο δίδων τον όρκον κατά την δόσιν αυτού και εν περιπτώσει κατά την οποίαν ο όρκος διετυπώθη άλλως, χωρίς να είναι αναγκαία η έκδοσις περί τούτου αποφάσεως. "Ουδέποτε διατάσσεται προσωρινή εκτέλεσις κατά του Ι.Κ.Α., επί πάσης δε τελεσιδίκου αποφάσεως κατ' αυτού έχει ανασταλτικήν δύναμιν η υπό τούτων ασκουμένη αίτησις αναίρέσεως, ως και η προς ενάσκησιν ταύτης προθεσμία".

***Το τελευταίον εντός " " εδάφιον προσετέθη διά του άρθρου 44 παρ.1 του ΝΔ 2698/1953 (Α 315).

4. Απασαι αι δίκαι του Ι.Κ.Α. εισάγονται παρ' αυτού ενώπιον παντός δικαστηρίου και του Αρείου Πάγου, ως νόμω προτεμιμημένοι, την ογδόην ημέραν από της κλητεύσεως άνευ πράξεως προτιμήσεως. Επίσης αι κατ' εργοδοτών και ησφαλισμένων επί παραβάσει τουπαρόντος νόμου ποινικαί αγωγαί, εφ' όσον αφορώσι ππαίσματα και πλημμελήματα, εισάγονται δι' απ' ευθείας κλησεως, εκδικαζόμεναι ανυπερθέτως εντός δύο μηνών από της υποβολής της σχετικής μηνύσεως.

5. α) Επιτρέπεται η αναγκαστική απολλοτρίωσις υπέρ του Ι.Κ.Α., δια λόγους κοινής ωφελείας, ιδιωτικής ακινήτου περιουσίας, δια την ανέγερσιν και ίδρυσιν ιατρείων, κλινικών,

νοσοκομείων, σανατορίων και αναρρωτηρίων του Ι.Κ.Α. β) Η απαλλοτριώσις αυτή ενεργείται, και η καταβλητέα αποζημίωσις καθορίζεται κατά τα υπό του αναγκαστικού Νόμου 1731/1939 (6) "περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων" ως ούτος ετροποποιήθη μεταγενεστέρως, οριζόμενα.

7. Η εις τας χείρας του Ι.Κ.Α. κατάσχεσις είναι άκυρος και αποδίδει το Ι.Κ.Α. τα κατασχεθέντα, εκτός εάν η κατάσχεσις επεβλήθη δυνάμει αδείας του αρμοδίου Προέδρου των Πρωτοδικών, ως και εάν εις περίπτωσιν καθ' ην η απαίτησις, δι' ην επιβάλλεται η κατάσχεσις στηρίζεται επί τελεσιδίκου δικαστικής αποφάσεως ή επίσης στηρίζεται επι οποιουδήποτε άλλου δημοσίου εγγράφου επέχοντος θέσιν τίτλου εκτελέσεως, και γίνεται μνεία αυτής εν τω κατασχετηρίω.

8. Τα παρά του Ι.Κ.Α. τηρούμενα λογιστικά βιβλία αποτελούν εντελή απόδειξιν περι τε της αληθείας και του μεγέθους των απαιτήσεων του κατά παντός, μέχρι παραγραφής των απαιτήσεων τούτων απόσπασμα δε των εν λόγω βιβλίων υπογεγραμμένον υπό του Γενικού Διευθυντού ή των Διευθυντών των Υποκ/μάτων, αποτελεί πληρη απόδειξιν ενώπιον των Δικαστηρίων.

***Κατά το άρθρον 5, του Ν.3210/1955(Α 115):

" Το ΙΚΑ απολαύει όλων των διαδικαστικών προνομίων του Δημοσίου, επί τούτου δε ως ενάγοντος ή εναγομένου εφαρμόζονται άπασαι αι διά το Δημόσιον εκάστοτε ισχύουσαι αντίστοιχοι διαδικαστικάί διατάξεις του Κώδικος περί δικών του Δημοσίου, της Πολ. και Ποιν. Δικονομίας. Η ισχύς της παρούσης διατάξεως όσον αφορά τα ασκηθέντα ένδικα μέσα ανατρέχει από της ισχύος του άρθρ. 19 του α.ν. 1846/1951."

Υπηρεσία - Διοικητικόν Προσωπικόν

Αρθρ. 20.

1. Η υπηρεσία του Ι.Κ.Α. διεξάγεται δι' εμμίσθων υπαλλήλων και υπηρετών, τακτικών και εκτάκτων.

"2. Δι' αποφάσεως του Διοικητού του ΙΚΑ, εκγρινομένης υπο του Υπουργού Εργασίας, θέλουσιν ορισθή τα της εσωτερικής διαρθρώσεως των

Υπηρεσιών του Ιδρύματος, εντός των ορίων των υπο της παρ. 1 του άρθρου 14 προβλεπομένων Κανονισμών.

***Η εντός " " παράγραφος αντικατεστάθη ως άνω διά της παρ.4 του άρθρου 20 του Ν.4476/1965 (ΦΕΚ Α 103)

3. Τα της καταστάσεως του διοικητικού προσωπικού του Ι.Κ.Α., ήτοι τα των προσόντων και τα της επιλογής και προσλήψεως αυτού εν γένει, αι κατηγορίαί και διαβαθμίσεις τούτου, αι ευθύνη, τα καθήκοντα και ο χρόνος εργασίας, τα της προαγωγής του εν γένει, οι περιορισμοί και τα ασυμβίβαστα, αι αδειαι, τα φύλλα ποιότητας, αι μεταβολαί, η αρχαιότης, αι ηθικαί αμοιβαί, τα πειθαρχικά αδικήματα και αι πειθαρχικαί ποιναί, η πειθαρχική δικαιοδοσία και η διαδικασία, τα της λύσεως της υπαλληλικής σχέσεω, ως και παν έτερον θέμα αφορών τη κατάστασιν του προσωπικού εν γένει, θέλουσι ρυθμισθή δια Κανονισμού. Η πρόσληψις του προσωπικού του Ι.Κ.Α. ενεργείται πάντοτε κατόπιν διαγωνιστικών εξετάσεων, αναγγελλομένων δημοσία ένα τουλάχιστον μήνα προ της διενεργείας τούτων. Αι διαγωνιστικάί εξετάσεις περιλαμβάνουν παν πρόσφορον μέσον, γραπτόν ή προφορικόν ή επαγγελματικάς εφαρμογάς ή αξιολογικάς βάσει τυπικών και ουσιαστικών προσόντων συγκρίσεις προς εξακρίβωσιν των προσωπικών και επαγγελματικών ικανοτήτων των υποψηφίων. Αι λεπτομέρειαι της διεξαγωγής των εν λόγω διαγωνιστικών εξετάσεων θέλουνκαθορισθή δια του προμνησθέντος Κανονισμού. Των κατά τα ανωτέρω περί διαγωνισμών διατάξεων δύνανται να εξαιρούνται δια του Κανονισμού αι προσλήψεις εις ωρισμένας θέσεις εργατοτεχνιτών του Ι.Κ.Α. Οι εις πλήρωσιν των ανωτέρω θέσεων προσλαμβανόμενοι δύνανται να Προσλαμβάνων αι επί συμβάσει εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ωρισμένης ή αορίστου διάρκειας. Ειδικός Κανονισμός δύνатаι να προβλέψη ωσαύτως περί του τρόπου επιλογής και χρησιμοποίησεως παρά του Ι.Κ.Α. προσώπων ασκούντων ελευθέρια επαγγέλματα και μη προσλαμβανόντων την ιδιότητα του υπαλλήλου του Ι.Κ.Α. (δικηγόρων, μηχανικών, αρχιτεκτόνων κ.λ.π.) εξασφαλιζομένης πάντως της δι' αξιολογικής διαβαθμίσεως επιλογής των δοκιμωτέρων εκ των υποψηφίων.

4. Οι περί ων η παρ. 3 του παρόντος άρθρου και το άρθρον 22 Κανονισμοί ρυθμίσεως της καταστάσεως του προσωπικού του Ιδρύματος, δέον όπως εγκαίρως τροποποιούμενοι προβλέψουν την εφαρμογήν από 1ης Ιανουαρίου 1953 συστήματος αξιολογικής χρησιμοποίησεως και αμοιβής του προσωπικού του Ι.Κ.Α., βασιζομένου επί των ακολούθων ειδικωτέρων αρχών: α) Επί της αρχής της κατατάξεως του προσωπικού εις τάξεις, καθοριζομένων των καθηκόντων και ευθυνών του εις εκάστην τάξιν ανήκοντος προσωπικού και των ελαχίστων προσόντων των απαιτουμένων δια την εις εκάστην τάξιν κατάταξιν ή πρόσληψιν. β) Επί της αρχής του καθορισμού ιδιαιτέρων αποδοχών δι' εκάστην τάξιν, με διαφορισμόν ανωτάτων, μέσων και κατωτάτων αποδοχών, αναλόγως των ευθυνών και

υποχρεώσεων εκάστης θέσεως. Οι το πρώτον διοριζόμενοι λαμβάνουν υποχρεωτικώς τας κατωτάτας αποδοχάς της τάξεως εις ην κατατάσσονται. γ) Επί της αρχής της πληρώσεως απασών των κενών θέσεων βάσει διαγωνιστικών εξετάσεων κατά τα ειδικώτερον οριζόμενα εν παρ. 2 του παρόντος άρθρου. δ) Επί της αρχής της μονιμοποίησεως των το πρώτον προσλαμβανομένων μετά ενιαυσίαν δοκιμασίαν. Το μονιμοποιηθέν προσωπικόν δεν δύναται να απολυθή ειμή δια δεδικαιολογημένην αιτίαν ή δια κατάργησιν θέσεως κατά τα ειδικώτερον δια των Κανονισμών ορισθησόμενα. ε) Επί της αρχής της πληρώσεως των δημιουργουμένων κενών δια προαγωγής των εκ του υπηρετούντος προσωπικού κεκτημένων τα δια τας υπο πλήρωσιν θέσεις προβλεπόμενα προσόντα. Αι προαγωγαί ενεργούνται πάντοτε κατά το υπό του Κανονισμού ορισθησόμενον σύστημα επιλογής των ικανωτέρων. στ) Επί της αρχής της κατά περιοδικά διαστήματα καταρτίσεως φύλλων ποιότητος του προσωπικού περί των ικανοτήτων, της αποδόσεως, της φιλεργίας, του ήθους αυτού και παντός ετέρου χρησίμου δια την αξιολόγησιν του στοιχείου. ζ) Επί της αρχής της μετεκπαιδεύσεως του προσωπικού, επί τη βάσει συγχρόνων μεθόδων, επι τω τέλει βελτιώσεως της αποδόσεως του.

5. Δια την πλήρωσιν των εις ανωτάτας θέσεις κενών του Ιδρύματος, εφ' όσον οι εκ του υπηρετούντος προσωπικού κεκτημένοι τα δια την προαγωγήν εις ταύτας τυπικά προσόντα δεν κρίνονται ως έχοντες και τα απαραίτητα δια την κατάληψιν τούτων ουσιαστικά τοιαύτα, δύναται, καθ' α θέλει ορίσει Κανονισμός, δι' αποφάσεως του υπηρεσιακού Συμβουλίου, ληφθησομένης εντός τριμήνου από της ισχύος του Κανονισμού, αύτη να ενεργηθή δια της ανακατατάξεως εις ταύτας υπηρετούντων οργάνων του Ι.Κ.Α., ανεξαρτήτως του βαθμού ον κέκτηνται, εφ' όσον δε πάντως έχουσι τα δια την εις ην ανακατατάσσονται θέσιν προσόντα σπουδών, ή εν ελλείψει τοιούτων δι' απευθείας διορισμού εις ταύτας προσώπων μη υπηρετούντων παρά τω Ιδρύματι και μέχρι του 1/4 των υφισταμένων κενών, εφ' όσον δε και τα πρόσωπα ταύτα κέκτηνται τα απαιτούμενα δια την κατάληψιν των εις ας διορίζονται θέσεων προβλεπόμενα προσόντα.

Άρθρ. 21.

Ειδικός Κανονισμός θέλει ρυθμίσει τα της συνταξιοδοτήσεως του προσωπικού του Ιδρύματος. Δια του ως άνω Κανονισμού δεν δύναται όμως να θεσπισθούν όροι συνταξιοδοτήσεως ευνοικώτεροι των ισχυόντων δια τους πολιτικούς δημοσίους υπαλλήλους. Εν περιπτώσει καθ' ην το κατά τα ανωτέρω θεσπιζόμενον σύστημα συνταξιοδοτήσεως του προσωπικού του Ιδρύματος είναι δαπανηρότερον του υπό του

παρόντος προβλεπομένου γενικού τοιούτου, η επί πλέον δαπάνη καλύπτεται υποχρεωτικώς δια προσθέτων εισφορών του προσωπικού του Ιδρύματος.

Υγειονομικόν Προσωπικόν

Αρθρ. 22.

Τα αφορώντα εις την σύνθεσιν και λειτουργίαν των Υγειονομικών και συναφών προς ταύτας υπηρεσιών του Ι.Κ.Α. θέματα, ως και τα της καταστάσεως του πάσης φύσεως υγειονομικού προσωπικού του Ιδρύματος, ρυθμισθήσονται δια Κανονισμών. Αι διατάξεις των εδαφίων 2 και 3 της παραγράφου 3 του άρθρου 20 και η διάταξις του άρθρου 21 εφ' όσον πρόκειται περί οργάνων εχόντων την ιδιότητα υπαλλήλων ή υπαγομένων εις την ασφάλισιν του κλάδου αναπηρίας, γήρατος και θανάτου του Ι.Κ.Α. εφαρμόζονται και ως προς το ανωτέρω προσωπικόν. Δεν ισχύουν όμως ως προς τούτο αι διατάξεις νόμων περι προστασίας απολυομένων εκ του στρατού πολεμιστών.

Υπηρεσιακόν Συμβούλιον

Αρθρ. 23.

1. Παρά τω Ι.Κ.Α. συνιστάται Υπηρεσιακόν συμβούλιον αποτελούμενον: α) εκ του Προέδρου του Δ.Σ. του Ιδρύματος, ως Προέδρου, αναπληρουμένου υπό ενός των εν τω Δ.Σ. τακτικών ή αναπληρωματικών μελών της τάξεως των ειδικών επιστημόνων όπερ μετέχον του Συμβουλίου προεδρεύει τούτου, β) εξ ενός Αρεοπαγίτου, υποδεικνυομένου υπό του Προέδρου του Αρείου Πάγου, μεθ' ενός αναπληρωτού του, γ) εκ του Νομικού Συμβούλου του ΙΚΑ αναπληρουμένου υπό ενός εκ των παρά τη Γεν. Δ/σει υπηρετούντων δικηγόρων του Ι.Κ.Α. οριζομένου δι' αποφάσεως του Δ.Σ. τούτου, δ) εκ των Αντιπροέδρων του Δ.Σ., αναπληρουμένων υπό ετέρων δύο τακτικών ή αναπληρωματικών μελών του Διοικ. Συμβουλίου, εκ των τάξεων των αναπληρουμένων, υποδεικνυομένων υπό του Διοικητικού Συμβουλίου, ε) εκ του Γενικού Διευθυντού του Ι.Κ.Α. και στ) εκ του Αναπληρωτού του Γενικού Διευθυντού. Τα υπό στοιχεία ε' και στ' μέλη του Συμβουλίου αναπληρούνται εν ελλείψει τοιούτων ως και εν περιπτώσει κωλύματος ή απουσίας των, υπό ανωτέρων ή ανωτάτων υπαλλήλων του Ι.Κ.Α. υποδεικνυομένων υπό του Δ.Σ. Απαντα τα μέλη του Υπηρεσιακού συμβουλίου μετά των αναπληρωτών των, διορίζονται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, δημοσιευομένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. Δια της αυτής αποφάσεως ορίζεται ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου. Η θητεία των ουχί λόγω θέσεως μελών του εν λόγω Συμβουλίου, ορίζεται τριετής. Το Υπηρεσιακόν Συμβούλιον ασκεί τας υπό

του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών του Ι.Κ.Α. ανατιθεμένας αυτώ αρμοδιότητας επί παντός θέματος αφορώντος τα της καταστάσεως του πάσης φύσεως προσωπικού του Ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένης και της πειθαρχικής δικαιοδοσίας. Κατ' αποφάσεων του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, δι' ας υπάρχει μειοψηφία δύο τουλάχιστον μελών, επιτρέπεται η άσκησης αιτήσεως αναθεωρήσεως εντός δεκαήμερου ανατρεπτικής προθεσμίας από της κοινοποιήσεως της αποφάσεως ενώπιον του αυτού Συμβουλίου, συμπληρουμένου εν τη περιπτώσει ταύτη δι' ενός καθηγητού ή υφηγητού της νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου

Αθηνών, υποδεικνυομένου μετά του αναπληρωτού του υπό της Σχολής και δι' ενός τακτικού μέλους του Ανωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Υπαλλήλων, υποδεικνυομένου μετά του αναπληρωτού του υπό του Προέδρου τούτου.

2. Χρέη εισηγητού παρά τω ως άνω Συμβουλίω εκτελεί ο Αναπληρωτής του Γεν. Διευθυντού ή ο αναπληρών τούτον ανώτερος υπάλληλος του Ιδρύματος, Γραμματέως δε έτεροι υπάλληλοι, οριζόμενοι υπό του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α.

3. Τα της λειτουργίας εν γένει του ανωτέρω Συμβουλίου (απαρτία, λήψις αποφάσεων, προσκλήσεις εις συνεδριασιν κλπ.) θέλουν ορισθή δια Κανονισμού.

4. Τα καταβαλλόμενα εις τα μετέχοντα εις το ανωτέρω Συμβούλιον πρόσωπα έξοδα κινήσεως δύνανται να καθορίζωνται κατ' αποκοπήν δι' αποφάσεων του Διοικητικού συμβουλίου του Ι.Κ.Α. εγκρινομένων υπό των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Έσοδα της ασφαλίσεως

Αρθρ. 24.

Το Ι.Κ.Α. έχει ως πόρους: α') Εισφοράς των παρ' αυτώ ησφαλισμένων. β') Εισφοράς των εργοδοτών. γ') Τα ποσά τα προερχόμενα εκ της δια κανονισμού ορισθησομένης τυχόν συμμετοχής των ησφαλισμένων ή των συνταξιούχων εις τας δαπάνας δια την χορήγησιν εις αυτούς και τα μέλη της οικογενείας των ασφαλιστικών παροχών. δ') Τας πάσης φύσεως προσόδους εκ της περιουσίας αυτού. ε') Τα πρόστιμα και τας χρηματικές ποινάς τας επιβαλλομένας δια παραβάσεις του παρόντος νόμου, ων ο τρόπος της εις το Ι.Κ.Α. αποδόσεως θέλει ορισθή δια διατάγματος, προκαλουμένου υπό του Υπουργού Εργασίας, αιτήσει του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α. στ') Παν έσοδον πραγματοποιούμενον παρ' αυτού εκ δωρεάς, κληρονομίας, κληροδοσίας ή άλλης αιτίας και ζ') Τα εκ της παρά του Ι.Κ.Α. διαθέσεως των χρησίμων δια την λειτουργίαν της ασφαλίσεως εντύπων και άλλων εκδόσεων, άτινα θέλουσιν ορίσει Κανονισμοί. η') Εισφοράς του Κράτους, καταβλητέας, από του οικονομικού έτους 1953-1954, καθοριζομένης δε κατ' έτος δι' αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, δια της

αναγραφής της σχετικής πιστώσεως εις τον ειδικόν προϋπολογισμόν του Υπουργείου Εργασίας. Αι εν λόγω κρατικά εισφορά κατανέμονται προτάσει του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α. δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας εις ένα ή πλείονας των ασφαλιστικών κλάδων, και αναλόγως των αναγκών εκάστου.

Θ." Εισφορά επαγγελματικού κινδύνου, που βαρύνει τον εργοδότη ίση προς 1% επί των αποδοχών των μισθωτών των απασχολουμένων σε επιχειρήσεις και εργασίες, που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του β.δ. 473/1961 και διεξάγονται κάτω από τέτοιες συνθήκες, ώστε να τίθεται σε κίνδυνο η ζωή ή η υγεία των εργαζομένων.

Οι επιχειρήσεις καταβάλλουν στο Ι.Κ.Α. ολόκληρη την εισφορά επαγγελματικού κινδύνου και για το προσωπικό τους, που υπαγεται σ' έναν μόνο κλάδο ασφάλισης Ι.Κ.Α."

Υπόχρεως προς εισφοράν και τρόπος καταβολής

Αρθρ. 26.

1. Δια την καταβολήν των εισφορών των ησφαλισμένων ευθύνεται επί παρεχόντων εξηρημένην εργασίαν ο εργοδότης και επί αυτοτελώς εργαζομένων οι ίδιοι ή ο κατά το άρθρον 8 παραγγ. 5 εδ. δ' ασφαλιστικός Συνεταιρισμός. Ο εργοδότης υποχρεούται δια την καταβολήν των εισφορών και των ησφαλισμένων των μη αμειβομένων εν όλω ή εν μέρει υπ' αυτού. "Εργοδότες, που απασχολούν από κοινού τον ίδιο μισθωτό ή εκμεταλλεύονται την ίδια επιχείρησι, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων που αναγράφονται στην παρ. 5 του άρθρου 8, ευθύνονται εις ολόκληρον". Ἄρνησις του ησφαλισμένου προς καταβολήν της βαρυνούσης αυτόν εισφοράς, αποτελεί λόγον καταγγελίας της συμβάσεως, άνευ οιασδήποτε αποζημιώσεως. Πλείονες εργοδότηι εκμεταλλεούμενοι την αυτήν επιχείρησιν, συμπεριλαμβανομένων και των εν άρθρω 8 παράγραφος 5 περιπτώσεων, ευθύνονται εις ολόκληρον.

2. Δι' ησφαλισμένους μη έχοντας σταθερόν εργοδότην ως και επί αυτοτελώς εργαζομένων ησφαλισμένων δύνανται κατά τας διατάξεις κανονισμού, οσάκις συντρέχουν ειδικαί προς τούτο συνθήκαι, να θεσπισθή ίδιον σύστημα καταβολής των εισφορών μη αποκλειομένης της επιβολής εις τούτους της υποχρεώσεως προς σύστασιν ασφαλιστικού συνεταιρισμού, όστις θα υπέχη έναντι του Ι.Κ.Α., την ευθύνην εργοδότηου δια την καταβολήν των εισφορών.

Αρθρ. 27.

1."Ασφαλιστικές εισφορές υπέρ του Ι.Κ.Α. Ε.Τ.Α.Μ., οι οποίες δεν καταβάλλονται εμπροθέσμως, επιβαρύνονται με πρόσθετο τέλος από την επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία έληξε η κατά νόμο προθεσμία καταβολής τους.

Ως ασφαλιστικές εισφορές νοούνται και οι εισφορές υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Δώρων Εργατοτεχνιτών Οικοδόμων (Ε.Λ.Δ.Ε.Ο.), καθώς και οι εισφορές που συνεισπράττονται από το Ι.Κ.Α. Ε.Τ.Α.Μ.

Κάθε φορά που εισπράττονται απαιτήσεις από τις παραπάνω αιτίες, συνεισπράττεται υποχρεωτικά και η προσαύξηση λόγω εκπρόθεσμης καταβολής που αναλογεί στο καταβαλλόμενο ποσό.

Το ποσοστό του πρόσθετου τέλους ορίζεται σε 3% για τον πρώτο μήνα καθυστέρησης και 1 % για κάθε επόμενο μήνα και μέχρι 120% συνολικά.

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, ως μήνας θεωρείται ο ημερολογιακός μήνας.

Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μπορεί να καθορίζονται τα ποσοστά πρόσθετων τελών, καθώς και το ανώτατο όριο αυτών."

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Παροχαί Ασφαλίσεως.

Σύνταξις αναπηρίας, γήρατος και θανάτου

Αρθρ. 28.

«1.α. Ο ασφαλισμένος στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δικαιούται σύνταξη λόγω γήρατος εφόσον έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 4.500 ημέρες εργασίας και συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας.

Προκειμένου για γυναίκες το όριο ηλικίας των εξήντα (60) ετών αυξάνεται από 1.1.2011 κατά ένα έτος κάθε χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας. Η εκ μέρους των γυναικών άσκηση του δικαιώματος λήψης σύνταξης με τον ανωτέρω αριθμό ημερών ασφάλισης χωρεί οποτεδήποτε, εφόσον συμπληρώνουν το 60ό έτος της ηλικίας τους μέχρι 31.12.2010.

Στην ανωτέρω περίπτωση οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης του 60ού έτους της ηλικίας τους.»

*** Η παρ.1α αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.11 άρθρου 10 Ν.3863/2010,ΦΕΚ Α 115/15.7.2010.

β. Ο ασφαλισμένος, που συμπλήρωσε το 62ο έτος της ηλικίας του ή η ασφαλισμένη το 57ο έτος, δικαιούται σύνταξη λόγω γήρατος, αν πραγματοποίησε δέκα χιλιάδες (10.000) ημέρες εργασίας κατά την υποβολή της αίτησης.

"Το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης της ασφαλισμένης αυξάνεται σταδιακά κατά έξι (6) μήνες από 1.1.2013 και για κάθε επόμενο έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 60ού."

*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.1β' προστέθηκε με το άρθρο 143 παρ.5 Ν.3655/2008,ΦΕΚ Α 58/3.4.2008.

Ποσόν συντάξεως - Έναρξις - Λήξις.

Αρθρ. 29.

Ιατρική περίθαλψις

Αρθρ. 31.

1."Στους ασφαλισμένους και στα μέλη οικογένειας, που αναφέρονται στο άρθρο 33, χορηγούνται παροχές ασθένειας σε είδος από πρώτης (1ης) Μαρτίου κάθε έτους και επί ένα δωδεκάμηνο, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει πενήντα τουλάχιστον ημέρες εργασίας, οι οποίες από 1.1.2009 αυξάνονται ανά δέκα κατ' έτος και μέχρι εκατό (100) για τους κοινούς ασφαλισμένους, και για τους εργαζόμενους σε οικοδομοτεχνικά έργα μέχρι ογδόντα (80), είτε κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος είτε κατά το τελευταίο δεκαπεντάμηνο, πριν από την αναγγελία της ασθένειας ή της πιθανής ημέρας τοκετού, χωρίς να συνυπολογίζονται οι ημέρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κατά το τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο του δεκαπενταμήνου."

*** Το πρώτο εδάφιο της παρ.1,όπως αυτό είχε αντικατασταθεί με την παρ.4 άρθρ.19 Ν.3232/2004,ΦΕΚ Α 48/12.2.2004,αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 148 παρ.1 Ν.3655/2008,ΦΕΚ Α 58/3.4.2008.

"Ησφαλισμένοι πληρούντες τας ανωτέρω προϋποθέσεις κατά τον χρόνον της στρατεύσεως τως ως κληρωτών, δικαιούνται ούτοι ως και τα μέλη οικογενείας των ιατρικής περιθάλψεως καθ'όλην την διάρκειαν της τοιαύτης στρατευσεώς των και επί εξ μήνας απο της απολύσεως των εκ των τάξεων του στρατού."

*** Η εντός "" διάταξη προστέθηκε με τη παρ.1 άρθ.11 του Ν.4476/1965

Δια κανονισμού ορισθήσεται ο τρόπος παροχής της ιατρικής περιθάλψεως και η έκτασις των παροχών. Ημέραι, καθ' ας ο ησφαλισμένος ελάμβανεν επίδομα ανεργίας ή ασθενείας, θεωρούνται ως ημέραι εργασίας εν τη εννοία της παρούσης παραγράφου.

«1.Α. Οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, καθώς και τα μέλη οικογένειας τους, που αναφέρονται στο άρθρο 33 για την περίοδο από 1.3.2011 έως 29.2.2012 καλύπτονται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για παροχές ασθένειας σε είδος, εφόσον έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον πενήντα (50) ημέρες ασφάλισης, είτε το προηγούμενο ημερολογιακό έτος είτε κατά το τελευταίο δεκαπεντάμηνο, χωρίς να συνυπολογίζονται οι ημέρες που πραγματοποιήθηκαν κατά το τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο του δεκαπενταμήνου.

"1Β. Οι εργαζόμενοι της Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης Περάματος, της επιχείρησης με την επωνυμία "ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΧΑΙΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.", καθώςτων Ναυπηγείων Σκαραμαγκά και Ελευσίνας και τα μέλη της οικογενείας τους, που αναφέρονται στο άρθρο 33 του α.ν. 1846/1951 (Α` 179) για την περίοδο από 1.3.2009 μέχρι 28.2.2013, καλύπτονται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για παροχές ασθένειας σε είδος, χωρίς την προϋπόθεση συμπλήρωσης ημερών ασφάλισης."

*** Η παράγραφος 1Β αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 26 άρθρου 20 Ν.4019/2011,ΦΕΚ Α 216/30.9.2011.

1.Γ. Οι ρητινοσυλλέκτες και τα μέλη της οικογένειας τους, που αναφέρονται στο άρθρο 33, κάτοικοι των περιοχών που έχουν χαρακτηρισθεί ως πυρόπληκτες και ασφαρίζονται στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ` αριθ. 2450/24.1.1967 Α.Υ.Ε. (Β` 70), για την περίοδο από 1.3.2009 μέχρι 28.2.2013, καλύπτονται από το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ για παροχές ασθένειας σε είδος, εφόσον είχαν δικαίωμα παροχών σε είδος το έτος 2007.

1.Δ. Οι ξενοδοχοϋπάλληλοι, οι οποίοι το 2009 απασχολήθηκαν σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις του νομού Κέρκυρας, που δεν λειτούργησαν το έτος 2010 και τα μέλη οικογενείας τους, καλύπτονται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για παροχές ασθένειας σε είδος για την περίοδο από 1.3.2011 έως 29.2.2012, εφόσον είχαν τις απαιτούμενες χρονικές προϋποθέσεις για το έτος 2009. Για την ασφάλιση των παραπάνω προσώπων, ο ΟΑΕΔ καταβάλλει στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τον Κλάδο Ασθένειας σε είδος μηνιαία εισφορά σε ποσοστό 6,45% επί του εκάστοτε βασικού ημερήσιου επιδόματος ανεργίας.»

*** Οι παράγραφοι 1Α έως και 1Δ προστέθηκαν με την παράγραφο 1 άρθρου 35 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011.

2. Οι συνταξιούχοι και οι επιδοματούχοι λόγω αναπροσαρμογής και τα μέλη της οικογενείας αυτών τα αναφερόμενα εις το άρθρον 33,
δικαιούνται ιατρικής περιθάλψεως κατά τα δια κανονισμού ορισθησόμενα,
εφ' όσον χρόνον τυγχάνουν συντάξεως ή επιδόματος αναπροσαρμογής και
επί εξ μήνας μετά την λήξιν αυτών.

«Οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που καταθέτουν αίτηση για συνταξιοδότηση και πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις για σύνταξη, για όσο διάστημα εκκρεμεί η έκδοση συνταξιοδοτικής απόφασης, εξακολουθούν να ασφαρίζονται για παροχές ασθένειας στο Ιδρυμα αν δεν έχουν τις απαραίτητες χρονικές προϋποθέσεις για τη θεώρηση του βιβλιαρίου υγείας ως ασφαλισμένοι.»

*** Τα εντός " " εδάφια της παρ.2 προστέθηκαν με την παράγραφο 6 άρθρου 48 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011.

3. Ιατρική περίθαλψις παρέχεται εφ' όσον διαρκεί η ασθένεια, έστω και αν εν τω μεταξύ έπαυσε πληρούν το ησφαλισμένον πρόσωπον τας προϋποθέσεις της παραγράφου 1. Περίθαλψις όμως δια νέαν περιπτώσιν ασθενείας, παρέχεται μόνον εφ' όσον πληρούνται αι προϋποθέσεις της παραγράφου 1.

"4. Η ιατρική περίθαλψις περιλαμβάνει ιατρικές φροντίδας, παρακλινικές εξετάσεις πάσης φύσεως, ειδικάς θεραπείας, φάρμακα, συνήθη και ειδικά θεραπευτικά μέσα και προθέσεις, λουτροθεραπείαν καθώς και περίθαλψιν εις πάσης φύσεως θεραπευτήρια, ως τοιούτων νοουμένων των ασύλων και των σανατορίων εφ' όσον παρίσταται ανάγκη, και εις ην έκτασιν επιβάλλει η κατάσταση του ασθενούς. Το ΙΚΑ δύναται να καθορίση διά Κανονισμού ποσοστόν συμμετοχής του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου ή επιδοματούχου λόγω αναπροσαρμογής ή των εν άρθρω 33 αναφερομένων μελών οικογενείας τούτων εις την σχετικήν δαπάνην μη δυναμένην να υπερβή το 1/4 ταύτης".

" Εις τους κατά την διάταξιν του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν.Δ. 2656/53 μαθητάς και εφ' όσον δεν πληρούν τας προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου παρέχονται αι ιατρικαί φροντίδες του πρώτου εδαφίου της παραγράφου (ιατρική αντίληψις) εν ιατρείοις και κατ' οίκον από της πρώτης ημέρας υπαγωγής των εις την ασφάλισιν."

***Η παράγραφος 4 αντικατεστάθη ως άνω διά του άρθρου 9 παρ.1 του ΝΔ 3083/1954 (Α 247).

***Κατά την παράγραφον 2 του ίδιου ως άνω άρθρου, η ισχύς τούτου άρχεται από 1ης Αυγούστου 1954.

***Αι εντός " " τελευταίοι περίοδοι της παρ.4 προσετέθησαν ως άνω διά του άρθρου 6, παρ.5 του Ν.4504/1966 (Α 57).

Έξοδα κηδείας.

Άρθρ. 32.

1. Εις περίπτωσιν θανάτου ησφαλισμένου πληρούντος τας κατά το άρθρον 35 εδ. β' προϋποθέσεις ή συνταξιούχου λόγω αναπηρίας ή γήρατος, καταβάλλεται εφ' άπαξ βοήθημα δι' έξοδα κηδείας οριζόμενον δι' αποφάσεως του Δ.Σ. και μη δυνάμενον να ορίζηται κατώτερον του 8πλασίου του τεκμαρτού ημερομισθίου της ανωτάτης ασφαλιστικής κλάσεως. Το ανωτέρω βοήθημα καταβάλλεται και όταν ο θάνατος του ησφαλισμένου επήλθε μετά μεν την έκλειψιν των ανωτέρω προϋποθέσεων διαρκούντος όμως του χρόνου περιθάλψεως του παρά του Ι.Κ.Α. συμφώνως τω άρθρω 31 παράγρ. 3 του παρόντος.

«Αν πεθάνει συνταξιούχος του πρώην Κλάδου Σύνταξης του Ταμείου Συντάξεως και Πρόνοιας Προσωπικού - ΑΤ.Ε., Ταμείου Συντάξεως Προσωπικού-ΕΤ.Ε. και Ταμείου Συντάξεως Προσωπικού - ΗΣΑΠ, που έχουν ενταχθεί στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 38 του ν. 3522/2006 (Α' 276) και το άρθρο 1 του ν. 3655/2008 (Α' 58),

χορηγείται από το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ εφάπαξ βοήθημα για έξοδα κηδείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν άρθρο.

Τα ποσά που καταβάλλονται από το ΙΚΑ - ΕΤΑΜ για την αιτία αυτή μέσα στο έτος, αναζητούνται από τους Φορείς Υγείας, στους οποίους κατά περίπτωση υπάγονταν οι θανόντες, μέσα στον Ιανουάριο του επόμενου έτους.

Αν δεν αποδοθούν τα εν λόγω ποσά από τους οικείους Φορείς Υγείας, αναζητούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Ιδρύματος περί αναγκαστικής είσπραξης.»*** Τα εντός " " εδάφια της παρ.1 προστέθηκαν με την παράγραφο 1 άρθρου 48 Ν.3996/2011,ΦΕΚ Α 170/5.8.2011.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 5 παρ. 11 του Ν. 825/1978 (Α` 189): "Υπό τας προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 32 του Α.Ν.

1846/1951, το ΙΚΑ καταβάλλει εφ` άπαξ βοήθημα δι` έξοδα κηδείας και επί θανάτου μέλους οικογενείας συνταξιοδοτούμενου λόγω θανάτου ησφαλισμένου η συνταξιούχου".

"2. Τα έξοδα κηδείας καταβάλλονται στον επιμεληθέντα την κηδεία, με την προσκόμιση των σχετικών δικαιολογητικών και βαρύνουν τον κλάδο ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα."

*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.11 άρθρ.59 Ν.3518/2006,ΦΕΚ Α 272/21.12.2006.

3. Επί περιπτώσεων θανάτου ησφαλισμένων ή συνταξιούχων ή μελών οικογενείας τούτων νοσηλευομένων εις θεραπευτήρια δια λογαριασμού του Ι.Κ.Α. εφ` όσον ουδείς εμφανίζεται όπως επιμεληθή της κηδείας, το Ι.Κ.Α. αναλαμβάνει απ` ευθείας, την επιμέλειαν ταύτης.

Μέλη οικογενείας.

Αρθρ. 33.

«1. Προς εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31 τα κατωτέρω πρόσωπα θεωρούνται μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου ή του συνταξιούχου λόγω αναπηρίας ή γήρατος.

α) Η σύζυγος ή ο σύζυγος.

β) Τα άγαμα τέκνα (νόμιμα ή τέκνα που έχουν νομιμοποιηθεί, αναγνωρισθεί ή υιοθετηθεί, ή προγονοί) και τα φυσικά τέκνα ασφαλισμένης ή συνταξιούχου λόγω αναπηρίας ή γήρατος μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους και εάν μεν είναι άνεργα μέχρι τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους, εάν δε συνεχίζουν τις σπουδές τους για 2 έτη μετά τη λήξη των σπουδών τους, εφόσον είναι άνεργα, όχι όμως πέρα από τη συμπλήρωση του 26ου έτους της ηλικίας τους.

γ) Η μητέρα και ο πατέρας, καθώς και οι θετοί γονείς υπό τις ίδιες με τους φυσικούς γονείς προϋποθέσεις.

δ) Οι ορφανοί πατρός και μητρός εγγονοί και αδελφοί, καθώς και οι ορφανοί μόνον από πατέρα ή μητέρα αδελφοί ή εγγονοί εφόσον ο επιζών γονέας θεωρείται κατά τα ανωτέρω ως μέλος οικογένειας του ασφαλισμένου, μέχρι συμπλήρωσης του 18ου έτους της ηλικίας τους και εφόσον είναι άγαμοι.

2. Τα πρόσωπα τα αναφερόμενα στην παραπάνω παράγραφο θεωρούνται ως μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου ή του συνταξιούχου, εφόσον συμβιώνουν με αυτόν και η συντήρησή τους για τις περιπτώσεις β', γ', δ', βαρύνει κυρίως αυτόν. Θεωρείται ότι υπάρχει συμβίωση και αν για σοβαρούς λόγους, που ορίζονται με κανονισμό, ο σύζυγος ή η σύζυγος ή τα τέκνα, δεν συγκατοικούν προσωρινά. Ειδικά για τον πατέρα, τη μητέρα και τους θετούς γονείς προκειμένου να ασφαλιστούν σαν μέλη οικογένειας του παιδιού τους, εκτός από την απόδειξη της κύριας συντήρησης και της συγκατοίκησης, απαιτείται:

α) Να έχουν ηλικία άνω των 60 ετών ή να είναι ανάπηροι, με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.

β) Να μην έχουν εισοδήματα από οποιαδήποτε αιτία που να υπερβαίνουν τα εκάστοτε προβλεπόμενα για τους ανασφάλιστους σύμφωνα με την Γ6/8645/74 απόφαση και την αριθ.139491/2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β` 1747).

*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Με την παράγραφο 10 εδάφιο β άρθρου 48 Ν.3996/2011, ΦΕΚ Α 170/5.8.2011, ορίζεται ότι:

"β. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 33 του α.ν. 1846/1951 (Α179) εφαρμόζονται αναλόγως σε όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης".

Εργατικόν ατύχημα και επαγγελματική νόσος.

Αρθρ. 34.

1. Δια την χορήγησιν των παροχών της ασφαλίσεως, δεν απαιτείται η συμπλήρωσις των καθοριζομένων εν άρθροις 28, 31, 32 και 35 ημερών εργασίας, εάν το γεγονός το θεμελιούν το εις παροχάς δικαίωμα οφείλεται εις βίαιον συμβάν, επελθόν κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής ή εις επαγγελματικήν ασθένειαν. Εάν το γεγονός το θεμελιούν το εις παροχάς δικαίωμα οφείλεται εις βίαιον συμβάν μη επελθόν όμως εν τη εκτελέσει ή εξ αφορμής της εργασίας δια την χορήγησιν των ανωτέρω παροχών, αρκεί η συμπλήρωσις του ημίσεος μόνον αριθμού ηερών εργασίας των υπό των ανωτέρω άρθρον οριζομένων. Δια κανονισμού ορισθήσεται ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία της βεβαιώσεως των ατυχημάτων και επί επαγγελματικών ασθενειών το είδος αυτών. Δια κανονισμού θέλουσι ορισθή ωσαύτως αι επιχειρήσεις και τα ελάχιστα όρια χρόνου διάρκειας της εργασίας εις αυτάς, δια την απόκτησιν δικαιώματος επί των ασφαλιστικών παροχών λόγω επαγγελματικής ασθενείας κατά τα ανωτέρω.

2. Εάν δια δικαστικής αποφάσεως βεβαιούται, ότι το ατύχημα εν τη εκτελέσει της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής, οφείλεται εις δόλον του εργοδότη ή του υπ` ατουού προστηθέντος προσώπου, ο εργοδότης υποχρεούται όπως καταβάλη: α) Εις το Ι.Κ.Α., πάσαν την δαπάνην τούτου, την προκληθείσαν εκ της λόγω του ατυχήματος χορηγήσεως παροχών και β) Εις τον παθόντα ή εν περιπτώσει θανάτου τούτου εις τα κατά το άρθρον 28 πρόσωπα, την διαφοράν μεταξύ του ποσού της κατά τον Αστικόν Κώδικα ανηκούσης αυτοίς αποζημιώσεως κα του ολικού ποσού των κατά τον παρόντα νόμον χορηγητέων αυτοίς παροχών. Δια κανονισμού ορισθήσεται ο τρόπος υπολογισμού των εν εδαφίω α` της παραγράφου ταύτης δαπανών.

Επίδομα ασθενείας και ανεργίας

Αρθρ. 35.

1. Ο ησφαλισμένος δικαιούται επιδόματος ασθενείας, εάν δε παρέχη εξηρημένην εργασίαν και επιδόματος ανεργείας, εφ` όσον συντρέχουσιν αι κάτωθι προυποθέσεις: α) Δεν λαμβάνει

σύνταξιν εκ του Ι.Κ.Α. β) Επραγματοποίησε 100 τουλάχιστον ημέρας εργασίας προκειμένου περί παροχής επιδόματος ασθενείας (και 150 τουλάχιστον, προκειμένου περί παροχής επιδόματος ανεργίας, κατά το ημερολογιακόν έτος, το αμέσως προηγούμενον της αναγγελίας της ασθενείας ή της ανεργίας) ή κατά το προηγούμενον της τοιαύτης αναγγελίας 15μηνον, μη συνυπολογιζόμενων εν τη τελευταία ταύτη περιπτώσει εις τας άνω 100 ή (150) ημέρας εργασίας των πραγματοποιηθεισών κατά το τελευταίον ημερολογιακόν τρίμηνον του 15μήνου.

***Τα εντός "" καταργήθηκαν με τη γενική διάταξη του άρθ.37 του Ν.Δ.2961/1954.

"Εις τους διά κανονισμού χαρακτηριζομένους ως εποχικώς εργαζομένους μισθωτούς δεν παρέχεται επίδομα ανεργίας κατά τον διά του αυτού Κανονισμού οριζόμενον χρόνον εποχικής ανεργίας.Δύνатаι ουχ' ήττον να θεσπισθή διά κανονισμού ιδιαίτερα εισφορά των μισθωτών της ανωτέρω κατηγορίας μέχρι 5% επί του μισθού καταβαλλομένη, ως και αι λοιπαί εισφοραί, και ήτις μετά της αντιστοίχου εισφοράς ανεργίας του εργοδότη επιστρέφεται εφ' άπαξ ή εις δόσεις εις τους άνέργους κατά τον χρόνος της περιοδικής ανεργίας. Επίσης δεν παρέχεται επίδομα ανεργίας εις τους διά κανονισμού χαρακτηριζομένους ως υποαπασχολουμένους."

***Η εντός " " β` περίπτωσης του στοιχείου β` ,που αντικατεστάθη ως άνω δια του άρθρου 36 του Ν.Δ. 2698/1953 (ΦΕΚ Α 315) καταργήθηκε με τη παρ.2 του άρθ.2 του Ν.3464/1956.

"βα. Προκειμένου για οικοδόμους οι παραπάνω ημέρες εργασίας μειώνονται σε 80. Η μείωση αυτή ισχύει εφ' όσον έχουν πραγματοποιήσει 200 τουλάχιστον ημέρες εργασίας σε οικοδομικές εργασίες μέσα στα δύο ημερολογιακά έτη, τα αμέσως προηγούμενα της αναγγελίας της ασθένειας ή μέσα στο προηγούμενο της αναγγελίας 30μηνον, μη συνυπολογιζόμενων όμως των ημερών που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο του 30μηνου".

***Το εδαφιο βα` της παρ. 1 του άρθρου 35 προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 11 του Ν. 1759/1988 (Α` 50).

γ) Συνεπεία ασθενείας, μη οφειλομένης εις πταίσμα αυτού, απέχει της εργασίας αυτού, ή τυγχάνει άνεργος.

δ) Η αποχή λόγω ασθενείας εκ της εργασίας διήρκεσε πλέον των τριών τουλάχιστον ημερών ή η ανεργία διήρκεσε πλέον του 15ημέρου από της αναγγελίας των εις το Ι.Κ.Α. και επί αυτοτελώς εργαζομένου ή προαιρετικώς συνεχίζοντος την ασφάλισιν συμφώνως τω άρθρω 41, η ασθένεια διήρκεσε πλέον του υπό Κανονισμού ορισθησομένου χρόνου, εκτός εάν ο ησφαλισμένος εισήχθη εις Θεραπευτήριον, οπότε από της εισαγωγής του εφαρμόζονται αι επί των παρεχόντων εξηρημένην εργασίαν διατάξεις.

"ε). Όταν πρόκειται για επιδότηση πέρα από 182 ημέρες σύμφωνα με την παρ.5α του άρθρου 38 απαιτείται αντί των προϋποθέσεων του εδαφ. β` της παρ. αυτής η πραγματοποίηση τριακοσίων (300) το λιγότερο ημερών εργασίας μέσα στα δύο ημερολογιακά χρόνια τα αμέσως προηγούμενα από εκείνο της αναγγελίας της ασθένειας ή μέσα στο προηγούμενο της αναγγελίας αυτής 30μηνο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση δεν συνυπολογίζονται για τη συμπλήρωση των 300 ημερών εργασίας οι ημέρες που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο του 30μήνου".

***Το εντός " " εδάφιο ε` προσετέθη ως άνω δια του άρθρου 14 παρ. 3 του Ν. 1469/1984, ΦΕΚ Α 111, από την 1η/10/1984.

"στ`. Όταν πρόκειται για επιδότηση πάνω από 360 ημέρες σύμφωνα με την παρ. 5β του άρθρου 38, αντί των προϋποθέσεων των εδ. β` και ε` της παραγράφου αυτής, πρέπει ο ασφαλισμένος να έχει πραγματοποιήσει τις ημέρες εργασίας που προβλέπονται από την παρ. 1β του άρθρου 28 όπως ισχύει κάθε φορά, για τη χορήγηση σύνταξης λόγω αναπηρίας".

***Το εντός "" εδάφιο στ` προστέθηκε με τη παρ.2 του άρθ.11 του νόμου 1759/1988

"2. Ο ησφαλισμένος πληρών κατά τον χρόνον της στρατεύσεως του ως κληρωτού, τας προϋποθέσεις του υπο στοιχείον β` εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, δικαιούται επιδόματος ασθενείας συντρεχόντων των όρων των εδαφίων α`, γ` και δ` της αυτής παραγράφου επι εξ μήνας απο της απολύσεως των εκ των τάξεων του στρατού".

***Η παρ.2 προσετέθη ως άνω δια της παρ.2 του άρθρου 11 του Ν.Δ. 4476/1965 (Α 103).

Άρθρο. 36.

1. Το Ι.Κ.Α., υποχρεούται να εξευρίσκη κατάλληλον εργασία δια των γραφείων ευρέσεως εργασίας εις τους ησφαλισμένους. Μέχρις εξευρέσεως καταλλήλου εργασίας, καταβάλλεται επίδομα ανεργείας, υπο τας ακόλουθους προϋποθέσεις: α) Εάν είναι ικανός προς εργασία και ελεύθερος να παράσχη ταύτην. Ο ησφαλισμένος θεωρείται πληρών την προϋπόθεσιν ταύτην κατά τον χρόνον της επαγγελματικής μετεκπαιδύσεως, κατά τους υπο των σχετικών κανονισμών τιθεμένους περιορισμούς. β) Εάν ενεγράφη ως άνεργος εις το αρμοδιον γραφειον ευρέσεως εργασίας του Ι.Κ.Α. ως δια κανονισμού ορισθήσεται, και παρουσιάζεται ανελλιπώς εις τούτο, εκτός εάν δια του κανονισμού προβλεφθή απαλλαγή απο της τελευταίας ταύτης υποχρεώσεως, εις τας περιπτώσεις, καθ' ας ήθελε κριθή ότι η εφαρμογή της είναι καταπιεστική δια τον άνεργον ή δεν εξυπηρετεί τον υπο ταύτης επιδιωκόμενον σκοπόν. γ) Ησφαλισμένος αδικαιολογήτως μη συμμορφούμενος προς την υποχρέωσιν είτε περί υποβολής αιτήσεως προς εύρεσιν εργασίας, και τακτικής εμφανίσεως εις το γραφείον ευρέσεως εργασίας, είτε περί αποδοχής καταλλήλου εργασίας προσφερομένης αυτώ, δεν δικαιούται επιδόματος δια την εβδομάδα καθ' ην δεν συνεμορφώθη προς τας υποχρεώσεις ταύτης, ή αναλόγως των εκάστοτε περιπτώσεων κατά την κρίσιν του αρμοδίου ασφαλιστικού οργάνου και δια περίοδον μακροτέραν μη υπερβαίνουσαν όμως τας τέσσαρας εβδομάδας τας επομένας ταύτης.

2. Προς καθορισμόν της καταλληλότητος της προσφερομένης εργασίας και διαπίστωσιν της δεδικοιολογημένης ή μη αρνήσεως αποδοχής ταύτης, κατά

τας ως άνω διατάξεις, λαμβάνεται υπ' οψει και η έκτασις των εκ ταύτης κινδύνων υγείας, ασφαλείας και ηθικής του ησφαλισμένου, αι σωματικά και πνευματικά του ικανότητες και η προηγουμένη επαγγελματική του προπαίδευσις, η πείρα τούτου και αι προηγούμεναι αποδοχαί του, η διάρκεια της ανεργίας του, αι πιθανότητες ευρέσεως εργασίας της ειδικότητος του, η αποστασις απο της κατοικίας του ένθα προσφέρεται αυτώ εργασία και αι πιθανότητες εξευρέσεως εργασίας εις τον τόπον της κατοικίας του. Κανονισμός θέλει προβλέψει την δυνατότητα μετακινήσεως δαπάναις του Ι.Κ.Α. του άνεργου εις άλλας περιφερείας, όπου υπάρχει κατάλληλος προς ανάληψιν εργασίας.

3. Τηρουμένων των λοιπών προϋποθέσεων του παρόντος δεν θεωρείται αδικαιολόγητος άρνησις αποδοχής προσφερομένης εργασίας, συνεπαγομένη στέρησιν δια του παρόντος προβλεπομένου επιδόματος. α) Εάν η προσφερομένη θέσις είναι κενή λόγω απεργίας, λόκ άουτ ή άλλης

συλλογικής διαφοράς εργασίας. β) Εάν αι αποδοχαί, αι ώραι, ή έτεροι συνθήκαι της προσφερομένης εργασίας, είναι ουσιωδώς μειονεκτικώτεροι εις ομοίαις εργασίας εν τη περιοχή. γ) Εάν δια την πρόσληψιν του εις την προσφερομένην εργασίαν τίθενται περιοριστικοί όροι της συνδικαλιστικής του ελευθερίας.

4. Αι ημέραι απεργίας δεν επιδοτούνται.

5. Το επίδομα διακόπτεται πέντε ημέρας μετά την αδικαιολόγητον άρνησιν της προσφερθείσης εργασίας.

6. Ησφαλισμένος αυτοβούλως εγκαταλείπων την εργασίαν άνευ αποχρώσης αιτίας στερείται του επιδόματος ανεργείας.

7. Αναστέλλεται η παροχή του επιδοματος ανεργείας, εις τον όστις ανέλαβεν οιανδήποτε αυτοτελή ή εξηρημένην εργασίαν . Μετά την λήξιν της ως άνω απασχολήσεως του ησφαλισμένου, συνεχίζεται η παροχή του επιδόματος εφ' οσον η λήξις λάβη χώραν εντός του έτους της επιδοτήσεως ως καθορίζεται υπο του άρθρου 38. Ο ησφαλισμένος υποχρεούται όπως αναγγείλη εντός δύο ημερών εις το Ι.Κ.Α. την κατά τ' ανωτέρω απασχόλησιν του υποκείμενος άλλως εις την ποινήν του άρθρου 54 παράγρ. Ι, α.

8. Αναστέλλεται η καταβολή του επιδόματος ανεργείας δια χρόνον απο πέντε μέχρι τριάκοντα ημερών, επιτρεπομένης και της οριστικής διακοπής αυτού, εν περιπτώσει καθ' ην ο επιδοτούμενος άνεργος άνευ αποχρώντος λόγου δεν συμμορφούται προς τας υποδείξεις του Ι.Κ.Α. Η λήψις συντάξεως ή επιδοματος, εξαιρουμένων των επιδομάτων λοχείας, κυοφορίας και θηλάσεως των χορηγουμένων παρ' οιουδήποτε Ασφαλιστικού Οργανισμού, συνεπάγεται αναστολήν της καταβολής του επιδόματος ανεργείας. Εάν το επίδομα ανεργείας είναι ανώτερον της συντάξεως ή του επιδόματος, ο ησφαλισμένος λαμβάνει την επί πλέον διαφοράν.

"9. Εάν καταγγελία συμβάσεως εργασίας αναγγελθείσα κατ' άρθρον 9 του νόμου 118/1945 εις το Ι.Κ.Α. ηκυρώθη διά δικαστικής αποφάσεως ή ανεκλήθη ως άκυρος παρά του καταγγέλοντος, ο εργοδότης καταβάλλων εις το μισθωτόν τας αποδοχάς αυτού, υποχρεούται να παρακρατήση διά λογαριασμόν του Ι.Κ.Α. τα πάρα τούτου εις τον μισθωτόν καταβληθέντα επιδόματα ανεργείας. Ο εργοδότης δικαιούται να μη καταβάλη τους οφειλομένους μισθούς εν

όσω ο μισθωτός δεν τω προσκομίζει πιστοποιητικό του Ι.Κ.Α. περί των υπ' αυτού εισπραχθέντων επιδομάτων ανεργίας. Ο εργοδότης παρακρατών τ' ανωτέρω επιδόματα ως εντολοδόχος και διά λογ/σμόν του Ι.Κ.Α., οφείλει ν' αποδώση ταύτα εις αυτό εντός 15 ημερών. Εάν δεν προβή εις την παρακράτησιν ταύτην οφείλει να καταβάλη ίσον ποσόν εις το Ι.Κ.Α., ευθυνόμενος έναντι αυτού, ως εάν είχε παρακρατήσει ταύτα. Τα εκ του ανωτέρου λόγου οφειλόμενα ποσά του εργοδότη προς το Ι.Κ.Α. εισπράττονται κατά τα εν άρθροις 26 παρ. 6 και 27 παρ. 1 εδ. 1 του Α.Ν. 1846/51 οριζόμενα".

***Η ως άνω παρ. 9 προσετέθη δια του άρθρ. 31 του Ν.Δ. 2698/1953, ΦΕΚ Α 315.

"9". (10). "Εργοδοται παραλείποντες την υποβολήν δηλώσεως περί απασχολήσεως ησφαλισμένου μέχρι της επαληθεύσεως της ασφαλιστικής περιπτώσεως, ως και εργοδοται, μη συμμορφούμενοι προς τας υπό των διατάξεων των εδαφίων α', β' και δ' της παραγράφου 9 του άρθρου

26 επιβαλλομένας αυτοίς υποχρεώσεις, υποχρεούνται εις αποκατάστασιν πάσης δαπάνης, εις ην ήθελεν υποβληθή το Ι.Κ.Α. εκ της χορηγήσεως παροχών εις παρ' αυτών απασχολούμενα πρόσωπα. Διά τον υπολογισμόν της κατά τα ανωτέρω δαπάνης του Ι.Κ.Α. εφαρμόζονται αι διατάξεις του υπο της παραγράφου 2 του άρθρου 34 προβλεπομένου Κανονισμού. Η άσκησις οιοδήποτε ενδίκου μέσου κατά σχετικών αποφάσεων του Ι.Κ.Α. δεν αναστέλλει την εκτέλεσιν αυτών".

***Η δευτέρα των ως άνω παραγράφων υπ' αριθμ. "9" προσετέθη διά του άρθρου 43 του ΝΔ 2698/1953 (Α 315), προφανώς εκ παραδρομής ως προς τον αριθμόν της, διότι παρ. 9 είχε ήδη προστεθεί διά του άρθρου 31 του αυτού ως άνω ΝΔ.

31 Μαρτίου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3943

Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των ελε-γκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 1

Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής

1. Συνιστάται, ως συλλογικό κυβερνητικό όργανο, Επιτροπή για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, στην οποία μετέχουν ο Υπουργός Οικονομικών, ως Πρόεδρος, και οι Υπουργοί: α) Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, β) Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και γ) Προστασίας του Πολίτη. Η Επιτροπή

για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής εγκρίνει το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του και παρακολουθεί, εποπτεύει, ελέγχει και συντονίζει την εφαρμογή του.

2. Συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομικών η Εκτελεστική Διυπουργική Επιτροπή του Εθνικού Επιχειρησιακού Προγράμματος Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής, η οποία αποτελείται από:

α) τον Υπουργό Οικονομικών, με αναπληρωτή τον Υφυπουργό Οικονομικών με αρμοδιότητα στα έσοδα, ως Πρόεδρο,

β) τον επικεφαλής Εισαγγελέα της Αρχής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

γ) τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος,

δ) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών,

ε) τον Γενικό Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων,

στ) τον Γενικό Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων,

ζ) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας,

η) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,

θ) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη,

ι) τον Διοικητή, με αναπληρωτή τον έναν εκ των Υποδιοικητών της Ε.Υ.Π.,

ια) τον Ειδικό Γραμματέα του Σ.Δ.Ο.Ε.,

ιβ) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών,

ιγ) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας του Υπουργείου Οικονομικών,

ιδ) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης του Υπουργείου Οικονομικών,

ιε) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Η Εκτελεστική Διυπουργική Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά κάθε μήνα στο Υπουργείο Οικονομικών. Υποστηρίζεται γραμματειακά και διοικητικά από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών. Ενημερώνει την Επιτροπή που προβλέπεται στην παράγραφο 1 για την πορεία εφαρμογής του Προγράμματος τουλάχιστον κάθε τρεις μήνες.

3. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής εκπονείται κάθε τρία χρόνια και περιλαμβάνει σχέδιο δράσεων για την αντιμετώπιση και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, εισηγήσεις για θεσμικές αλλαγές και μέτρα για την αποτελεσματική και συντονισμένη λειτουργία των φορολογικών, δικαστικών και δικηκτικών αρχών. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής εκπονείται από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με τις οδηγίες της Εκτελεστικής Διυπουργικής Επιτροπής για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, η οποία παρακολουθεί, αξιολογεί και ελέγχει την εφαρμογή του Εθνικού Επιχειρησιακού Προγράμματος.

4. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής περιλαμβάνει άξονες, ετήσιες ή και εξαμηνιαίες δράσεις και μέτρα και στόχους με ποσοτικούς και ποιοτικούς μετρήσιμους δείκτες για: α) Τη σύλληψη φορολογητέας ύλης μέσω προγραμμάτων προληπτικών και τακτικών ελέγχων των επιχειρήσεων και των επιτηδευματιών.

β) Τη σύλληψη φορολογητέας ύλης μέσω προγράμματος τεκμηρίων και πόθεν έσχες και εντοπισμού προσαυξήσεων περιουσίας που υποκρύπτουν αδήλωτα εισοδήματα.

γ) Την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης μέσω: αα) της παροχής υπηρεσιών ενημέρωσης και διευκόλυνσης προς τους φορολογούμενους, ββ) της άρσης αδικιών, της απλούστευσης και κωδικοποίησης της φορολογικής νομοθεσίας και γγ) της εφαρμογής των κειμένων διατάξεων για την ποινική καταστολή της φοροδιαφυγής.

δ) Τη βελτίωση και επιτάχυνση της εισπραξιμότητας των βεβαιωθέντων εσόδων και ληξιπρόθεσμων οφειλών.

ε) Την αναγνώριση, ταξινόμηση, κατάταξη, μεταχείριση και αντιμετώπιση των κινδύνων στα θέματα: αα) του Φ.Π.Α. και λοιπών έμμεσων φόρων, ββ) της άμεσης φορολογίας και γγ) της φορολογίας κεφαλαίου.

στ) Την εισαγωγή κριτηρίων για την επιλογή των προς έλεγχο υποθέσεων στα πεδία της φορολογίας και την ανάπτυξη τεχνικών ελέγχου για ομάδες φορολογούμενων, στους οποίους παρατηρείται μεγάλο ποσοστό φοροαποφυγής ή φοροδιαφυγής, καθώς και για τις μεγάλες επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στο πεδίο των ενδοομιλικών συναλλαγών.

ζ) Τη συλλογή, ανάλυση, αξιολόγηση και αξιοποίηση όλων των πληροφοριών και στοιχείων που λαμβάνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες για την αμοιβαία διοικητική και δικαστική συνδρομή, των κρατών – μελών της Ε.Ε., τρίτων χωρών, χωρών με τις οποίες έχουν συναφθεί Συμβάσεις για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας σχετικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου ή Συμβάσεις Ανταλλαγής Πληροφοριών, καθώς και από διεθνείς υπηρεσίες και οργανισμούς.

η) Την ισχυροποίηση της φορολογικής διοίκησης με την εφαρμογή δράσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

5. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής εκπονείται και εγκρίνεται μέχρι 30 Απριλίου 2011.

Άρθρο 2

Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος

1. Μετά το άρθρο 17 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α') προστίθεται νέο άρθρο 17Α ως εξής: «Άρθρο 17Α

Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος 1. Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος ορίζεται με τον αναπληρωτή του, εισαγγελικός λειτουργός με βαθμό αντεισαγγελέα εφετών, από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών. Η τοποθέτησή τους διενεργείται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος εκτελεί τα καθήκοντά του με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και συνεπικουρείται από τρεις, τουλάχιστον, εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς πρωτοδικών, εκ των οποίων δύο τουλάχιστον από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών και ένας από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης. Οι τελευταίοι ορίζονται από τους διευθύνοντες τις οικείες Εισαγγελίες.

2. Το έργο των αρμόδιων για τα οικονομικά εγκλήματα Εισαγγελέων εποπτεύει και συντονίζει ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που ορίζεται με πλήρη ή μερική απασχόληση από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

3. Στα καθήκοντα του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, η κατά τόπο αρμοδιότητα του οποίου επεκτείνεται σε όλη την επικράτεια, ανήκει η εποπτεία, η καθοδήγηση και ο συντονισμός των ενεργειών των γενικών κατά το άρθρο 33 παράγραφος 1 περίπτωση α' του Κ.Π.Δ. και ειδικών προανακριτικών υπαλλήλων, ιδίως δευταλλήλων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), των Τελωνείων, της Ε.Λ.Υ.Τ. και των φοροελεγκτικών υπηρεσιών, εν γένει, του Υπουργείου Οικονομικών, κατά τη διενέργεια ερευνών, προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης για την εξακρίβωση τελέσεως κάθε είδους φορολογικών και οικονομικών εγκλημάτων και οποιωνδήποτε άλλων συναφών, εφόσον αυτά

διαπράττονται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, νομικών προσώπων του ευρύτερου δημοσίου τομέα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή βλάπτουν σοβαρά την εθνική οικονομία.

4. Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος ενημερώνεται για όλες τις καταγγελίες και τις πληροφορίες που περιέχονται στις υπηρεσίες της παραγράφου 3 για εγκλήματα της αρμοδιότητάς του, αξιολογεί δε και διερευνά τις πληροφορίες αυτές, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που περιέρχεται σε γνώση του, σχετικά με αυτά, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο.

5. Για τη διερεύνηση των υποθέσεων που ανήκουν στην αρμοδιότητά του ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος μπορεί να παραγγέλλει τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης από τους κατά την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου γενικούς ή ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους.

6. Η δικογραφία που σχηματίζεται μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης διαβιβάζεται στους κατά τόπο αρμόδιους για την ποινική δίωξη εισαγγελείς πρωτοδικών, με την παραγγελία άμεσης άσκησης ποινικής δίωξης.

7. Με σύμφωνη γνώμη του εποπτεύοντος Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, που έχει ορισθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος μπορεί να παραγγέλλει τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης από τον κατά τόπο αρμόδιο εισαγγελέα πρωτοδικών, χωρίς να στερείται τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, μετά το πέρας της οποίας ενημερώνεται εγγράφως για την πορεία της.

8. Οι εισαγγελικοί λειτουργοί της παραγράφου 1 έχουν πρόσβαση σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά είναι χρήσιμο για την άσκηση του έργου τους, μη υποκείμενοι στους περιορισμούς της νομοθεσίας περί φορολογικού, τραπεζικού, χρηματιστηριακού και κάθε άλλου είδους απορρήτου και σε κάθε μορφή αρχείου Δημόσιας Αρχής ή Οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

9. Για τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και των εισαγγελικών λειτουργών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, συστήνεται στο Υπουργείο Οικονομικών Γραφείο Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, το οποίο διευθύνεται από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Υπηρεσιακή Μονάδα του Γραφείου Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος μπορεί να συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και στην Περιφερειακή Διεύθυνση Κεντρικής Μακεδονίας του Σ.Δ.Ο.Ε.. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, δημιουργούνται αναγκαίες θέσεις επιστημονικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού του Γραφείου, οι οποίες καλύπτονται με μετακίνηση προσωπικού του

Υπουργείου Οικονομικών ή με απόσπαση, μετά από πρόταση του ίδιου Εισαγγελέα. Καθήκοντα προϊστάμενου του Γραφείου ασκεί υπάλληλος ΠΕ, με βαθμό Α΄ που ορίζεται με απόφαση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού για διάρκεια δύο ετών, χωρίς να απαιτείται γνώμη των υπηρεσιακών συμβουλίων, και μπορεί να ανανεώνεται με όμοια απόφαση, για ίσο χρονικό διάστημα μέχρι δύο φορές.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μπορεί να αποσπώνται στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών και Εφετών υπάλληλοι του Υπουργείου Οικονομικών, για την υποβοήθηση του έργου των εισαγγελικών λειτουργιών όταν διενεργείται προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση για οικονομικά ή άλλα συναφή με αυτά εγκλήματα, για χρονικό διάστημα δύο ετών που μπορεί να παρατείνεται με όμοια απόφαση, για ίσο χρονικό διάστημα μέχρι δύο φορές. Οι υπάλληλοι που αποσπώνται λαμβάνουν το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών της θέσης από την οποία αποσπάστηκαν.»

2. Τα τέσσερα πρώτα εδάφια της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 2343/1995 (ΦΕΚ 211 Α΄) καταργούνται.

Άρθρο 3

Μέτρα για την καταστολή της φοροδιαφυγής στην άμεση και έμμεση φορολογία.

Τροποποίηση διατάξεων των νόμων 1882/1990, 2523/1997, 2960/2001

1. α) Η παράγραφος 1 του άρθρου 25 του ν. 1882/1990

αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος δεν καταβάλλει τα βεβαιωμένα στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και τα τελωνεία χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων μηνών, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης: α) έως ένα έτος, εφόσον το συνολικό χρέος από κάθε αιτία, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων ή προσαυξήσεων μέχρι την ημερομηνία σύνταξης του πίνακα χρεών, που αναφέρεται στην παράγραφο 5, υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, β) έξι τουλάχιστον μηνών, εφόσον το συνολικό χρέος σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, γ) ενός τουλάχιστον έτους, εφόσον το συνολικό χρέος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση α΄, υπερβαίνει το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, δ) τριών τουλάχιστον ετών, εφόσον το συνολικό χρέος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση α΄, υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ. Χρόνος τέλεσης του αδικήματος είναι το χρονικό διάστημα από την παρέλευση των τεσσάρων μηνών μέχρι τη συμπλήρωση χρόνου αντίστοιχου με το 1/3 της

κατάπερίπτωση προβλεπόμενης προθεσμίας παραγραφής. Η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από αίτηση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή του Τελωνείου προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών της έδρας τους, που συνοδεύεται υποχρεωτικά από πίνακα χρεών, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων ή προσαυξήσεων. Η πράξη μπορεί να κριθεί ατιμώρητη, εάν το ποσό που οφείλεται εξοφληθεί μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης σε οποιονδήποτε βαθμό.» β) Στην παράγραφο 8 του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Η εμφάνιση του μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου εκμέρους της Δ.Ο.Υ. σχετικά με τη διαδικαστική εξέλιξη της οφειλής, τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο.» γ) Στο άρθρο 25 του ν. 1882/1990 προστίθεται παρά-γραφος 9 ως εξής: «9. Προκειμένου περί χρεών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ήδη ληξιπρόθεσμων κατά την έναρξη ισχύος της παρούσης παραγράφου, τα ποινικά αδικήματα των περιπτώσεων α', β', γ' και δ' της παραγράφου αυτής, τελούνται με τη συνέχιση της μη καταβολής τους μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.»

2. α) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος, προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου εισοδήματος, αποκρύπτει καθαρά εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή, παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση, τελεί αδίκημα φοροδιαφυγής στη φορολογία εισοδήματος.»

β) Στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του ν. 2523/1997 αντί των λέξεων «με ποινή κάθειρξης μέχρι δέκα (10) ετών» τίθενται οι λέξεις «με κάθειρξη».

γ) Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του ν. 2523/1997 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Κατά την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται υπόψη και η διάρκεια της απόκρυψης.»

δ) Η πρώτη περίοδος της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Όποιος, προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή του φόρου προστιθέμενης αξίας, του φόρου κύκλου εργασιών και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει αυτούς, καθώς και όποιος παραπλανά τη φορολογική αρχή με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων και λαμβάνει επιστροφή, καθώς και όποιος διακρατεί τέτοιους φόρους, τέλη ή εισφορές, τιμωρείται:».

ε) Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν. 2523/1997 αντί των λέξεων «με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) έτη» τίθενται οι λέξεις «με κάθειρξη».

στ) Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν. 2523/1997 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Κατά την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται υπόψη και η διάρκεια της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών.»

ζ) Στο άρθρο 18 του ν. 2523/1997 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής: «3. Αν η διάρκεια της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών δεν υπερβαίνει το ένα έτος, ο υπαίτιος απαλλάσσεται, εφόσον καταβληθούν, από την ημέρα που γεννήθηκε η υποχρέωση καταβολής, οι κατά περίπτωση οφειλόμενοι φόροι, τέλη ή εισφορές με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσαυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών. Εάν η καταβολή συντελεστεί μετά τη συμπλήρωση έτους, αλλά πριν τη λήξη της αποδεικτικής διαδικασίας σε πρώτο βαθμό, επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα.»

η) Στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του ν. 2523/1997 αντί των λέξεων «με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών» τίθενται οι λέξεις «με κάθειρξη».

θ) Η παράγραφος 2 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπάγγελα. Η μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή τον Προϊστάμενο της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο σε περίπτωση που ο έλεγχος διενεργήθηκε από όργανα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) ή των ελεγκτικών κέντρων του άρθρου 3 του ν. 2343/1995 (ΦΕΚ 211 Α') ή υποβάλλεται από τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών, ως εξής:

α) Η μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται αμέσως με τη νολοκλήρωση του ελέγχου και ζητείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα η κατά προτεραιότητα εκδίκαση της υπόθεσης, με βάση τα πορίσματα του φορολογικού ελέγχου, ανεξάρτητα εάν έχει ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου: αα) στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 17, εφόσον ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος παραγγείλει την άμεση άσκηση ποινικής δίωξης, ββ) στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 18, εφόσον ο φορολογικός έλεγχος έχει διαταχθεί για την ημερομηνία που διενεργήθηκε, με ειδική εντολή ελέγχου του Υπουργού Οικονομικών, γγ) στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18,

δδ) στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 και εε) στις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 19, εφόσον το πλήθος των μη εκδοθέντων παραστατικών στοιχείων είναι πλέον των δέκα ή υπερβαίνουν σε αξία τα πεντακόσια (500) ευρώ. β) Η μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, επί της οικείας

απόφασης επιβολής προστίμου του Κ.Β.Σ. ή κατά της οικείας πράξης επιβολής φόρου, τέλους ή εισφοράς και ανεξάρτητα αν κατά της απόφασης αυτής ή της πράξης ασκήθηκε προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού

δικαστηρίου:

αα) στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 18, εφόσον ο φορολογικός έλεγχος δεν έχει διαταχθεί με ειδική εντολή του Υπουργού Οικονομικών,

ββ) στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου και την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 και

γγ) στις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 19, εφόσον το πλήθος των μη εκδοθέντων παραστατικών στοιχείων δεν υπερβαίνει τα δέκα ή δεν υπερβαίνει σε αξία τα πεντακόσια (500) ευρώ.

Η ποινική δίωξη δεν αρχίζει πριν από την τελεσίδικη κρίση του διοικητικού δικαστηρίου στην προσφυγή που ασκήθηκε ή σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής πριν από την οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής με την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής κατά της εγγραφής αυτής:

αα) στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 17 και ββ) στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 17, εφόσον δεν παραγγέλθηκε η άμεση άσκηση ποινικής δίωξης από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος.

Η ποινική δίωξη δεν αρχίζει σε καμία από τις ανωτέρω περιπτώσεις, επίσης, αν αυτός κατά του οποίου πρόκειται να ασκηθεί, αποδεικνύει ότι έχει έναντι του Δημοσίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) απαίτηση βέβαιη και εκκαθαρισμένη, ποσού ίσου ή μεγαλύτερου του ποσού των φόρων, τελών και εισφορών, για τα οποία επρόκειτο να ασκηθεί η ποινική δίωξη.»

ι) Η παράγραφος 5 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Αρμόδιο δικαστήριο είναι, κατά περίπτωση, το μονομελές ή το τριμελές πλημμελειοδικείο ή το τριμελές εφετείο κακουργημάτων της έδρας της αρμόδιας για τη φορολόγηση Δ.Ο.Υ..»

ια) Η παράγραφος 8 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Για τα πλημμελήματα των άρθρων 17 παράγραφος 2 περίπτωση α΄, 18 παράγραφος 1 περιπτώσεις α΄ και β΄, 19 παράγραφος 1 περίπτωση α΄, 25 παράγραφος 1 του ν. 1882/1990 και 157 παράγραφος 1 περιπτώσεις α΄ και β΄ του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα που κυρώθηκε με το ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α΄), μετατροπή και αναστολή της ποινής γίνεται κατά τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 82 και 99 επ. του Ποινικού Κώδικα. Δεν επιτρέπεται αναστολή ή μετατροπή της ποινής σε περίπτωση δεύτερης και κάθε περαιτέρω υποτροπής. Αν μετατραπεί η ποινή, κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από είκοσι (20) έως εκατό (100) ευρώ.» ιβ) Η παράγραφος 9 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Στα κακούργηματα του παρόντος νόμου, καθώς και στο κακούργημα της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 157 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα ως «συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης», κατά το άρθρο 497 παράγραφος 8 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, νοείται και η εκ μέρους του κατηγορουμένου καταβολή όλων ή μέρους των οφειλόμενων φόρων, τελών, εισφορών ή δασμών με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσαυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών. Εάν το δικαστήριο κρίνει ότι δεν πρέπει να χορηγηθεί ανασταλτικό αποτέλεσμα στην έφεση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 8 του άρθρου 497 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τάσσει προθεσμία τριών εργάσιμων ημερών μέσα στην οποία ο κατηγορούμενος μπορεί να καταβάλει τους κατά περίπτωση οφειλόμενους φόρους, τέλη, εισφορές ή δασμούς με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσαυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών. Η καταβολή των ως άνω ποσών συνεπάγεται υποχρεωτικά την αναστολή εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης. Το ίδιο αποτέλεσμα έχει η καταβολή των ως άνω ποσών όταν ζητείται η αναστολή εκτέλεσης της απόφασης, κατά το άρθρο 497 παράγραφος 7 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

ιγ) Στην παράγραφο 10 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 προστίθεται εδάφιο πρώτο ως εξής: «Στα αδικήματα του παρόντος νόμου, χρόνος τέλεσης είναι το χρονικό διάστημα από την ημέρα κατά την οποία για πρώτη φορά όφειλε να ενεργήσει ο υπαίτιος μέχρι τη συμπλήρωση χρόνου αντίστοιχου με το 1/3 της κατά περίπτωση προβλεπόμενης προθεσμίας παραγραφής.»

ιδ) Στην παράγραφο 10 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: «Για τα αδικήματα της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 17, εφόσον ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος παραγγέλλει την άμεση άσκηση ποινικής δίωξης, η παραγραφή αρχίζει από την ημερομηνία άσκησης της δίωξης αυτής.»

3. Η περίπτωση γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 157 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, που κυρώθηκε με το ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α΄), όπως η περίπτωση αυτή προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 77 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής: «γ. Με

κάθειρξη, εάν οι δασμοί, φόροι και λοιπές επιβαρύνσεις που στερήθηκε το Δημόσιο ή η Ευρωπαϊκή Ένωση υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.»

4.α. Η παράγραφος 2 του άρθρου 235 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν η αξία των ωφελημάτων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ ή αν ο δράστης έχει την ιδιότητα του υπαλλήλου του Υπουργείου Οικονομικών επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών.»

β. Στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 235 Π.Κ., αν ο δράστης έχει την ιδιότητα του υπαλλήλου του Υπουργείου Οικονομικών, για την επιβολή προσωρινής

κράτησης αρκεί και η αιτιολογημένη κρίση ότι αν αφεθεί ελεύθερος ο κατηγορούμενος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Άρθρο 4

Σύσταση θέσεων Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους στο Υπουργείο Οικονομικών

1. Συνιστώνται στο Υπουργείο Οικονομικών θέσεις Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους, ο αριθμός των οποίων καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών. Με όμοια απόφαση ανακαθορίζεται ο αριθμός των θέσεων αυτών, κατανέμονται ή ανακατανέμονται οι θέσεις αυτές σε υπηρεσιακές μονάδες και καθορίζονται ή ανακαθορίζονται οι οργανικές μονάδες επιπέδου Αυτοτελούς Γραφείου, Τμήματος, Υποδιεύθυνσης ή Διεύθυνσης, κεντρικών ή περιφερειακών υπηρεσιών, της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών, των οποίων οι θέσεις, με εξαίρεση τις θέσεις Προϊσταμένου Αυτοτελούς Γραφείου, Τμήματος, Υποδιεύθυνσης ή Διεύθυνσης, καλύπτονται από υπαλλήλους που κατέχουν τις θέσεις που συνιστώνται με τη διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής.

2. Οι θέσεις καλύπτονται από υπαλλήλους όλων των κλάδων του Υπουργείου Οικονομικών κατηγορίας ΠΕ και ΤΕ, οι οποίοι επιλέγονται, μετακινούνται ή αποσπώνται με απόφαση του ίδιου Υπουργού, με τη διαδικασία που ορίζεται στις επόμενες παραγράφους. Εξαιρετικά, κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, με την προκήρυξη μπορεί να προβλέπεται ότι ποσοστό των θέσεων που δεν υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του

συνολικού αριθμού τους μπορείνα καλύπτεται από υπαλλήλους κατηγορίας ΔΕ και νακαθορίζονται τα ειδικότερα πρόσθετα προσόντα πουαπαιτούνται για την επιλογή αυτή.

3. Οι θέσεις προκηρύσσονται και οι υποψήφιοι επιλέγονται από πίνακα επιτυχόντων που καταρτίζει η Ειδική Επιτροπή που προβλέπεται στην παράγραφο 16 με τησειρά επιτυχίας αυτών, ύστερα από αξιολόγηση τωντυπικών και ουσιαστικών προσόντων τους και μετά απόσυνέντευξη, προκειμένου η Επιτροπή να διαμορφώσειγνώμη για την προσωπικότητα και την ουσιαστική ικανότητα άσκησης των ειδικών καθηκόντων της θέσης.Ο πίνακας κατάταξης των επιλεγέντων ισχύει για μιατριετία και οι θέσεις που κενώνονται καλύπτονται από αυτόν.

4. Με την προκήρυξη προσδιορίζονται οι θέσεις, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχήςστη διαδικασία της επιλογής, ορίζονται τα απαιτούμενατυπικά προσόντα για την κάλυψη αυτών και προσδιορίζονται οι τίτλοι σπουδών, η εξειδίκευση, τα πρόσθετα προσόντα ή η προηγούμενη εμπειρία για ορισμένοποσοστό των θέσεων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ηανανέωση του ελεγκτικού δυναμικού. Κατά τα λοιπά,εφαρμόζεται το π.δ. 50/2001 (ΦΕΚ 39 Α'). Η αίτηση γιασυμμετοχή στη διαδικασία επιλογής, η επιλογή και η τοποθέτηση σε θέση Ελεγκτή Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους δεν επηρεάζειμε οποιοδήποτε τρόπο την υπηρεσιακή κατάστασησητων υπαλλήλων.

5. Στις θέσεις Ελεγκτών Βεβαίωσης και ΑναγκαστικήςΕίσπραξης των Εσόδων του Κράτους δεν επιτρέπεταινα υπηρετεί υπάλληλος ο οποίος έχει τιμωρηθεί ή έχειασκηθεί και εκκρεμεί σε βάρος του πειθαρχική δίωξηγια οποιοδήποτε παράπτωμα ή συμπληρώνει το όριοηλικίας ή το χρόνο υπηρεσίας για συνταξιοδότηση, μέσαστην επόμενη τριετία από την ημερομηνία επιλογής.6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών,Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καιΟικονομικών καθορίζονται και ανακαθορίζονται τα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα που απαιτούνται για τηνκάλυψη των θέσεων Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους και μπορείνα ορίζονται ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια, καθώς καισυντελεστές βαρύτητας των κριτηρίων αυτών για τηνεπιλογή, οι προϋποθέσεις, ο τρόπος και η διαδικασίαεπιλογής, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικά με τηναξιολόγηση και την επιλογή των υποψήφιων ΕλεγκτώνΒεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδωντου Κράτους, την κατάρτιση του πίνακα επιτυχόντων,τα όργανα που συνομολογούν το συμβόλαιο αποδοτικότητας για λογαριασμό του Δημοσίου, τα στοιχεία πουπρέπει αυτό να περιλαμβάνει, ο χρόνος, η διαδικασίακαι τα αρμόδια όργανα που ελέγχουν την εφαρμογήτου συμβολαίου αποδοτικότητας, καθώς και κάθε θέμασχετικά με την τακτική και ενδιάμεση επαναξιολόγησησητων υπαλλήλων, ο τρόπος και το όργανο που διενεργείτην επαναξιολόγηση και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή του εδαφίου αυτού. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα στοιχεία του συμβολαίου αποδοτικότηταςγια τους προϊσταμένους των οργανικών μονάδων πουπροβλέπονται στις παραγράφους 21 και 22, ο χρόνος,η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα που ελέγχουν

τηνεφαρμογή του συμβολαίου αποδοτικότητας, καθώς και κάθε θέμα σχετικά με την τακτική και ενδιάμεση επαναξιολόγηση των προϊσταμένων αυτών των οργανικών μονάδων, ο τρόπος και το όργανο που διενεργεί την επαναξιολόγηση και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

7. Οι υποψήφιοι, με την αίτηση επιλογής τους σε θέση Ελεγκτή Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους, υποβάλλουν Ειδική Αναλυτική Δήλωση Περιουσιακής Κατάστασης (Πόθεν Έσχες). Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται το περιεχόμενο της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης. Κατά την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, το περιεχόμενο της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης ορίζεται με την προκήρυξη.

8. Όσοι υπάλληλοι επιλεγούν και τοποθετηθούν με μετακίνηση ή απόσπαση σε θέση Ελεγκτή Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους, υπογράφουν με την ανάληψη των καθηκόντων τους συμβόλαιο αποδοτικότητας, για χρονικό διάστημα οκτώ μηνών. Στο συμβόλαιο αποδοτικότητας περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις και οι ποσοτικοί και ποιοτικοί στόχοι που αναλαμβάνουν να επιτύχουν.

9. Όσοι υπάλληλοι επιλεγούν, τοποθετούνται στις θέσεις αυτές και αξιολογούνται, υποχρεωτικά κατά τη λήξη του συμβολαίου αποδοτικότητας, με δυνατότητα ενδιάμεσης αξιολόγησης. Για την αξιολόγηση συντάσσεται Έκθεση. Εκθέσεις Αξιολόγησης συντάσσονται και όταν υπάρχει ενδιάμεση αξιολόγηση. Αν, σύμφωνα με

την Έκθεση Αξιολόγησης, δεν έχουν επιτευχθεί όλοι οι ποσοτικοί και ποιοτικοί στόχοι του συμβολαίου αποδοτικότητας ή δεν έχουν τηρηθεί οι λοιπές υποχρεώσεις που αναφέρονται σε αυτό και οφείλεται αυτό και σε υπαιτιότητα του υπαλλήλου, απαλλάσσονται αυτοδίκαια από τα καθήκοντα της θέσης του Ελεγκτή Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους και επανέρχονται υποχρεωτικά στην υπηρεσία από όπου μετακινήθηκαν, με διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από αίτηση του υπαλλήλου, μπορεί αυτός να επανέρχεται οποτεδήποτε στην υπηρεσία από την οποία προέρχεται, εφόσον συντρέχουν σοβαροί προσωπικοί λόγοι, ύστερα από γνώμη της αρμόδιας Ειδικής Επιτροπής που προβλέπεται στην παράγραφο 16.10. Οι υπάλληλοι που υπηρετούν σε θέσεις Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους απαλλάσσονται από τα καθήκοντά τους και επανέρχονται υποχρεωτικά στην υπηρεσία από την οποία μετακινήθηκαν, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ανεξάρτητα από την αξιολόγησή τους, αν ασκηθεί σε βάρος τους πειθαρχική δίωξη για οποιοδήποτε παράπτωμα ή δεν υποβάλλουν δήλωση περιουσιακής κατάστασης ή αν υποβάλλουν ανακριβή δήλωση περιουσιακής κατάστασης.

11. Ο χρόνος υπηρεσίας σε θέση Ελεγκτή Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους, θεωρείται για τον υπάλληλο χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική του θέση.

12. Οι υπάλληλοι που μετακινούνται σε εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, έχουν δικαίωμα να κριθούν για επιλογή Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης, Τμήματος ή Αυτοτελούς Γραφείου, σε θέσεις που καλύπτονται από τον κλάδο προέλευσής τους ή στο φορέα προέλευσης αυτών, αντίστοιχα. Εφόσον αποδεχθούν τη θέση αυτή απαλλάσσονται από τα καθήκοντα του Ελεγκτή Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους το αργότερο μέσα σε πέντε ημέρες από την επιλογή τους.

13. Οι υπηρετούντες σε θέσεις Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους απαγορεύεται να ασκούν οποιοδήποτε ιδιωτικό έργο μεαμοιβή, για όσο διάστημα υπηρετούν σε αυτές.

14. Οι Ελεγκτές Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους μετακινούνται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από αίτησή τους ή αίτημα του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων, σε θέση Ελεγκτή Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους άλλης οργανικής μονάδας από αυτές που προβλέπονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1, σύμφωνα με το άρθρο 66 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. που κυρώθηκε με το ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26 Α') και την παράγραφο 2 του άρθρου έκτου του ν. 3845/2010 (ΦΕΚ 65 Α'). Οι Ελεγκτές Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους μετατίθενται σε θέση Ελεγκτή Βεβαίωσης και Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Ειδικής Επιτροπής Αξιολόγησης και Επιλογής, η οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση αποτελεί το υπηρεσιακό συμβούλιο της παραγράφου 5 του άρθρου 67 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πο-

λιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.. Για τη μετάθεση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 6 και 8 του ίδιου άρθρου και Κώδικα.

15. Οι Ελεγκτές Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους, για τα πειθαρχικά τους παραπτώματα που τελούνται κατά το χρονικό διάστημα που υπηρετούν στις θέσεις αυτές, υπάγονται ακόμη και μετά από την αποχώρησή τους από αυτές στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που προβλέπεται στις διατάξεις της παραγράφου 1 περίπτωση δ' του άρθρου 157 και του άρθρου 163 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., το οποίο κρίνει τις πειθαρχικές τους υποθέσεις κατά προτεραιότητα σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

16. Στο Υπουργείο Οικονομικών συνιστάται πενταμελής Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης και Επιλογής Προσωπικού για τις θέσεις που καλύπτονται από Ελεγκτές Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους, η οποία συγκροτείται από:

1) Τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών, με αναπληρωτή του Προϊστάμενο Διεύθυνσης που υπάγεται στην ίδια Γενική Διεύθυνση, ως Πρόεδρο.

2) Τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών, με αναπληρωτή του Προϊστάμενο Διεύθυνσης που υπάγεται στην ίδια Γενική Διεύθυνση, ως μέλος.

3) Τρεις Προϊσταμένους Διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων, με αναπληρωτές τους Προϊσταμένους Τμημάτων Διευθύνσεων της ίδιας Γενικής Γραμματείας, με εμπειρία στο φορολογικό έλεγχο, ως μέλη. Ως Εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ορίζεται ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων, με αναπληρωτή έναν Προϊστάμενο Διεύθυνσης της ίδιας Γενικής Διεύθυνσης.

17. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται Πρόεδρος και τα μέλη της Ειδικής Επιτροπής της προηγούμενης παραγράφου, με τους αναπληρωτές τους, για θητεία δύο ετών, καθώς και οι Γραμματείς αυτών με τους αναπληρωτές τους.

18. Για τα θέματα της εν γένει υπηρεσιακής κατάστασης των υπηρετούντων σε θέσεις Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους για τα οποία δεν ορίζεται, με τις διατάξεις του παρόντος, ως αρμόδια η Ειδική Επιτροπή που προβλέπεται στην παράγραφο 16, αρμοδιότητα έχουν τα υπηρεσιακά συμβούλια, που ήταν αρμόδια πριν από την επιλογή τους για τη θέση αυτή.

19. Οι υπηρετούντες σε θέσεις Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών τους με τα κάθε είδους γενικά ή ειδικά επιδόματα της οργανικής τους θέσης, καθώς και όλες τις πρόσθετες αμοιβές και αποζημιώσεις που προβλέπονται για τους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών.

20. Αν επιτευχθούν οι ποιοτικοί και ποσοτικοί στόχοι του συμβολαίου αποδοτικότητας, εκδίδεται ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του οργάνου που διενεργεί την αξιολόγηση και επαναξιολόγηση που προβλέπεται στην παράγραφο 6. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 25 του παρόντος άρθρου και της κανονιστικής απόφασης που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότησή της.

21. Οι Προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων επιπέδου Αυτοτελούς Γραφείου, Τμήματος, Υποδιεύθυνσης ή Διεύθυνσης, οι οποίες καθορίζονται με την κοινή απόφαση που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1, υπογράφουν μέσα σε προθεσμία από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού που ορίζεται με την απόφαση που προβλέπεται στην

παράγραφο 6, συμβόλαιο αποδοτικότητας για χρονικό διάστημα μέχρι τη λήξη της θητείας που προβλέπεται στην παράγραφο 7 του άρθρου πέμπτου του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α΄).

22. Οι Προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, οι οποίοι επιλέγονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ν. 3839/2010 (ΦΕΚ 51 Α΄), υπογράφουν με την ανάληψη των καθηκόντων τους συμβόλαιο αποδοτικότητας για χρονικό διάστημα δεκαοκτώ μηνών οι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων και δώδεκα μηνών οι Προϊστάμενοι Υποδιευθύνσεων, Τμημάτων ή Αυτοτελών Γραφείων.

23. Οι Προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων των δύο προηγούμενων παραγράφων αξιολογούνται υποχρεωτικά κατά τη λήξη του συμβολαίου αποδοτικότητας και προκειμένου περί Προϊσταμένων της παραγράφου 21 κατά τη λήξη της θητείας τους, με δυνατότητα ενδιάμεσης αξιολόγησης. Για την αξιολόγησή τους συντάσσεται

Έκθεση. Εκθέσεις αξιολόγησης συντάσσονται και όταν υπάρχει ενδιάμεση αξιολόγηση. Αν σύμφωνα με την Έκθεση αξιολόγησης δεν έχουν επιτευχθεί όλοι οι ποσοτικοί ή ποιοτικοί στόχοι του συμβολαίου αποδοτικότητας ή δεν έχουν τηρηθεί οι λοιπές υποχρεώσεις που αναφέρονται σε αυτό και αυτό οφείλεται και σε υπαιτιότητα του Προϊσταμένου, μετακινούνται υποχρεωτικά από τη θέση που κατέχουν σε όμοια θέση οργανικής μονάδας του Υπουργείου Οικονομικών, εκτός εκείνων που καθορίζονται με την κοινή απόφαση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1.

24. Οι διατάξεις των παραγράφων 10, 13, 15 και 20 εφαρμόζονται αναλόγως και για τους Προϊσταμένους οργανικών μονάδων των παραγράφων 21 και 22.

25. Οι Εκθέσεις αξιολόγησης και επαναξιολόγησης που προβλέπονται στις παραγράφους 9 και 23 λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή του άρθρου 81 του Υ.Κ. και αποτελούν την υπηρεσιακή αξιολόγηση που προβλέπεται στις περιπτώσεις γ(1) των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 85 του ίδιου Κώδικα, για την εφαρμογή και αξιολόγηση των κριτηρίων που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο του ίδιου Κώδικα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών μπορεί να ορίζονται οι συντελεστές, τα μόρια και κάθε σχετικό θέμα για τη συμμετοχή μεταξύ των κριτηρίων επιλογής του άρθρου 85 του Υ.Κ., των εκθέσεων αξιολόγησης και επαναξιολόγησης των παραγράφων 9 και 23.

Άρθρο 5

Αντιμετώπιση διαφθοράς – Πειθαρχική δίωξη Σύσταση Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων στο Υπουργείο Οικονομικών

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομικών αυτοτελής Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων, επιπέδου Διεύθυνσης, που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών και έχει έδρα

την Αθήνα. Ως παράρτημα αυτής λειτουργεί η Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων Βορείου Ελλάδος, με έδρα την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

2. Η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων είναι αρμόδια για τη συλλογή, επεξεργασία, σύνθεση, ανάλυση, αξιολόγηση και αξιοποίηση των πληροφοριών και στοιχείων, που αφορούν στην εμπλοκή υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών και των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων, σε ποινικά και πειθαρχικά αδικήματα, την εξιχνίαση, την πειθαρχική τους δίωξη και την άμεση ενημέρωση των αρμόδιων για την ποινική δίωξη αρχών. 3. Η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων ελέγχει τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες) των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών και των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων.

4. Η κατά τόπον αρμοδιότητα της Υποδιεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων Βορείου Ελλάδος εκτείνεται στα όρια των Περιφερειών Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων εκτείνεται στις λοιπές περιοχές της χώρας. Με ειδική εντολή του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να ανατίθεται στη Διεύθυνση και Υποδιεύθυνση η διενέργεια ελέγχων και ερευνών, στα πλαίσια της καθ' ύλην αρμοδιότητάς τους, εκτός των ορίων της κατά τόπον αρμοδιότητας αυτών.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 6, 8, 19, 21 και 22 του άρθρου 30 του ν. 3296/2004 (ΦΕΚ 253 Α') ισχύουν και για την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων και το προσωπικό αυτής.

6. Η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων στελεχώνεται από υπαλλήλους του κλάδου Οικονομικών Επιθεωρητών του Υπουργείου Οικονομικών.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζεται και ανακαθορίζεται η διάρθρωση των υπηρεσιακών μονάδων της Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων και η κατανομή ή ανακατανομή των αρμοδιοτήτων και των θέσεων και θεσπίζεται ο Ειδικός Κανονισμός Λειτουργίας και Καθηκόντων του προσωπικού της.

8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας της Υπηρεσίας Εσω-

τερικών Υποθέσεων. Από την έναρξη λειτουργίας της

Υπηρεσίας Εσωτερικών Υποθέσεων παύουν να ισχύ-

ουν οι αρμοδιότητες των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης, κατά το μέρος που αυτές ασκούνται από

την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων σύμφωνα με τον ειδικό κανονισμό οργάνωσης και λειτουργίας της. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από

πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών ανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικής

Επιθεώρησης και των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών αυτής, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 6

Ανανέωση προσωπικού του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.)

Η παράγραφος 3 του άρθρου 27 του π.δ. 85/2005 (ΦΕΚ 122 Α') αντικαθίσταται ως εξής: «3. Οι υπάλληλοι που τοποθετούνται, μετατίθενται ή αποσπώνται στις Υπηρεσίες του Σ.Δ.Ο.Ε., εκτός από τους προϊσταμένους όλων των οργανικών μονάδων, προέρχονται από τους κλάδους Εφοριακών και Τελωνειακών ή από αυτούς που υπηρετούν σε θέσεις Ελεγκτών Βεβαίωσης και Αναγκαστικής Είσπραξης των Εσόδων του Κράτους και έχουν πραγματική υπηρεσία στους κλάδους των οργανικών θέσεων που καλύπτουν, μέχρι είκοσι έτη. Εφόσον πρόκειται για νεοδιόριστους υπαλλήλους, αμέσως μετά την τοποθέτησή τους παρακολουθούν εκπαιδευτικό πρόγραμμα στα κύρια αντικείμενα του Σ.Δ.Ο.Ε., διάρκειας τουλάχιστον δύο μηνών, το οποίο διοργανώνεται από την Κεντρική Υπηρεσία του Σ.Δ.Ο.Ε.. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται να υπηρετούν και υπάλληλοι με περισσότερο από είκοσι έτη χρόνου υπηρεσίας, όχι όμως πάνω από είκοσι πέντε έτη συνολικό χρόνο υπηρεσίας και σε ποσοστό όχι μεγαλύτερο του δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού αριθμού των θέσεων. Για τους υπαλλήλους που αναφέρονται στα προηγούμενα εδάφια εκτιμώνται ιδίως τα παρακάτω προσόντα, όπως αυτά προκύπτουν από τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου και του πειθαρχικού τους φακέλου:

- αα) Το ήθος και η προσήλωση στο υπηρεσιακό τους καθήκον.
- ββ) Η επαγγελματική επάρκεια και η υπηρεσιακή κατάρτιση στα αντικείμενα αρμοδιότητας του Σ.Δ.Ο.Ε..
- γγ) Η ικανότητα συνεργασίας και επίδειξης ομαδικού πνεύματος.
- δδ) Η δυνατότητα ανάπτυξης πρωτοβουλιών και ο επαγγελματικός ζήλος.»

Άρθρο 7

Ενίσχυση της διεθνούς διοικητικής συνεργασίας στον τομέα της άμεσης φορολογίας

1. Συνιστάται στη Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του Υπουργείου Οικονομικών Τμήμα Διεθνούς Διοικητικής Συνεργασίας στον τομέα της άμεσης φορολογίας.
2. Στο τέλος του άρθρου 2 του π.δ. 249/1998 (ΦΕΚ 186Α') προστίθενται τα ακόλουθα: «γ) Τμήμα Διεθνούς Διοικητικής Συνεργασίας στον τομέα της άμεσης φορολογίας Α. Ανταλλαγή των πληροφοριών και ενίσχυση της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής στο πλαίσιο εφαρμογής: αα) Των διεθνών συμβάσεων αποφυγής της διπλής φορολογίας του εισοδήματος και του κεφαλαίου. ββ) Των διεθνών συμβάσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ διεθνών οργανισμών, σχετικά με την αμοιβαία διοικητική συνδρομή στον τομέα της άμεσης φορολογίας. γγ) Των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου για τη ναμοιβαία διοικητική συνδρομή

των αρμόδιων αρχών των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της άμεσης φορολογίας δδ) Των διεθνών συμβάσεων με άλλες χώρες για την ανταλλαγή των πληροφοριών στον τομέα της άμεσης φορολογίας εε) Των μνημονίων συνεργασίας ή πρωτοκόλλων ή ειδικότερων συμφωνιών, που έχουν συναφθεί με άλλες χώρες για την ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της άμεσης φορολογίας, βάσει συμβάσεων για την αποφυγή της διπλής φορολογίας του εισοδήματος και του κεφαλαίου ή των οικείων διατάξεων του κοινοτικού δικαίου. *01000663103110056*

Β. Διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων μεταξύ της Ελλάδας και άλλων χωρών με σκοπό τη σύναψη ή αναθεώρηση διεθνών συμφωνιών ή μνημονίων συνεργασίας ή πρωτοκόλλων για την ανταλλαγή των πληροφοριών στον τομέα της άμεσης φορολογίας.

Γ. Συνεργασία με τη Γ.Γ.Π.Σ., τη Γενική Διεύθυνση Φορολογίας, τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων, το Σ.Δ.Ο.Ε. και κάθε αρμόδια φορολογική ή ελεγκτική υπηρεσία ή αρχή με σκοπό την άμεση προώθηση και αξιοποίηση των πληροφοριών που προωθούνται από τις αρμόδιες αλλοδαπές αρχές. Δ. Εισήγηση και μέριμνα για την εναρμόνιση του εσωτερικού δικαίου με το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του τμήματος.»

3. Στο άρθρο 3 του π.δ. 249/1998 η παράγραφος 4 αναριθμείται σε παράγραφο 5 και προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Του Τμήματος Διεθνούς Διοικητικής Συνεργασίας στον τομέα της άμεσης φορολογίας προΐσταται μόνιμος υπάλληλος, κατηγορίας ΠΕ, του κλάδου Εφοριακών.»

Άρθρο 8

Βελτίωση αποτελεσματικότητας συστήματος ελέγχων

1. Στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 2238/1994, ΦΕΚ 151 Α') μετά το άρθρο 67 προστίθεται νέο άρθρο 67Α, ως εξής: «Άρθρο 67Α Έλεγχος από το γραφείο

1. Οι υποκείμενοι σε φόρο με τις διατάξεις των άρθρων 2 και 101 του Κ.Φ.Ε. μπορούν να υπαχθούν σε τακτικό ή προσωρινό έλεγχο από το γραφείο της ελεγκτικής υπηρεσίας στην οποία υπάγονται για το μερικό προσδιορισμό του εισοδήματός τους. Ο έλεγχος αυτός διατάσσεται από τον προϊστάμενο της ελεγκτικής υπηρεσίας για ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα θέματα και φορολογικά αντικείμενα και διενεργείται στην ελεγκτική υπηρεσία με βάση: α) τα στοιχεία του φακέλου, β) τα δελτία πληροφοριών, γ) τις εκθέσεις ελέγχου του Σ.Δ.Ο.Ε. και άλλων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, δ) τα βιβλία και στοιχεία που θα κληθεί να προσκομίσει ο ελεγχόμενος, ε) τα στοιχεία και τις πληροφορίες των προσώπων που ορίζονται στο άρθρο 17 του ν. 3842/2010 και στ) τα στοιχεία που προκύπτουν από τη μηχανογραφική επεξεργασία δεδομένων της Γ.Γ.Π.Σ..

2. Ο προϊστάμενος της ελεγκτικής υπηρεσίας διενεργεί έλεγχο στην έδρα της επιχείρησης, ιδίως σε υποθέσεις για τις οποίες:

α) αποφαίνεται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 32 για τον εξωλογιστικό προσδιορισμό του εισοδήματος, σύμφωνα με τον έλεγχο που διενεργήθηκε από το γραφείο που προβλέπεται στο άρθρο 67 και στην προηγούμενη παράγραφο, β) απαιτείται έλεγχος της παραγωγής για τον προσδιορισμό των οικονομικών αποτελεσμάτων της επιχείρησης, γ) απαιτείται χρήση ειδικού λογισμικού για την επαλήθευση της εγκυρότητας των οικονομικών στοιχείων που δίνονται στις φορολογικές αρχές, δ) απαιτείται έλεγχος των ειδικών αρχείων προκειμένου για επιχειρήσεις που ασχολούνται με το ηλεκτρονικό εμπόριο, ε) κρίνει αιτιολογημένα ότι είναι αναγκαίο, στ) έχει διενεργηθεί έλεγχος από το γραφείο, για συγκεκριμένο ποσοστό υποθέσεων το οποίο καθορίζεται με υπουργική απόφαση.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 66, των παραγράφων 3, 4 και 5 του άρθρου 67 και της παραγράφου 5 του άρθρου 68 έχουν ανάλογη εφαρμογή.

4. Τα δικαιώματα ελέγχου που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, καθώς και στα προηγούμενα άρθρα 66 και 67 έχει και η Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων, η οποία μπορεί να διατάσσει και επανέλεγχο για οποιαδήποτε φορολογική υπόθεση με υπαλλήλους της αρμόδιας ελεγκτικής υπηρεσίας ή με άλλους υπαλλήλους των ελεγκτικών υπηρεσιών που εποπτεύει, οι οποίοι μετακινούνται για το σκοπό αυτόν με απόφασή της.

5. Η Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων σχεδιάζει, επιβλέπει τη διενέργεια των ελέγχων και διασταυρώσεων με βάση καθορισμένες ελεγκτικές διαδικασίες και τεχνικές ελέγχου και συμμετέχει στη διαδικασία ελέγχου. Η επιλογή υποθέσεων που θα ελεγχθούν γίνεται από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων, μετά από εισήγηση του προϊστάμενου της ελεγκτικής υπηρεσίας, με τη συνεργασία της Γ.Γ.Π.Σ. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α').»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 66 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο προϊστάμενος της ελεγκτικής υπηρεσίας ελέγχει την ακρίβεια των επιδιδόμενων δηλώσεων και προβαίνει σε έρευνα για την εξακρίβωση των υπόχρεων που δεν έχουν υποβάλει δήλωση. Για το σκοπό αυτό δικαιούται: α. Να καλεί εγγράφως τον υπόχρεο, ανεξάρτητα ανέχει υποβάλει ή όχι φορολογική δήλωση, να δώσει μέσα σε τακτική και σύντομη προθεσμία, είτε αυτοπροσώπως είτε με εντολοδόχο που ορίζεται με δήλωσή του προς την ελεγκτική υπηρεσία, τις αναγκαίες διευκρινίσεις και να προσκομίσει κάθε λογαριασμό και κάθε στοιχείο που είναι χρήσιμο για τον καθορισμό του εισοδήματος. β. Να ζητεί από κάθε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1B του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α'), που έχει προστεθεί με το άρθρο 2 του ν. 3871/2010 (ΦΕΚ 141 Α'), κάθε χρηματοπιστωτικό

ίδρυμα, ιδιωτική επιχείρηση και γενικά από κάθε οργάνωση επαγγελματική, εμπορική, βιομηχανική, γεωργική κ.λπ. οποιαδήποτε πληροφορία θεωρεί αναγκαία για τη διευκόλυνση του ελεγκτικού έργου του, οι οποίοι υποχρεούνται να την παρέχουν. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής, οποιασδήποτε μορφής γενική ή ειδική απόρρητο αίρεται με πράξη του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, μετά από αίτημα του οργάνου που διενεργεί τον έλεγχο και σύμφωνα γνώμη του προϊστάμενου της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων.

γ. Να καλεί οποιοδήποτε πρόσωπο και να ζητεί από αυτό τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τη διευκόλυνση του ελεγκτικού έργου του και οι οποίες δίνονται εγγράφως.

δ. Να ενεργεί, είτε ο ίδιος είτε ο οριζόμενος με έγγραφη εντολή του υπάλληλος της ελεγκτικής υπηρεσίας ή άλλος δημόσιος υπάλληλος ή άλλη αρχή, οποιαδήποτε επιτόπια εξέταση που θα κρίνει αναγκαία και ειδικά, προκειμένου για υπόχρεους που υπάγονται στις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και σύμφωνα με αυτές.

ε. Να ενεργεί, είτε ο ίδιος είτε ο οριζόμενος με έγγραφη εντολή του υπάλληλος της ελεγκτικής υπηρεσίας, ελεγκτικές επαληθεύσεις στα βιβλία και στοιχεία επιτηδευματία αρμοδιότητας άλλου προϊστάμενου Δ.Ο.Υ., που έχει την έδρα του στην ίδια πόλη ή στον ίδιο νομό, για να διαπιστώνει την ακρίβεια των δεδομένων των στοιχείων και βιβλίων επιτηδευματία ο οποίος υπάγεται στη δική του ελεγκτική αρμοδιότητα, καλώντας τον επιτηδευματία να προσκομίσει τα ζητούμενα βιβλία και στοιχεία στα γραφεία της ελεγκτικής υπηρεσίας. Ο έλεγχος του άλλου επιτηδευματία περιορίζεται στη διαδικασία διασταύρωσης στοιχείων που φέρεται ως εκδότης ή λήπτης αυτών, με τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων του. Στον έλεγχο αυτό δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 36 του π.δ. 186/1992 (ΦΕΚ 84 Α').»

3. Στον Κώδικα Φ.Π.Α., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α'), μετά το άρθρο 48 προστίθεται νέο άρθρο 48 Α ως εξής: «Άρθρο 48 Α Έλεγχος από το γραφείο 1. Αν από τα βιβλία και στοιχεία του υπόχρεου στο φόρο, τις ήδη διαπιστωμένες παραβάσεις και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, τα δελτία πληροφοριών, τις εκθέσεις ελέγχου του Σ.Δ.Ο.Ε. και άλλων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, τα στοιχεία και τις πληροφορίες των προσώπων που ορίζονται στο άρθρο 17 του ν. 3842/2010, καθώς και τα στοιχεία που προκύπτουν από τη μηχανογραφική επεξεργασία δεδομένων της Γ.Γ.Π.Σ., προκύπτει ότι ο υπόχρεος στο φόρο παρέλειψε να δηλώσει ή δήλωσε ανακριβώς τη φορολογητέα αξία ή υπολόγισε εσφαλμένα τα ποσοστά ή τις εκπτώσεις, ο προϊστάμενος της ελεγκτικής υπηρεσίας μπορεί να εκδώσει από το γραφείο μερική πράξη προσδιορισμού του φόρου για μία ή περισσότερες φορολογικές περιόδους ή και για ολόκληρη διαχειριστική περίοδο ακόμα και χωρίς έλεγχο όλων των βιβλίων και στοιχείων και χωρίς να είναι αναγκαία η διενέργεια ελέγχου σε άλλες φορολογίες. 2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών

καθορίζονται τα κριτήρια και οι τεχνικές βάσει των γενικά παραδεκτών αρχών και τεχνικών της ελεγκτικής με τις οποίες προσδιορίζονται οι εκροές του ελεγχόμενου επιτηδεύματός.»

4. Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου 50 του Κώδικα Φ.Π.Α., αναριθμούνται σε 3, 4 και 5 και προστίθεται νέα παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Εφόσον διαπιστώνεται η μη υποβολή από τον υπόχρεο του φόρου, περιοδικής δήλωσης για κάποια φορολογική περίοδο, ο προϊστάμενος της ελεγκτικής υπηρεσίας μπορεί, χωρίς άλλη ελεγκτική ενέργεια, να εκδώσει προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου, με την οποία προβαίνει στον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας, των ποσοστών και των εκπτώσεων του φόρου με βάση τα στοιχεία των περιοδικών δηλώσεων στις οποίες έχει προβεί ο υπόχρεος κατά τις τρεις προηγούμενες φορολογικές περιόδους. Στην περίπτωση αυτή, ως φορολογητέα αξία ανά συντελεστή φόρου λαμβάνονται οι αντίστοιχοι μέσοι όροι που προκύπτουν από τις παραπάνω δηλώσεις. Για επιχειρήσεις που λειτουργούν εποχιακά ο προσδιορισμός της φορολογητέας αξίας, των ποσοστών και των εκπτώσεων του φόρου γίνεται με βάση τα στοιχεία της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου έτους προσαυξημένα κατά δεκαπέντε τοις εκατό (15%).»

5. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 36 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο έλεγχος των βιβλίων και στοιχείων που ορίζονται από τον Κώδικα αυτό γίνεται στην επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδεύματός ή στην έδρα της Δ.Ο.Υ. ή της ελεγκτικής υπηρεσίας μετά από έγγραφη πρόσκληση του προϊσταμένου αυτής.»

6. Οι καταλογιστικές εν γένει πράξεις φόρου, τέλους, εισφοράς ή προστίμου που εκδίδονται από τις φορολογικές και τελωνειακές αρχές μπορεί να επιδίδονται στον υπόχρεο και στα πρόσωπα γενικώς στα οποία προβλέπεται η επίδοσή τους με δικαστικούς επιμελητές. Η επιλογή των δικαστικών επιμελητών γίνεται από τον προϊστάμενο της φορολογικής και τελωνειακής αρχής με βάση κατάσταση που αποστέλλεται από τον πρόεδρο του συλλόγου των δικαστικών επιμελητών του οικείου πρωτοδικείου. Η αμοιβή των δικαστικών επιμελητών για τις επιδόσεις των ως άνω πράξεων ορίζεται στο ήμισυ αυτής που καθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 50 του Κώδικα Δικαστικών Επιμελητών, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτου του ν. 2318/1995 (ΦΕΚ 126 Α') και βαρύνει το Δημόσιο. Σε περίπτωση μη επίτευξης διοικητικής επίλυσης της διαφοράς για πράξη που επιδόθηκε με δικαστικό επιμελητή κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, η δαπάνη για την επίδοσή της βεβαιώνεται σε βάρος του υπόχρεου και καταβάλλεται εφάπαξ. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται το είδος των παραπάνω πράξεων που επιδίδονται αποκλειστικά με δικαστικούς επιμελητές, ο τρόπος και ο χρόνος βεβαίωσης σε βάρος του υπόχρεου της δαπάνης για την επίδοση των σχετικών πράξεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Ειδικά ως

προς τις ωςάνω αναφερόμενες καταστάσεις δικαστικών επιμελητώνπου αποστέλλονται στις φορολογικές και τελωνειακές αρχές, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο τρόπος και ο χρόνος αποστολής τους στις εν λόγω αρχές, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σε σχέση με το θέμα αυτό.

Άρθρο 9

Δημοσιοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο

1. Τα στοιχεία των συνολικών ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το Δημόσιο από κάθε αιτία, όταν αυτές υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ανά φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημοσιοποιούνται υποχρεωτικά σε δικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών, εφόσον η καταβολή τους καθυστερεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους.

2. Από τη ρύθμιση της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται οι οφειλές, για τις οποίες έχει χορηγηθεί στον οφειλέτη διευκόλυνση τμηματικής καταβολής του χρέους, για όσο χρόνο διαρκεί η διευκόλυνση και εφόσον ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της, καθώς και οι οφειλές για την καταβολή των οποίων έχει διαταχθεί αναστολή με δικαστική απόφαση. 3. Δημοσιοποιούνται, επίσης, στοιχεία των παραβάσεων του Κ.Β.Σ. οι οποίες συνίστανται στην έκδοση πλαστών ή στην έκδοση και λήψη εικονικών ως προς τη συναλλαγή φορολογικών στοιχείων ή στη μη έκδοση ή στην ανακριβή έκδοση φορολογικών στοιχείων, από τα οποία προκύπτει απόκρυψη φορολογητέας ύλης, καθώς και παραβάσεων που συνίστανται στην καταχώριση σταβιβλία αγορών ή εξόδων που δεν έχουν πραγματοποιηθεί και δεν έχει εκδοθεί φορολογικό στοιχείο.

4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και οι τεχνικές προδιαγραφές δημοσιοποίησης στο διαδίκτυο, τα δεδομένα που δημοσιοποιούνται, μεταξύ των οποίων και τα στοιχεία των οφειλετών, των παραβατών και των συνυπόχρεων με αυτούς προσώπων, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις άρσης της δημοσιοποίησης, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας και κάθε άλλο σχετικό θέμα, αφού ληφθούν υπόψη και οι διατάξεις του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α').»

Άρθρο 10

Διάκριση ληξιπρόθεσμων χρεών σε εισπράξιμα και ανεπίδεκτα είσπραξης

Μετά το άρθρο 82 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., ν.δ. 356/1974, ΦΕΚ 90 Α') προστίθεται νέο άρθρο 82Α ως εξής:

«Άρθρο 82Α

Διάκριση ληξιπρόθεσμων χρεών σε εισπράξιμα και ανεπίδεκτα είσπραξης

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο, καθώς και συμβαιωμένες οφειλές προς τρίτους, που έχουν βεβαιωθεί κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. και θεωρούνται ανεπίδεκτες είσπραξης από την υπηρεσία στην οποία είναι βεβαιωμένες καταχωρίζονται σε ειδικά βιβλία της υπηρεσίας, με απόφαση Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που συγκροτείται με απόφαση της Ολομέλειάς του. Το Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποφασίζει οριστικά μετά από γνωμοδότηση της Επιτροπής που προβλέπεται στην παράγραφο 5 και εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. Ως ανεπίδεκτες είσπραξης οφειλές χαρακτηρίζονται εκείνες για τις οποίες έχουν εξαντληθεί όλες οι ενέργειες εντοπισμού πηγών αποπληρωμής και αναγκαστικής είσπραξης και σε κάθε περίπτωση οι εξής α. Έχουν ολοκληρωθεί οι έρευνες και δεν προέκυψε ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων. β. Έχει ολοκληρωθεί, εφόσον έχουν εντοπιστεί ακίνητα ή κινητά πράγματα, ικανά να καλύψουν μέρος ή το σύνολο των οφειλών, η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης με επίσπευση από το Δημόσιο ή τρίτους και από το προϊόν της εκποίησης των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων και προσόδων του οφειλέτη δεν εξοφλήθηκαν πλήρως οι απαιτήσεις του Δημοσίου. γ. Έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος από ειδικά οριζόμενο για το σκοπό αυτόν ελεγκτή, ο οποίος πιστοποιεί με βάση εμπειριστάωμένη έκθεση ελέγχου ότι δεν υφίσταται άλλη πηγή αποπληρωμής. δ. Δεν υφίσταται πτωχευτική και μεταπτωχευτική περιουσία ή έχει εκποιηθεί η υπάρχουσα, εφόσον πρόκειται για πτωχό. ε. Έχει ολοκληρωθεί, εφόσον πρόκειται για επιχείρηση υπό εκκαθάριση, η διαδικασία αυτής και δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία. στ. Έχουν ολοκληρωθεί, προκειμένου για χρέη για την καταβολή των οποίων υπάρχουν συνυπόχρεοι, και ως προς αυτούς τουλάχιστον οι ενέργειες που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β' και γ'. ζ. Έχει ολοκληρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, η ποινική διαδικασία σε βάρος των υπευθύνων κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α') και ο οφειλέτης έχει υποβληθεί σε εκτέλεση της ποινής που έχει καταγνωσθεί σε βάρος του.

3. Η πρόταση για την καταχώριση στα ειδικά βιβλία ανεπίδεκτων είσπραξης υποβάλλεται οίκοθεν από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας στην οποία είναι βεβαιωμένη η οφειλή προς την αρμόδια Κεντρική Υπηρεσία, με τα πλήρη στοιχεία και την αιτιολογημένη άποψη αυτού. Από τα στοιχεία πρέπει να αποδεικνύεται ότι έχουν εξαντληθεί όλες οι απαραίτητες ενέργειες για την είσπραξη της οφειλής η οποία θεωρείται ανεπίδεκτη είσπραξης και ότι δεν υπάρχει πλέον καμία πηγή αποπληρωμής της. Έλεγχος και επαλήθευση των υποβαλλόμενων στοιχείων διενεργείται από την αρμόδια Κεντρική Υπηρεσία, η οποία και εισηγείται στην Επιτροπή που προβλέπεται στην παράγραφο 5.

4. Η πρόταση δεν υποβάλλεται εφόσον υπάρχει πιθανότητα έστω και μερικής είσπραξης της οφειλής. Ανεπιδοτούμενα κενά στην πρόταση ο φάκελος με τα επισυναπτόμενα στοιχεία επιστρέφεται από την Κεντρική Υπηρεσία για να συμπληρωθεί ενώ, αν εντοπιστεί

πηγήμερικής ή ολικής αποπληρωμής, ο φάκελος επιστρέφεται και η απαίτηση κατά το μέρος που μπορεί να εισπραχθεί χαρακτηρίζεται εισπράξιμη.

5. Η πρόταση αναρτάται στο διαδίκτυο (Πρόγραμμα«Διαύγεια») και μετά παρέλευση τριάντα ημερών από την ανάρτησή της, η πρόταση και τα παραστατικά της στοιχεία υποβάλλονται σε επιτροπή που αποτελείται από: α) έναν Νομικό Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή του Νομικού Σύμβουλο ή Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ., β) έναν προϊστάμενο Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας, ως μέλος, γ) έναν προϊστάμενο Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων, ως μέλος. Εισηγητής στην Επιτροπή είναι, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Αν η αίτηση αφορά τελωνειακή οφειλή συμμετέχει στην Επιτροπή και ένας προϊστάμενος Διεύθυνσης της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης, με εισηγητή τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τελωνειακών Διαδικασιών. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Με την απόφαση αυτή ορίζονται και οι αναπληρωτές των μελών της Επιτροπής, καθώς και υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ της Διεύθυνσης Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων ως Γραμματείς της Επιτροπής.

6. Η Επιτροπή αξιολογεί τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, αναζητά εφόσον το κρίνει σκόπιμο συμπληρωματικά στοιχεία από οποιαδήποτε υπηρεσία ή τρίτο και γνωμοδοτεί θετικά ή αρνητικά, για την καταχώριση της οφειλής στα βιβλία των ανεπίδεκτων εισπραξης ή για την απόρριψη του αιτήματος. Το Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, αφού λάβει υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής, αποφασίζει για την καταχώριση ή μη του συνόλου ή μέρους της οφειλής στα βιβλία των ανεπίδεκτων εισπραξης.

7. Με απόφαση του Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας για τον οφειλέτη φορολογικής αρχής, ή ύστερα από αίτηση του οφειλέτη και μετά από γνωμοδότηση της Επιτροπής που προβλέπεται στην παράγραφο 5 και εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οφειλή που έχει καταχωρισθεί κατά τα ανωτέρω στα βιβλία των ανεπίδεκτων εισπραξης διαγράφεται από τα βιβλία αυτά και επανεγγράφεται στα βιβλία των εισπράξιμων, εάν σε χρονικό διάστημα είκοσι ετών από την εγγραφή της διαπιστωθεί ότι υπάρχει ή αποκτήθηκε περιουσιακό στοιχείο από τον οφειλέτη ή συνυπόχρεο πρόσωπο που καλύπτει μερικά ή ολικά την οφειλή. Κατά το χρονικό διάστημα από την καταχώριση της οφειλής στα βιβλία των ανεπίδεκτων εισπραξης μέχρι και την ημερολογιακή λήξη του εικοστού έτους από αυτή, αναστέλλεται αυτοδίκαια η παραγραφή της, δεν χορηγείται φορολογική ενημερότητα στον οφειλέτη και σε όλα τα συνυπόχρεα πρόσωπα για οποιαδήποτε αιτία, δεσμεύονται οι τραπεζικοί λογαριασμοί κατά τις διατάξεις του άρθρου 14του ν. 2523/1997 και δεν χορηγούνται πιστοποιητικά για μεταβίβαση ή απόκτηση περιουσιακών στοιχείων.

8. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για τις διαγραφές που διενεργούνται με το άρθρο 82.

9. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της Διοικητικής Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μπορεί να προστίθενται περαιτέρω κριτήρια και προϋποθέσεις καταχώρισης στα βιβλία των ανεπίδεκτων εισπραξης, καθώς και διαγραφής από τα βιβλία αυτά και επανεγγραφής τους στην κατηγορία των εισπράξιμων των παραπάνω οφειλών και να ρυθμίζεται οειδικότερος τρόπος, η διαδικασία και κάθε θέμα σχετικό με τη διαχείριση, την παρακολούθηση, τις συνέπειες και τα χρονικά όρια ισχύος των συνεπειών καταχώρισης στα ειδικά βιβλία ανεπίδεκτων εισπραξης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

Άρθρο 11

Συμφηφισμός απαιτήσεων

Το άρθρο 83 του Κ.Ε.Δ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 83 Ενέργειες και αποτελέσματα συμφηφισμού 1. Βέβαιη και εκκαθαρισμένη χρηματική απαίτηση του οφειλέτη κατά του Δημοσίου, η οποία αποδεικνύεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή δημόσιο έγγραφο, συμφηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη αυτού προς το Δημόσιο.

2. Ο συμφηφισμός προτείνεται με δήλωση του οφειλέτη που υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ., η οποία είναι αρμόδια για την εισπραξη του χρέους. Ο συμφηφισμός μπορεί να ενεργείται και αυτεπάγγελτα, με πράξη του προϊσταμένου της ίδιας υπηρεσίας, εφόσον από τα υπάρχοντα στοιχεία αποδεικνύεται η απαίτηση του οφειλέτη. Απαίτηση του Δημοσίου παραγεγραμμένη αντιτάσσεται σε συμφηφισμό για μια τριετία από τη συμπλήρωση της παραγραφής. Η δήλωση του οφειλέτη για συμφηφισμό της απαίτησης κατά του Δημοσίου ή το έγγραφο του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. για αυτεπάγγελτο συμφηφισμό κοινοποιείται στην εκκαθαρίζουσα την απαίτηση υπηρεσία, η οποία υποχρεούται σε άμεση απόδοση του συμφηφισθέντος ποσού.

3. Με τις πιο πάνω προϋποθέσεις επιτρέπεται ο συμφηφισμός απαιτήσεων κατά του Δημοσίου με χρέη προς το Δημόσιο που καταβάλλονται με ταυτόχρονη υποβολή δήλωσης φόρου ή άλλου εσόδου. Η δήλωση συμφηφισμού, που υποβάλλεται μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, δεν απαλλάσσει τον οφειλέτη από τις συνέπειες της εκπρόθεσμης υποβολής της.

4. Με το συμφηφισμό οι αμοιβαίες απαιτήσεις αποσβένονται από την ημερομηνία που συνυπήρξαν και κατά το μέρος που καλύπτονται, με την επιφύλαξη των άρθρων 89 και 94 του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α').

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η ειδικότερη διαδικασία, με την τήρηση των οποίων εξαιρούνται από τον αυτεπάγγελτο συμφηφισμό

χρηματικές απαιτήσεις του οφειλέτη έναντι του Δημοσίου με βεβαιωμένα αλλά μη ληξιπρόθεσμα χρέη του προς το Δημόσιο.

6. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ´

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 12 Κατοικία και αλλαγή κατοικίας

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 2 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Σε φόρο για το παγκόσμιο εισόδημά του υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο, το οποίο έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα. Σε φόρο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα υπόκειται κάθε φυσικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας του ή της συνήθους διαμονής του. Ως συνήθης θεωρείται η διαμονή στην Ελλάδα η οποία υπερβαίνει τις εκατόν ογδόντα τρεις ημέρες συνολικά μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος. Η διαμονή τεκμαίρεται ως συνήθης, εκτός αν ο φορολογούμενος αποδείξει διαφορετικά.

2. Κάθε φυσικό πρόσωπο που υπηρετεί στην αλλοδαπή, αν:

α) είναι λειτουργός ή συνδέεται με οποιαδήποτε σχέση εργασίας δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου με φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1B 1807 του ν. 2362/1995, που έχει προστεθεί με το άρθρο 2 του ν. 3871/2010 ή

β) συνδέεται με οποιαδήποτε σχέση εργασίας δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου με θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνή Οργανισμό και είχε κατά το χρόνο της εισόδου του στην υπηρεσία του θεσμικού οργάνου της Ε.Ε. ή του Διεθνούς Οργανισμού την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα, θεωρείται ότι συνεχίζει να έχει την κατοικία του στην Ελλάδα.

Ομοίως, θεωρούνται ότι έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα και τα μέλη της οικογένειας που το βαρύνουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, εκτός αν έχουν την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους σε κράτος στο οποίο υπόκεινται σε φόρο για το παγκόσμιο εισόδημά τους και το κράτος αυτό δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των κρατών που περιέχεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 51Α.»

2. Στο άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέα παράγραφος 5, που έχει ως εξής:

«5. Κατ' εξαίρεση από τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, υπόκειται σε φόρο μόνο για το εισόδημα που προκύπτει στην Ελλάδα, για τρία διαδοχικά έτη και για μία μόνο φορά, το φυσικό πρόσωπο που έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα και υπόκειται σε φόρο για το παγκόσμιο εισόδημά του σε κράτος το οποίο δεν έχει συνάψει με την Ελλάδα Σύμβαση για την Αποφυγή Διπλής Φορολογίας (Σ.Α.Δ.Φ.), σχετικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου και εφόσον το κράτος αυτό δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των κρατών που

περιέχεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 51Α. Το χρονικόδιάστημα των τριών ετών υπολογίζεται από την έναρξηδιαμονής του φυσικού προσώπου στην Ελλάδα.»

3. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 8 του άρθρου 9 αντικαθίσταται ως εξής: «Ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε σε κράτοςμε το οποίο η Ελλάδα έχει θέσει σε ισχύ Σ.Α.Δ.Φ. για τοεισόδημα που προέκυψε σε αυτό και μέχρι του ποσούτου φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στηνΕλλάδα, εφόσον ο φόρος που παρακρατήθηκε στο άλλοκράτος ορίζεται στις διατάξεις της Σ.Α.Δ.Φ..»

4. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1του άρθρου 61 προστίθεται η φράση: «, καθώς και όταν ουπόχρεος υπόκειται σε φόρο μόνο για το εισόδημα πουπροκύπτει στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 2.»

5. Στο άρθρο 61 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται παράγραφοι7 και 8 ως εξής:

«7. Το φυσικό πρόσωπο που δηλώνει ότι υπόκειται σεφόρο μόνο για το εισόδημά του που προκύπτει στηνΕλλάδα, υποχρεούται να υποβάλλει τα δικαιολογητικάπου ορίζονται με την απόφαση που προβλέπεται στηνεπόμενη παράγραφο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ..Αν τα δικαιολογητικά δεν υποβληθούν ή υποβληθούνεκπρόθεσμα, το φυσικό πρόσωπο θεωρείται ότι έχει τηνκατοικία του στην Ελλάδα.

8.α. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά, τα οποία υποχρεούται ναυποβάλλει κάθε φυσικό πρόσωπο που δηλώνει ότι υπόκειται σε φόρο μόνο για τα εισοδήματα που προκύπτουνστην Ελλάδα, καθώς και οι προθεσμίες υποβολής τουςστις αρμόδιες φορολογικές αρχές.

β. Όσοι έχουν δηλώσει τόπο κατοικίας ή συνήθους διαμονής στην αλλοδαπή και υπόκεινται, κατά την έναρξηισχύος του νόμου αυτού, σε φόρο μόνο για το εισόδημάτους που προκύπτει στην Ελλάδα, υποχρεούνται ναπροσκομίσουν τα δικαιολογητικά που προβλέπονταιστην παράγραφο 8 του άρθρου 61, μέσα σε προθεσμία

που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.Αν δεν προσκομισθούν ή δεν προσκομισθούν εμπρόθεσμα τα δικαιολογητικά αυτά, οι υπόχρεοι θεωρούνταιότι έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα και υπόκεινταισε φόρο για το παγκόσμιο εισόδημά τους. Με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόποςκλήσης των φορολογουμένων, η διαδικασία υποβολήςτων δικαιολογητικών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

6. Στο άρθρο 76 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται παράγραφοι5 και 6 ως εξής: «5. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση μεταφέρει την κατοικιάή τη συνήθη διαμονή του σε κράτος που εμπίπτει στονκατάλογο των κρατών που περιέχεται στην παράγραφο4 του άρθρου 51Α, θεωρείται ότι έχει την κατοικία τουστην Ελλάδα και υπόκειται σε φόρο για το παγκόσμιοεισόδημά του σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

6.α. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση μεταφέρει την κατοικία

ή τη συνήθη διαμονή του εκτός Ελλάδας και υπαγόταν

σε φόρο στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημά του τα τελευταία πέντε έτη πριν από τη δήλωση μεταβολήστης κατοικίας ή της συνήθους διαμονής του, εφόσον:αα) μεταβάλλει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του με μεταφορά της σε κράτος στο οποίο το εισόδημά του υπόκειται σε προνομιακό φορολογικό καθεστώς,κατά την έννοια της παραγράφου 7 του άρθρου 51Ακαιββ) διαθέτει σημαντικά οικονομικά συμφέροντα στηνΕλλάδα, όπως αυτά ορίζονται στην περίπτωση β', θεωρείται ότι υπόκειται σε φόρο στην Ελλάδα, για το παγκόσμιο εισόδημά του για χρονικό διάστημα πέντε ετών,που αρχίζει από την υποβολή της δήλωσης μεταβολήστης κατοικίας ή της συνήθους διαμονής του.

β. Το φυσικό πρόσωπο θεωρείται ότι έχει σημαντικάοικονομικά συμφέροντα στην Ελλάδα, εφόσον κατά τηδήλωση μεταβολής της κατοικίας ή της συνήθους διαμονής του:αα) συμμετέχει σε ποσοστό τουλάχιστον 25% σε εταιρεία που υπόκειται σε φόρο σύμφωνα με τις διατάξειςτης παραγράφου 4 του άρθρου 2 ή συμμετέχει σε ποσοστό τουλάχιστον 5% σε νομικό πρόσωπο που υπόκειταισε φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1και 2 του άρθρου 101, ήββ) το εισόδημά του που προκύπτει στην Ελλάδαυπερβαίνει το 30% των συνολικών του εισοδημάτωνή υπερβαίνει το ποσό των σαράντα πέντε χιλιάδωνευρώ, ήγγ) η αξία των περιουσιακών του στοιχείων στην Ελλάδα, από τα οποία προκύπτει εισόδημα, υπερβαίνειτο 30% της αξίας των συνολικών περιουσιακών τουστοιχείων ή υπερβαίνει σε ύψος το ποσό των εκατόνπενήντα χιλιάδων ευρώ.»

Άρθρο 13

Πληρωμές σε φυσικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες μη συνεργάσιμων κρατών

1.α) Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου51Α του Κ.Φ.Ε, οι λέξεις «κατά την 1η Ιανουαρίου 20101808 και εφεξής» και οι λέξεις «μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2010»διαγράφονται.

β) Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 51Α προστίθενται εδάφια ως εξής:«Για το έτος 2010 ως μη συνεργάσιμα θεωρούνταιακράτη που περιλαμβάνονται στην 1108437/2565/ΔΟΣ/15.11.2005 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1590 Β'). Για το έτος 2011 ως μη συνεργάσιμα θεωρούνται τα κράτη που καθορίζονται ωςτέτοια με την 1150236/ΔΟΣ/2010 απόφαση του ΥπουργούΟικονομικών (ΦΕΚ 1805 Β').»

γ) Στην περίπτωση β' της παραγράφου 7 του άρθρου51Α του Κ.Φ.Ε, οι λέξεις «κατώτερος σε ποσοστό πάνωαπό το ήμισυ του φόρου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ίσος ή κατώτερος με τα εξήντα εκατοστά τουφορολογικού συντελεστή».

2. Στο τέλος του προτελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 51Β του Κ.Φ.Ε, προστίθεται, απότοτε που ίσχυσε το άρθρο 51Β, η εξής φράση:«, εκτός αν ο ενδιαφερόμενος αποδείξει ότι οι δαπάνεςαυτές αφορούν πραγματικές και συνήθεις συναλλαγέςκαι δεν έχουν

ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών ή εισοδημάτων ή κεφαλαίου με σκοπό τη φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή.»

Άρθρο 14

Φορολογία των μερισμάτων και των κερδών που διανέμουν τα νομικά πρόσωπα

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στα κέρδη που διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες με τη μορφή αμοιβών και ποσοστών στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και στους διευθυντές και αμοιβών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό, εκτός μισθού, καθώς και μερισμάτων ή προμερισμάτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, ανεξάρτητα αν η καταβολή τους γίνεται σε μετρητά ή μετοχές, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για τα πιο πάνω εισοδήματα. Αν δικαιούχος των μερισμάτων είναι φυσικό πρόσωπο και ο υψηλότερος συντελεστής φορολογίας της κλίμακας του άρθρου 9 που προκύπτει μετά τη συνάθροιση των μερισμάτων με τα λοιπά εισοδήματά είναι μικρότερος του 25%, με την πιο πάνω παρακράτηση δεν εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου, αλλά τα υπόψη μερίσματα φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις και το πιστωτικό υπόλοιπο φόρου επιστρέφεται. Όταν ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία προβαίνει σε διανομή κερδών και στα έσοδά της περιλαμβάνονται έσοδα από τη συμμετοχή της σε άλλο νομικό πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 101, από το φόρο που υποχρεούται να αποδώσει με τη δήλωση που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 54, αφαιρείται το μέρος του φόρου που έχει ήδη παρακρατηθεί σε βάρος της και αναλογεί στα διανεμόμενα από την ίδια κέρδητα οποία προέρχονται από τις πιο πάνω συμμετοχές. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται όταν τα μερίσματα καταβάλλονται σε εταιρεία άλλου κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας είναι θυγατρική η καταβάλλουσα τα μερίσματα ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 του ν. 2578/1998 (ΦΕΚ 30 Α'). Ο φόρος που έχει παρακρατηθεί σε βάρος της ανώνυμης εταιρείας επιστρέφεται σε αυτή κατά το μέρος που αναλογεί στα μερίσματα που διανέμει σε εταιρεία άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται ανάλογα και για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη παρελθουσών χρήσεων.»

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε., όπως αντικαθίστανται με την προηγούμενη παράγραφο, έχουν εφαρμογή για διανεμόμενα κέρδη που εγκρίνονται από γενικές συνελεύσεις από την 1η Ιανουαρίου 2012 και μετά. Ειδικά για τα κέρδη που διανέμονται εντός του έτους 2011, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι ένα τοις εκατό, με την οποία εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων, με την

επιφύλαξη αυτών που ορίζονται στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε..

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στα μερίσματα που εισπράττει φυσικό πρόσωπο, κάτοικος Ελλάδας, από αλλοδαπή ανώνυμη εταιρεία ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσιπέντε τοις εκατό. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για ταπιο πάνω εισοδήματα. Ειδικά για τα μερίσματα που εισπράττονται εντός του έτους 2011, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι ένα τοις εκατό, με την οποία εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου.»

4. Στην παράγραφο 6 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται περίπτωση ζ' που έχει ως εξής: «ζ) Ειδικά για τα εισοδήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, η παρακράτηση ενεργείται κατά την καταβολή ή πίστωση των δικαιούχων με τα εισοδήματα αυτά και σε κάθε περίπτωση μέσα σε ένα μήνα από την έγκριση του ισολογισμού από την τακτική γενική συνέλευση των μετόχων. Αν διανεμηθούν μερίσματα από κέρδη προηγούμενων χρήσεων, η παρακράτηση φόρου ενεργείται μέσα σε ένα μήνα από τη λήψη της απόφασης διανομής από τη γενική συνέλευση των μετόχων. Ειδικά επί διανομής προμερισμάτων, η παρακράτηση φόρου ενεργείται κατά την καταβολή ή πίστωση των δικαιούχων με τα εισοδήματα αυτά και σε κάθε περίπτωση μέσα σε ένα μήνα από τη λήψη της απόφασης διανομής από το διοικητικό συμβούλιο. Ο φόρος που παρακρατείται αποδίδεται με την υποβολή δήλωσης στο Δημόσιο εφάπαξ μέσα στον επόμενο μήνα από αυτόν στον οποίο έγινε η παρακράτηση.»

5. Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 7 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

α) Για τα εισοδήματα των περιπτώσεων α', β', γ' και ζ' της προηγούμενης παραγράφου, η ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία που τα καταβάλλει.

β) Για τα εισοδήματα της παραγράφου 3 και της περίπτωσης δ' της προηγούμενης παραγράφου, αυτός που ενεργεί στην Ελλάδα την εξαργύρωση ή την καταβολή τους. Ειδικά για τα μερίσματα που εισπράττει φυσικό πρόσωπο, κάτοικος Ελλάδας, από αλλοδαπή ανώνυμη εταιρεία και τα οποία παραμένουν στην αλλοδαπή, ο δικαιούχος του εισοδήματος αποδίδει ο ίδιος τον οφειλόμενο φόρο εφάπαξ με την υποβολή δήλωσης, μέσα στον επόμενο μήνα από αυτόν εντός του οποίου έγινε στην αλλοδαπή η καταβολή ή η πίστωση.»

6. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται περίπτωση δ' που έχει ως εξής:

«δ) Στα κέρδη που διανέμουν οι συνεταιρισμοί ή οι ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή

ομάδες περιουσίας, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα πιο πάνω εισοδήματα. Αν δικαιούχος των κερδών είναι φυσικό πρόσωπο και ο υψηλότερος συντελεστής φορολογίας της κλίμακας του άρθρου 9 που προκύπτει μετά τη συνάθροιση των υπόψη κερδών με τα λοιπά εισοδήματα είναι μικρότερος του 25%, με την πιο πάνω παρακράτηση δεν εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου, αλλά τα υπόψη κέρδη από τις πιο πάνω συμμετοχές φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις και το πιστωτικό υπόλοιπο φόρου επιστρέφεται. Για την απόδοση του φόρου εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 6 του άρθρου 54. Όταν συνεταιρισμός ή ημεδαπή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης προβαίνει σε διανομή κερδών και στα έσοδά της περιλαμβάνονται έσοδα από τη συμμετοχή της σε άλλο νομικό πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 101, από το φόρο που υποχρεούται να αποδώσει με τη δήλωση που προβλέπεται στην περίπτωση αυτή, αφαιρείται το μέρος του φόρου που έχει ήδη παρακρατηθεί βάρος της και αναλογεί στα διανεμόμενα από τα πιο πάνω πρόσωπα κέρδη τα οποία προέρχονται από τις συμμετοχές τους αυτές. Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής δεν εφαρμόζονται όταν τα κέρδη καταβάλλονται σε εταιρεία άλλου κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας είναι θυγατρική η καταβάλλουσα κέρδη ημεδαπή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 του ν. 2578/1998. Ο φόρος που έχει παρακρατηθεί σε βάρος της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης επιστρέφεται σε αυτή κατά το μέρος που αναλογεί στα κέρδη που διανέμει σε εταιρεία άλλου κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται ανάλογα και για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη παρελθουσών χρήσεων.»

7. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε., όπως αντικαθίστανται με την προηγούμενη παράγραφο, έχουν εφαρμογή για διανεμόμενα κέρδη που εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα από την 1η Ιανουαρίου 2012 και μετά. Ειδικά για τα κέρδη που διανέμονται εντός του έτους 2011, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι ένα τοις εκατό, με την οποία εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων, με την επιφύλαξη αυτών που ορίζονται στο τρίτο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε..

8. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται περίπτωση η' που έχει ως εξής: «η) Στα κέρδη που εισπράττει φυσικό πρόσωπο, κάτοικος Ελλάδας, από αλλοδαπή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ενεργείται παρακράτηση φόρου, με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για τα πιο πάνω εισοδήματα. Ειδικά για τα κέρδη που εισπράττονται εντός του έτους 2011, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι ένα τοις εκατό με την οποία

εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση τουδικαιούχου. Υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου είναιαυτός που ενεργεί στην Ελλάδα την καταβολή τους.Ειδικά για τα κέρδη που εισπράττει φυσικό πρόσωπο,κάτοικος Ελλάδας, από αλλοδαπή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και τα οποία παραμένουν στην αλλοδαπή,ο δικαιούχος του εισοδήματος αποδίδει ο ίδιος τονοφειλόμενο φόρο εφάπαξ με την υποβολή δήλωσης,μέσα στον επόμενο μήνα από αυτόν εντός του οποίουέγινε στην αλλοδαπή η καταβολή ή η πίστωση.»

9. Η παράγραφος 1 του άρθρου 109 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101, ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό στο συνολικό φορολογητέο εισόδημάτους. Με το συντελεστή αυτόν φορολογούνται και τακέρδη που δηλώνονται με την οριστική δήλωση πουυποβάλλουν τα υπό εκκαθάριση νομικά πρόσωπα τηςπαραγράφου 1 του άρθρου 101 με βάση τις διατάξειςτης περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 107,ανεξάρτητα από το χρόνο που τέθηκαν σε εκκαθάριση.Ειδικά για τα υποκαταστήματα αλλοδαπών ομόρρυθμωνή ετερόρρυθμων εταιρειών έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 10. Το εισόδημααπό επιχειρηματική αμοιβή υπόκειται σε φορολογία μετις γενικές διατάξεις, ανεξάρτητα αν ο δικαιούχος τηςαμοιβής αυτής είναι κάτοικος ημεδαπής ή αλλοδαπής.Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων έχουνεφαρμογή, εφόσον οι ομόρρυθμοι εταίροι ευθύνονταιαπεριορίστως και εις ολόκληρον με βάση τη νομοθεσίατου κράτους – μέλους στο οποίο έχει την έδρα της ηπροσωπική εταιρεία.»

10. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 109του Κ.Φ.Ε., όπως αντικαθίστανται με την προηγούμενηπράξα, έχουν εφαρμογή για εισοδήματα οικονομικού έτους 2012. Ειδικά για τα εισοδήματα οικονομικούέτους 2011, ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό (24%).

11. Η παράγραφος 1 του άρθρου 114 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:«1. Οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες που κεφαλαιοποιούν ή διανέμουν κέρδη με τη μορφή μερισμάτων, προμερισμάτων, αμοιβών και ποσοστών, εκτός μισθού, σταμέλη του διοικητικού συμβουλίου και στους διευθυντές,καθώς και αμοιβών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό,προβαίνουν σε παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με ταοριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 54. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται ανάλογακαι για τα κέρδη που εξάγει ή πιστώνει μόνιμη εγκατάσταση αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα προςτην έδρα της ή σε άλλη μόνιμη εγκατάστασή της στηναλλοδαπή. Επίσης, οι συνεταιρισμοί και οι ημεδαπέςεταιρείες περιορισμένης ευθύνης που κεφαλαιοποιούν ήδιανέμουν κέρδη σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες παρουσίας,προβαίνουν σε παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με ταοριζόμενα στην περίπτωση δ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 55.»

12. Αφορολόγητα αποθεματικά ή εκπτώσεις που έχουν σχηματισθεί ή σχηματίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3299/2004 (ΦΕΚ 261 Α'), του ν. 2601/1998 (ΦΕΚ 81Α'), του ν. 1262/1982 (ΦΕΚ 70 Α'), καθώς και με οποιονδήποτε άλλο αναπτυξιακό νόμο, λόγω πραγματοποίησης παραγωγικών επενδύσεων, όταν διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται, προστίθενται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογούνται στη διαχειριστική περίοδο μέσα στην οποία έγινε η διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αφορολόγητου αποθεματικού. Για τα κέρδη αυτά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 54 και της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε., κατά περίπτωση, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 13 του ν. 1473/1984 (ΦΕΚ 127 Α') ή του άρθρου 101 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α').

13. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 103 του Κ.Φ.Ε. οι περιπτώσεις ια', ιβ', ιγ' και ιδ' αναριθμούνται σε ιβ', ιγ', ιδ' και ιε', αντίστοιχα και προστίθεται νέα περίπτωση ια' που έχει ως εξής: «ια) Τα κέρδη που εισπράττουν ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης από εταιρείες που έχουν την έδρα τους σε άλλο κράτος- μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις οποίες συμμετέχουν κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 11 του ν. 2578/1998, απαλλάσσονται της φορολογίας με την προϋπόθεση ότι εμφανίζονται σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού. Αν διανεμηθεί ή κεφαλαιοποιηθεί αποθεματικό αυτό ή μέρος του, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 54 ή της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55, κατά περίπτωση, και όχι οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 106.»

14. Οι διατάξεις της περίπτωσης ια' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του Κ.Φ.Ε., όπως προστέθηκε με την προηγούμενη παράγραφο, έχουν εφαρμογή για μερίσματα που αποκτώνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος και εφεξής.

15. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής: «Ως χρόνος κτήσης, για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, θεωρείται η ημερομηνία στην οποία έκλεισε η διαχείριση και προκειμένου για τα κέρδη που διανέμονται εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, ο χρόνος έγκρισης αυτών από τη συνέλευση των εταίρων.»

16. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέα περίπτωση δ' που έχει ως εξής: «δ) Ως χρόνος κτήσης για τα κέρδη από τη συμμετοχή σε αλλοδαπή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, θεωρείται ο χρόνος εισπραξης αυτών, ανεξάρτητα αν τα κέρδη αυτά εισάγονται στην Ελλάδα ή παραμένουν στην αλλοδαπή. Όταν τα κέρδη προέρχονται από αλλοδαπή προσωπική εταιρεία, χρόνος κτήσης τους είναι ο χρόνος λήξης της διαχειριστικής περιόδου του αλλοδαπού νομικού προσώπου.»

17. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 105 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Το εισόδημα από ακίνητα, από κινητές αξίες, απόσυμμετοχή σε άλλες εμπορικές επιχειρήσεις, από γεωργικές επιχειρήσεις, όπως αυτό προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 13 παράγραφος 1, 20, 21, 22, 24, 25, 28 παράγραφοι 1, 2, 3 και 4, 30, 37, 40, 41, καθώς και κάθε εισόδημα από οποιαδήποτε άλλη πηγή σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 48.» 18. Το όγδοο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 99 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Πέραν του φόρου εισοδήματος που οφείλεται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα δύο προηγούμενα εδάφια, στα κέρδη που διανέμονται από την ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ενεργείται και παρακράτηση φόρου σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 54 ή την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55, κατά περίπτωση.»

19. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 106 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «Πέραν του φόρου εισοδήματος που οφείλεται με βάση τα πιο πάνω, στο καθαρό ποσό των μερισμάτων που λαμβάνουν οι μέτοχοι ή τα μέλη του συνεταιρισμού ή των κερδών που λαμβάνουν τα μέλη εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, ενεργείται και παρακράτηση φόρου εισοδήματος σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 54 ή την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55, κατά περίπτωση.»

Άρθρο 15

Εταιρικά ομόλογα και ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου

1. Μετά το έκτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται δύο νέα εδάφια που έχουν ως εξής: «Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται όταν έχει μεσολαβήσει μεταβίβαση του ομολόγου ή τοκομεριδίου αυτού πριν από τη λήξη. Στην περίπτωση αυτή, ο φόρος που παρακρατείται κατά το χρόνο της εξαργύρωσης του τοκομεριδίου ή κατά τη λήξη του ομολόγου και αναλογεί στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την τελευταία μεταβίβαση μέχρι το χρόνο εξαργύρωσης, αποδίδεται με δήλωση της δικαιούχου τράπεζας ή αυτής που μεσολαβεί για λογαριασμό τρίτου, μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου από την παρακράτηση μήνα, με δήλωση που υποβάλλει στη Δ.Ο.Υ. που ανήκει.»

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 10 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α') δεν έχουν εφαρμογή για τις ομολογίες που εκδίδουν στην ημεδαπή επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Ελλάδα.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 ισχύουν για μεταβιβάσεις τίτλων που διενεργούνται από τις 23 Μαΐου 2010 και μετά.

Άρθρο 16

Κέρδη από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών

1. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998 (ΦΕΚ 31 Α΄) και της παραγράφου 2 του άρθρου 27 του ν. 2703/1999 (ΦΕΚ 72 Α΄) εξακολουθούν να εφαρμόζονται για μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.) ή σε αλλοδαπό χρηματιστήριο ή σε άλλο διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό, κατά περίπτωση, οι οποίες έχουν αποκτηθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2011. Για τις πιο πάνω μετοχές που αποκτώνται από 1η Ιανουαρίου 2012 και μετά έχουν εφαρμογή αποκλειστικά οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 38 του Κ.Φ.Ε..

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998 (ΦΕΚ 31 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής: «2. Επιβάλλεται φόρος με συντελεστή δύο τοις χιλίοις (2‰) στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών για συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε αυτό. Ο φόρος αυτός υπολογίζεται επί της αξίας πώλησης των μετοχών και βαρύνει τον πωλητή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, χωρίς να εξετάζεται η ιθαγένεια και ο τόπος που διαμένουν ή κατοικούν ή έχουν την έδρα τους και ανεξάρτητα αν έχουν απαλλαγή από οποιονδήποτε φόρο ή τέλος από διατάξεις άλλων νόμων. Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.» (ΕΧΑΕ) κατά το διακανονισμό των συναλλαγών που διενεργούνται στο Χρηματιστήριο χρεώνει σε ημερήσια βάση με τον πιο πάνω φόρο τις Ανώνυμες Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών και τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία παρέχουν υπηρεσίες θεματοφυλακής, για λογαριασμό των πωλητών για όλες τις συναλλαγές πώλησης μετοχών που διακανονίστηκαν από τις πιο πάνω εταιρείες και ιδρύματα. Τον αναλογούντα φόρο για τις πωλήσεις μετοχών που διακανονίστηκαν μέσα σε κάθε μήνα, υποχρεούται η ΕΧΑΕ να αποδίδει εφάπαξ στην αρμόδια για τη φορολογία της Δ.Ο.Υ. με δήλωση που υποβάλλεται μέχρι το τέλος του πρώτου δεκαπενθήμερου του επόμενου μήνα από το μήνα που διακανονίστηκαν οι πιο πάνω συναλλαγές. Οι διατάξεις του άρθρου 113 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α΄), του ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97 Α΄) και του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α΄) εφαρμόζονται ανάλογα και στο φόρο που οφείλεται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή για πωλήσεις μετοχών που διενεργούνται από 1ης Απριλίου 2011.»

3. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 38 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Τα κέρδη τα οποία αποκτούν φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α., σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησής τους, φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις, όταν οι μετοχές αυτές αποκτώνται με οποιονδήποτε τρόπο 1η Ιανουαρίου 2012 και μετά. Για τον υπολογισμό του κέρδους που υπόκειται σε φορολογία λαμβάνεται η πραγματική τιμή πώλησης των μετοχών στο Χ.Α., όπως αυτή αναγράφεται στο πινακίδιο που εκδίδει η Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ή το πιστωτικό ίδρυμα που μεσολαβεί. Όταν η πώληση των μετοχών πραγματοποιείται εξωχρηματιστηριακά ή μέσω πολυμερούς μηχανισμού

διαπραγματεύσεων, ως τιμή πώλησης λαμβάνεται αυτή που δηλώνεται στην εταιρεία «Ελληνικά Χρηματιστήρια Ανώνυμη Εταιρεία» (ΕΧΑΕ) για το διακανονισμό της συναλλαγής και αν δεν δηλωθεί η τιμή κλεισίματος της μετοχής κατά την ημέρα της συναλλαγής. Για τον υπολογισμό του κόστους απόκτησης των μετοχών ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Όταν η απόκτηση των μετοχών έχει γίνει σταδιακά για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης των πωλούμενων μετοχών λαμβάνεται η μέση τιμή απόκτησης αυτών. β) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί λόγω κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής, για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται η αξία που οριστικοποιήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο κατά την εφαρμογή των διατάξεων φορολογίας κεφαλαίου ή αν δεν οριστικοποιήθηκε η δηλωθείσα αξία.

γ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί δωρεάν μετά από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών δεν επηρεάζεται το κόστος κτήσης του συνόλου των μετοχών. Τα ίδια ισχύουν κατά τη μεταβολή του αριθμού των μετοχών

με αύξηση ή μείωση της ονομαστικής τους αξίας (split – reverse split).

δ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί πριν από την έγκριση εισαγωγής τους στο Χ.Α., για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται υπόψη η τιμή εισαγωγής τους σε αυτό.

ε) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο προγράμματος χορήγησης μετοχών (stock option plan), ως τιμή κτήσης λαμβάνεται η χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών κατά το χρόνο άσκησης του δικαιώματος.

στ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί ως μέρισμα (αντί μετρητών), ως κόστος κτήσης αυτών λαμβάνεται το ποσό του μερίσματος που θα λάμβανε ο κάθε μέτοχος αν η διανομή γινόταν σε χρήμα.

ζ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο επίτευξης της αναγκαίας διασποράς εν όψει της εισαγωγής τους στο Χ.Α., για τον υπολογισμό του κόστους απόκτησης λαμβάνεται υπόψη η τιμή με την οποία αποκτήθηκαν.

η) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί κατά την εκκαθάριση εισηγμένου στο Χ.Α. παραγώγου προϊόντος επί μετοχών με παράδοση της υποκείμενης αξίας έναντι τιμήματος, για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται υπόψη η τελική τιμή εκκαθάρισης για τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και η τιμή κλεισίματος της υποκείμενης μετοχής στο Χ.Α. κατά την ημέρα άσκησης του δικαιώματος για τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών.

θ) Όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί από εξαγορά μεριδίων Διαπραγματεύσιμων Αμοιβαίων Κεφαλαίων(Δ.Α.Κ.) του άρθρου 24Α του ν. 3283/2004 (ΦΕΚ 210 Α'), για τον υπολογισμό του κόστους κτήσης λαμβάνεται υπόψη η τιμή κλεισίματος των υποκείμενων μετοχών στο Χ.Α. κατά την ημέρα της εξαγοράς. Για τον προσδιορισμό του κέρδους που υπόκειται σε φορολογία, λαμβάνεται υπόψη η ζημία που προκύπτει μέσα στο ίδιο έτος από την ίδια αιτία. Αν από το συμψηφισμό προκύπτει ζημία, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4. Για την εφαρμογή των ανωτέρω, οι Ανώνυμες Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ή τα πιστωτικά ιδρύματα, που χειρίζονται τις μετοχές των πελατών τους σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συστήματος Άυλων Τίτλων, χορηγούν, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Ιανουαρίου, στους δικαιούχους πελάτες τους κατάσταση κερδών ή ζημιών που προέκυψαν κατά το προηγούμενο έτος από τις πωλήσεις μετοχών κάθε εταιρείας διακεκριμένα και συνολικά, στην οποία αναγράφονται τα στοιχεία του δικαιούχου, καθώς και ο αριθμός φορολογικού μητρώου. Χρόνος που προκύπτει το εισόδημα είναι ο χρόνος διακανονισμού της πώλησης των μετοχών, χωρίς να ασκεί επιρροή η τιμή στην οποία έχει λάβει χώρα η πώληση. Όταν πραγματοποιείται ανοιχτή πώληση, το εισόδημα προκύπτει κατά το χρόνο διακανονισμού της εξαγοράς των απαιτούμενων μετοχών ή της μεταφοράς μετοχών στο λογαριασμό του επενδυτή. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος των δικαιούχων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

4. Τα κέρδη από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α. σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησής τους, που αποκτούν επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής με βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις, όταν οι μετοχές αυτές αποκτώνται με οποιονδήποτε τρόπο από 1η Ιανουαρίου 2012 και μετά. Για τον υπολογισμό του κέρδους έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο. Για τον προσδιορισμό του κέρδους που υπόκειται σε φορολογία, λαμβάνεται υπόψη η ζημία που προκύπτει εντός του ίδιου έτους από την ίδια αιτία. Αν από το συμψηφισμό προκύπτει ζημία, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του παρόντος.»

4. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 38 του Κ.Φ.Ε., διαγράφονται οι λέξεις «και της παραγράφου 4», οι οποίες είχαν τεθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 16 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α').

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 38 του Κ.Φ.Ε. εξακολουθούν να εφαρμόζονται για μετοχές εισηγμένες στο Χ.Α. ή σε αλλοδαπό χρηματιστήριο όταν έχουν αποκτηθεί μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2011.

6. Ο φόρος που προβλέπεται από τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 27 του ν. 2703/1999 δεν επιβάλλεται στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων σε αναγνωρισμένο αλλοδαπό χρηματιστηριακό θεσμό, που πραγματοποιούν Ειδικό

Διαπραγματευτές στο πλαίσιο της ειδικής διαπραγμάτευσης μεριδίων Διαπραγματεύσιμων Αμοιβαίων Κεφαλαίων, όταν οι μετοχές που πωλούνται συνθέτουν τον αναπαραγόμενο δείκτη. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται για πωλήσεις μετοχών που πραγματοποιήθηκαν από 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

7. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 12 του άρθρου 106 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «Τα κέρδη κάθε διαχειριστικής χρήσης των τραπεζικών ανώνυμων εταιρειών, καθώς και των πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του ν. 1667/1986 (ΦΕΚ 196 Α'), που προέρχονται από την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 και 7 του άρθρου 38 και του άρθρου 99 και τα οποία μετά την έγκριση του ισολογισμού και τη διάθεση των κερδών της οικείας διαχειριστικής περιόδου από τη γενική συνέλευση των μετόχων, δεν έχουν φορολογηθεί στο όνομα του νομικού προσώπου και εμφανίζονται σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού ή συγκεντρωτικά στον ισολογισμό και αναλύονται στο προσάρτημα (σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων) από τις εταιρείες που τηρούν τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.), υπόκεινται σε φορολογία στο όνομα του νομικού προσώπου με το συντελεστή φορολογίας που ορίζεται στο άρθρο 109 του Κ.Φ.Ε.»

Άρθρο 17

Δαπάνες επιχειρήσεων

1. Μετά το δέκατο πέμπτο εδάφιο της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε., προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται για δωρεές χρηματικών ποσών προς αθλητικά σωματεία.»

2. Οι διατάξεις της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. όπως συμπληρώθηκαν με την προηγούμενη παράγραφο, έχουν εφαρμογή προκειμένου για επιχειρήσεις με βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., για κέρδη ισολογισμών που κλείνουν με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά και προκειμένου για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β κατηγορίας του Κ.Β.Σ., για δωρεές που πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

3. Το τελευταίο εδάφιο της υποπερίπτωσης δδ' της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «Οι διατάξεις της υποπερίπτωσης αυτής δεν εφαρμόζονται για τις ανώνυμες εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 183 Α'), τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων του ν. 1905/1990 (ΦΕΚ 147 Α'), τις εταιρείες ειδικού σκοπού του ν. 3156/2003 (ΦΕΚ 157 Α') και του ν. 3601/2007 (ΦΕΚ 178 Α') με έδρα στην Ελλάδα, τις εταιρείες παροχής πιστώσεων του ν. 2937/2001 (ΦΕΚ 169 Α'), τις Ανώνυμες Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (Α.Ε.Π.Ε.Υ. του ν.

3606/2007 (ΦΕΚ 195 Α'), καθώς και για τα πιστω-τικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα.»

4. Οι διατάξεις της υποπερίπτωσης δδ' της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε., όπως τροποποιήθηκαν με την προηγούμενη παράγραφο, έχουν εφαρμογή για κέρδη ισολογισμών που κλείνουν με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2010 και μετά.

5. Στο τέλος της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Ειδικά στις επιχειρήσεις επαγγελματιών πρακτόρων παιχνιδιών πρόγνωσης της εταιρείας «Οργανισμός Προ-γνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου Α.Ε.» (Ο.Π.Α.Π. Α.Ε) και της εταιρείας «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΙΠΠΟ-ΔΡΟΜΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» (Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε.), παρέχεται η δυνατότητα έκπτωσης για τις πραγματοποιούμενες πωλήσεις τους, ποσοστού με κλίμακα δύο τοις εκατό (2%) για αξίες μέχρι 700.000 ευρώ, ένα τοις εκατό (1%) για αξίες από 700.001 έως 1.500.000 ευρώ και μισό τοις εκατό (0,5%) για ποσά άνω των 1.500.001 ευρώ, ως ποσό πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων.»

6. Οι διατάξεις της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε., όπως συμπληρώθηκαν με την προηγούμενη παράγραφο, έχουν εφαρμογή για χρήσεις που κλείνουν από 31.12.2010 και μετά.

7. Τα τέσσερα τελευταία εδάφια της περίπτωσης ια' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. εξακολουθούν να ισχύουν για τις δαπάνες που αναφέρονται στην ίδια παράγραφο και πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2011 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014.

8. Η πρώτη περίοδος της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«α) των γενικών εξόδων διαχείρισης, στα οποία περιλαμβάνονται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 20του παρόντος άρθρου:».

Άρθρο 18

Απόδοση μερισμάτων και λοιπών ποσών που παραγράφονται υπέρ του Δημοσίου

1. Αν υποβληθεί εκπρόθεσμη ή ανακριβής δήλωση ή δεν υποβληθεί δήλωση για την καταβολή στο Δημόσιο ποσών που ορίζονται στο άρθρο 1 του ν.δ. 1195/1942(ΦΕΚ 70 Α') και

έχουν παραγραφεί υπέρ του Δημοσίου, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν.2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α΄).

2. Το ποσό που βεβαιώνεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 καταβάλλεται εφάπαξ χωρίς δικαίωμα έκπτωσης και δεν αποτελεί αντικείμενο εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς. Η άσκηση προσφυγής δεν αναστέλλει τη βεβαίωση και την καταβολή των ανωτέρω οφειλό-μενων ποσών. Για τα ίδια ποσά που καταβάλλονται ή βεβαιώνονται κατόπιν ελέγχου, δεν επιβάλλεται το πρόστιμο που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν.δ. 1195/1942.

3. Ποσά που ορίζονται στο άρθρο 1 του ν.δ. 1195/1942 και δεν έχουν καταβληθεί στο Δημόσιο κατά τη δημοσίευση του παρόντος παρά την ύπαρξη της υποχρέωσης αυτής, μπορούν να καταβληθούν μέσα στον επόμενο από τη δημοσίευση μήνα, χωρίς την επιβολή προσαύξησης λόγω εκπρόθεσμης υποβολής.

4. Για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 3 αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδιος για την παραλαβή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του νομικού προσώπου.

Άρθρο 19

Μη βεβαίωση προκαταβολής κατά το μετασχηματισμό εταιρειών

1. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 64 του Κ.Φ.Ε., προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Ειδικότερα, για τα πρόσωπα της παραγράφου 4 του άρθρου 2 που μετατρέπονται ή συγχωνεύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ.1297/1972 (ΦΕΚ 217 Α΄) ή του ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137 Α΄), σε ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία

περιορισμένης ευθύνης, οι διατάξεις του άρθρου 52 δεν έχουν εφαρμογή.»

2. Η παράγραφος 6 του άρθρου 111 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «6. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή: α) για τις ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμες εταιρείες που μετατρέπονται ή συγχωνεύονται, σε ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ.1297/1972,

β) για τις ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης ή ανώνυμες εταιρείες, καθώς και τα εγκατεστημένα στη χώρα μας υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών, που μετασχηματίζονται σε άλλες εταιρείες, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 6 του ν. 2166/1993,

γ) για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες που συγχωνεύονται σε ανώνυμη εταιρεία ή διασπώνται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 68, 80 και 81, κατά περίπτωση, του κ.ν. 2190/1920 (ΦΕΚ 37 Α΄),

δ) για τις ημεδαπές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης που συγχωνεύονται σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με το άρθρο 54 του ν. 3190/1955 (ΦΕΚ 91 Α΄),

ε) για τα πιστωτικά ιδρύματα που μετασχηματίζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2515/1997 (ΦΕΚ 154 Α'),

στ) για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις που συγχωνεύονται σε νέα ή υφιστάμενη αγροτική συνεταιριστική οργάνωση, καθώς και τις δευτεροβάθμιες ή τρίτοβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις που μετατρέπονται σε ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 2810/2000 (ΦΕΚ 61 Α'),

ζ) για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 που μετασχηματίζονται, σύμφωνα με ειδικές διατάξεις νόμου, σε άλλο νομικό πρόσωπο που εμπίπτει στις διατάξεις της ίδιας παραγράφου,

η) για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη ανωνύμων εταιρειών, που απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος, βάσει ειδικών διατάξεων νόμων, καθώς και επί των εισοδημάτων που ορίζονται από τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 106 του παρόντος.»

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 64 και της παραγράφου 6 του άρθρου 111 του Κ.Φ.Ε., όπως συμπληρώθηκαν και τροποποιήθηκαν με τις παραγράφους 1 και 2, έχουν εφαρμογή για μετατροπές, συγχωνεύσεις ή διασπάσεις που ολοκληρώνονται ή για ισολογισμούς μετασχηματισμού που συντάσσονται, κατά περίπτωση, από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Άρθρο 20

Υποβολή δηλώσεων φορολογίας και προκαταβλητέων φόρων εισοδήματος

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 59 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ειδικώς, υποχρεούται σε απόδοση των ποσών που παρακρατήθηκαν κατά τη διάρκεια κάθε μήνα, μέχρι την εικοστή ημέρα του επόμενου από την παρακράτηση μήνα: α) ο υπόχρεος παρακράτησης φόρου που απασχολούσε κατά μέσο όρο, κατά την προηγούμενη χρήση, περισσότερα από πενήντα πρόσωπα, και β) τα ασφαλιστικά ταμεία για την καταβολή των συντάξεων. Για την υποβολή της δήλωσης έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.» 2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται για παρακρατήσεις φόρου που διενεργούνται

από την 1η Μαΐου 2011 και εφεξής.

3. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά οι δηλώσεις που υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου μπορούν να υποβάλλονται μέχρι την έναρξη του ωραρίου λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών της επόμενης ημέρας από την ημέρα λήξης της προθεσμίας τους.»

1814 **ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)**

4. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. η φράση «Η δήλωση της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλεται:» αντικαθίσταται με τη φράση

«Η δήλωση της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλεται με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών:».

5. Η παράγραφος 3 του άρθρου 107 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι διατάξεις του τέταρτου εδαφίου και της περίπτωσης ι' της παραγράφου 1, καθώς και των παραγράφων 4, 5 και 6 του άρθρου 61 εφαρμόζονται ανάλογα και στα νομικά πρόσωπα του άρθρου 101.»

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται, για τις δηλώσεις που υποβάλλονται από 1.1.2011 και μετά, ο τύπος και το περιεχόμενο των δηλώσεων, λοιπών εντύπων, καταστάσεων και συμφωνητικών οποιοδήποτε φορολογικού αντικειμένου, οι διαδικασίες υποβολής, η υποχρεωτική υποβολή και πληρωμή του φόρου κατά περίπτωση, με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

7.α. Στο άρθρο 52 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται παράγραφος 5 και η υφιστάμενη παράγραφος 5 αναριθμείται σε 6 ως εξής:

«5.α) Επί των δικηγορικών αμοιβών οφείλεται προκαταβολή φόρου 15% με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 58. Ο τρόπος, η διαδικασία, ο χρόνος και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια υπολογισμού και απόδοσης του φόρου αυτού καθορίζεται με την απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της υποπαραγράφου ζ' της παρούσας παραγράφου. Δεν υπολογίζεται προκαταβλητέος φόρος επί των αμοιβών για παραστάσεις, καθώς και για κάθε άλλη νομική υπηρεσία που παρέχουν δικηγόροι οι οποίοι συνδέονται με τον εντολέατους με σύμβαση έμμισθης εντολής και αμείβονται μετάγια αντιμισθία.

β) Ομοίως, δεν υπολογίζεται και δεν αποδίδεται προκαταβλητέος φόρος στις περιπτώσεις που ενεργείται παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 58.

γ) Κάθε δικηγορικός σύλλογος ή ταμείο συνεργασίας ή διανεμητικός λογαριασμός οποιασδήποτε νομικής μορφής υποχρεούται να παρακρατεί φόρο εισοδήματος με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί οποιουδήποτε ποσού καταβάλλει ως μέρισμα σε δικηγόρο. δ) Αν με την έγγραφη συμφωνία περί αμοιβής για την παροχή των δικηγορικών υπηρεσιών η αμοιβή ή το ύψος της συναρτάται με το αποτέλεσμα των δικηγορικών υπηρεσιών ή της δίκης, κατά την απόδοση του προκαταβλητέου φόρου υποβάλλονται και τα στοιχεία που αποδεικνύουν το ύψος της αμοιβής, όπως ειδικότερα καθορίζεται με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της κατωτέρω υποπαραγράφου ή

ε) Μέχρι την 20ή ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου κάθε έτους ο δικηγόρος υποχρεούται να υποβάλλει στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της περιφέρειας όπου βρίσκεται η επαγγελματική του έδρα, κατάσταση των έγγραφων συμφωνιών που έχει συνάψει με τους εντολείς του, κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση, ο Α.Φ.Μ. του κάθε εντολέα του, η δικηγορική υπηρεσία που παρασχέθηκε και η συμφωνηθείσα αμοιβή.

στ) Οι δικηγορικοί σύλλογοι υποχρεούνται να υποβάλουν στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της περιφέρειας όπου βρίσκεται η επαγγελματική του έδρα μέχρι την 20ή ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου κάθε έτους με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας, κατάσταση των γραμματίων προκαταβολής ανά δικηγόρο, κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο του κάθε εντολέα του καθώς, η δικηγορική υπηρεσία την οποία αφορά η προκαταβολή και το ποσό αναφοράς επί του οποίου υπολογίστηκε αυτή. Την ευθύνη για την υποβολή αυτή φέρει ο πρόεδρος του οικείου δικηγορικού συλλόγου.

ζ) Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενο, ο τρόπος υποβολής της δήλωσης και καταβολής του φόρου και ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής των καταστάσεων και το περιεχόμενο αυτών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.»

β. Η ισχύς των διατάξεων των περιπτώσεων α' έως και ε' έχουν εφαρμογή από 1.7.2011.

8.α) Η παράγραφος 3 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η καθοριζόμενη αμοιβή που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 696/1974, όπως ισχύει, όσων ασχολούνται ατομικώς με την ανέγερση οικοδομών προς πώληση, εφόσον αυτοί με την ιδιότητά τους ως αρχιτέκτονες ή πολιτικοί μηχανικοί εκπόνησαν μερικώς ή ολικώς τη μελέτη ή επέβλεψαν την εκτέλεση των εργασιών του οικοδομικού έργου, θεωρείται ότι αποκτάται στο ημερολογιακό έτος που πραγματοποιείται η πρώτη πώληση από το ακίνητο και φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%), πλέον εισφοράς Ο.Γ.Α. δεκαπέντε τοις εκατό (15%) στο ποσό του φόρου. Ο φόρος αυτός υπολογίζεται στην πιο πάνω αμοιβή μειωμένη κατά δέκα τοις εκατό (10%) και καταβάλλεται με δήλωση που υποβάλλεται μέσα στο μήνα Ιανουάριο κάθε χρόνου.»

β) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «Αν ο αρχιτέκτονας ή πολιτικός μηχανικός, ο οποίος αναλαμβάνει τη σύνταξη της μελέτης ή την επίβλεψη ανέγερσης οικοδομής, συμμετέχει στην επιχείρηση που αναλαμβάνει την ανέγερση και πώληση της οικοδομής, την οποία αφορά η μελέτη ή η επίβλεψη, επιβάλλεται σε βάρος της επιχείρησης φόρος εισοδήματος, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%) στο ακαθάριστο ποσό της καθοριζόμενης

αμοιβήσπου ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 696/1974 όπως ισχύει, ανεξάρτητα από κάθε άλλη επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της επιχείρησης από φόρο εισοδήματος, πλέον εισφοράς Ο.Γ.Α. δεκαπέντε τοις εκατό (15%) στο ποσό του φόρου.»

γ) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «Αν ο αρχιτέκτονας ή πολιτικός μηχανικός που υπογράφει τη μελέτη ή αναλαμβάνει την επίβλεψη είναι μισθωτός της επιχείρησης η οποία αναλαμβάνει τη μελέτη ή επίβλεψη ή ανέγερση της οικοδομής, η επιχείρηση μπορεί να ζητήσει να επιβληθεί σε αυτή φόρος δεκαπέντε τοις εκατό (15%) στο ακαθάριστο ποσό της καθοριζόμενης αμοιβής που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 696/1974 ισχύει, πλέον εισφοράς Ο.Γ.Α. δεκαπέντε τοις εκατό (15%) στο ποσό του φόρου.»

δ) Η περίπτωση β' της παραγράφου 6 του άρθρου 50 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Στο ποσό της συμβατικής αμοιβής, για τις υπόλοιπες περιπτώσεις.»

ε) Οι περιπτώσεις α' και β' και το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 52 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«α) Σε τέσσερα τοις εκατό (4%) της συμβατικής αμοιβής για εκπόνηση μελετών και σχεδίων που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' και δ' της παραγράφου 5 του άρθρου 49.

β) Σε δέκα τοις εκατό (10%) της συμβατικής αμοιβής για εκπόνηση μελετών και σχεδίων που αφορούν οποιασδήποτε άλλης φύσης έργα και για την επίβλεψη της εκτέλεσης αυτών, καθώς και των έργων της προηγούμενης περίπτωσης και της ενέργειας πραγματογνωμοσύνης κ.λπ. για τα έργα αυτά. Εξαιρετικά, για αμοιβές αρχιτεκτόνων και μηχανικών για την επίβλεψη της εκτέλεσης κάθε είδους τεχνικών έργων που ορίζονται στις προηγούμενες περιπτώσεις, ο προκαταβλητέος φόρος επιβάλλεται πριν από τη θεώρηση των οικείων εργασιών από την αρμόδια αρχή στο ποσό της αμοιβής επίβλεψης του δικαιούχου, και προκειμένου για εκπόνηση μελετών ή σχεδίων και επίβλεψη έργων του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των κοινωφελών ή θρησκευτικών ιδρυμάτων, ο προκαταβλητέος φόρος κατά τα ποσοστά της παραγράφου αυτής υπολογίζεται στο ποσό της συμβατικής αμοιβής.»

στ) Το πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 52 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «Η δήλωση αυτή περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου της αμοιβής, τη διεύθυνσή του, τη συμβατική αμοιβή, τον προκαταβλητέο φόρο, την αρμόδια για τη φορολογία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία του ίδιου και εκείνου που του ανέθεσε τη σύνταξη της μελέτης ή των σχεδίων ή την επίβλεψη, πλην των περιπτώσεων που την ανάθεση έκανε το Δημόσιο.»

ζ) Μέχρι την 20ή ημέρα του μηνός Φεβρουαρίου κάθε έτους ο μηχανικός υποχρεούται να υποβάλλει, με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.), κατάσταση με τις έγγραφες συμφωνίες

που έχει συνάψει με τους αντισυμβαλλομένους τουμέσα στην προηγούμενη διαχειριστική περίοδο και στηνοποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση,ο Α.Φ.Μ. του κάθε συμβαλλόμενου, το είδος της παρεχόμενης υπηρεσίας και η συμφωνηθείσα αμοιβή.

η) Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος υποχρεούται ναυποβάλει, μέχρι την 20ή ημέρα του μηνός Φεβρουαρίουκάθε έτους με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας στο δικτυακό τόπο της Γενικής ΓραμματείαςΠληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.), κατάσταση τωνέγγραφων συμφωνιών που έχουν συνάψει οι μηχανικοίμε τους αντισυμβαλλομένους τους μέσα στην προηγούμενη διαχειριστική περίοδο και στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση, ο Α.Φ.Μ. τουκάθε αντισυμβαλλομένου, το είδος της παρεχόμενηςυπηρεσίας και η συμφωνηθείσα αμοιβή. Την ευθύνη γιατην υποβολή αυτή φέρει ο πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

θ) Η ισχύς των διατάξεων των περιπτώσεων α΄ έως η΄ έχουν εφαρμογή από 1.7.2011.

ι) Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, καθορί ζεται ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής των καταστάσεων, το περιεχόμενο αυτών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων αυτής

της παραγράφου.

Άρθρο 21 Λοιπές διατάξεις εισοδήματος

1. α) Στην παράγραφο 5 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέα περίπτωση ιε΄ ως εξής:

«ιε) Από 1.1.2010 και κατά ποσοστό 50% των αποδοχών των προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στα ελληνικά σχολεία που λειτουργούν στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και έχουν την ελληνική ιθαγένεια ή την ελληνικήκαι τη γερμανική ιθαγένεια ή μόνο τη γερμανική ή είναι πολίτες τρίτης χώρας και πληρώνονται από το ΕλληνικόΔημόσιο ή φορέα που βρίσκεται στην αλλοδαπή καιαποτελεί υποδιαίρεση του Ελληνικού Δημοσίου ή υπηρεσία αυτού. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικώνκαθορίζεται η διαδικασία απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου επί του υπολοίπου των αποδοχών τουςκαι κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

β) Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης θ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά ποσοστό 20% της δαπάνης μέχρι ποσού 3.000 ευρώ και κατά ποσοστό 10% της δαπάνης από ποσό3.001 μέχρι 6.000 ευρώ για επεμβάσεις ενεργειακήςαναβάθμισης ακινήτου που εντάσσονται σε έργα τουεπιχειρησιακού προγράμματος «Περιβάλλον – ΑειφόροςΑνάπτυξη» στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), σύμφωνα με τις διατάξεις τουν. 3614/2007 ή και για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου που θα προκύψουν μετά από ενεργειακήεπιθεώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του

ν. 3661/2008 και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του και αφορούν:».

2. α) Στο τέλος της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται υποπερίπτωση δ' που έχει ως εξής: «δδ. Για τις υπερελαφρές πτητικές αθλητικές μηχανές (Υ.Π.Α.Μ.) που υπάγονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του υπ' αριθμ. Δ2/26314/8802/27.7.2010 Κανονισμού υπερελαφρών πτητικών αθλητικών μηχανών (ΦΕΚ 1360 Β'), στο ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου ισχύει από 1.1.2011 και μετά.»

β) Στην περίπτωση γ' του άρθρου 18 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται προτελευταία εδάφια ως εξής: «Προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων της περίπτωσης αυτής, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα προς πώληση οχήματα, όταν δεν κατατεθούν η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας τους στη Δ.Ο.Υ., σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της επιχείρησής. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή για δαπάνες που προκύπτουν από 1.1.2010 και μετά.»

1816 ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)

3α. Στο άρθρο 18 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέα περίπτωση η' ως εξής:

«η) Προκειμένου για φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία ή τη συνθήκη διαμονή του στην αλλοδαπή, εφόσον δεν αποκτά εισόδημα στην Ελλάδα.»

β) Η περίπτωση η' του άρθρου 18 του Κ.Φ.Ε., όπως προστέθηκε με την προηγούμενη υποπαράγραφο, ισχύει από 1.1.2011 και μετά.

4. Στις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο πέμπτο εδάφιο ως εξής: «Ειδικά για τα πρόσωπα των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2 που αποκτούν εισόδημα από ακίνητα και τους επιτηδευματίες φυσικά πρόσωπα που αποκτούν εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ακινήτων και πραγματοποιούν δαπάνες επισκευής και συντήρησης των ακινήτων αυτών, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 31.»

5. Στο άρθρο 46 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Η εφάπαξ προεξόφληση επικουρικής σύνταξης αλλοδαπού ασφαλιστικού φορέα σε δικαιούχο κάτοικο Ελλάδας, η οποία απαλλάσσεται του φόρου στην αλλοδαπή, κατανέμεται για να φορολογηθεί σε ίσα μέρη, στο έτος της καταβολής της και στα τέσσερα επόμενα έτη. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή για τις επικουρικές συντάξεις που δηλώνονται με τις αρχικές ή τροποποιητικές ή συμπληρωματικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και υποβάλλονται από 1.1.2010 και μετά.»

6. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 57 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «στ) Στις αμοιβές των αξιωματικών και του κατώτερου πληρώματος του εμπορικού ναυτικού για τις υπηρεσίες που παρέχουν σε εμπορικά πλοία, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 9. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή από 1.1.2010 και μετά.»

7. α) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «Αν δεν επιτευχθεί διοικητική επίλυση της διαφοράς και ασκηθεί από το φορολογούμενο εμπρόθεσμη προσφυγή, βεβαιώνεται αμέσως από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ποσοστό πενήντα τοις εκατό του αμφισβητούμενου κύριου φόρου, πρόσθετου φόρου και λοιπών συμβεβαιούμενων με αυτόν φόρων και τελών.» β) Οι διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης της παραγράφου αυτής ισχύουν για προσφυγές που ασκούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και εφεξής.

8. α) Το δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 9 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής: «Φόροι, τέλη και εισφορές που βεβαιώνονται, βάσει προσωρινού φύλλου ελέγχου, που εκδόθηκε μετά από προσωρινό έλεγχο που προβλέπεται από την παράγραφο 4 του άρθρου 67, μετά την υπογραφή του πρακτικού και την καταβολή του 1/5 αυτών, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 24 του ν. 2523/1997, καταβάλλονται, κατά το υπόλοιπο μέρος αυτών, σε έξι ισόποσες μηνιαίες δόσεις με τον περιορισμό ότι κάθε δόση δεν είναι μικρότερη των τριακοσίων ευρώ, εκτός της τελευταίας. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου από την υπογραφή του πρακτικού μήνα και οι υπόλοιπες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα των μηνών που ακολουθούν. Επί δικαστικού συμβιβασμού ο φόρος καταβάλλεται εφάπαξ. Η άσκηση προσφυγής ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου δεν αναστέλλει την προσωρινή βεβαίωση του φόρου, ο οποίος καταβάλλεται εφάπαξ.»

β) Οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε., όπως τροποποιήθηκε με την προηγούμενη παράγραφο, εφαρμόζονται για πρακτικά που υπογράφονται ή οριστικοποιούνται ή για τις προσφυγές που ασκούνται από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και μετά.»

9. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. μετά τις λέξεις: «πιστωτικά ιδρύματα» προστίθενται οι λέξεις: «οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, τα επιμελητήρια, οι συμβολαιογράφοι, οι υποθηκοφύλακες, οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων».

10. α) Η παράγραφος 3 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στα πρόσωπα που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 ή δηλώνουν ανακριβή στοιχεία, επιβάλλονται οιοδικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 του ν. 2523/1997.»

β) Η παράγραφος 5 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Νόμιμοι ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία, που είναι εγγεγραμμένοι στο δημόσιο μητρώο του ν. 3693/2008 (ΦΕΚ 174 Α΄) και διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, υποχρεούνται στην έκδοση ετήσιου πιστοποιητικού. Το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται μετά από έλεγχο που διενεργείται, παράλληλα με τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης, ως προς την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων σε φορολογικά αντικείμενα. Φορολογικές παραβάσεις, καθώς και μη απόδοση ή ανακριβής απόδοση φόρων που διαπιστώνονται από τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία, κατά τη διενέργεια του διαχειριστικού ελέγχου, αναφέρονται αναλυτικά στο πιστοποιητικό αυτό. Αν το πιστοποιητικό δεν περιλαμβάνει παρατηρήσεις και διαπιστώσεις παραβάσεων της φορολογικής νομοθεσίας, δεν διενεργείται τακτικός φορολογικός έλεγχος, επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 80 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄). Αν από το πιστοποιητικό προκύπτουν συγκεκριμένα φορολογικά δεδομένα για την ελεγχθείσα εταιρεία με τα οποία συμφωνεί και η αρμόδια ελεγκτική φορολογική αρχή, το εν λόγω πιστοποιητικό αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των εκθέσεων ελέγχου της ως άνω αρχής. Τα πιο πάνω πρόσωπα διώκονται και τιμωρούνται για κάθε παράλειψη των υποχρεώσεών τους σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3693/2008.»

γ) Η παράγραφος 8 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«8.α) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της ΕΛΤΕ, καθορίζονται τα συγκεκριμένα επί μέρους φορολογικά αντικείμενα του ελέγχου αυτού, το ειδικότερο περιεχόμενο του πιστοποιητικού που εκδίδεται, ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία υποβολής του και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Πέραν της εφαρμογής του τελευταίου εδαφίου **ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)** 1817 της παραγράφου 5, στους νόμιμους ελεγκτές και στα ελεγκτικά γραφεία που παραβαίνουν τις διατάξεις της παραγράφου 5 και της κανονιστικής απόφασης που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 4 του ν. 2523/1997. β) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται το είδος των υποβαλλόμενων στοιχείων και πληροφοριών, ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου.»

11. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 85 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται περίπτωση ιβ΄ ως εξής:

«ιβ) η χορήγηση στοιχείων σε δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και σε δημόσιες επιχειρήσεις που υπάγονται στο

Κεφάλαιο Α΄ ή Β΄ του ν. 3329/2005(ΦΕΚ 314 Α΄), εφόσον το Δημόσιο στην περίπτωση αυτή συμμετέχει σε ποσοστό άνω του 50% του μετοχικούτους κεφαλαίου, και μόνο για την ταυτοποίηση φορολογουμένων ή διασταύρωση ή επαλήθευσή της, η οποία είναι αναγκαία για την εκτέλεση καθηκόντων ή την άσκηση αρμοδιοτήτων ή την παροχή υπηρεσιώνπου ορίζει ο νόμος.»

12. Η λέξη «και» στο τέλος της υποπερίπτωσης μμ΄ τηςπερίπτωσης ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν.3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄) διαγράφεται και στην ίδια περίπτωση προστίθεται νέα υποπερίπτωση ξξ΄ ως εξής:

«ξξ) με τα άρθρα 25 και 26 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α΄), όπως ισχύουν.»

13. Οι διατάξεις της υποπερίπτωσης ξξ΄ της περίπτωσης ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν. 3842/2010, όπως προστέθηκαν με την προηγούμενη παράγραφο,εφαρμόζονται για εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2010 και μετά.

14. Το προτελευταίο εδάφιο της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής: «Αν μεταβιβαστεί από επαχθή αιτία ατομική επιχείρηση ή μερίδιο προσωπικής εταιρείας ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης από δικαιούχο με βαθμό συγγένειας τηςΑ΄ κατηγορίας της παραγράφου 1 του άρθρου 29 τουν. 2961/2001, η υπεραξία φορολογείται με συντελεστήπέντε τοις εκατό (5%).»

15. Η ισχύς των διατάξεων της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 5 του άρθρου 24 του ν. 3867/2010 (ΦΕΚ 128 Α΄) αρχίζει από 1.1.2010 και μετά.

16. Οι διατάξεις της περίπτωσης α΄ της παραγράφου1, καθώς και της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 10 του ν. 2579/1998, καταργούνται από 30.9.2010.Ποσά φόρου που καταβλήθηκαν από 1.10.2010 και μετάδεν επιστρέφονται.

17. Η παράγραφος 10 του πέμπτου άρθρου του ν. 3845/2010 (ΦΕΚ 65 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:«10. Η έκτακτη εισφορά επιστρέφεται κατά το μέροςπου αντιστοιχεί σε εισόδημα ή κέρδη άλλης επιχείρησης, για τα οποία καταβλήθηκε έκτακτη εισφορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ή του άρθρου2 του ν. 3808/2009 (ΦΕΚ 227 Α΄).»

18. Η παράγραφος 2 του άρθρου 34 του ν. 3634/2008(ΦΕΚ 9 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου ισχύειαπό την 1.1.2012 για τις δηλώσεις οικονομικού έτους2012 και μετά.»

19. Η παράγραφος 1 του άρθρου 18 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα μπορούν να μεταφέρουν ή να δηλώσουν μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2011, κεφάλαια για τα οποία συνέτρεχε είτε υποχρέωση δήλωσής τους είτε υποχρέωση καταβολής φόρου σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, στην ημεδαπή και τα οποία βρίσκονται στην αλλοδαπή, σε προθεσμιακό λογαριασμό κατάθεσης στην Ελλάδα, διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους,

εφόσον καταβάλουν φόρο με συντελεστή οκτώ τοις εκατό (8%) επί της αξίας των καταθέσεων που μεταφέρουν, κατά το χρόνο της μεταφοράς, ή προκειμένου περί καταθέσεων που παραμένουν κατατεθειμένες στην αλλοδαπή, επί της αξίας των καταθέσεων κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης. Ως κεφάλαια νοούνται οι καταθετικοί και επενδυτικοί λογαριασμοί που τηρούνται σε τράπεζα στην αλλοδαπή

ή παρακολουθούνται από αυτή, καθώς και από αλλοδαπή ασφαλιστική εταιρία, προκειμένου για ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής που συνδέονται με επενδύσεις. Ως φορολογητέα αξία των επενδυτικών λογαριασμών λαμβάνεται: α) η τιμή κλεισίματος του χρηματοπιστωτικού μέσου στην οργανωμένη αγορά που διαπραγματεύεται, κατά την προηγούμενη ημέρα από αυτή που καταβάλλεται ο οφειλόμενος φόρος, προκειμένου για χρηματοπιστωτικά μέσα που διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά χώρας – πλήρους μέλους του Ο.Ο.Σ.Α. και β) η ονομαστική αξία για τα μη εισηγμένα σε οργανωμένη αγορά χρηματοπιστωτικά μέσα τα οποία έχουν εκδοθεί σε χώρα – πλήρες μέλος του Ο.Ο.Σ.Α.. Η ρευστοποίηση των χρηματοπιστωτικών μέσων και η εισαγωγή τους στην Ελλάδα δεν είναι υποχρεωτική. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, τα κεφάλαια αυτά πρέπει να υπάρχουν κατατεθειμένα ή επενδεδυμένα στην αλλοδαπή κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος.»

Άρθρο 22

Αναπροσαρμογή συντελεστών φόρου και εισφοράς πλοίων

1. Τα ποσά φόρου που οφείλονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α') προσαυξάνονται για τα έτη 2011 έως και 2015 κατά ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) ετησίως. Το ποσό που προκύπτει από τον υπολογισμό της προσαύξησης προστίθεται στα ποσά φόρου όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2010, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 6 του ν. 27/1975 και σε αυτά των επόμενων ετών, όπως αυτά θα διαμορφωθούν μέσα στην παραπάνω πενταετία. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και κατά τον υπολογισμό της εισφοράς που οφείλεται κατά το άρθρο 10 του ν. 27/1975.

2. Τα ποσά εισφοράς που οφείλονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 29/1975 (ΦΕΚ 75 Α') προσαυξάνονται για τα έτη 2011 έως και 2015 κατά ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) ετησίως.

1818 ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ) Το ποσό που προκύπτει από τον υπολογισμό της προσαύξησης προστίθεται στα ποσά εισφοράς όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2010, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 29/1975 και σε αυτά των επόμενων ετών, όπως αυτά θα διαμορφωθούν μέσα στην παραπάνω πενταετία.

Άρθρο 23

Φορολογία κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών

1. Οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικίων και Κερδών από Λαχεία, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2961/2001 (ΦΕΚ 266

Α'), αντικαθίστανται, τροποποιούνται και συμπληρώνονται ως εξής:

α) Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8, η φράση: «Αν τα αντικείμενα της κτήσης κατέστησαν επίδικα ή κηρύχθηκαν αναγκαστικά απαλλοτριωτέα μετά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου» αντικαθίσταται με τη φράση: «Αν τα αντικείμενα της κτήσης κατέστησαν επίδικα μετά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου» και η φράση: «πριν ή μετά το θάνατο του κληρονομούμενου ή κηρύχθηκαν αναγκαστικά απαλλοτριωτέα μετά το θάνατο του κληρονομούμενου» αντικαθίσταται με τη φράση: «πριν ή μετά το θάνατο του κληρονομούμενου.»

β) Η περίπτωση ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 25, η οποία έχει καταργηθεί με την περίπτωση α' της παραγράφου 8 του άρθρου 25 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α') επαναφέρεται σε ισχύ από την κατάργησή της. γ) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 69 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οποιαδήποτε λάθη των δηλώσεων είτε κατά την περιγραφή ή την απαρίθμηση ή τον υπολογισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, που δηλώθηκαν, είτε κατά τον υπολογισμό του φόρου, διορθώνονται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. οίκοθεν ή μετά από αίτηση του φορολογουμένου το αργότερο με την πράξη καταλογισμού του φόρου.»

δ) Στα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 81 η φράση: «είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί του αμφισβητούμενου φόρου (κύριου, πρόσθετου και κάθε άλλης προσαύξησης)» αντικαθίστανται με τη φράση: «πενήντα τοις εκατό επί του αμφισβητούμενου φόρου (κύριου, πρόσθετου προστίμου και κάθε άλλης προσαύξησης)» και οι λέξεις: «τριακοσίων ευρώ» με τις λέξεις: «πεντακοσίων ευρώ».

ε) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 82 αντικαθίσταται ως εξής: «Σε κάθε άλλη περίπτωση που οφείλεται φόρος που αναλογεί σε μετρητά και γενικά κινητά πράγματα, εφόσον κατά την κρίση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. δεν διασφαλίζεται η πληρωμή του από την περιουσία του υπόχρεου, παρέχεται ασφάλεια με την υποβολή της δήλωσης, άλλως καταβάλλεται αμέσως ολόκληρος ο φόρος αυτός και γίνεται μεία στη δήλωση για την καταβολή.»

στ) Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 87 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, που έχει ως εξής: «Για την παραλαβή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου για τις χρηματικές

δωρεές προς τα πρόσωπα που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 25, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας της κατοικίας του δωρεοδόχου.»

ζ) Στο άρθρο 89 προστίθεται παράγραφος 3 που έχει ως εξής: «3. Για τις χρηματικές δωρεές προς τα πρόσωπα που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 25 μπορεί να υποβληθεί από αυτά δήλωση για το συνολικό ποσό των δωρεών και χωρίς την αναγραφή των στοιχείων των δωρητών, εφόσον δεν είναι γνωστά στον δωρεοδόχο και δεν υπερβαίνουν τα χίλια (1.000) ευρώ ανά δωρητή κατ' έτος.»

η) Η παράγραφος 4 του άρθρου 102 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Στις περιπτώσεις των εδαφίων α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, η πράξη του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. κοινοποιείται μέσα σε ένα έτος από την ακύρωση της προγενέστερης πράξης ή από την κοινοποίηση της απόφασης του διοικητικού δικαστηρίου στη Δ.Ο.Υ. ή από την υποβολή της δήλωσης του υπόχρεου, ενώ στην περίπτωση του εδαφίου δ', μέσα σε ένα έτος από την κοινοποίηση στη Δ.Ο.Υ. της αμετάκλητης σχετικής απόφασης.»

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 87 και της παραγράφου 3 του άρθρου 89 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικίων και Κερδών από Λαχεία, όπως συμπληρώθηκαν με τις περιπτώσεις στ' και ζ' της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν από 23 Απριλίου 2010. Για τις δηλώσεις που έχουν ήδη υποβληθεί, για χρηματικές δωρεές προς τα πρόσωπα που ορίζονται σε αυτές, στη Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας της κατοικίας του δωρητή, αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος αυτής. Για τις δηλώσεις που δεν έχουν υποβληθεί και έχει λήξει η προθεσμία υποβολής τους, παρέχεται προθεσμία τριών μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου για την υποβολή αυτών χωρίς την επιβολή πρόσθετου φόρου ή προστίμου.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 81 του Κώδικα Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικίων και Κερδών από Λαχεία, όπως τροποποιήθηκαν με την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 ισχύουν για προσφυγές που ασκούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και εφεξής.

4. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 (ΦΕΚ 238 Α') αντικαθίσταται ως εξής: «Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε συμβάσεις αγοράς ακινήτων, εφόσον ο αγοραστής κατοικεί μόνιμα στην Ελλάδα ή προτίθεται να εγκατασταθεί σε αυτή και εντάσσεται στις ακόλουθες κατηγορίες δικαιούχων:».

5. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν ο αγοραστής δεν εγκατασταθεί στην Ελλάδα εντός προθεσμίας δύο ετών από την αγορά, υποχρεούται να υποβάλει δήλωση το αργότερο εντός προθεσμίας έξι μηνών από τη συμπλήρωση της διετίας και να καταβάλει το φόρο, κατά τα οριζόμενα στο προηγούμενο

εδάφιο. Για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία του ακινήτου κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης.»

Άρθρο 24

Φόροι επί της ακίνητης περιουσίας

1. Η περίπτωση ιβ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής: «ιβ) Τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούνται από τα Μουσεία, όπως ορίζονται με τις διατάξεις του ν. 3028/2002 (ΦΕΚ 153 Α΄), το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, τις Ξένες Αρχαιολογικές Σχολές και την Αμερικανική

Γεωργική Σχολή.»

2. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 32 του ν. 3842/2010 προστίθενται εδάφια ως εξής: «Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται, για τις περιοχές που εντάσσονται στο σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού αξίας ακινήτων για πρώτη φορά, οι συντελεστές αξιοποίησης οικοπέδου, καθώς και κάθε άλλο θέμα για τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων για τη φορολογία ακίνητης περιουσίας. Για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων εδαφίων ως δήμοι και κοινότητες νοούνται οι δήμοι και κοινότητες του ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α΄).»

3. Στο τέλος του άρθρου 48 του ν. 3842/2010 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται σε συμβολαιογραφικά έγγραφα που καταρτίζονται μετά την 1η Ιανουαρίου 2012.»

4. Στο άρθρο 56 του ν. 3842/2010 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Οποιαδήποτε μεταβολή της περιουσιακής κατάστασης υπόχρεων φυσικών προσώπων που αφορά τα έτη 2005 έως και 2009 πραγματοποιείται με υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων έτους 2009.»

5. Η παράγραφος 2 του άρθρου 23Α του ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το Περιουσιολόγιο Ακινήτων προκύπτει από τη μηχανογραφική διαχείριση των δηλώσεων στοιχείων ακινήτων των ετών 2005 έως 2009, οι οποίες υποβάλλονται από τα υπόχρεα φυσικά και νομικά πρόσωπα. Έτος δημιουργίας του Περιουσιολογίου Ακινήτων ορίζεται το έτος 2009.»

6. Στα εδάφια τρίτο και τέταρτο της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 (ΦΕΚ 330 Α΄), όπου υπάρχει η φράση «από την έκδοση της αρχικής οικοδομικής άδειας» αντικαθίσταται από τη φράση «από την κατάθεση των δικαιολογητικών στην αρμόδια δημόσια υπηρεσία για έκδοση αρχικής οικοδομικής άδειας».

7. α) Στο τέλος της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 (ΦΕΚ 330 Α΄) προστίθεται η εξής φράση: «ή που εκμισθώνουν σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις της

παρούσας περίπτωσης αποκλειστικά ως γραφεία ή αποθήκες για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών.»

β) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002, όπως συμπληρώθηκε με την προηγούμενη περίπτωση, ισχύει από την 1.1.2010 και εφεξής. Μεταβιβάσεις ακινήτων από επαχθή ή χαριστική αιτία, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002, όπως ίσχυαν πριν τη συμπλήρωσή τους με τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης δεν θίγονται.»

8. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 προστίθεται περίπτωση ζ', ως εξής: «ζ) Ασφαλιστικά ταμεία ή οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και εταιρείες συλλογικών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία που εποπτεύονται από αρχή της χώρας της καταστατικής τους έδρας, εκτός αυτών των οποίων η καταστατική έδρα βρίσκεται σε μη συνεργάσιμα κράτη, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 51Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 2238/1994, ΦΕΚ 151 Α').»

9. α) Το τέταρτο εδάφιο από το τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 αντικαθίσταται ως εξής: «Αν το σύνολο ή μέρος των ονομαστικών μετοχών, μεριδίων ή μερίδων των εταιρειών των ανωτέρω α', β' και γ' περιπτώσεων κατέχουν πιστωτικά ιδρύματα περιλαμβανομένων και των ταμειευτηρίων ή ταμείων παρακαταθηκών και δανείων, ασφαλιστικά ταμεία, ασφαλιστικές εταιρείες, αμοιβαία κεφάλαια περιλαμβανομένων και των αμοιβαίων κεφαλαίων επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία κλειστού τύπου, εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, εταιρείες συλλογικών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία κλειστού τύπου, η καταστατική έδρα των οποίων δεν βρίσκεται σε μη συνεργάσιμο κράτος, όπως αυτό ορίζεται με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 51Α του Κ.Φ.Ε., και εποπτεύονται από αρχή της χώρας της έδρας τους, καθώς και θεσμικοί επενδυτές που λειτουργούν σε οργανωμένη αγορά κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή νοείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν. 2778/1999 (ΦΕΚ 295 Α'), δεν απαιτείται περαιτέρω δήλωση των φυσικών προσώπων κατά το ποσοστό συμμετοχής τους.»

β) Στο τρίτο από το τέλος εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002, μετά τις λέξεις «εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης χώρα» προστίθεται η φράση «με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο».

10. α) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 44 του ν. 3842/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Αν δεν έχει επιτευχθεί διοικητική επίλυση της διαφοράς και ασκήθηκε από τον φορολογούμενο εμπρόθεσμη προσφυγή, βεβαιώνεται αμέσως από τον προϊστάμενο της

Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου κύριου και πρόσθετου φόρου.»

β) Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 44 του ν. 3842/2010, όπως αντικαταστάθηκε με την προηγούμενη περίπτωση ισχύουν για προσφυγές που ασκούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και μετά.

11. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 6, 8 και 9 του άρθρου αυτού ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2011. Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου αυτού ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2010.

Άρθρο 25

Θέματα Τελών και Ειδικών Φορολογιών

1. Μετά την υποπερίπτωση ε΄της περίπτωσης Α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242 Α΄) προστίθενται υποπεριπτώσεις στ) και ζ) ως εξής: «στ) Ειδικά, τα ετήσια τέλη κυκλοφορίας των ιδιωτικής χρήσης επιβατικών οχημάτων που τελούν στο ΦΕΚ 66 **ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)** 1819 1820 **ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)** ανασταλτικό τελωνειακό καθεστώς της προσωρινής εισαγωγής, υπολογίζονται αποκλειστικά με βάση τον κυλινδρισμό του κινητήρα αυτών, όπως ορίζεται από τις διατάξεις της υποπερίπτωσης α) της περίπτωσης Α΄ της παραγράφου 1.

ζ) Στα εκποιούμενα από το Δημόσιο ή τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (Ο.Δ.Δ.Υ.) Α.Ε. επιβατικά αυτοκίνητα οχήματα, τα οποία τίθενται από τους αγοραστές σε κυκλοφορία, ως ιδιωτικής χρήσης, τα τέλη κυκλοφορίας υπολογίζονται όπως και στην προηγούμενη υποπερίπτωση.»

2. Από 1.1.2010 καταργείται η εισφορά υπέρ Ο.Γ.Α. που επιβάλλεται με τις διατάξεις της παραγράφου 1Α του άρθρου 11 του ν. 4169/1961 (ΦΕΚ 81 Α΄), οι οποίες διατηρήθηκαν σε ισχύ με την περίπτωση γ΄ του άρθρου 47 του ν. 1473/1984 (ΦΕΚ 127 Α΄), για τις αμοιβές που αποκτά το

ιπτάμενο προσωπικό της πολιτικής αεροπορίας.

3. Αντί των ενσήμων ταινιών φορολογίας αλκοολούχων ποτών και βιομηχανοποιημένων καπνών που προβλέπονται από τα άρθρα 84 και 106 του ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α΄), είναι δυνατόν με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών να χρησιμοποιούνται για την επισήμανση των προϊόντων αυτών σύγχρονα ολοκληρωμένα συστήματα σήμανσης και ιχνηλασιμότητας ή ψηφιακής επαλήθευσης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών

καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 26

Θέματα Κυρώσεων, Μητρώου και άλλες διατάξεις

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 2 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Τα ποσοστά πρόσθετων φόρων δεν μπορούν να υπερβούν: α) το εξήντα τοις εκατό για την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης και β) το εκατόν είκοσι τοις εκατό για την υποβολή ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολή δήλωσης, του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος ή του φόρου που έχει επιστραφεί στα πρόσωπα του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. χωρίς να τον δικαιούνται.»

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν. 2523/1997, όπως τροποποιήθηκαν με την προηγούμενη παράγραφο, έχουν εφαρμογή για δηλώσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού και για φύλλα ελέγχου και πράξεις προσδιορισμού που εκδίδονται μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού. 3. Στο άρθρο 4 του ν. 2523/1997 προστίθενται παράγραφοι 2 και 3 και 4 και η παράγραφος 2 αναριθμείται σε παράγραφο 5 ως εξής:

«2. Στους υπόχρεους που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται από τις διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 66 και των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 9 του άρθρου 67Α του Κ.Φ.Ε., επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών διοικητικό πρόστιμο από χίλια (1.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή.

3. Στα πρόσωπα που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. ή δηλώνουν ανακριβή στοιχεία, επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών διοικητικό πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή. Αν το πρόσωπο που παραβίασε τις διατάξεις είναι υπάλληλος του Δημοσίου, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ή οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), ασκείται υποχρεωτικώς πειθαρχική δίωξη για παράβαση καθήκοντος από τον πειθαρχικό προϊστάμενό του μετά από αίτημα του Γενικού Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων ή του Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων.

4. Στους νόμιμους ελεγκτές και τα ελεγκτικά γραφεία που παραβαίνουν τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. και της κανονιστικής απόφασής του προβλέπεται στην παράγραφο 8 του ίδιου άρθρου και Κώδικα, επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών διοικητικό πρόστιμο ύψους από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως

εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης και την ενδεχόμενη υποτροπή.»

4. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του ν. 2523/1997 προστίθενται νέο εδάφιος εξής: «Εξαιρετικά στις περιπτώσεις που εκδοθέντα φορολογικά στοιχεία λογίζονται ως αθεώρητα, γιατί συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 8 του άρθρου 36 του π.δ. 186/1992 καταλογίζεται μια γενική παράβαση με συντελεστή βαρύτητας τρία (3) εφόσον τα στοιχεία αυτά έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία πριν από οποιονδήποτε έλεγχο. Τα αναφερόμενα στα δύο προηγούμενα εδάφια ισχύουν αναλόγως και όταν δεν έχει παρέλθει ο χρόνος εμπρόθεσμης ενημέρωσης των βιβλίων.»

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται διαδικασία εκκαθάρισης του Υποσυστήματος Μητρώου του TAXIS από τους ανενεργούς Αριθμούς Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.) που υπάρχουν στο σύστημα, είτε από τη μετάπτωση του παλαιού μηχανογραφικού συστήματος είτε λόγω μη ενημέρωσης του Μητρώου από τους ίδιους τους φορολογούμενους είτε λόγω μη χρησιμοποίησής τους, να ορίζονται όλες οι διαδικασίες για την τακτοποίησή τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 119Α του ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της επόμενης παραγράφου, η μη τήρηση των διατυπώσεων του τρίτου μέρους του παρόντος Κώδικα χαρακτηρίζεται ως απλή τελωνειακή παράβαση κατά τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 142 και επόμενα του παρόντος Κώδικα και επισύρει πρόστιμο από πεντακόσια (500) ευρώ μέχρι δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ για κάθε παράβαση, ανάλογα με τη βαρύτητα και τη συχνότητά της. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα ελάχιστα όρια του προστίμου που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο. Με όμοια απόφαση μπορεί οι απλές τελωνειακές παραβάσεις να κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με τη σοβαρότητά τους και να προσδιορίζεται ειδικότερα το ύψος του προστίμου μέσα στα όρια που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο.» 7. α) Στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 του ν. 2523/1997 προστίθενται μετά το τρίτο εδάφιο τα εξής εδάφια:

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ) 1821 «Επίσης δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που αποδεικνύεται από δημόσια έγγραφα ότι ο φορολογούμενος έχει κατά του Δημοσίου βέβαιη και εκκαθαρισμένη απαίτηση ποσού ίσου ή μεγαλύτερου του ποσού των φόρων, τελών και εισφορών που δεν έχει αποδοθεί στο Δημόσιο, εφόσον η απαίτηση αυτή δεν έχει εκχωρηθεί.

Για την απόδειξη της μη εκχώρησης της απαίτησης υποβάλλεται από τον φορολογούμενο και σχετική υπεύθυνη δήλωση. Αν ο φορολογούμενος έχει απαίτηση μικρότερη από το ποσό

αυτό, το ποσό της δέσμευσης των καταθέσεων περιορίζεται κατά το ποσό της οφειλής του Δημοσίου προς τον φορολογούμενο. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων εδαφίων ενημερώνονται άμεσα οι υπηρεσίες που αναφέρονται στις περιπτώσεις α΄ έως δ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 95 του ν. 2362/1995, ώστε να μην καταβληθεί το οφειλόμενο ποσό σε αυτόν ή να μην γίνει δεκτή τυχόν εκχώρηση της απαίτησης από αυτόν σε τρίτο πρόσωπο.»

β) Στην παράγραφο 4 του άρθρου 14 του ν. 2523/1997, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης.»

8. Η παράγραφος 5 του άρθρου 20 του ν. 3842/2010 αντικαθίσταται με παραγράφους 5 και 6 ως εξής: «5. Επιτρέπεται η δημοσίευση του Α.Φ.Μ., του αντικειμένου εργασιών, της ημερομηνίας έναρξης και λήξης εργασιών και της επαγγελματικής εγκατάστασης των επιτηδευματιών, φυσικών και νομικών προσώπων, μέσω ηλεκτρονικής υπηρεσίας της Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών.

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται ο χρόνος διαβίβασης των δεδομένων των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο τρόπος, η διαδικασία, η έκταση εφαρμογής, το όριο της αξίας των στοιχείων, ο τρόπος επιβεβαίωσης, η διαδικασία πρόσβασης των πιστοποιημένων χρηστών και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού και των διατάξεων του άρθρου 18 παράγραφος 2 του Κ.Β.Σ..»

9. Στο άρθρο 1 του ν. 1809/1988 (ΦΕΚ 222 Α΄) προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής: «8. Οι επιτηδευματίες που εκδίδουν αποδείξεις λιανικής πώλησης ή παροχής υπηρεσιών με χρήση φορολογικών ταμειακών μηχανών, υποχρεούνται να διαβιβάζουν ηλεκτρονικά τα δεδομένα των φορολογικών στοιχείων που εκδίδονται, σε βάση δεδομένων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται: α) η έκταση εφαρμογής και οι ειδικότερες υποχρεώσεις των επιτηδευματιών, β) η διαδικασία και

οι τεχνικές προδιαγραφές διαβίβασης των δεδομένων,

γ) τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την

ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, δ) η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα για την επιβολή του προστίμου και τον τρόπο βεβαίωσης και είσπραξης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Σε όσους παραβαίνουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής και της κανονιστικής απόφασης που εκδίδεται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών διοικητικό πρόστιμο ύψους από διακόσια (200) μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ανάλογα με τη συχνότητα και τη βαρύτητα της παράβασης.»

Άρθρο 27

Τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Φ.Π.Α.

Στις διατάξεις του Κώδικα Φ.Π.Α., ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α'), επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) ως πρώτη εγκατάσταση, η πρώτη χρησιμοποίηση με οποιονδήποτε τρόπο των κτιρίων ύστερα από την ανέγερσή τους, όπως είναι η ιδιοκατοίκηση, η ιδιόχρηση, η μίσθωση ή άλλη χρήση. Θεωρείται επίσης ότι πραγματοποιείται η πρώτη εγκατάσταση κατά το χρόνο που συμπληρώνεται τριετία από την ημερομηνία αποπεράτωσης της οικοδομής».

2. α) Η περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) η μίσθωση βιομηχανοστασίων και χρηματοθυ ρίδων. Επίσης, η μίσθωση χώρων, αυτοτελώς ή σταπλάισια μικτών συμβάσεων, που πραγματοποιείται από επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται εμπορικά κέντρα ή τα εμπορευματικά κέντρα του ν. 3333/2005 (ΦΕΚ 91 Α'), εφόσον ο υποκείμενος το επιθυμεί και υποβάλλει για αυτό αίτηση επιλογής φορολόγησης».

β) Μετά το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 24 προστίθεται, από τότε που ίσχυσε ο ν. 2859/2000, εδάφιο ως εξής: «Ως μεταφορές για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου νοούνται και οι μεταφορές αγαθών μέσω αγωγών ή η παροχή πρόσβασης σε τέτοιους αγωγούς.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 33 αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τα ακίνητα, η μίσθωση των οποίων υπάγεται στο φόρο, κατόπιν της επιλογής που προβλέπεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 8, η έκπτωση του φόρου που ενεργήθηκε υπόκειται σε δεκαετή διακανονισμό με αφετηρία το έτος χρησιμοποίησής τους. Ο διακανονισμός ενεργείται κάθε έτος για το ένα δέκατο του φόρου που επιβάρυνε το αγαθό, ανάλογα με τις μεταβολές του δικαιώματος έκπτωσης. Το ποσό του φόρου που εναπομένει για διακανονισμό κατά το χρόνοάσκησης της επιλογής φορολόγησης, διακανονίζεται μεβάση συνολική περίοδο δέκα ετών.»

4. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 37 προστίθεται νέοεδάφιο ως εξής:

«Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) υποχρεούται μέσα στο μήνα Φεβρουάριο κάθε έτους, να αποστέλλει στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών (Γ.Γ.Π.Σ.), τα στοιχεία τωνοικοδομών που δηλώθηκαν ως αποπερατωθείσες κατάτο αμέσως προηγούμενο ημερολογιακό έτος, καθώςκαι τα στοιχεία του κυρίου του έργου και του κατασκευαστή.»

5. Στο άρθρο 38 προστίθεται παράγραφος 1α, ωςεξής:

«1.α. Εφημεριδοπώλες, η δραστηριότητα των οποίων προσδιορίζεται από τις διατάξεις του ν.δ. 2943/1954

(ΦΕΚ 181 Α'), δεδομένου ότι πραγματοποιούν πράξεις για τις οποίες δεν επιβάλλουν Φ.Π.Α., έχοντας παράλληλα δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 19, μπορούν να επιλέγουν τη μη υποβολή περιοδικών και εκκαθαριστικών δηλώσεων, εφόσον με δήλωσή τους επί 1822 **ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)**

λέγουν τη μη διενέργεια έκπτωσης του φόρου εισροών.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μέσα

σε τριάντα ημέρες από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου και δεν μπορεί να ανακληθεί πριν την παρέλευση πενταετίας. Ειδικά κατά την πρώτη εφαρμογή για πράξεις που πραγματοποιήθηκαν από 1.7.2010, η εν λόγω δήλωση μπορεί να υποβληθεί μέχρι 31.5.2011.»

6. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 38 αντικαθίσταται με τέσσερα εδάφια, ως εξής: «Με την υποβολή περιοδικής ή εκκαθαριστικής δήλωσης καταβάλλεται το συνολικά οφειλόμενο ποσό. Αν υποβάλλεται εμπρόθεσμα περιοδική δήλωση, μπορεί να καταβληθεί ταυτόχρονα με την υποβολή ποσοστό τουλάχιστον σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικά οφειλόμενου ποσού και το υπολειπόμενο ποσό μπορεί να καταβάλλεται, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 54, προσαυξημένο κατά δύο τοις εκατό (2%). Ως καταβολή λογίζεται και η απόσβεση της οφειλής δια συμψηφισμού, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 83 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε., ΦΕΚ 90 Α'). Εκκαθαριστική δήλωση και εκπρόθεσμη περιοδική δήλωση, χωρίς την καταβολή του ποσού και εμπρόθεσμη περιοδική δήλωση χωρίς την καταβολή τουλάχιστον του ανωτέρω ποσοστού δεν επάγονται έννομα αποτελέσματα.»

7. Η παράγραφος 8 του άρθρου 38 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Τα πρόσωπα που καθίστανται υποκείμενα στο φόρο από περιστασιακή παράδοση καινούριου μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να υποβάλουν έκτακτη περιοδική δήλωση, πριν από την άσκηση του δικαιώματος επιστροφής του φόρου, που προβλέπεται από το άρθρο 34.»

8. Η παράγραφος 9 του άρθρου 38 καταργείται.

9. Στην παράγραφο 11 του άρθρου 38 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος άσκησης της επιλογής που αναφέρεται στην παράγραφο 1α.»

10. Ο τίτλος του άρθρου 39α αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 39α

Ειδικό καθεστώς καταβολής του φόρου από τον λήπτη αγαθών και υπηρεσιών».

11. Στο άρθρο 39α προστίθεται νέα παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Αν μεταβιβαστούν σε άλλο υποκείμενο στο φόροεγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας δικαιώματαεκπομπής αερίων θερμοκηπίου, σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2003/87/ΕΚ (L 275/25.10.2003) «σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτωνεκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότηταςκαι την τροποποίηση της Οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου», ο φόρος καταβάλλεται από τον λήπτη. Ο παρέχων τις υπηρεσίες αυτές έχει δικαίωμα έκπτωσης τουφόρου εισρών σχετικά με τις εν λόγω πράξεις, δενχρεώνει φόρο στα εκδιδόμενα φορολογικά στοιχείακαι υποχρεούται να αναγράφει σε αυτά «Άρθρο 39α,υπόχρεος για την καταβολή του φόρου είναι ο λήπτηςτων υπηρεσιών.»»

12 α) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του άρθρου41 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) ασκούν παράλληλα και άλλη οικονομική δραστηριότητα, για την οποία έχουν υποχρέωση να τηρούνβιβλία δεύτερης ή ανώτερης κατηγορίας του ΚώδικαΒιβλίων και Στοιχείων. Η διάταξη αυτή δεν ισχύει γιατους αγρότες που πωλούν προϊόντα δικής τους παραγωγής από δικό τους κατάστημα ή από λαϊκές αγορέςή πραγματοποιούν εξαγωγές ή παραδόσεις προς άλλοκράτος – μέλος, καθώς και για τους αγρότες οι οποίοιεντάσσονται στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, σύμφωνα με το ν. 3874/2010 (ΦΕΚ 151 Α')και ασχολούνται με τη διαχείριση ανανεώσιμων πηγώνενέργειας έως 100 KW ή τη λειτουργία αγροτουριστικώνμονάδων έως 10 δωματίων.»

β) Δεν αναζητούνται επιστροφές Φ.Π.Α. που έχουν καταβληθεί από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. σε αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, οι οποίες αφορούνεπιδοτήσεις. Πράξεις επιβολής φόρου προστιθέμενηςαξίας που έχουν εκδοθεί μέχρι την έναρξη ισχύος τουπαρόντος νόμου, κατά το μέρος που αφορούν την ανωτέρω αιτία παύουν να ισχύουν, με την προϋπόθεση ότιμέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου δεν έχουνμε οποιοδήποτε τρόπο καταστεί οριστικές.

13. Η παράγραφος 1 του άρθρου 53 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. βεβαιώνει στο όνομα του υπόχρεου που προβλέπουν οι διατάξεις τηςπαραγράφου 1 του άρθρου 35 τον κύριο και πρόσθετοφόρο που προκύπτει:α) Βάσει των δηλώσεων που υποβάλλονται.Αν δεν καταβληθεί το σύνολο του οφειλόμενου ποσούταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης κατ' εφαρμογή των διατάξεων του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 38, με τον κύριο και πρόσθετοφόρο συμβεβαιώνεται και η αναλογούσα προσαύξησηπου προβλέπεται στο εν λόγω εδάφιο.β) Βάσει των πράξεων προσδιορισμού του φόρου πουαναφέρονται στα άρθρα 49 και 50,

εφόσον αυτές έχουν οριστικοποιηθεί με διοικητική επίλυση της διαφοράς ή λόγω μη άσκησης ή εκπρόθεσμης άσκησης προσφυγής.

γ) Βάσει οριστικών αποφάσεων διοικητικών δικαστηρίων ή πρακτικών δικαστικού συμβιβασμού. Για τη βεβαίωση του φόρου, ο προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. συντάσσει χρηματικό κατάλογο μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τη λήξη του μήνα που αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης και πάντως όχι αργότερα από τρία έτη από το τέλος του έτους κατά το οποίο αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης. Η παράλειψη βεβαίωσης του φόρου μέσα στην προθεσμία των δύο μηνών που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα, που τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.»

14. Η παράγραφος 2 του άρθρου 53 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν δεν επιτευχθεί διοικητική επίλυση της διαφοράς και ασκηθεί από τον υπόχρεο εμπρόθεσμη προσφυγή, βεβαιώνεται αμέσως από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ποσοστό πενήντα τοις εκατό του αμφισβητούμενου κύριου φόρου και του πρόσθετου φόρου.»

15. Το άρθρο 54 αντικαθίσταται ως εξής:

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ) 1823

«Άρθρο 54

Τρόπος καταβολής του φόρου

1. Ο φόρος που οφείλεται, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καταβάλλεται σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 4.

2. Ο φόρος που οφείλεται βάσει περιοδικών και εκκαθαριστικών δηλώσεων, καταβάλλεται εφάπαξ, με την υποβολή των δηλώσεων που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου. Ο φόρος που οφείλεται με βάση τις εμπρόθεσμες περιοδικές δηλώσεις μπορεί να καταβάλλεται και σε τρεις δόσεις, η πρώτη από τις οποίες καταβάλλεται ταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το ποσοστό που ορίζεται με τις διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 38. Το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται προσαυξημένο κατά δύο τοις εκατό, σε δύο ισόποσες μηνιαίες δόσεις, η πρώτη από τις οποίες καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επόμενου από τη βεβαίωση μήνα. Το ποσό κάθε δόσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των τριακοσίων (300) ευρώ. Ποσό που οφείλεται βάσει οποιασδήποτε άλλης δήλωσης καταβάλλεται εφάπαξ. Αν δεν καταβληθεί εμπρόθεσμα μία δόση, ο φορολογούμενος στερείται του δικαιώματος καταβολής του φόρου σε δόσεις, σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια, για την τρέχουσα και την επόμενη κάθε φορά διαχειριστική περίοδο.

3. Ο φόρος που οφείλεται καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση, εφόσον αφορά:

α) το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου κύριου φόρου και πρόσθετου φόρου που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 53, εκτός από τον αμφισβητούμενο φόρο και πρόσθετο φόρο που προκύπτει με βάση προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου, ο οποίος καταβάλλεται στο σύνολό του, β) το φόρο που βεβαιώθηκε με βάση οριστική απόφαση του διοικητικού δικαστηρίου, γ) φόρο που βεβαιώθηκε, ο οποίος δεν υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ.

4. Ο φόρος που οφείλεται, με βάση οριστική πράξη προσδιορισμού, η οποία οριστικοποιήθηκε λόγω μη άσκησης ή μη εμπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, καταβάλλεται σε δύο ισόποσες μηνιαίες δόσεις, αν το συνολικό ποσό του φόρου είναι μεγαλύτερο των τριακοσίων (300) ευρώ. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα, για τις δημόσιες υπηρεσίες, του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση.

5. Με την επιφύλαξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3, ο φόρος που οφείλεται, μετά την υπογραφή του πρακτικού και την καταβολή του 1/5 του συνολικά οφειλόμενου φόρου, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 24 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'), καταβάλλεται σε έξι ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση, στις περιπτώσεις: α) διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, β) κατάργησης της φορολογικής δίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.δ. 4600/1966, επί οριστικής πράξης προσδιορισμού του φόρου,

6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζονται ο τρόπος καταβολής του φόρου, οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την απόδοση του οφειλόμενου φόρου και χωρίστην υποβολή περιοδικών δηλώσεων. Με όμοια απόφαση ορίζεται η ημερομηνία από την οποία εφαρμόζεται η κύρωση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της κύρωσης αυτής.»

16. α) Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται για οικοδομές οι οποίες αποπερατώνονται από 1.1.2011 και εφεξής. Για τις οικοδομές που αποπερατώθηκαν έως 31.12.2010, ως χρόνος έναρξης της τριετίας από την αποπεράτωση θεωρείται η

Άρθρο 28

Συμπλήρωση διατάξεων για το αποδεικτικό ενημερότητας χρεών και φορολογικών υποχρεώσεων προς το Δημόσιο

1. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 26 του ν. 1882/1992 (ΦΕΚ 43 Α') προστίθενται εδάφια ως εξής: «Οι Ο.Τ.Α. υποχρεούνται να διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών τις οφειλές προς αυτούς, που συνεπάγονται τη μη χορήγηση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζονται τα στοιχεία που διαβιβάζονται, ο υπεύθυνος

για τη διαβίβαση των στοιχείων, η ειδικότερη διαδικασία, ο χρόνος και κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.»

2. Στο άρθρο 26 του ν.1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α') προστίθενται παράγραφοι 8 και 9, ως εξής: «8. Αν ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων και δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 για τη χορήγησή του, ούτε συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 83 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.) περί συμψηφισμού, εκδίδεται από την υπηρεσία στην οποία είναι βεβαιωμένη η οφειλή, βεβαίωση οφειλής προς το Δημόσιο, η οποία κατατίθεται αντί του αποδεικτικού ενημερότητας στην υπηρεσία ή τον οργανισμό πληρωμής. Με βάση τη βεβαίωση αυτή αποδίδεται το προς είσπραξη ποσό και μέχρι του ύψους της οφειλής, στην εκδούσα τη βεβαίωση υπηρεσία. Η βεβαίωση εκδίδεται: α) μετά από αίτημα της Διεύθυνσης Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, ή β) οίκοθεν, από την υπηρεσία στην οποία είναι βεβαιωμένη η οφειλή, όταν εντοπιστεί απαίτηση του οφειλέτη για την είσπραξη της οποίας απαιτείται η κατάθεση αποδεικτικού ενημερότητας ή 1824 **ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ)** γ) μετά από αίτημα της υπηρεσίας ή του φορέα που διενεργεί την εκκαθάριση ή την πληρωμή προς τον

οφειλέτη του Δημοσίου, όταν ο δικαιούχος της πληρωμής οφειλέτης αμελεί ή αδυνατεί να προσκομίσει αποδεικτικό ενημερότητας. Για κάθε τίτλο πληρωμής εκδίδεται χωριστή βεβαίωση οφειλής, η οποία έχει διάρκεια ισχύος ενός μήνα από την έκδοσή της και επισυνάπτεται στον τίτλο πληρωμής αντί του αποδεικτικού ενημερότητας. Για την απόδοση τυχόν επιπλέον ποσού που αποδίδεται στον δικαιούχο, απαιτείται κατάθεση αποδεικτικού φορολογικής του ενημερότητας. Εάν δεν είναι δυνατή η έκδοση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας λόγω οφειλής προς Ο.Τ.Α., προσκομίζεται στην υπηρεσία ή τον οργανισμό πληρωμής σχετική βεβαίωση οφειλής προς τον Ο.Τ.Α., στον οποίο και αποδίδεται το προς είσπραξη ποσό και μέχρι του ύψους της οφειλής. Η βεβαίωση οφειλής χορηγείται όταν μεταβιβάζεται ακίνητο, υπό τις παρακάτω προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά:

α) από το προϊόν του τιμήματος εξοφλούνται πλήρως οι βεβαιωμένες κατά τον Κ.Ε.Δ.Ε. οφειλές και

β) δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι μη έκδοσης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας παρά μόνο οι ανωτέρω βεβαιωμένες οφειλές. Η βεβαίωση οφειλής επισυνάπτεται στην πράξη μεταβίβασης, αντί του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η ειδικότερη διαδικασία και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

9. Για την καταβολή των εκχωρημένων χρηματικών απαιτήσεων κατά των φορέων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 ή των προϊόντων των πράξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 2, το αποδεικτικό ενημερότητας προσκομίζεται τόσο από τον εκχωρητή

ήνεχυράσαντα, όσο και από τον εκδοχέα ή ενεχυρούχοδανειστή. Στην περίπτωση αυτή η έκδοση αποδεικτικούενημερότητας του εκχωρητή ή ενεχυράσαντα μπορείνα ζητηθεί και από τον εκδοχέα ή ενεχυρούχο δανειστή, στους οποίους χορηγείται, εφόσον συντρέχουν οινόμιμες προϋποθέσεις. Αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησής του, λόγω οφειλών, τα προς είσπραξηχρήματα αποδίδονται στο Δημόσιο μέχρι το ύψος τηςβεβαιωμένης οφειλής κατά το χρόνο της απόδοσηςαυτών.»

Άρθρο 29

Κάρτα αποδείξεων και ηλεκτρονική φορολογική

ενημερότητα

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται εδάφια ως εξής: «Η καταγραφή των στοιχείων των αποδείξεων δαπανών που απαιτείται να προσκομισθούν σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων μπορεί να γίνεται μέσω διαδικτύου ή μαγνητικής κάρτας που είναι ανώνυμη και προαιρετική για τον φορολογούμενο. Τα δεδομένα που καταγράφονται για λογαριασμό του φορολογούμενου είναι: α) ο Α.Φ.Μ. του εκδότη της απόδειξης και β) η ημερομηνία και το ποσό της συναλλαγής. Αρμόδια αρχή για τη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων είναι η Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών.Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται: α) η διαδικασία και το σύστημα καταγραφής των στοιχείων των αποδείξεων μέσω διαδικτύου ή μαγνητικής κάρτας, β) οι φορείς, δημόσιοι ή ιδιωτικοί, που υποχρεούνται να παρέχουν την υποστήριξη και συνεργασία τους για την πραγματοποίηση του ως άνω συστήματος, καθώς και οι σχετικές διαδικασίες, γ) οι τεχνικές προδιαγραφές των απαιτούμενων εφαρμογών και υποδομών για τη λειτουργία του, δ) τα εν γένει οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, ε) η έναρξη εφαρμογής της καταγραφής των στοιχείων των αποδείξεων δαπανών μέσω διαδικτύου ή μαγνητικής κάρτας και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 26 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής: «Οι φορείς των προηγούμενων εδαφίων μπορούν να λαμβάνουν αποδεικτικό ενημερότητας ή πληροφόρηση για τη φορολογική ενημερότητα φυσικών ή νομικών προσώπων ή ενώσεων προσώπων και ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου από τη Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών.Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις, η διαδικασία, ο χρόνος έναρξης παροχής των υπηρεσιών των προηγούμενων εδαφίων από τη Γ.Γ.Π.Σ., οι λεπτομέρειες και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

3. Όπου, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, απαιτείται κατάθεση παραβόλου σε έντυπη μορφή, δύναται να αντικατασταθεί η έντυπη μορφή με ηλεκτρονικό παράβολο. Το ηλεκτρονικό παράβολο δημιουργείται με τη χορήγηση μοναδικού ψηφιακού κωδικού, ο οποίος

πιστοποιείται και ελέγχεται από κεντρικό πληροφοριακό σύστημα. Η διάθεση των ηλεκτρονικών παραβόλων δύναται να πραγματοποιείται με χρήση οποιουδήποτε καθιερωμένου στις συναλλαγές τρόπου πληρωμής. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι αρμοδιότητες, οι διαδικασίες, οι λεπτομέρειες και ό, τι άλλο απαιτείται για την εφαρμογή του ηλεκτρονικού παραβόλου.